

Studiegids TUA

Algemene studie-informatie

2023-2024

Theologische Universiteit Apeldoorn

Denken om te dienen

Adresgegevens	<p>Wilhelminapark 4 7316 BT Apeldoorn tel. 055-577 57 00 fax 055-522 63 39 e-mail info@tua.nl website www.tua.nl</p>
Betalingen	<p>KvK-nummer: 70692947</p> <p>collegegeld via machtiging</p> <p>(abonnementen) Apeldoornse Studies: IBAN: NL33 INGB 0005 2815 61 BIC: INGBNL2A t.n.v. TUA-uitgaven, Apeldoorn</p> <p>overige betalingen: IBAN: NL81 INGB 0007 3674 58 BIC: INGBNL2A t.n.v. Schoolkas TU, Apeldoorn</p> <p>rekeningnummer bibliotheek: IBAN: NL45 INGB 0000 9257 54 BIC: INGBNL2A t.n.v. Bibliotheek Theologische Universiteit CGK, Apeldoorn</p>
Secretariaat en studieadvies	<p>tel. 055-577 57 09 e-mail jwvanderzande@tua.nl</p>
Administratie	<p>tel. 055-577 57 00 e-mail jebulten@tua.nl</p>
Bibliotheek	<p>tel. 055-577 57 03 e-mail bibliotheek@tua.nl</p>
Openingstijden	<p>op maandag t/m donderdag: 8.30 tot 18.00 uur op vrijdag: 8.30 tot 16.30 uur in juli en augustus (buiten de zomersluiting) alle werkdagen: 8.30 tot 16.30 uur</p>
College- en tentamentijden	<p>voor de planning van de colleges zie men het collegerooster op de website tentamens starten om 10.00 uur (op maandagen om 13.30 uur). Zie voor de data de moduleomschrijving in de studiegids</p>
Collegeperiodes	<p>periode 1 – 4 september t/m 13 oktober 2023 periode 2 – 13 november t/m 22 december 2023 periode 3 – 31 januari t/m 15 maart 2024 periode 4 – 22 april t/m 7 juni 2024 aansluitend aan de 6 weken durende collegeperiodes zijn de tentamenperiodes gepland</p>
BRIN-code TUA	21QO
ISAT-code Bachelor 180 EC	56109
ISAT-code Master 180 EC	60257
ISAT-code Master HGT 60 EC	60975

Druk- en zetfouten voorbehouden.

1. Inhoud

ALGEMEEN	
2. <u>Woord vooraf</u>	4
3. <u>Adressen en contactgegevens</u>	5
4. <u>De Theologische Universiteit Apeldoorn</u>	10
5. <u>Praktische en zakelijke regelingen</u>	12
6. <u>Studiemogelijkheden elders</u>	18
7. <u>Verklaring bij de onderdelen van de modules</u>	20
BACHELOR THEOLOGIE (180 EC)	
8. <u>Eindtermen bachelor</u>	25
9. <u>Leerlijnen verplichte BT-modules</u>	26
10. <u>Collegeverdeling bachelor</u>	28
11. <u>Propedeuse</u>	29
12. <u>Tweede studiejaar</u>	50
13. <u>Derde studiejaar</u>	74
KEUZEMODULES	
14. <u>Keuzemodules Bachelor/Master Theologie</u>	95
MASTER THEOLOGIE (180 EC)	
15. <u>Eindtermen master</u>	125
16. <u>Collegeverdeling Master Theologie</u>	127
17. <u>Eerste en tweede studiejaar Master Theologie</u>	130
18. <u>Specialisatie Master Theologie jaar 1 en 2</u>	153
19. <u>Derde studiejaar Master Theologie</u>	171
20. <u>Specialisatie Master Theologie jaar 3</u>	176
MASTER HERBRONNING GEREFORMEERDE THEOLOGIE (60 EC)	
21. <u>Eindtermen Master Herbronning Gereformeerde Theologie</u>	191
22. <u>Programma Master Herbronning Gereformeerde Theologie</u>	192
23. <u>Lijst van gebruikte afkortingen</u>	204

2. Woord vooraf

Deze Studiegids wil een bron van informatie en inspiratie zijn. Naast de driejarige bachelor en driejarige master Theologie is er ook informatie te vinden over de éénjarige master Herbronning Gereformeerde Theologie, die in twee of vier jaar afgerond kan worden in een deeltijdstudie. Maatwerk leveren binnen deze studies is overigens één van de kernmerken van de TUA.

Er staat veel verplichte kost op het menu, maar er is ook een keuzemenu beschikbaar op diverse momenten. Om bij het beeld van een menu te blijven, ik hoop dat dit menu de eetlust opwekt. Graag wensen we iedere gebruiker een 'smakelijk eten' toe en hopelijk smaakt het naar meer.

De rector, prof. dr. M. J. Kater

3. Adressen en contactgegevens

Deze gegevens zijn om privacy-redenen niet opgenomen in deze versie van de studiegids

De informatie op deze pagina is om privacy-redenen niet opgenomen in deze versie van de studiegids

De informatie op deze pagina is om privacy-redenen niet opgenomen in deze versie van de studiegids

De informatie op deze pagina is om privacy-redenen niet opgenomen in deze versie van de studiegids

De informatie op deze pagina is om privacy-redenen niet opgenomen in deze versie van de studiegids

4. De Theologische Universiteit Apeldoorn

In 1894 werd de Theologische School van de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK) in 's-Gravenhage geopend als opleiding van predikanten in de CGK. Na de vestiging in Apeldoorn in 1919 heeft de opleiding een gestage ontwikkeling en uitbreiding gekend.

Sinds 1968 ontvangt de universiteit een rijksbijdrage in de kosten en kunnen studenten in aanmerking komen voor studiefinanciering van rijkswege. Bij Koninklijk Besluit werd de universiteit door het Rijk aangewezen als bijzondere theologische universiteit, die overeenkomstig de Nederlandse Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs doctoraten en getuigschriften kan verlenen, welke gelijkgesteld zijn met die van rijksuniversiteiten.

De Theologische School – sinds 1962 Theologische Hogeschool en vanaf 1989 Theologische Universiteit – is in 1968 ook opengesteld voor studenten die geen predikant (willen) worden in de CGK maar die wel een wetenschappelijke theologische opleiding willen volgen en daarvoor over de vereiste testimonia beschikken. Van iedere student wordt instemming gevraagd met de gereformeerde belijdenisgeschriften. Voor hen die hieraan niet kunnen voldoen, bestaat onder voorwaarden de mogelijkheid van inschrijving.

Visie en Missie

Dankbaar voor Gods zegen over onze universiteit als theologische opleiding van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland, willen wij ons inzetten voor de ontwikkeling van de gereformeerde theologiebeoefening. Ons hartelijk verlangen is bruikbaar te zijn voor de voortgang van het Evangelie van Jezus Christus en daarbij ook van betekenis te zijn voor de samenleving. Wij leiden mensen op tot het ambt van predikant of tot een andere dienst in Gods Kerk en Koninkrijk en verrichten wetenschappelijk theologisch onderzoek. Daarnaast verlenen wij diensten aan en verzorgen opleidingen voor kerken en christelijke organisaties.

In dit alles hopen wij de ontwikkeling van de Christelijke Gereformeerde Kerken en de eenheid van de Kerk van Christus te bevorderen.

Eigen karakter

Het eigen karakter van de TUA is met steekwoorden weergegeven in onderstaande tabel.

Hoger doel	Gewaagd doel	Kernkwaliteiten	Kernwaarden
Waarvoor bestaat de TUA?	Waarheen gaat de TUA?	Waarin blinkt de TUA uit?	Waarvoor staat de TUA?
academische vorming van theologen, met name predikanten	een gereformeerd theologisch instituut dat mensen vormt en toerust om het hart van het Evangelie te verbinden met het leven vandaag midden in de seculiere werkelijkheid	Bijbelonderzoek en kennis van de Reformatie en haar geschiedenis met concentratie op studie van de bronteksten wetenschap en geloof gaan natuurlijk samen	wetenschappelijke theologie dienst aan kerk en samenleving confessionele grondslag én oecumenische openheid

Denktank

Naast het opleiden van predikanten en theologen wil de TUA ook een bijdrage leveren aan het doordenken van sociaal-culturele kwesties die spelen in de samenleving van vandaag, vraagstukken in en buiten de kerk, en een bijdrage leveren aan de bevordering van de theologische wetenschap in het algemeen. Als het gaat over de maatschappelijke relevantie van de theologie is het vooral van belang dat de theologie zich bij haar leest houdt. De theologie heeft ook vandaag alleen een boodschap als ze verstaanbaar en indringend van God en zijn Woord weet te spreken in deze tijd. Vanuit deze basishouding streeft de TUA ernaar mee te doen in de debatten die in wetenschap en samenleving worden gevoerd.

Netwerk gereformeerde theologie

De TUA is ervan doordrongen dat het beoefenen van gereformeerde theologie in een complexe maatschappij als de onze een zaak is die vraagt om een open samenwerking tussen theologen en andere wetenschappers. Samen met andere instellingen van gereformeerde signatuur willen wij ons inzetten voor een vitale gereformeerde theologie die ook vandaag nog relevant en waardevol is.

De TUA ziet een veranderende wereld waarin de positie van kerk en theologie in Nederland in omvang afneemt, in Europa een wisselend beeld vertoont maar in andere delen van de wereld sterker wordt, als een aantrekkelijke uitdaging. De toenemende aandacht voor 'Global Christianity' en het feit dat kerk en theologie in Europa steeds meer met de aanwezigheid en rol van andere religies te maken krijgen, zal aan de TUA tot een nieuwe manier van denken en werken moeten leiden. Kerkelijk gezien is er naast de blijvende behoefte aan de traditionele gemeentepredikant, steeds meer vraag naar mensen die de boodschap van de kerk naar buiten kunnen uitdragen, die in staat zijn gemeenten te stichten en die de capaciteiten hebben actief deel te nemen aan wetenschappelijke en maatschappelijke discussies. Voor een instelling van beperkte omvang is het een grote uitdaging zulke mensen op te leiden en met bovenstaande ontwikkelingen goed om te gaan, maar juist die omvang maakt de TUA vlot wendbaar en slagvaardig.

Bestudering van de bronteksten

Een belangrijk kenmerk van onze opleiding is de gerichtheid op de brontekst. De TUA leert de studenten zelfstandig de bronnen te bestuderen, te interpreteren en te toetsen op relevantie. Daarbij functioneert de Bijbel als de belangrijkste, gezaghebbende bron. De omgang met de Bijbel heeft een geschiedenis van verstaan en toe-eigening – in kerk en theologie – voortgebracht die een eigen stem en betekenis heeft. Gezien haar eigen traditie en expertise krijgen aan de TUA met name Reformatie en Nadere Reformatie in onderwijs en onderzoek verhoudingsgewijs veel aandacht.

Wetenschappelijke kwaliteit

Onder de kwalificatie 'wetenschappelijk' verstaan wij de instelling en werkwijze van een onderzoeker die via een kritische benadering van de materie, met inachtneming van alle beschikbare data (inclusief brontalen/teksten) en in discussie met eerdere of andersoortige resultaten van onderzoek, op zelfstandige manier een evenwichtige en vernieuwende visie op een helder gedefinieerd vraagstuk poogt te ontwikkelen. Bij het serieus nemen en zo onbevangen en eerlijk mogelijk benaderen van teksten en andere data zijn wij ons bewust dat ons vertrekpunt het geloof in de God van de Bijbel is, de Vader van Jezus Christus, die ons door zijn Geest verlicht. Dat juist dit vertrekpunt ons dringt om de werkelijkheid kritisch-wetenschappelijk te onderzoeken, is een overtuiging waarvan de kracht en validiteit in de praktijk moet blijken en die steeds zakelijk beargumenteerd dient te worden.

Dienst aan kerk en samenleving

Aan de TUA wordt in onderwijs en onderzoek niet alleen gevraagd wat de tekst eens betekende, maar evenzeer wat de tekst nu betekent. De vertaalslag naar het heden vindt plaats in een breed georiënteerde doordenking van de Bijbelse boodschap voor de thema's en problemen van onze tijd. Daarbij worden ook actuele samenlevingsvragen als verantwoorde omgang met het milieu en een rechtvaardige verdeling van de middelen van deze aarde in het oog gehouden.

Enkele belangrijke data

- 1892 voortbestaan van de Christelijke Gereformeerde kerken in Nederland
- 1894 opening Theologische School te 's-Gravenhage, door ds. J. Wisse Czn en ds. F.P.L.C. van Lingen
- 1919 vestiging van de Theologische School te Apeldoorn
- 1968 naamswijziging in Theologische Hogeschool; openstelling van de opleiding voor niet-admissiale studenten en studenten uit andere kerken
- 1975 officiële overheidsaanwijzing als instelling voor hoger onderwijs; verkrijging promotierecht
- 1989 naamswijziging in Theologische Universiteit
- 1992 eerste promotie
- 2004 toekenning 100% subsidie door de overheid; aankoop tweede gebouw, Alexanderlaan 1
- 2010 afschaffing vooropleiding; klassieke talen Grieks en Latijn opgenomen in curriculum
- 2019 curriculumherziening waarbij de bachelor omgevormd is tot een meer zelfstandige opleiding en Latijn uit het vaste curriculum naar de keuzemodules is verplaatst ten gunste van meer praktische en systematische modules; de master theologie (180 EC) is geheel herzien en meer toegespitst op de praktijk.
- 2021 start deeltijd master Herbronning Gereformeerde Theologie van 60 EC.

5. Praktische en zakelijke regelingen

Studiekosten

Het college van bestuur stelt jaarlijks het bedrag vast voor het collegegeld. De normen die het Ministerie voor Onderwijs Cultuur en Wetenschappen hanteert, worden daarbij gevolgd. Dit betekent dat voltijd studenten die nog geen bachelor- of masterdiploma hebben het door het ministerie vastgestelde collegegeld (voor 2023/2024 € 2.314,-) verschuldigd zijn. Studenten die voor het eerste jaar in het hoger onderwijs studeren, betalen slechts de helft van dit collegegeld (€ 1.157,-). Het instellingscollegegeld voor voltijd studenten die reeds een bachelor- en/of masterdiploma hebben behaald en studenten met een buitenlandse nationaliteit, bedraagt voor 2023/2024 € 6.535,-.

Voor de master HGT, die ook in deeltijd kan worden gevolgd, gelden de volgende bedragen:

- Voor de 1-jarige en 2-jarige variant is per collegejaar € 1.450,- wettelijk collegegeld, resp. € 4.068,- instellingscollegegeld verschuldigd.
- Voor de 4-jarige variant is per collegejaar € 750,- wettelijk collegegeld, resp. € 2.034,- instellingscollegegeld verschuldigd.

Ten behoeve van betaling van het collegegeld wordt jaarlijks aan alle studenten een machtigingsformulier toegezonden. Het machtigingsformulier dient tevens als bewijs van inschrijving. Indien nodig kan een bewijs betaald collegegeld worden opgevraagd bij de administratie. Bij bovenstaande wordt aangetekend dat tentamens en examens alleen kunnen worden afgelegd als het collegegeld is betaald of het machtigingsformulier is ingeleverd.

Wanneer de voltijdstudie wordt beëindigd of afgerond vóór 1 juni, dan zal een twaalfde deel van het verschuldigde collegegeld (voor het betreffende collegejaar) per resterende hele maand worden gerestitueerd.

Contractanten betalen € 109,- per EC en ontvangen hiervoor aan het begin van de periode waarin een module wordt gevolgd een factuur. Voor het volgen van een losse module van 15 EC in de master Herbronning Gereformeerde Theologie (HGT) op contractbasis is een bedrag van € 2.034,- verschuldigd; de betreffende studenten ontvangen hiervoor een factuur.

Collegekaarten

Aan het begin van de studie aan de TUA ontvangt iedere student eenmalig een collegekaart. Bij verlies wordt een duplicaat verstrekt tegen betaling van € 5,-. Na beëindiging van de studie of bij het verlaten van de universiteit dient de kaart ingeleverd te worden.

Het is belangrijk deze kaart steeds bij de hand te hebben:

- De collegekaart fungeert tevens als bibliotheekpas.
- De collegekaart dient als identiteitsbewijs bij de deelname aan schriftelijke tentamens.
- Naar de collegekaart en eventueel een bewijs van inschrijving kan gevraagd worden bij bezoek aan andere universiteiten/bibliotheken.
- In sommige gevallen kan op vertoon van de collegekaart en bewijs van betaald collegegeld korting verkregen worden op toegangsbewijzen voor evenementen op bijvoorbeeld cultureel of sportief gebied.

Kopiëren, internet, koffie, e.d.

- Van het *kopieerapparaat* dat beneden in de hal staat, kan vrij gebruikgemaakt worden. De kosten bedragen 5 eurocent per kopie. Kopieerpassen kunnen gekocht worden bij de beheerder. Voor de pas moet € 2,50 betaald worden. Daarna kan men via een toegezonden instructie de pas activeren om gebruik te kunnen maken van de kopieerfaciliteiten. Gemaakte kopieën worden achteraf gefactureerd. Scannen is kosteloos.
- Mocht men prints willen maken met een van de printers dan dient het aantal gemaakte prints vermeld te worden op de bij de printer neergelegde lijst. De kosten zijn afhankelijk van gebruik en staan vermeld op de lijst. Deze kosten worden in principe eens per halfjaar in rekening gebracht. Voor gebruik van internet kan de WiFi-code bij de beheerder opgevraagd worden.
- Voor koffie, thee e.d. is in de ontmoetingsruimte een automaat aanwezig. De kosten zijn 40 eurocent per kop. Voor soep en koek (en evt. snacks) dient 50 eurocent betaald te worden.
- Men mag gebruikmaken van het *orgel* of de *piano*, mits dit gemeld wordt bij de beheerder. Zijn er colleges in een van de zalen in het B-gebouw, dan kan er geen gebruik worden gemaakt van deze faciliteit.
- Voor gebruik van beamers en audiovisuele apparatuur dient afgestemd te worden met de beheerder.

Het gebruik van apparaten tijdens colleges

Laptops, tablets en smartphones zijn nuttig voor het maken van aantekeningen tijdens college, materialen uit te wisselen en ter plekke informatie op te zoeken. Meldingen van e-mail, WhatsApp e.d. zorgen echter voor afleiding. Het schakelen tussen het college en andere dingen zorgt voor verminderde leerprestaties. Daarom adviseren we je om apps als e-mail en andere social media tijdens de colleges uit te schakelen en bij tablets en telefoons de vliegtuigstand (flight mode) of de functie 'niet storen' te gebruiken.

Presentie

Studenten zijn verplicht alle colleges van de te volgen modules bij te wonen. Indien een student minder dan 75% van de colleges heeft gevolgd, dient hij ter compensatie een vervangende opdracht te maken, alvorens aan het tentamen te kunnen deelnemen. Hiervoor neemt hij tijdig contact op met de docent, die hem de opdracht verstrekt. Ook is hij verplicht de gemiste collegestof bij medestudenten op te halen, om toch voor de afrondende toets goed voorbereid te zijn (zie OER, artikel 15 sub 2). Indien een student niet aanwezig kan zijn bij een college, meldt hij zich op die dag af bij het secretariaat én bij de betreffende docent. Wanneer een student ziek is maar wel in staat is de colleges online te volgen, kan in overleg met de docent en jaarvertegenwoordiger gezorgd worden voor een onlineverbinding. Wanneer men door omstandigheden regelmatig verhinderd is, verdient het aanbeveling de studieadviseur op de hoogte te stellen.

Studieboeken

Voor de studie aan de TUA is voor alle modules literatuur nodig. In de studiegids wordt aangegeven welke boeken tentamenstof zijn en daarmee verplicht om te bestuderen en welke facultatief, dus aanbevolen. Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van alle literatuur. De kosten voor de aanschaf van studieboeken worden geschat op € 500,- per jaar. Bestellen van boeken kan via Boekenvereniging De KreNT (zie hoofdstuk 3 van deze studiegids voor de contactgegevens van De KreNT).

Dictaten ten behoeve van de colleges worden op Teams gezet. Het is aan de student zelf of hij voor eigen rekening een exemplaar afdrukt. Overige literatuur en kopieën van schriftelijke opdrachten en scripties zijn voor rekening van de student.

De bibliotheek schaft de literatuur aan die in de studiegids vermeld is. De tentamenboeken zijn *niet uitleenbaar*, maar kunnen in het gebouw van de universiteit gebruikt worden. Zie voor meer informatie hierna onder het kopje 'bibliotheek'.

Tentamens

Schriftelijke (her)tentamens kunnen alleen afgelegd worden op de aangegeven data. Tenzij anders aangegeven maak je afspraken voor mondelinge of digitale tentamens rechtstreeks met de docent. Ook voor mondelinge tentamens geldt dat er maximaal één herkansingsmogelijkheid per studiejaar gegeven wordt.

Het is aan te raden om zoveel mogelijk eerst alle tentamens, papers e.d. van een heel studiejaar af te ronden, voordat tentamens van een volgend studiejaar afgelegd worden. Zie de OER voor nadere bepalingen voor toelating tot modules en toetsen.

Tentamens van de master kunnen niet worden gedaan wanneer nog niet aan alle vereisten van de bachelor is voldaan, tenzij anders bepaald is door de examencommissie. De exacte voorwaarden voor de overgang van de bachelor naar de master zijn te vinden in de OER (artikel 2).

De aanvangstijd van schriftelijke tentamens is op:

- maandag om 13.30 uur.
- dinsdag t/m vrijdag om 10.00 uur.

De datum en duur van het tentamen staat aangegeven bij de betreffende module in de studiegids.

Wanneer je niet meedoet met een tentamen van je studiejaar of juist wel met een tentamen van een ander studiejaar, dien je dat uiterlijk 3 weken voor de tentamendatum bij de administratie te melden. Ook wanneer je vrijstelling hebt voor het volgen van (enkele) colleges, maar wel tentamen voor de betreffende module moet doen, dien je je aan te melden voor het tentamen. Indien je op het laatste moment verhinderd bent door ziekte of andere (persoonlijke) omstandigheden, dien je dit door te geven aan de administratie.

Regelingen tijdens tentamens

De studenten worden geacht 5 minuten voor het aanvangstijdstip van het tentamen aanwezig te zijn in de collegezaal. De surveillant controleert aan de hand van de collegekaarten of de studenten toegelaten mogen

worden tot het tentamen. Indien een student niet op de presentielijst staat, voegt de surveillant de naam van de student toe aan de lijst.

Exact op de aanvangstijd (bijv. om 10.00 uur) wordt de deur gesloten zodat de opening en het uitdelen van de papieren op tijd plaats kunnen vinden. Voorafgaand aan het tentamen wordt begonnen met gebed. De surveillant heeft tot taak ervoor te zorgen dat het tentamen ordelijk verloopt en dat er een rust en stilte heerst in de zaal. Tassen worden vóór in de zaal onder het bord neergezet. Telefoons worden uitgezet en in te tas gestopt. Indien geen tas is meegenomen wordt de telefoon bij de surveillant ingeleverd. Benodigde spullen als schrijfmateriaal kunnen op de tafel gelegd worden. Studenten zitten verspreid over de zaal. Studenten krijgen elk een opgavenblad, uitwerkpapier en een evaluatieformulier. De surveillant neemt met de studenten eventuele bijzonderheden m.b.t. de tentamens door.

De tentamentijd gaat in nadat de papieren zijn uitgedeeld en begonnen is met gebed. Het eerste half uur mag niemand de zaal verlaten, ook niet voor toiletbezoek. Laatkomers melden zich bij de surveillant, tot maximaal 30 minuten na aanvangstijd. Zij krijgen na afloop géén extra tijd.

De surveillant geeft aan wanneer studenten nog 15 minuten tijd hebben om af te ronden. De surveillant geeft aan (bijv. om 12.00 uur) dat de tentamentijd voorbij is en dat de studenten hun pen moeten neerleggen. Extra tijd wordt niet toegestaan tenzij hiervoor door de examencommissie toestemming is gegeven en dit is vermeld op de lijst.

Na afloop dient alles ingeleverd te worden (uitwerking, opgaven, kladpapier en een ingevuld evaluatieformulier). De surveillant noteert de tijd waarop de stukken zijn ingeleverd achter de naam van de desbetreffende student. Na afloop tekent de surveillant de presentielijst en levert deze met bovengenoemde stukken in bij de administratie.

Hertentamens

Voor hertentamens gelden dezelfde bepalingen als voor tentamens. Het is niet toegestaan een hertentamen te doen indien het tentamen reeds met een voldoende (5,5 of hoger) is beoordeeld, dan na toestemming van de examencommissie.

Bibliotheek

Openingstijden:

maandag	8.30 – 18.00 uur
dinsdag	8.30 – 18.00 uur
woensdag	8.30 – 18.00 uur
donderdag	8.30 – 18.00 uur
vrijdag	8.30 – 16.30 uur

In juli en augustus is de bibliotheek buiten de vakantieperiode alle dagen geopend tot 16.30 uur. Kijk voor actuele openingstijden op <https://www.tua.nl/nl/bibliotheek/openingstijden>

Bibliotheekpas

De collegekaart is tegelijk bibliotheekpas. TUA-studenten die in deeltijd studeren kunnen een gewone lenerspas aanvragen. Bij verlies of beschadiging kan tegen betaling van € 5,- een nieuwe pas worden verstrekt. Op vertoon van de college-/bibliotheekpas kunnen boeken geleend worden. Studenten kunnen max. 30 items lenen. De standaard uitleenperiode is 30 dagen. Zie verder het uitleenreglement op de website: <https://www.tua.nl/nl/bibliotheek/lenen>

Collectie

De collectie van de bibliotheek is te raadplegen via de catalogus in de bibliotheek of via de website <https://www.tua.nl/nl/bibliotheek>. Een handleiding voor het gebruik van de catalogus is te vinden via het studentenportaal onder het kopje bibliotheek. Een deel van de bibliotheekcollectie staat in een open opstelling d.w.z. dat ieder zelf de boeken kan zoeken, pakken en inzien. Om te voorkomen dat boeken niet terug te vinden zijn, vragen we ieders medewerking: zet boeken op de lenerspas of op de juiste plaats weer terug. Ook na het kopiëren.

Tentamenboeken

De bibliotheek schaft tentamenboeken zo mogelijk in tweevoud aan. Uitzondering hierop is de literatuur voor de specialisatiefase van de master en de keuzemodules. Tentamenboeken zijn *niet uitleenbaar*. Niet-uitleenbare boeken kunnen in de bibliotheek geraadpleegd of bestudeerd worden, *maar moeten wel bij de balie geregistreerd worden*. Dit voorkomt dat er naar boeken gezocht wordt.

Omgang met boeken

We gaan ervan uit dat er zorgvuldig met de geleende boeken wordt omgegaan. Toch geven we een aantal aandachtspunten:

- Neem geen eten en drinken mee in de studiezaal en de bibliotheekruimten.
- Maak geen strepen of aantekeningen in een boek. Dit maakt het boek niet leesbaar voor volgende gebruikers.
- Plak niet zelf losliggende bladzijden of kapotte ruggen, maar meld dit bij de medewerkers van de bibliotheek. Zij hebben speciale middelen hiervoor.
- Wees zorgvuldig met het boek bij het kopiëren. Druk het boek niet te stevig aan. Een heel boek kopiëren is verboden.

Meer informatie over de bibliotheek is te vinden op: <https://www.tua.nl/nl/bibliotheek>.

Ochtendwijding

Tijdens de collegeperioden houden we iedere week op de dinsdagmorgen om 11.00 uur een samenkomst van gebed, Bijbellesing en lofprijzing, de zogenaamde 'ochtendwijding'. Een moment om als universiteitsgemeenschap, met alle aanwezige studenten, docenten en (voor zover mogelijk) ondersteunend personeel, samen te zijn.

De leiding bij de ochtendwijding is in handen van één persoon (docent of student, hiervoor ingeroosterd), die hierbij anderen kan inschakelen. Bij het inroosteren van de studenten wordt elk jaar gestart bij de studenten uit de MT2, daarna MT1 en tenslotte eventueel BT3.

Voor de Bijbellesingen wordt gebruik gemaakt van het oecumenisch leesrooster. Natuurlijk is er wel ruimte om als er een bijzondere aanleiding is, hiervan af te wijken. Naast schriftlezing/meditatie/gebed is er ruimte voor een inbreng van andere aard: muziek/passend gedicht/theologische tekst/audiovisuele bijdrage/een stiltemoment/gezamenlijk bidden Onze Vader of lezen van een tekst/bijdrage door een andere student, etc.

Heb je de leiding? Informeer dan vooraf even bij mw. Van der Zande of er die dag gasten zijn, zodat die kunnen worden welkom geheten. Lever een eventuele PowerPointpresentatie vooraf aan bij dhr. Rozema. Mocht je verhinderd zijn op de dag waarop je bent ingedeeld om de ochtendwijding te leiden, ruil dan onderling of zorg voor vervanging. Geef dit ook door aan het secretariaat.

Integratiecolleges/themadagen/studiereis naar Israël

Aan het begin van de derde collegeperiode worden integratiecolleges georganiseerd. Vanuit de verschillende vakgebieden wordt dan nagedacht over één gemeenschappelijk thema. De integratiecolleges zijn verplicht voor alle bachelor- en masterstudenten (BT1 t/m MT3). Meer informatie wordt gegeven bij de uitwerking van de modules.

Aan het begin van de vierde collegeperiode wordt dit collegejaar van 10-19 april 2024 de studiereis naar Israël georganiseerd. Deze studiereis komt in plaats van de jaarlijkse themadagen, en is, in tegenstelling tot de jaarlijkse themadagen, facultatief voor de bachelor- en masterstudenten (BT1 t/m MT3). De studiereis staat ook open voor HGT-studenten. Meer informatie wordt in de studiegids gegeven bij de uitwerking van de (keuze)modules.

Gastcolleges

Er kunnen ook gastcolleges gegeven worden. Wensen voor onderwerpen of voor gastdocenten kunnen via de jaarvertegenwoordiger aan het college van hoogleraren voorgelegd worden. Dit collegejaar geven verschillende (internationale) gastdocenten een aantal keuzemodules. Zie voor een overzicht van deze modules het hoofdstuk Keuzemodules in deze studiegids.

Kritiekcolleges

De master-kritiekcolleges zijn verplichte preekcolleges voor admissiale studenten van BT2 t/m MT3. De colleges zijn overigens toegankelijk en aan te bevelen voor alle studenten. Preekvoorstellen worden geleverd door admissiale masterstudenten. Kritiek wordt geleverd door de admissiale studenten en als zij willen ook niet-admissiale studenten. Voor het bijwonen van deze colleges worden studie-uren toegekend in het kader van de keuzemodule 'Bricolage'. Meer informatie wordt in de studiegids gegeven bij de uitwerking van de modules.

Spreekvaardigheid

Voor de studenten van de MT1 en MT2 die predikant willen worden en anderen die dat wensen, staat in het curriculum de module spreekvaardigheid ingeroosterd. Mw. N. Duijzer screent deze studenten voordat zij instromen in de master.

Cursus leesvaardigheid wetenschappelijke teksten, m.n. in het Duits

In de vierde collegeperiode wordt bij voldoende belangstelling een extra-curriculaire cursus leesvaardigheid Duits aangeboden onder de naam 'Leesvaardigheid wetenschappelijke literatuur Duits'. De kosten van de lessen worden betaald door de TUA op voorwaarde dat de volledige cursus wordt afgerond. Bij vroegtijdige beëindiging kan een bijdrage in de kosten gevraagd worden.

SharePoint, Teams en Educator

De TUA maakt gebruik van SharePoint. Dit platform kan worden benaderd via een portaal, vanwaar allerlei programma's, documenten en naslagwerken makkelijk benaderbaar zullen zijn. Denk daarbij aan zaken als reglementen (zoals het scriptiereglement), adreslijst, mededelingenbladen, roosters en de studiegids. Maar je kunt in SharePoint ook naar Teams en Educator.

Teams wordt gebruikt voor de uitwisseling van documenten ten behoeve van de colleges en modules. Verder kan het gebruikt worden voor overleg met docenten en studiegenoten en het inleveren van opdrachten. Mocht de situatie erom vragen, dan kunnen de colleges via Teams online gevolgd worden.

Educator is een studentvolgsysteem. Hier kan worden ingelogd voor o.a. het inzien van behaalde resultaten en het studieprogramma.

Excellentiereglement

Visie op excellentie

De TUA ziet het als haar missie om naast het opleiden van predikanten en theologen ook haar kennis te verbreden en te delen. Zij doet dat door middel van het doordenken van sociaal-culturele kwesties die spelen in de samenleving van vandaag, van vraagstukken in en buiten de kerk. Daarnaast wil de TUA een bijdrage leveren aan de bevordering van de theologische wetenschap in het algemeen. Vanuit die missie heeft de TUA de ambitie studenten optimaal te begeleiden tijdens de studie. De studentenpopulatie is gering, waardoor het mogelijk is om individuele begeleidingstrajecten op maat aan te bieden aan excellente studenten.

Voor excellente studenten geldt in principe dat zij op hun eindcijferlijst van het vwo gemiddeld een 8,0 of hoger hebben behaald, óf gemiddeld een 7,5 staan, berekend over alle behaalde cijfers (niet gewogen) van de huidige opleiding (bachelor óf master), en hebben voldaan aan alle vereisten van de studiefase waarin ze zich bevinden.¹

Deze studenten worden uitgenodigd om zich meer te verdiepen in een bepaald deel van de theologie en/of hun kennis, inzicht en academische vaardigheden te verbreden buiten het veld van de theologie. Studenten die niet geheel voldoen aan bovenstaande vereisten, maar waarvan de indruk bestaat dat zij meer aan kunnen, kunnen hiervoor eveneens uitgenodigd worden. Ook is het mogelijk dat studenten zichzelf voor extra verdieping of studieonderdelen melden.

Excellentietraject

Excellente studenten krijgen de mogelijkheid binnen de nominale studietijd een minor te doen van (minimaal) 15 EC boven op de standaard 180 EC van hun Bachelor en/of Master. Deze minor is door de student geheel vrij in te vullen met studieonderdelen² (in overleg met de studieadviseur en met toestemming van het CoHo), die zowel intern als extern gedaan kunnen worden en dient aan de volgende eisen te voldoen:

- bevat samenhang
- alle studieonderdelen op minimaal leerlijnniveau 2 (masterstudenten minimaal niveau 3)
- sluit aan bij minimaal 2 leerlijnonderdelen
- sluit aan bij minimaal 1 eindterm van de opleiding

---

¹ Over studenten die een tweede studie volgen, minimaal 15% extra doen of een baan naast hun studie hebben (minimaal 0,4 fte), zal individueel geoordeeld worden.

² Studieonderdelen zijn modules of opdrachten van een geaccrediteerde universitaire opleiding waar de student EC's voor kan verkrijgen.

- studieonderdelen hoeven niet per se theologisch van aard te zijn, maar dienen wel een link te hebben met (een deel van de) theologie. Bijvoorbeeld; rechten, geschiedenis, psychologie, pedagogiek, onderwijs, journalistiek, communicatie, klassieke talen, filosofie, methodologie.

Voorbeelden van excellente studieonderdelen - onderscheiden in verdiepend en verbredend - zijn:

Verdiepend

- onderzoekstage volgen (bijv. artikel schrijven ter publicatie in wetenschappelijk tijdschrift, project op verzoek van werkveld)³
- onderzoek in het kader van student-assistentschap
- extra verdiepende opdrachten maken bij standaard (keuze)modules
- masterminor of masterkeuzemodules in de bachelor

Verbredend

- modules volgen aan andere (buitenlandse) universiteit
- anderstalige modules volgen
- PEP-cursus volgen en afronden
- extra talenstudie, bijv. Aramees, vroegchristelijk Grieks, Akkadisch, Ugaritisch

Organisatie en sturing

De verantwoordelijkheid voor het excellentietraject ligt bij de student zelf. Via een formulier kan de student toestemming vragen aan de examencommissie. Het aanmeldformulier dient ingevuld te worden door de examencommissie van de instelling(en) (ook de TUA) waar de student studieonderdelen zal volgen in het kader van het excellentietraject. Het aanvraagformulier dat door de student zelf wordt ingevuld, levert de student in (gelijktijdig met de ingevulde aanmeldformulieren) bij de examencommissie van de TUA.

De examencommissie bepaalt vooraf (in geval van het volgen van modules aan (een) andere instelling(en)) het niveau van de studieonderdelen aan de hand van de niveaus van de leerlijnen van de TUA. De studieadviseur geeft advies aan de examencommissie. De examencommissie beslist of de student het voorgestelde traject mag volgen in het kader van excellentie.

Het college van docenten zal jaarlijks door de studieadviseur geïnformeerd worden over de excellentietrajecten en studenten die mogelijk in aanmerking komen voor een dergelijk traject (aan de hand van de gemiddelde cijfers en studievoortgang van de studenten). Het college van docenten zal gestimuleerd worden studenten te attenderen op excellentiemogelijkheden en eventuele hulp bij het onderzoek van de docent. Het gevolgde excellentietraject zal vermeld worden op het diplomasupplement.

Begeleiding

De begeleiding van excellente studenten vergt van de hoogleraren en docenten extra vakkennis en professionaliteit. Aan de TUA kunnen alleen gepromoveerde docenten, die minimaal een BKO hebben behaald, verantwoordelijkheid dragen voor de begeleiding van excellente studenten. De hoogleraar van het vakgebied dat het meest aansluit bij het excellentietraject van een student, is verantwoordelijk voor de begeleiding van de betreffende student.

Binnen de vakgroepen zal regelmatig gesproken worden over het aanbod en niveau van studieonderdelen in het kader van het excellentietraject.

Formulieren

De benodigde formulieren zijn te verkrijgen bij de studieadviseur:

- aanvraagformulier voor het aanvragen van toestemming bij de examencommissie ten behoeve van het volgen studieonderdelen bij een andere instelling;
- aanmeldingsformulier om studieonderdelen in het kader van een excellentietraject te kunnen doen.

---

³ In het werkveld liggen mogelijk vragen die door studenten door middel van excellentietrajecten (onderzoekstage of scriptie) beantwoord kunnen worden. Zo nodig zal een oproep om dergelijke vragen te melden, gedaan worden in *De Wekker* en bij instellingen zoals Centrum voor Israëlstudies, ForumC, NBG en diverse deputaten. Het werkveld kan ook betrokken worden door het aantrekken van externe beoordelaars. Deze beoordelaars dienen academisch geschoolde professionals te zijn op verwant vakgebied.

6. Studiemogelijkheden elders

Volgen van colleges elders

Studenten kunnen in de vorm van een tweede inschrijving doorgaans zonder extra kosten modules volgen bij een andere universiteit of faculteit. In overleg met de studieadviseur kan in voorkomende gevallen bij de examencommissie compensatie worden aangevraagd voor elders behaalde studieonderdelen. De student is overigens zelf verantwoordelijk voor het laten registreren van de behaalde studieresultaten door de administratie van de TUA.

In het derde studiejaar van de bachelor staat een minor gepland. Studenten die niet aan de TUA hun master theologie willen doen, kunnen deze ruimte vrij invullen met bijvoorbeeld een minor aan een andere universiteit. De minor aan de TUA heeft een omvang van 27,5 EC, die uit te breiden is naar 30 EC door de ruimte voor de keuzemodule uit het tweede studiejaar eraan toe te voegen. Zie het Schema Bachelor jaar 3 (BT3) op pagina 74 om te zien welke modules vervallen en door de minor vervangen worden.

Voor studenten die na een (aantal jaren) studie aan de TUA, aan een andere universiteit hun studie theologie willen vervolgen, kan het verstandig zijn daar in een vroeg stadium rekening mee te houden. Bij de studieadviseur kan gevraagd worden naar instroomeisen voor onder andere de opleiding aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) van de PKN en het Hersteld Hervormd Seminarie aan de VU (HHS).

Opleiding godsdienstleraar, eerstegraads

De Christelijke Hogeschool te Ede biedt een master eerstegraads godsdienstlerarenopleiding in deeltijd aan. Dit is dus een hbo-master. Degenen die een opleiding leraar eerstegraads godsdienstonderwijs willen volgen, kunnen daartoe instromen in de educatieve master aan de CHE als onderdeel van de master theologie aan de TUA.

Een (toekomstige) master theologie geeft recht op vrijstelling van de theologische onderdelen (30 EC) van de godsdienstlerarenopleiding van in totaal 90 EC. De colleges didactiek/opvoedkunde (30 EC) en de praktijkonderdelen (30 EC) zijn verplicht. De colleges worden op maandag gegeven, volgens een rooster dat bekend is bij de studieadviseur van de TUA.

Aan de TUA kan op basis van de eerstegraads godsdienstlerarenopleiding vrijstelling gevraagd worden voor o.a. keuzemodules en/of de stage in de master (25 EC)

Toelatingsvoorwaarden:

1. Afgeronde bachelor theologie
2. Verklaring van afronding eerste masterjaar TUA (60 EC)

Voor informatie over de godsdienstlerarenopleiding kun je contact opnemen met de studieadviseur van de TUA en mw. H. de Gier of drs. L Snoek van de CHE (mastergl@che.nl).

Studiereis naar Israël

In het kader van de specialisatie in de master kan een studiereis naar Israël gemaakt worden met als doel:

- kennismaking met het land en verschillende stromingen in jodendom en christendom in Israël alsmede met messiasbelijdende Joden;
- kennismaking met de praktijk van de joods-christelijke ontmoeting;
- bestudering van één thema dat relevant is in deze ontmoeting.

Informeer bij de studieadviseur naar de mogelijkheden voor deze specialisatie.

Graduate Program

The Graduate Program at the Theological University of Apeldoorn is small-scaled and high-level. To ensure academic excellence we provide our students with high-quality training. The development program focusses on methodology, academic writing and presenting skills. Since our students have diverse skill sets and levels of competency, we try to tailor a development journey for every student. To ensure this, our professors schedule regular supervision meetings with each student.

Thanks to online communication software, the Graduate Program is accessible not only to residential students, but also to international students and those pursuing a PhD while working full-time.

Requirements

To enrol in the Graduate Program, prospective students must:

- have successfully completed their Master's degree, preferably in theology
- be able to spend at least 10 hours per week on their PhD research;
- submit an application before 1 June of the calendar year in which they wish to start the program (starting end of August). (Guidelines for the application are found below);
- schedule an interview with their prospective supervisor.

Supervisors

PhD students will be supervised by committed and inspiring professors in the fields of:

- Biblical Studies (dr. A. Versluis);
- Systematic Theology (Vacancy, provisional: prof. dr. M.J. Kater);
- Church History (prof. dr. H.J. Selderhuis);
- Practical Theology (prof. dr. M.J. Kater);
- Christian Education (prof. dr. A. de Muynck);
- Early Christian Exegesis (prof. dr. M.A. van Willigen);
- Church, Law and Society (prof. dr. W.A. Zondag);
- Theology and Music (prof. dr. A. Clement);
- Missiology (dr. J. van 't Spijker).

Enrolments/applications

Please send us (in English, German or Dutch):

- Letter of motivation, including research program in which you wish to enrol and a provisional idea of your research (including relevance)
- Curriculum vitae
- Title and assessment of Master thesis
- Letter(s) of recommendation (by an academic referee)
- Pre-proposal (before submission your pre-proposal must be discussed with your supervisor)
- Copy of your Master diploma and a corresponding grade list

Please note that the deadline for applications is the 1st of June. For your application and further inquiries, please send an e-mail to graduateprogram@tua.nl. We will respond to your application before the 31st of August.

PhD fee

The costs for the PhD program are as follows:

- an annual fee of € 675,- (fee 2023/2024, there may be annual corrections);
- additionally, the legal tuition fee in the year of promotion (€ 2.314,- for 2023/2024).

Note that if you successfully complete your PhD within 5 years, you are eligible, at your request, for a refund of 25% of the total PhD fee you paid (not including the legal tuition fee).

7. Verklaring bij de onderdelen van de modules

Docent	Degene die de module doceert en het tentamen of examen afneemt.
Omvang	1 EC (European Credit) vertegenwoordigt 28 studiebelastingsuren. Eén studiejaar omvat 60 EC. Wanneer we spreken over het studiepuntensysteem, gebruiken we de term ECTS (European Credit Transfer System).
Modulecode	Deze code correspondeert met de code in Educator en is vooral voor administratie en docenten van belang.
Periode	Een studiejaar is verdeeld in vier periodes van 10 of 11 weken met elk een college- en tentamenperiode.
Colleges	In elke periode wordt gedurende 6 weken college gegeven volgens het collegerooster. De <i>opgegeven college-uren per week</i> gelden voor de desbetreffende collegeperiode. De colleges zijn verplicht. Men wordt geacht minimaal 75% van de college-uren aanwezig te zijn.
Toetsvorm	Wijze waarop de module wordt afgerond: schriftelijke of mondelinge tentamens, papers, verslagen e.d. Zie voor regelgeving rondom afname tentamens p. 13v (Tentamens).
Tentamenduur	<i>Maximale tijdsduur</i> waarbinnen het tentamen moet worden gemaakt/gehouden.
Tentamendata	Tentamendatum en herkansingsmogelijkheid van het betreffende tentamen. Schriftelijke tentamens starten op maandag altijd om 13.30 uur en op dinsdag t/m vrijdag om 10.00 uur.
Inleverdata	Deadlines voor inleveren van opdrachten.
Instapeis	Bij een aantal modules zijn instapeisen opgesteld. Een instapeis bij een module kan een vereiste zijn waaraan de student moet voldoen alvorens de colleges van de module te kunnen volgen. Dat kunnen de colleges van een of meerdere modules zijn of toetsen die met een voldoende moeten zijn afgerond.
Leerdoelen/toetsdoelen	Omschrijving van kennis, vaardigheden en attitude die een student na afronding van de module zich eigen gemaakt moet hebben.
Eindtermen	Aanduiding van de relatie tussen de module en de eindtermen. De nummers verwijzen naar de eindtermen op p. 25 (Bachelor Theologie), p. 125v (Master Theologie) en p. 191 (Master Herbronning Gereformeerde Theologie).
Leerlijnen	De leerlijnen zijn een concretisering van de typering van de opleiding. Het wetenschappelijk karakter komt tot uitdrukking in de leerlijnen 'encyclopedische theologie' (de opbouw van de modules) en 'academische vaardigheden' (vaardigheden: onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren (conceptueel denken), schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken). De gerichtheid op de praktijk en persoonlijke vorming van studenten is te zien in de attitude-leerlijn 'student in relatie...' a. tot God (geestelijke instelling); b. tot zichzelf en de naaste (psychosociale attitude); c. tot de (toekomstige) werkomgeving (praktische vaardigheden). Zie ook p. 26v. Deze leerlijnen zijn niet van toepassing voor de Master Herbronning Gereformeerde Theologie.
Werkvormen	<i>Hoorcollege.</i> College waarin de docent een gedeelte van de thematiek op zijn vakgebied aan de orde stelt. Indien mogelijk wordt de stof via interactie tussen docent en studenten door middel van vragen, antwoorden en discussie behandeld. <i>Werkcollege.</i> College waarin studenten gezamenlijk of in groepjes een tekst lezen of aan opdrachten werken. <i>Instructiecollege.</i> College waarin integraal thuisgemaakte opdrachten worden besproken en nieuwe opdrachten worden toegelicht. <i>Gastcollege.</i> College verzorgd door een gastdocent. <i>Collegevoorbereiding.</i> Lezen en bestuderen van literatuur en/of opdracht(en) maken ter voorbereiding op het komende college.

	<p><i>Zelfstudie.</i> Lezen en bestuderen van literatuur en/of maken van opdracht(en) ter voorbereiding op de toets.</p> <p><i>Scriptie.</i> Masterscriptie (MT3/HGT), exegesescriptie (MT1), bachelorproef (BT3).</p> <p><i>Leesverslag.</i> Samenvatting van en reflectie over gelezen literatuur.</p> <p><i>Paper/werkstuk/essay.</i> Korte, thematische opdracht.</p> <p><i>Reflectieverslag.</i> Reflectie op de opgegeven stof en/of het eigen handelen.</p> <p><i>Presentatie.</i> Oefening in spreekvaardigheid.</p> <p><i>Stage.</i> Opdoen van praktijkervaring in het werkveld.</p> <p><i>Testimonium.</i> Afronding van een module door middel van het volgen van colleges en/of het inleveren van een schriftelijke opdracht die niet becijferd wordt.</p>
Studielast	Vertaling van het aantal <i>EC naar studie-uren</i> , verdeeld in het aantal studie-uren dat besteed kan worden aan de diverse onderdelen van de module.
Toetseisen	<p><i>De categorie 'Toetseisen' bevat de verplichte literatuur</i> voor het tentamen of de <i>omschrijving en eisen</i> m.b.t. het te vervaardigen leesverslag, paper e.d.</p> <p>Achter de publicaties tref je tussen haken de volgende afkortingen aan:</p> <p><i>p. (pagina's)</i> – het aantal pagina's dat uit genoemde publicatie bestudeerd dient te worden.</p> <p><i>cat. (categorie)</i> – de categorie geeft de moeilijkheidsgraad van de publicatie aan. Er zijn vier gradaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • categorie 1 - moeilijke stof → 3 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof kan bijvoorbeeld een hoge informatiedichtheid bevatten, een moeilijke redenering betreffen en/of erg gedetailleerd zijn. • categorie 2 - gemiddelde stof → 5 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof bevat bijvoorbeeld een minder hoge informatiedichtheid. • categorie 3 - eenvoudige stof → 7 pagina's per uur (lezen, analyseren en memoriseren van de stof). De stof bevat bijvoorbeeld een lage informatiedichtheid of de pagina's bevatten weinig tekst (minder dan 350 woorden per pagina). • leesstof → 15 à 20 pagina's per uur. Bij deze stof gaat het om een algemeen overzicht. Detailvragen mogen niet gesteld worden op het tentamen.
Aanbevolen literatuur	Literatuur naast de verplichte literatuur, <i>ter oriëntatie op de stof</i> .
Bijzonderheden	Dat wat speciaal aandacht vraagt in vergelijking met andere modules.
Keuzemodules	Keuzemodules kunnen gezien worden als 'vrije ruimte', die naar eigen inzicht kan worden ingevuld. Daarvoor kun je kiezen uit de keuzemodules die jaarlijks worden aangeboden, maar je mag ook een of meerdere keuzemodules invullen met modules bij een andere (niet) theologische opleiding of een minor van bijv. 10 EC uit de master. Eis is wel dat voldaan wordt aan het niveau, de omvang en dat het liefst ook enige relatie heeft met theologie. Bij twijfel of voor advies kun je contact opnemen met de studieadviseur.

Bachelor Theologie (180 EC)

8. Eindtermen Bachelor Theologie

	Eindterm De student...
1.	heeft inzicht in de aard van de theologie en de wijze waarop gereformeerde theologie nadenkt over God die zich openbaart, en maakt daarbij de traditie vruchtbaar in de hedendaagse context.
2.	a) beschikt over elementaire kennis van en inzicht in de belangrijkste theologische disciplines, namelijk de Bijbelse theologie, de historische theologie, de systematische theologie, en de praktische theologie; b) herkent de belangrijkste wetenschappelijk-theologische begrippen, theorieën, modellen, methoden en paradigma's.
3.	a) bezit elementaire kennis van en inzicht in aan deze disciplines verbonden niet-theologische vakgebieden, met een accent op de Bijbeltalen; b) heeft het vermogen om met het oog op theologische vragen de mogelijkheden van de inbreng van niet-theologische wetenschappen in hoofdlijnen te overzien.
4.	a) heeft inzicht in de plaats en roeping van de theologie binnen het geheel van de wetenschappen en binnen de kerkelijke en maatschappelijke werkelijkheid; b) beschikt over basale kennis van en inzicht in andere (religieuze) stromingen dan het christendom; c) is in staat om de religieuze en theologische dimensies van maatschappelijke vraagstukken te onderkennen, en deze vanuit theologisch perspectief te evalueren.
5.	a) beheerst de basale academische vaardigheden in het kader van theologische vraagstellingen en vakspecifieke methoden, waaronder het correct gebruiken van bronnen en hulpmiddelen; b) kan onderzoeken en samenwerken; kritisch analyseren, synthetiseren en oordeel vormen; argumenteren en discussiëren; gestructureerd schriftelijk en mondeling rapporteren.
6.	a) beschikt over het vermogen om zijn theologische kennis en vaardigheden op een geïntegreerde wijze en vanuit een gereformeerde levensovertuiging te beoefenen in concrete wetenschappelijke, kerkelijke en maatschappelijke vraagstukken; b) heeft basale kennis van en inzicht in de Bijbelse fundering, de theologische doordenking en de praktisch-contextuele gestalte van het gemeente zijn en kan deze kennis communiceren.
7.	a) heeft het vermogen, de geestelijke instelling en de psychosociale attitude om als theoloog te kunnen werken in kerk en samenleving. b) kan werkzaamheden beoefenen als theologisch geschoold medewerker, pastoraal of kerkelijk werker, missionair of evangelisatiewerker, onderwijsgevende, jeugdwerker.
8.	beschikt over het vermogen tot reflectie op de omgang met zichzelf, met medemensen en met God en de bereidheid om in die omgang te groeien.

9. Leerlijnen verplichte BT-modules

De leerlijn *encyclopedische theologie* (kennis) bestaat uit: Bijbelse theologie (BT), Kerkhistorische theologie (HT), Systematische theologie (ST) en Praktische theologie (PT). Het curriculum is zodanig vormgegeven dat de theologische disciplines allen op de daarvoor meest geëigende plek in het curriculum aan bod komen. Er is sprake van een zekere opbouw: het gewicht verschuift geleidelijk van het accent op de voorbereidende modules en de talen naar een accent op BT en PT in het tweede studiejaar, waarna in het derde studiejaar een min of meer gelijke verdeling over de vier disciplines (BT, HT, ST, PT) zichtbaar is. In de master komen alle disciplines aan bod en kiezen de studenten één afstudeerdiscipline. Deze leerlijn sluit aan bij BT-einddoelen 2a, 3b en 4a.

De leerlijn *academische vaardigheden* (vaardigheden) bevat de vaardigheden: Onderzoeken, Kritisch analyseren en synthetiseren (conceptueel denken), Schrijven, Mondeling presenteren, Discussiëren en argumenteren, Samenwerken. Deze leerlijn sluit aan bij BT-einddoelen 2b, 3a, 5a en 5b.

De derde leerlijn gaat over de *student in relatie...* (attitude) tot God (Geestelijke instelling), tot zichzelf en de naaste (Psychosociale attitude), tot de (toekomstige) werkomgeving (Praktische vaardigheden). Deze leerlijn sluit aan bij BT-einddoelen 1, 4b, 4c, 6a, 6b, 7a, 7b en 8.

De leerlijnen 'academische vaardigheden' en 'student in relatie...' zijn per onderdeel uitgesplitst in 3 niveaus, zie onderstaande tabel. Over het algemeen geldt niveau 1 voor BT1, niveau 2 voor BT2 en BT3 en niveau 3 voor de master.

Academische vaardigheden		
Onderzoeken	1	Kan doelgericht informatie en publicaties zoeken, de zoekstrategie zo nodig aanpassen, en de aanpak en resultaten systematisch vastleggen. Kan onder begeleiding een nauwkeurige en onderzoekbare probleemstelling formuleren en een daarbij passend eenvoudig onderzoek opzetten, uitvoeren en verslaan.
	2	Kan kritisch en beredeneerd selecteren welke informatie en publicaties bruikbaar zijn gegeven het doel en deze selectie beschrijven en verantwoorden. Kan door anderen uitgevoerde onderzoeken en overzichten van onderzoeken over een bepaald onderwerp kritisch lezen en bediscussiëren. Kan het onderscheid tussen diverse vormen van fundamenteel en praktijkgericht onderzoek adequaat hanteren.
	3	Kan beoordelen en beslissen wanneer voldoende informatie en publicaties beschikbaar zijn gegeven het doel, en de resultaten evalueren (waaronder ook de beperkingen aangeven) in relatie tot de randvoorwaarden zoals tijd, budget en toegankelijkheid van bronnen. Kan publicaties op hoog wetenschappelijk niveau over een theologisch onderwerp kritisch lezen, incl. de relaties tussen theorie, onderzoek, empirie en praktijk. Kan zelfstandig een relevante probleemstelling ontwikkelen en een daarbij passend onderzoek opzetten, uitvoeren en verslaan.
Kritisch analyseren en synthetiseren	1	Kan in een tekst/informatie onderdelen herkennen en aan elkaar relateren, onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken en tussen feiten en meningen, inconsistenties en cirkelredeneringen opmerken, getrokken conclusies beoordelen, en overeenkomsten en verschillen met andere teksten aangeven. Kan meerdere ingrediënten samenvatten en combineren in een eenvoudig ontwerp (bijv. van een analyse, standpunt, model of plan) of schets (bijv. van een situatie of advies).
	2	Kan de gelaagdheid van informatie onderkennen (niveaus van abstractie, argumentatie, e.d.), en signaleren waar sprake is van eenzijdigheid, ongenueanceerdheid, vooringenomenheid, verhullend taalgebruik, ongefundeerde beweringen en overgeneralisatie. Kan tegenwerpingen maken en zelf (andere) verbanden leggen en conclusies trekken. Kan uiteenlopende ingrediënten integreren in een redelijk complex en omvangrijk ontwerp en dat ontwerp theoretisch verantwoorden. Kan slecht gedefinieerde problemen structureren. Kan een ontwerp optimaliseren binnen gegeven randvoorwaarden.
	3	Kan aangeven wat een tekst/informatie bijdraagt aan de kennisontwikkeling op het betreffende gebied, wat de beperkingen ervan zijn, en welke aspecten of problemen onopgelost blijven. Kan een aantal, evt. tegenstrijdige, ingrediënten integreren bij de ontwikkeling van een eigen ontwerp, het ontwerpproces en het resultaat theoretisch verantwoorden, de reikwijdte van het resultaat aangeven, en anticiperen op receptie en gebruik van het resultaat door anderen.

Schrijven	1	Kan met behulp van gestructureerde aanwijzingen voor medestudenten en docenten over een niet te moeilijk onderwerp een samenvattende of rapporterende tekst schrijven die voldoet aan de basiseisen van opbouw, alineagebruik, zinsbouw, woordkeus, interpunctie, spelling, en bronvermeldingen.
	2	Kan met weinig aanwijzingen rapporterende teksten schrijven op niveau 1. Kan met beperkte aanwijzingen een analyse van een probleem en een recensie schrijven begrijpelijk voor een geïnteresseerde theoloog, inhoudelijk consistent en evenwichtig, en in een vloeiende stijl.
	3	Kan met weinig aanwijzingen een zelf te ontwikkelen en te documenteren betoog schrijven over een pittig onderwerp, gericht op een specifiek publiek, uitmondend in heldere conclusies.
Mondeling presenteren	1	Kan ondersteund door trefwoorden en/of illustraties goed verstaanbaar een eigen verhaal presenteren met een duidelijke opbouw en binnen de beschikbare tijd.
	2	Kan ondersteund door trefwoorden en/of illustraties en met adequate lichaamstaal en voldoende oogcontact en in een rustig tempo een duidelijke boodschap of centraal thema presenteren.
	3	Kan ondersteund door diverse media presenteren, het publiek boeien en er inhoudelijk bij betrekken, en met het publiek interacteren.
Discussiëren en argumenteren	1	Kan op basis van bewustwording van en inzicht in diverse vormen en aspecten van argumenteren en fases in een debat als individu argumenteren en een debat analyseren.
	2	Kan argumenteren inzetten als middel om te leren, passende standpunten naar voren brengen en standpunten van anderen begrijpen en waarderen, kennis delen en bijdragen aan discussies en aan het argumentatieproces in een groep.
	3	Kan bij een debat de context waarin het debat plaatsvindt betrekken (maatschappelijk, wetenschappelijk, e.d.) en de rol aangeven die deze context speelt.
Samenwerken	1	Kan bij een eenvoudige taakinhoud bijdragen aan het formuleren van gemeenschappelijke doelen, verdelen van taken, en integreren van resultaten, via face-to-face contact bijdragen aan zorgvuldige informatie, overleg, argumentatie en besluitvorming, bijdragen aan een veilig sociaal klimaat, en medeverantwoordelijkheid dragen voor het product. Kan samenwerken met personen met verschillende achtergronden en referentiekaders.
	2	Kan bij minder eenvoudige taakinhoud deelnemen aan meer complexe vormen van samenwerken, ook met externen buiten de groep, waarbij hogere eisen worden gesteld aan de communicatie door inzet van meer media en andere vormen van communicatie zoals groepsdiscussie via e-mail. Kan risico's signaleren en hanteren.
	3	Kan binnen de groep sociale problemen (helpen) oplossen, de groep naar buiten toe vertegenwoordigen, en samenwerken met een externe partij (bijv. opdrachtgever). Kan aankoersen op een in de context optimaal resultaat.
<i>Student in relatie...</i>		
Geestelijke instelling	1	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord en kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen.
	2	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord, kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen, weet zich dienaar en is zich bewust van zijn voorbeeldpositie.
	3	Is vervuld van liefde voor God en Zijn Woord, kan zijn eigen spiritualiteit ontwikkelen, weet zich dienaar en is zich bewust van zijn voorbeeldpositie, durft geestelijk gezag te dragen en te accepteren en kan op verbindende wijze reflecteren op spiritualiteit van anderen.
Psychosociale attitude	1	Durft authentiek te zijn en kan reflecteren op eigen handelen en zijn.
	2	Durft authentiek en onafhankelijk te zijn, kan reflecteren op eigen handelen en zijn, is pastoraal bewogen, kan eigen grenzen bewaken, is standvastig en flexibel, kan samenwerken vanuit een coöperatieve grondhouding.
	3	Durft authentiek en onafhankelijk te zijn, kan reflecteren op eigen handelen en zijn, is zelfstandig en pastoraal bewogen, kan eigen grenzen bewaken, is standvastig en flexibel, kan samenwerken vanuit een coöperatieve grondhouding, kan omgaan met kritiek en eigen kwetsbaarheid, durft verantwoordelijkheid te nemen en kan (stressbestendig) omgaan met crisissituaties en werkdruk.
Praktische vaardigheden	1	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken.
	2	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken, beheerst communicatieve vaardigheden en kan spreken in het openbaar.
	3	Kan prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken, beheerst communicatieve vaardigheden en kan spreken in het openbaar, heeft pedagogische vaardigheden, kan omgaan met conflicten en kan leidinggeven.

10. Collegeverdeling Bachelor Theologie (BT1 t/m BT3)

Modules	BT1				BT2				BT3			
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Integratiecolleges			X				X				X	
Themadagen/Studiereis naar Israël				X				X				X
Persoonlijke en professionele vorming	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Algemene kerkgeschiedenis			2	2	2			2			2	
Apologetiek											3	
Biblistiek											2	
Canoniek NT						3						
Canoniek OT						2						
Dogmatiek	2				2			2				2
Ethiek				2		2						
Evangelistiek/Missiologie				2								
(Inleiding) Exegese NT					2	3				3		
(Inleiding) Exegese (en theologie) OT					2		4				4	
Filosofie	2	2										
Geschiedenis Oud-Israël							2					
Godsdienstwetenschap		2										
Grieks	6	4	4	4		4		2	2#			
Hebreeuws		4	4	4	4		4		4#			2
Hermeneutiek Bijbelse theologie			4									
Hermeneutiek systematische theologie			2									
Homiletiek, incl. praktische homiletiek									2#	2#	1#	
Bijbel in context: Inleiding Bijbelwetenschap	4											
Inleiding kerkgeschiedenis		2										
Inleiding theologie	2											
Judaïca/Kerk en Israël										3#		
Keuzemodule				2				2	2#	2#		
Liturgiek									2#			
Methodologie/Schrijfpoddracht/Bachelorproef			2	±						1	±	1
Nederlandse Kerkgeschiedenis									2#	2#		
Praktische theologie					3	3	3	2				
Psychologie		2		2								
Symboliek										2#		
Theologie NT							3				2	
<i>Aantal colleges per week</i>	17	15	19	19	16	18	17	11	15	16	15	6

De cijfers in de gearceerde gedeelten duiden op het aantal college-uren per week.

X = colleges gedurende een aantal dagen per collegeperiode, volgens een apart rooster, of individuele begeleiding

Studenten kunnen in BT3 voor 27,5 EC elders een minor doen. '#' geeft aan welke modules dan vervallen en waar de minor voor in de plaats komt. Studenten die voornemens zijn na de Bachelor Theologie de Master Theologie aan de TUA te volgen, worden geacht deze modules wel te volgen.

11. Schema Bachelor jaar 1 (BT1, propedeuse) – cohort 2023

Aantal EC's per module

MODULE	Bachelor 1 ^e semester		Bachelor 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1 Thema: De éne God	Periode 2	Periode 3 Thema: De weer- barstige Bijbel	Periode 4	
Integratiecolleges	-	-	X	-	X
Themadagen/Studiereis naar Israël	-	-	-	X*	X
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	X	X
Algemene Kerkgeschiedenis 1, 2	-	-	2,5	2,5	5
Bijbel in context	2,5	-	-	-	2,5
Dogmatiek 1: Methoden en prolegomena	2,5	-	-	-	2,5
Ethiek 1: Inleiding ethiek	-	-	-	2,5	2,5
Evangelistiek/Missologie 1: Kennismaking met de missio Dei	-	-	-	2,5	2,5
Filosofie 1, 2	2,5	2,5	-	-	5
Godsdienstwetenschap	-	2,5	-	-	2,5
Hebreeuws 1, 2, 3	-	2,5	2,5	2,5	7,5
Hermeneutiek Bijbelse theologie	-	-	2,5	-	2,5
Hermeneutiek systematische theologie	-	-	2,5	-	2,5
Inleiding kerkgeschiedenis	-	2,5	-	-	2,5
Inleiding theologie	2,5	-	-	-	2,5
Keuzemodule Grieks 1, 2, 3, 4	5**	2,5**	2,5**	2,5**	12,5
Keuzemodule***	-	-	-	2,5	2,5
Methodologie / Schrijfopdracht BT1	-	-	2,5	✕	2,5
Psychologie	-	2,5	-	2,5	2,5
TOTAAL	15	12,5	15	17,5	60

* In het cursusjaar 2023-2024 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen. Zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op pagina 120v.

** Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

*** Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93vv aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

BT1 – PERIODE 1

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	BT1-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde bachelor
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 à 6 college-uren per college-periode volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke inzichten en vaardigheden, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student. De student verwerft:

- kennis van en praktijkervaring met studievaardigheden en timemanagement;
- inzicht in beroepsmogelijkheden en daarbij behorende competenties;
- kennis van en kunnen omgaan met (eigen) leerstijlen;
- vaardigheden in het reflecteren op het eerste (persoon) en tweede (handelen) niveau;
- basale vaardigheden voor het opzetten van een persoonlijk ontwikkelingsplan.

Eindtermen 8

Leerlijnen Schrijven, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast Werkcolleges 16 uur
Gesprekken met de persoonlijk begeleider 2 uur
Papers ter voorbereiding van de colleges en gesprekken, reflectieverslagen 3 uur

Toetseisen

- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.

Aanbevolen literatuur

Studievaardigheden

- Essen, T. van en H.C. Schouwenburg, *Overwin je faalangst met de R.E.T.-methode*. Tielt: Lannoo, 2008².
- Jensen, S., *Dag vriend! Intiem kapitaal in tijden van Facebook, GeenStijl en WikiLeaks*. Rotterdam: Lemniscaat cop, 2012.
- Pilot, A., *Studeer effectief*. Groningen: Noordhoff, 2012².
- Ploeg, T. van der, *Mind mappen: Slimmer informatie verwerken en onthouden*. Zaltbommel: Thema, 2013.
- Stigchel, Stefan van der & Lotte Elbrink, *Grip op je aandacht. 49 tips voor meer concentratie en focus*. Amsterdam: Maven Publishing B.V., 2020.
- Tigchelaar, Mark, *Lezen, weten en niet vergeten*. Houten-Antwerpen: Uitgeverij Unieboek Het Spectrum, 2015.

Persoonlijke ontwikkeling

- Cloud, dr. Henry en dr. John Townsend, *Hoe mensen groeien naar volwassenheid. Wat zegt de Bijbel over onze persoonlijke ontwikkeling*. Hoogblokland: Koinonia Uitgeverij, 2015².
- Covey, S.R. e.a., *Prioriteiten: Effectieve keuzes in leven en werk*. Amsterdam/Antwerpen: Business Contact, 2002⁵ of later.
- Grit, R. e.a., *Competentie-management: Persoonlijk ontwikkelplan*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2007².
- MacDonald, Gordon, *Breng veerkracht in je leven*. Hoornaar: Gideon, 2006.

Leerstijlen

- Hendriksen, J., *Cirkelen rond Kolb: Begeleiden van leerprocessen*. Barneveld: Boom/Nelissen, 2011⁵.
- [Leerstijlentest Kolb | test je leerstijl | 123test.nl](http://www.123test.nl)
- <http://www.leren.nl/artikelen/2003/leerstijlen.html>

Beroepsmogelijkheden

- Hoek, Jan e.a. (red.), *Praktijkgericht: Handboek voor de hbo-theoloog*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, 2010.

Reflecteren

- Groen, M., *Reflecteren: De basis. Op weg naar bewust en bekwaam handelen*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff, 2006.
- Nijgh, Lida, *Leren reflecteren*. Barneveld: Boom/Nelissen, 2009.

Bijzonderheden Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint en de website.

Bijbel in context

Integratiethema 'De éne God'

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT1-BC
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	6 november 2023 Herkansing: 9 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week OT 2 college-uren per week NT
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- verwerft initiële kennis van de context/*Umwelt* van de Bijbel, van zowel de oudtestamentische als de nieuwtestamentische periode;
- kan basale gegevens inzake instellingen en gewoonten in de tijd van de Bijbel reproduceren;
- is in staat om Bijbelse gegevens te plaatsen in de eigen oud-oosterse c.q. Joods-Hellenistische context;
- leert het belang van de archeologie voor de uitleg van de Bijbel kennen;
- kent de middelen voor het verkrijgen van nadere informatie op genoemde terreinen en weet deze te hanteren.

Eindtermen

1, 2a, 3a, 5a, 5b

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-/werkcolleges over 'de wereld van het OT': 9 uur
Hoor-/werkcolleges over 'de wereld van het NT': 9 uur
Zelfstudie: schriftelijk tentamen: 52 uur (26 uur OT en 26 uur NT)

Toetseisen

Literatuurtentamen

Deel OT

- Borowski, O., *Daily Life in Biblical Times*. Atlanta: SBL, 2003, 13-106. [85 p. cat. 2 → 17 uur]
- Roubos, K., 'Bijbelse instellingen', in *Bijbels Handboek I*. Kampen: Kok, 1981 of latere druk, paragraaf B: 'De instellingen van het godsdienstige leven'. [36 p. cat. 2 → 7 uur]
- Collegestof. [2 uur]

Deel NT

- DeSilva, D.A., *An Introduction to the New Testament: Context, Methods & Ministry Formation*. Downers Grove: IVP, 2004, 82-107. [26 p. cat. 2 → 5 uur]
- Green, Joel B. and L.M. McDonald (eds.), *The World of the New Testament: Cultural, Social and Historical Contexts*. Grand Rapids: Baker, 2013, hfdst. 1, 2, 8, 9, 11, 14, 18, 26, 36, 38. [110 p. cat. 2 → 21 uur]
- Collegestof.

Aanbevolen literatuur

- Achtemeier, P.J. e.a. (eds.), *Introducing the New Testament: Its Literature and Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2001, 1-51.
- Claussen, C. und J. Frey (Hrsg.), *Jesus und die Archäologie Galiläas: Biblisch Theologische Studien 87*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2008.
- Greer, Jonathan S. et al (eds.), *Behind the Scenes of the Old Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*. Grand Rapids: Baker, 2018.

- Hoffmeier, J.K., *De archeologie van de Bijbel*. Amsterdam: Ark Media, 2009.
- King, Ph.J. and Lawrence E. Stager, *Life in Biblical Israel*. Library of Ancient Israel. Louisville: Westminster John Knox Press, 2001.
- Kollmann, B., *Einführung in die Neutestamentliche Zeitgeschichte*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2006.
- Malina, B.J., *The New Testament World: Insights from Cultural Anthropology*. Louisville: John Knox Press, 2001.
- Pilch, J.J., *A Cultural Handbook to the Bible*. Grand Rapids: Eerdmans, 2012.

Bijzonderheden Deze module wordt verdeeld tussen de docent OT (6 blokken) en de docent NT (6 blokken): de eerste drie weken NT en de laatste drie weken OT. Het tentamen wordt door beiden beoordeeld. Het eindcijfer voor het tentamen Bijbel in context bestaat uit het gemiddelde tussen het behaalde cijfer voor het deel OT en dat voor het deel NT. Voor elk van de beide onderdelen dient een voldoende gehaald te worden (5,5 en hoger), anders is herkansing nodig.

Dogmatiek 1: Methoden en prolegomena

Integratiethema 'De éne God'

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT1-Dog1-MP
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	19 oktober 2023 Herkansing: 25 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- kan verschillende opvattingen weergeven over de aard en taakstelling van dogmatiek en systematische theologie;
- is in staat deze opvattingen te vergelijken en te waarderen;
- kan verschillende methoden van dogmatiek onderscheiden en waarderen;
- kent de systematisch-theologische posities van sleutelfiguren uit de geschiedenis van de dogmatiek op hoofdlijnen;
- kan de problematiek van de verhouding van theologie, Schrift en cultuur beschrijven en waarderen;
- kan verschillende aspecten die in de prolegomena van de theologie ter sprake komen (Bijbel, Jezus, rede, ervaring, wereld, cultuur, traditie, religie) beschrijven;
- kan een enigermate complexe theologische argumentatie analyseren.

Eindtermen 1, 2a, 2b, 3b, 4a

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 49 uur
De voorbereiding van de colleges bestaat uit onderdelen van de genoemde literatuur onder 'toetseisen'.

Toetseisen

- Berkhof, H., *Inleiding in de studie van de dogmatiek*. Kampen: Kok, 1982. [100 p. cat. 3 → 14 uur]
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 19-112, 152-188. [130 pag. cat. 3 → 18 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1993², 17-119, 143-161. [122 p. cat. 2/3 → 20 uur]
- Muis, J., 'Dogmatiek', in Willem J. van Asselt e.a. (red.), *Wat is theologie: Oriëntatie op een discipline*. Zoetermeer: Meinema, 2001, 75-91. [16 pag. cat. 2 → 3 uur]
- Collegestof. [→ 6 uur]

Aanbevolen literatuur - Bayer, Oswald, *Theologie*, Handbuch Systematischer Theologie 1. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1994.

- Brink, Gijsbert van den, *Een publieke zaak: Theologie tussen geloof en wetenschap*. Zoetermeer: Meinema, 2004.
- Ford, David F., *Theology: A very short introduction*. Oxford: UP, 2013².
- Leonhardt, Rochus, *Grundinformation Dogmatik: Eine Lehr- und Arbeitsbuch für das Studium der Theologie*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2001.
- Sauter, Gerhard, *Zugänge zur Dogmatik: Elemente theologischer Urteilsbildung*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1998.

Filosofie (1 en 2)

<i>Docent</i>	Dr. G.A. van den Brink	<i>Module-code</i>	BT1-Fil1 en BT1-Fil2
<i>Toetsvorm</i>	Twee schriftelijke tentamens	<i>Omvang</i>	2 x 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 x 2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1 en 2
<i>Tentamendata</i>	Filosofie 1: 31 oktober 2023 Herkansing: 30 januari 2024	<i>Colleges</i>	Gedurende 2 collegeperiodes 2 college-uren per week
	Filosofie 2: 23 januari 2024 Herkansing: 28 maart 2024		
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- beseft het belang van een christelijke wereldvisie en de rol van filosofie daarin;
- kent de diverse opvattingen over de filosofische thema's die van directe relevantie zijn voor een christelijke wereld visie;
- is in staat zijn eigen opvatting over de besproken thema's beargumenteerd uiteen te zetten.

Eindtermen 3

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Instructie- en hoorcolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 60 uur
Zelfstudie 62 uur

Toetseisen De toetsing bestaat uit twee delen:

1. Deeltoets 1 (periode 1)
  - Moreland, J.P., & William Lane Craig. *Philosophical Foundations for a Christian Worldview*. Downers Grove: InterVarsity Press, 2017; 'invitation', hfdst. 1, 3-8, 16-17 [180 p. cat. 1 → 60 uur]. Het boek is digitaal beschikbaar op www.archive.org.
2. Deeltoets 2 (periode 2)
  - Moreland, J.P., & William Lane Craig. *Philosophical Foundations for a Christian Worldview*. Downers Grove: InterVarsity Press, 2017; hfdst. 18, 25-32, 34 [184 p. cat. 1 → 62 uur]. Het boek is digitaal beschikbaar op www.archive.org.

Bijzonderheden Het eindresultaat voor Filosofie is het gemiddelde van Filosofie 1 en Filosofie 2.

Grieks 1 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, drie schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	24 oktober 2023 Herkansing: 15 januari 2024	<i>Colleges</i>	3 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student maakt zich de grammatica en het vocabulaire van les 1 t/m 12 van <i>Reading Koine Greek</i> eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Griekse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).
<i>Eindtermen</i>	3a
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges, werkcolleges, instructiecolleges 27 uur (6 x 4,5 uur) Collegevoorbereiding 54 uur Zelfstudie 59 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Tentamen <i>Reading Koine Greek</i> les 1 t/m 12 en collegestof. ◦ Drie schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.
<i>Verplicht aanschaffen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Decker, Rodney J., <i>Reading Koine Greek: An Introduction and Integrated Workbook</i>. Grand Rapids: Baker Academic, 2014. - Hensels, P.M., <i>Nieuwtestamentisch Grieks: Een beknopte grammatica</i>. Bussum: Uitgeverij Coutinho, 2008.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Bartelink, G.J.M., <i>Prisma Woordenboek Grieks-Nederlands</i>. Houten: Prisma, 2017²⁸. - Bauer, W., <i>Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur</i>. Berlin: de Gruyter, 1988⁶ of later. - Murre, J.A., <i>Lexicon Nieuwe Testament</i>. Vught: Skandalon, 2016³ of later. - Nestle, E. & K. Aland, <i>Novum Testamentum Graece</i>. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸. - Nuchelmans, J. e.a., <i>Kleine Griekse Grammatica</i>. Bussum: Uitgeverij Paul Brand, 2011, 18e herziene druk of later.

Inleiding theologie

Integratiethema 'De éne God'

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT1-InlTh
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	9 november 2023 Herkansing: 25 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heeft kennis van verschillende visies op theologie als wetenschap en de encyclopedische implicaties daarvan; - heeft een basale kennis van de verschillende theologische disciplines en de belangrijkste theologische thema's; - kan op een basaal niveau beredeneerde keuzes maken inzake de eigen theologische voorkeuren. <p>Oorsprong en inhoud van de verschillende theologische disciplines worden uiteengezet. Teksten van belangrijke theologen worden gelezen.</p>
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 3a, 3b, 4a t/m 4c
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Brink, G. van den, <i>Een publieke zaak: Theologie tussen geloof en wetenschap</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2004, 13-221; 260-281. [229 p. cat. 3 → 33 uur] ◦ Ford, David F., <i>Theology: A Very Short Introduction</i>, 2nd ed. Oxford: UP, 2013, 3-176. [173 p. cat. 3 → 25 uur] ◦ Collegestof. [→ 3 uur]

*Aanbevolen
literatuur*

- Adriaanse, H.J. e.a., *Het verschijnsel theologie: Over de wetenschappelijke status van de theologie*. Meppel: Boom, 1987.
- Adriaanse, H.J. (red.), *Tweestromenland: Over wijsgerige en belijdende theologie*. Leuven: Peeters, 2001.
- Barth, Karl, *Einführung in die evangelische Theologie*. Zürich: EVZ-Verlag, 1985³ of latere uitgaven) (= *Wat is evangelische theologie? De zwanenzang van Karl Barth*. Kampen: Kok, 1999).
- Ebeling, G., *Studium der Theologie: Eine enzyklopädische Orientierung*. Tübingen: Mohr, 1975.
- McGrath, A., *What's the point of theology? Wisdom, Wellbeing and Wonder*. London: SPCK 2022.
- Kuitert, H.M., *Filosofie van de theologie*. Leiden: Martinus Nijhoff, 1988.
- Kuyper, A., *Encyclopaedie der Heilige Godgeleerdheid*. Amsterdam: J.A. Wormser, 1908² (3 delen).
- Pannenberg, W., *Wissenschaftstheorie und Theologie*. Frankfurt a.M.: Suhrkamp, 1973.

BT1 – PERIODE 2

Filosofie (1 en 2)

<i>Docent</i>	Dr. G.A. van den Brink	<i>Module-code</i>	BT1-Fil1 en BT1-Fil2
<i>Toetsvorm</i>	Twee schriftelijke tentamens	<i>Omvang</i>	2 x 2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 x 2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1 en 2
<i>Tentamendata</i>	Filosofie 1: 31 oktober 2023 Herkansing: 30 januari 2024 Filosofie 2: 23 januari 2024 Herkansing: 28 maart 2024	<i>Colleges</i>	Gedurende 2 collegeperiodes 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor meer informatie over deze module pagina 33.

Godsdienstwetenschap

<i>Docent</i>	Drs. B.J. Dikken	<i>Module-code</i>	BT1-Gdw
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	11 januari 2024 Herkansing: 4 april 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via e-mail aan de docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

- Verwerving van algemene kennis en begrip van de grote niet-christelijke godsdiensten, te weten: 'Indigenous Religions' (primaire religieuze systemen of stamreligies in Afrika, Azië, Australië en Amerika), jodendom (als complementair op de module Judaïca), islam, hindoeïsme en boeddhisme.
- Dit omvat een kort historisch overzicht, de heilige boeken, de godsdienstige praktijken van alledag, de verschillende stromingen en verschijningsvormen in de huidige tijd.
- Persoonlijke kennismaking met de religieuze belevingswereld van een aanhanger van een van deze godsdiensten.

Eindtermen 4b, 5b

Leerlijnen Onderzoeken (bronnen worden aangereikt), kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, samenwerken

Studielast Hoorcolleges 6,5 uur
Werkcolleges 2,5 uur
Collegevoorbereiding 6 uur: het maken van een paper in kleine groepjes (a.d.h.v. onderzoeksvragen en een literatuurlijst), die op de werkcolleges wordt besproken en gepresenteerd.
Verslag van praktische opdracht (interview) 3 uur
Zelfstudie 52 uur

Toetseisen

- Beaver, Robert P., *The World's Religions: A Lion Handbook*. Oxford: Lion Publishing, 1994², 170-196 ('Hinduïsme'), 222-244 ('Buddhisme'). [50 p. cat. 2/3 → 8 uur]
- Borg, M. ter e.a., *Handboek religie in Nederland: Perspectief, overzicht, debat*. Zoetermeer: Meinema, 2008, hfdst. 8: 'Hindoeïsme' (253-264), hfdst. 9: 'Boeddhisme' (265-281). [26 p. cat. 3 → 4 uur]
- Esposito, J.L. e.a., *World Religions Today*. Oxford: Oxford University Press, 2017⁶, hfdst. 2: 'Indigenous Religions' (35-60), hfdst. 3: 'Judaïsme' (67-123), hfdst. 5: 'Islam' (183-259). [162 p. cat. 2/3 → 27 uur]
- Waardenburg, J. e.a., *Islam: Norm, Ideaal en Werkelijkheid*. Weesp: Het Wereldvenster, 1984¹, hfdst. 2: 'Mohammed' (46-63), hfdst. 3 'Koran' (64-89), hfdst. 16: 'Het recht – recente ontwikkelingen' (292-310). [61 p. cat. 3 → 9 uur]
- Collegestof en de papers van de werkcolleges. [→ 4 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Bowker, J. e.a., *The Cambridge Illustrated History of Religions*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
  - Eliade, M. e.a., *The Encyclopedia of Religion*. New York: Macmillan, 1987.
  - Lange, N. de e.a., *Modern Judaism: An Oxford Guide*. Oxford: Oxford University Press, 2005.

Grieks 2 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	18 januari 2024 Herkansing: 19 maart 2024	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 afgerond

Leerdoelen De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 13 t/m 20 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een eenvoudige Griekse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges, werkcolleges, instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 28 uur

Toetseisen

- Tentamen: *Reading Koine Greek*: les 13 t/m 20 en collegestof.
- Eventueel schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.

Verplicht aanschaffen - Zie Grieks 1

Aanbevolen literatuur - Zie Grieks 1

Hebreeuws 1

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT1-Hebr1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	8 januari 2024 Herkansing: 25 maart 2024	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- heeft basale kennis van de schrift- en klankleer van het Bijbels Hebreeuws;
- heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende het naamwoord (incl. suffixpronomina), het lidwoord, voorzetsels en voornaamwoorden;
- heeft (zeer) basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws, voornamelijk betreffende de bijvoeglijke bepaling, de status constructus-verbinding, de trappen van vergelijking en de vorming van non-verbale zinnen;
- heeft zeer basale kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws (partikels en naamwoorden);

- kan het Hebreeuwse kwadraatschrift lezen, voorlezen, schrijven en transcriberen (incl. Masoretische vocalisatie);
- kan woordsoorten herkennen en benoemen;
- kan verbogen vormen herkennen en determineren;
- kan eenvoudige non-verbale Hebreeuwse zinnen analyseren en in het Nederlands vertalen.

<i>Eindtermen</i>	3a
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur) Zelfstudie 19 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012, les 1 t/m 19. ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012. ◦ Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-3.

Inleiding kerkgeschiedenis

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	BT1-InlKg
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	29 januari 2024 Herkansing: 8 april 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Een kennismaking met de belangrijkste personen, thema's en gebeurtenissen uit de kerk- en theologieggeschiedenis. In de hoor- en werkcolleges wordt een overzicht gegeven van de kerkgeschiedenis van 0-2000. De student heeft na afronding van de module kennis van de belangrijkste momenten uit de kerkgeschiedenis, inzicht in welke theologische onderwerpen de eeuwen door een belangrijke rol hebben gespeeld, en een breed overzicht over de geschiedenis van de kerk in het algemeen en die van West-Europa in het bijzonder.

<i>Eindtermen</i>	2a, 2b, 5a
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges waarin een overzicht gegeven wordt van de kerkgeschiedenis van 0-2000. Hoorcolleges 6 uur Werkcolleges 3 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ McGrath, A.E., <i>Historical Theology: An Introduction to the History of Christian Thought</i>. Oxford: Wiley-Blackwell, 2013². [280 p. cat. 2 → 54 uur] ◦ Collegestof. [→ 7 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Akker, Nico van den en Peter Nissen, <i>Wegen en dwarswegen: Tweeduizend jaar christendom in hoofdlijnen</i>. Amsterdam: Boom, 2009⁴ of eerdere druk. - MacCulloch, D., <i>De geschiedenis van het Christendom</i>. Houten: Spectrum, 2009.

Psychologie

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	BT1-Psy
<i>Toetsvorm</i>	Werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2 periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via mail. Laatste dag periode 2 4.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student beschikt over het vermogen tot reflectie op de omgang met zichzelf en de medemens en de bereidheid om in die omgang te groeien en daarmee over het vermogen, de geestelijke instelling en de psychosociale attitude om als theoloog te kunnen werken in kerk en samenleving. Concreet: de student heeft kennis van, inzicht in, en weet op zichzelf toe te passen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de theorie van de ontwikkelingspsychologie, in het bijzonder over 'nature' en 'nurture'; - de hoofdthema's in de ontwikkeling van het jonge kind met een accent op de gehechtheidstheorie; - de ontwikkeling van het oudere kind met een accent op rolneming; - de ontwikkeling van de adolescent met biologische achtergronden, de identiteitsontwikkeling van Erikson en Marcia; - een fasetheorie over de levensloop van de volwassen en oudere mens.
<i>Eindtermen</i>	7a, 8
<i>Leerlijnen</i>	Psychosociale attitude
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 37 uur Werkstuk 24 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Actieve participatie in hoorcolleges. ◦ Zelfstudie (maken werkstuk). ◦ Lezen boek ontwikkelingspsychologie: Slot, Wim en Marcel van Aken (red.), <i>Psychologie van de adolescentie: Basisboek</i>, 25^e druk of later. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff, 2016, 15-271. [256 p. cat. 3 → 37 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Mönks, F.J. (ed.), <i>Ontwikkelingspsychologie: Inleiding tot de verschillende deelgebieden</i>. Assen: Gorcum B.B., Koninklijke van, 2015. - Tieleman, Maryke, <i>Levensfasen: De psychologische ontwikkeling van de mens</i>. Amsterdam: Tieleman & Boom uitgevers, 2019⁴.

BT1 – PERIODE 3

Algemene Kerkgeschiedenis 1: Vroege Kerk en Vroege Middeleeuwen

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.A. van Willigen	<i>Module-code</i>	BT1-AKg1-VrKVrMe
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	22 maart 2024 Herkansing: 5 juli 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Kennis en inzicht verkrijgen in enkele sleutelmomenten, kerndocumenten en hoofdpersonen van de kerk- en theologiegeschiedenis van de vroege kerk tot en met de vroege middeleeuwen voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.

Eindtermen 1, 2a, 2b, 3b, 4a, 5a

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur (in deze colleges worden o.a. bronteksten geanalyseerd)
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Hauschild, Wolf-Dieter und Volker Henning Drecoll, *Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuauflage*. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016, par. 2:6,7,11,12-15, par. 5:4-6,8-10,12, par. 6:1-3,6. [75 p. (alleen hoofdtekst) cat. 1 → 25 uur].
- Ferguson, Everett, *Church History. Volume One, From Christ to Pre-Reformation*. Grand Rapids: Zondervan, 2005, hfdst. 4,5,7,9,11,12,13,15,17,18. [155 p. cat. 2 → 31 uur]
- Van Willigen, Marius. A., *Getuigen uit de Vroege Kerk*. Apeldoorn, De Banier, 2018, 45-77. [32 p. cat. 3 → 5 uur]

Bijzonderheden In het eerste college wordt het boek Van Willigen, Marius. A., *Getuigen uit de Vroege Kerk*. Apeldoorn, De Banier, 2018, *pro Deo* aan de studenten ter beschikking gesteld.

Grieks 3 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	2 april 2024 Herkansing: 25 juni 2024	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 en 2 afgerond

Leerdoelen De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 21 t/m 27 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een ongeziene Griekse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

<i>Studielast</i>	Hoorcolleges, werkcolleges en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 24 uur Zelfstudie 28 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Tentamen: <i>Reading Koine Greek</i> les 21 t/m les 27 en collegestof. ◦ Eventueel schriftelijke overhoringen over een deel van de stof.
<i>Verplicht aanschaffen</i>	- Zie Grieks 1
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Zie Grieks 1

Hebreeuws 2

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT1-Hebr2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	9 april 2024 Herkansing: 20 juni 2024	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderhoudt de bij Hebreeuws 1 verworven kennis en vaardigheden; - heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende het sterke werkwoord, partikels (incl. suffixpronomina) en segolaten; - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden); - kan vervoegde vormen van het sterke werkwoord herkennen en determineren; - kan eenvoudige Hebreeuwse zinnen analyseren en in het Nederlands vertalen.
-------------------	--

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur)
Zelfstudie 19 uur

<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012, les 1 t/m 30 en 45-46. ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012. ◦ Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7.
-------------------	---

Hermeneutiek Bijbelse theologie

Integratiethema 'De weerbarstige Bijbel'

<i>Docent</i>	Dr. A. Versluis en dr. A. van den Os	<i>Module-code</i>	BT1-HermBT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen (deel OT) Schriftelijk tentamen (deel NT)	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	5 april 2024 Herkansing: 28 juni 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week OT 2 college-uren per week NT
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	n.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geeft blijk van inzicht in de wijze waarop vooronderstellingen een rol spelen bij de uitleg van de Schrift en het verstaan van de boodschap van de Schrift; - is in staat om de uitgangspunten van een gereformeerde Bijbelse hermeneutiek te verwoorden; - verwerft kennis van het principe van canonisering (het Woord Gods-karakter van het OT) en weet literaire genres in het OT te onderscheiden; - maakt kennis met de wijze waarop het OT geciteerd wordt in het NT, verwerft inzicht in verschillende visies op de functie van citaten in het NT en leert deze op waarde te schatten voor de eigen hermeneutische keuzes.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 5a, 5b, 8
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden, schrijven
<i>Studielast</i>	<p>Hoor- en werkcolleges 18 uur Collegevoorbereiding 6 uur Zelfstudie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Literatuurtentamen OT 23 uur b) Literatuurtentamen NT 23 uur
<i>Toetseisen</i>	<p><i>Literatuurtentamen</i></p> <p>Deel OT</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Tremper Longman III, <i>Literary Approaches to Biblical Interpretation</i>, in Silva, M. (ed.), <i>Foundations of Contemporary Interpretation</i>. Grand Rapids: Zondervan, 1996. [100 p. cat. 2 → 23 uur] <p>Deel NT</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Green, J.B. (ed.), <i>Hearing the New Testament: Strategies for Interpretation</i> (Second Edition). Grand Rapids: Eerdmans, 2010, hfdst. 1, 4, 7, 13. [73 p. cat. 1/2 → 19 uur] ◦ Deines, R., "Openbaring maakt geschiedenis. Gods handelen in de historie als theologisch uitgangspunt", in: A.D. Baum en P.H.R. van Houwelingen (eds.), <i>Theologie van het Nieuwe Testament in Twintig Thema's</i> (Utrecht: KokBoekencentrum, 2019), 35-54. [20 p. cat. 3 → 3 uur] ◦ Beale, G.K., "Hermeneutical and Theological Presuppositions of the New Testament Writers", in: idem, <i>Handbook on the New Testament Use of the Old Testament. Exegesis and Interpretation</i>. Grand Rapids: Baker, 2012, 95-102. [8 p. cat. 3 → 1 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Bartholomew, C.G., <i>Introducing Biblical Hermeneutics: A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture</i>. Grand Rapids: Baker, 2015. - Bock, D.L. and B.M. Fanning (eds.), <i>Interpreting New Testament Text: Introduction to the Art and Science of Exegesis</i>. Wheaton: Crossway, 2006. - Goldsworthy, G., <i>Gospel-Centered Hermeneutics: Foundations and principles of Evangelical Biblical Interpretation</i>. Nottingham: InterVarsity, 2010. - Houtman, C., <i>De Schrift wordt geschreven: Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament</i>. Zoetermeer: Meinema, 2006. - Oeming, M., <i>Biblische Hermeneutik: Eine Einführung</i>. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007². - Zwiep, Arie, <i>Tussen tekst en lezer: Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek</i> (2 delen). Amsterdam: VU University Press, 2009-2013.
<i>Bijzonderheden</i>	Deze module bestaat uit een deel OT (6 blokken; door dr. A. Versluis) en een deel NT (6 blokken; door dr. A. van den Os). Het eindcijfer van het tentamen is het gemiddelde van het OT-deel en het NT-deel. Een onderdeel moet worden herkanst als men daarvoor lager dan een 5,5 haalt.

Hermeneutiek systematische theologie

Integratiethema 'De weerbarstige Bijbel'

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	BT1-HermST
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	26 maart 2024 Herkansing: 11 juni 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - heeft kennis van verschillende hermeneutische benaderingen; - heeft kennis van de belangrijkste historische ontwikkelingen ten aanzien van de hermeneutiek; - geeft blijkt van hermeneutische sensitiviteit in de benadering van de Bijbel en van historische vragen; - heeft een basale kennis van de hermeneutiek van het dogma, en het belang van het dogma voor de hermeneutiek.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 4a, 5b
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Bruijne, Ad de en Hans Burger (red.), <i>Gereformeerde hermeneutiek vandaag: Theologische perspectieven</i>. Barneveld: De Vuurbaak, 2017, 35-62, 145-157. [40 p. cat. 3 → 6 uur] - Huijgen, Arnold, <i>Lezen en laten lezen: Gelovig omgaan met de Bijbel</i>. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, 13-180. [168 p. cat. 3 → 24 uur] - Zwiep, Arie W., <i>Tussen tekst en lezer: Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek. Deel II: Van moderniteit naar postmoderniteit</i>. Amsterdam: VU University Press, 2013, 82-121, 169-205, 245-388, 412-420. [222 p. cat. 3 → 31 uur]

Integratiecolleges en studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT1-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	1 en 2 februari (integratiecolleges) 10 t/m 19 april (studiereis)

<i>Leerdoelen</i>	Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.
<i>Eindtermen</i>	6a, 8
<i>Leerlijnen</i>	Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten. Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen. Eigen bijdragen door studenten. Bijbelstudie. <ul style="list-style-type: none"> - integratiecolleges 10 uur - facultatieve studiereis naar Israël (zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 120v) - collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. De studiereis naar Israël is facultatief.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval van een symposium o.i.d. door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.
- In het cursusjaar 2023-2024 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen.

Schrijfpdracht BT1 – Methodologie

<i>Docent</i>	dr. P.L. Rouwendal	<i>Module-code</i>	BT1-SO-M
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Instructiecollege en bibliotheekinstructie, 2 college-uren in november. 2 werkcollege-uren tijdens de oneven collegeweken van beide periodes
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams, uiterlijk de maandag voor bespreking van het paper.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- heeft basiskennis en -vaardigheden voor het vinden van relevante informatie, het beoordelen van de kwaliteit van informatie en het adequaat vermelden van de bronnen;
- heeft basiskennis en -vaardigheden voor het wetenschappelijk rapporteren en presenteren van onderzoeksresultaten;
- is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te verzamelen;
- kan zijn bevindingen weergeven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage;
- kan daarbij gebruikmaken van hulpmiddelen als internet en databases;
- heeft inzicht in de eigen houding ten opzichte van het onderzoeksonderwerp;
- heeft inzicht in de complexiteit van individuele standpunten in relatie tot die van de groep waarbij men hoort als tot die van degene tegenover wie men staat.

Eindtermen 2, 5, 6, 7, 8

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, psychosociale attitude, praktische vaardigheden (nulmeting)

Studielast Instructiecollege en bibliotheekinstructie 2 uur
Literatuurstudie 7 uur
Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 8 uur
Schriftelijk werkstuk 44 uur

- Verplichte literatuur*
- Huijgen, A. e.a., *Beknopt en goed citeren*. Apeldoorn: Theologische Universiteit Apeldoorn, 2021, 6e herziene editie. (BGC) (op SharePoint en de website) [→ 1 uur]
  - Vyhmeister, Nancy, *Your Guide to Writing Quality Research Papers: For Students of Religion and Theology*. Grand Rapids: Zondervan, 2020. [→ 6 uur]
- Opdrachtesen*
- Het werkstuk moet een omvang hebben van ca. 2.500 woorden inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC). De student kiest tijdens het instructiecollege een deelopdracht uit en schrijft over deze opdracht een paper, bestaande uit:
    - a) Titel, auteur en datum waarop het paper besproken zal worden;
    - b) Introductie met vraagstelling;
    - c) Uitwerking bestudeerde literatuur m.b.t. de vraagstelling;
    - d) Conclusie;
    - e) Lijst van bestudeerde literatuur en van aanbevolen literatuur ter verdere studie.
- Aanbevolen literatuur*
- Creme, Ph. and M.R. Lea, *Writing at university: A guide for students*. Buckingham etc.: Open University Press, 2008³.
  - Delft, D. van e.a., *Studeren: Van het ordenen van informatie tot het schrijven van een leesbare scriptie*. Amsterdam: Balans, 2003.
  - Jungslager, F. en W. Maljaars, *Kritisch denken en schrijven. Van onderzoeksvraag naar wetenschappelijke tekst*. Bussum: Coutinho, 2016.
  - Lamers, H.A.J.M., *Hoe schrijf ik een wetenschappelijke tekst? Een handleiding om scripties, onderzoeksverslagen, dissertaties en literatuurrapporten te schrijven*. Bussum: Coutinho, 1993⁶.
  - Niezink, L., *Kritisch zoeken, denken en evalueren*. Groningen: Noordhof Uitgevers, 2017.
  - Oost, H., *Een onderzoek voorbereiden*. Baarn: HBUitgevers, 2002 of later.
  - Oost, H., *Een onderzoek rapporteren*. Baarn: HBUitgevers, 2002 of later.
  - Oost, H., *Een onderzoek presenteren*. Baarn: HBUitgevers, 2004 of later.
  - Oosterbaan, W., *Het schrijven van een leesbare scriptie*. Rotterdam: NRC Handelsblad, 2000.
  - Het scriptiereglement (op SharePoint en de website).
- Schrijfvaardigheid
- Daniëls, Wim, *Verbeter uw tekst: Voor wie geen professioneel tekstschrijver is maar toch geregeld teksten moet schrijven en corrigeren*. Den Haag: SDU uitgevers, 1997³.
  - Hermans, Mariët, *De kleine schrijfgids: Adviezen voor een goede zinsopbouw, woordkeuze en spelling*. Bussum: Coutinho, 2016⁷.
  - *Het Groene Boekje: Woordenlijst Nederlandse taal*. Utrecht: Van Dale Uitgevers, 2015. (ook op <https://woordenlijst.org/>)
  - Pak, Dick, *Vlekkeloos Nederlands voor iedereen*. Den Haag: Pak Uitgeverij, 2015, 4^e gewijzigde druk.
  - Renkema, Jan, *Schrijfwijzer*. Amsterdam: Boom, 2020².
  - *Spellingwijzer Onze Taal*. Houten: Prisma, 2015.
  - www.beterspellen.nl (dagelijks kort oefenen met taal, spelling en stijl via een vrij account).
- Bijzonderheden*
- Tijdpad:
- November: Instructiebijeenkomst schrijfoopdracht en bibliotheekinstructie
  - Periode 3 en 4: om de week (werk)college waarop de ingeleverde schrijfoopdracht in de groep wordt besproken.
  - **Methodologie op alle 6 colledagen op donderdag van 9:00-10:45. (De uren Methodologie in periode 4 komen daardoor te vervallen.)**

BT1 – PERIODE 4

Algemene Kerkgeschiedenis 2: Middeleeuwse Kerk- en Theologiegeschiedenis

<i>Docent</i>	Dr. G.A. van den Brink	<i>Module-code</i>	BT1-AKg2-MeKThg
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	14 juni 2024 Herkansing: 23 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* Kennis en inzicht verkrijgen in enkele sleutelmomenten, kerndocumenten en hoofdpersonen van de kerk- en theologiegeschiedenis van de Middeleeuwse Kerk- en Theologiegeschiedenis voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.
- Eindtermen* 1, 2a, 2b, 3b, 4a, 5a
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
- Studielast* Hoor- en werkcolleges 9 uur (in deze colleges worden o.a. bronteksten geanalyseerd)
Voorbereiden van colleges 12 uur.
Zelfstudie 49 uur
- Toetseisen*
- Hauschild, Wolf-Dieter und Volker Henning Drecoll, *Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte Band 1, Völlig überarbeitete Neuausgabe*. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016, par. 6:9-15, par. 8:11-14, par. 9:11, par. 10:4,5,7,9-11,13-19. [96 p. (alleen hoofdtekst) cat. 1 → 32 uur].
  - Ferguson, Everett, *Church History. Volume One, From Christ to Pre-Reformation*. Grand Rapids: Zondervan, 2005, Chapters 20-24. [85 p. cat. 2 → 17 uur]

Ethiek 1: Inleiding ethiek

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Module-code</i>	BT1-Eth1-InIEth
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	21 juni 2024 Herkansing: 19 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* Verwerven van kennis van en inzicht in ethiek, christelijke ethiek, het eigene van christelijk-theologische ethiek, en haar plaats tussen andere vormen van morele bezinning, de verhouding tussen dogmatiek en ethiek, en enkele kernbegrippen uit de morele bezinning.
- Eindtermen* 1 t/m 5
- Leerlijnen* Kritisch analyseren en synthetiseren
- Studielast* Hoorcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur
- Toetseisen*
- Wells, Samuel e.a., *Introduction Christian Ethics. Second edition*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2017, 1-231. [231 p. cat. 1/2 → 58 uur]
  - Collegedictaat. [→ 3 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Douma, J., *Grondslagen christelijke ethiek*. Christelijke ethiek 1. Kampen: Kok, 1999.
  - Honecker, Martin, *Einführung in die Theologische Ethik: Grundlagen und Grundbegriffe*. Berlin: De Gruyter, 1990.
  - Kress, Hartmut, 'Theologische Ethik', in: Hartmut Kress und Karl Fritz Daiber, *Theologische Ethik–Pastoralsoziologie. Grundkurs Theologie VII*. Stuttgart: Kohlhammer, 1996.

Evangelistiek/Missiologie 1: Kennismaking met de missio Dei

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	BT1-Evan-KMD
<i>Toetsvorm</i>	Vorbereiding en presentatie reflectieverslag, werkverslag 'intercultureel Bijbellezen', en beknopt schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	18 juni 2024 Herkansing: 20 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen*
- De student:
- ontwikkelt inzicht in de belangrijkste bijbels-theologische grondlijnen van de *missio Dei*, de theologie van de zending;
  - leert onder woorden te brengen wat op grond van de bijbels-theologische oriëntatie de plaats is van de gemeente in de uitwerking van het heilsplan van God;
  - kan op verschillende manieren beschrijven waarop in het Oude en Nieuwe Testament over heil wordt gesproken;
  - ontwikkelt inzicht in de belangrijkste soteriologische posities, en in de huidige ontwikkelingen en missionaire uitdagingen;
  - ontwikkelt inzicht in de verschillende periodes van de zendingsgeschiedenis en leert de eigen positie daarin te verwoorden;
  - leert de interpretatie van de Bijbel vanuit verschillende culturele achtergronden onderscheiden, interpreteren, waarderen en evalueren.

Eindtermen 1, 4a t/m 4c, 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast Colleges 9 uur
Opdrachten 18 uur
Zelfstudie 43 uur

- Toetseisen*
- De toetsing bestaat uit 3 elementen:
1. Een in groepsverband voor te bereiden reflectieverslag, en (gezamenlijke) presentatie daarvan, n.a.v.: Goheen, Michael W. (ed), *Reading the Bible Missionally*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016, 28-44, 107-123 en 175-193. [54 p. cat. 2/3 → totaal inclusief gezamenlijke verwerking 12 uur]
- N.B.: omdat er geen individuele presentatie plaatsvindt, behoort er bij het reflectieverslag een procesverslag met daarin de verantwoording van ieders bijdrage aan het geheel, naast een beschrijving van de activiteiten die tot de vorming van het reflectieverslag hebben geleid.
2. Een werkverslag van een lees oefening 'intercultureel Bijbellezen'. [6 uur]
- N.B.: tot het werkverslag behoort niet alleen een beschrijving van de gehouden lees oefening, maar ook een korte evaluerende reflectie daarop met aandacht voor de leermomenten in deze oefening.
3. Daarnaast wordt een tentamen afgenomen over de volgende literatuur:
    - Collegestof. [→ 3 uur]

Aanbevolen literatuur

- Jan van 't Spijker e.a., *Betrokken in Gods missie. Basisboek missiologie*. Utrecht: KokBoekencentrum Uitgevers, 2023, 11-193 [182 p. cat. 1/2 → 40 uur]
- Bavinck, J.H., *Inleiding in de Zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1954.
- Doleweerd, J.H. van e.a., *Gij zult mijn getuigen zijn: Zending in bijbels perspectief*. Houten: Den Hertog, 2006.
- Goheen, M.W., *Introducing Christian Mission Today: Scripture, History and Issues*. Downers Grove: IVP, 2014.
- Köstenberger, Andreas J. and Peter T. O'Brien, *Salvation to the Ends of the Earth: A biblical theology of mission*. Downers Grove: IVP, 2001.
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Academic, 2004.
- Ott, C. e.a., *Encountering Theology of Mission: Biblical Foundations, Historical Developments and Contemporary Issues*. Grand Rapids: Baker Academic, 2010.
- Sunquist, Scott W., *Understanding Christian Mission: Participation in Suffering and Glory*. Grand Rapids: Baker Academic, 2013.
- Terry, John Mark and Robert L. Gallagher, *Encountering the History of Missions: From the Early Church to Today*. Grand Rapids: Baker Academic, 2017.
- Versteeg, J.P. e.a., *Gij die eertijds verre waart... Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending*. Utrecht: De Banier, 1978.
- Versteeg, J.P., 'Opdracht in viervoud', in W.J. Bouw (red.), *Evangelisatie: Wat verstaan we er onder?* Kampen: Kok, 1981.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1975.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de evangelistiek*. Kampen: Kok, 1978.
- Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* Kampen: Kok, 1984.

Grieks 4 (keuzemodule)

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr4
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	27 juni 2024 Herkansing: 22 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-3 afgerond

Leerdoelen De student maakt zich de grammatica, het vocabulaire en de stamtijden van les 28 t/m 33 van *Reading Koine Greek* eigen en is aan het eind van de periode in staat de betekenis te geven van losse Griekse woorden (kennis), grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), en een ongeziene Griekse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden

Studielast Hoorcolleges, werkcolleges en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 28 uur

Toetseisen ◦ *Reading Koine Greek*: les 28 t/m 33 en collegestof.

Verplicht aanschaffen - Zie Grieks 1

Aanbevolen literatuur - Zie Grieks 1

Hebreeuws 3

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveldt MA	<i>Module-code</i>	BT1-Hebr3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	4 juli 2024 Herkansing: 27 augustus 2024	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 4	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 1 met goed gevolg afgelegd

Leerdoelen

De student:

- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-2 verworven kennis en vaardigheden;
- heeft basale kennis van de vormleer van het Bijbels Hebreeuws, betreffende de werkwoorden met suffixen, de gutturaal-werkwoorden, de zwakke werkwoorden (I-aleph; I-nun; I-waw/yod; II=III) en het telwoord;
- breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (werkwoorden);
- kan vervoegde vormen van het sterke en zwakke werkwoord (incl. suffixen) herkennen en determineren;
- kan met behulp van verklarende aantekeningen eenvoudige Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen

3a

Leerlijnen

Praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 33 uur (11 x 3 uur)
Zelfstudie 19 uur

Toetseisen

- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, les 1-39 en 45-46, én Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 50 werkwoorden).
- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT1-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	1 en 2 februari (integratiecolleges) 10 t/m 19 april (studiereis)

Zie voor informatie over deze module pagina 43v.

12. Schema Bachelor jaar 2 (BT2) – cohort 2022

Aantal EC's per module

MODULE	Bachelor 3 ^e semester		Bachelor 4 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	
Integratiecolleges	-	-	X		X
Themadagen/Studiereis naar Israël	-	-	-	2,5*	2,5
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	X	X
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	X
Algemene Kerkgeschiedenis 3, 4	2,5	-	-	2,5	5
Canoniek Oude Testament	-	2,5	-	-	2,5
Canoniek Nieuwe Testament	-	3,75	-	-	3,75
Dogmatiek 2, 3	2,5	-	-	2,5	5
Ethiek 2: Fundamentele ethiek	-	2,5	-	-	2,5
Exegese en Theologie Oude Testament 1	-	-	2,5	-	2,5
Exegese Nieuwe Testament 1	-	1,25	-	-	1,25
Geschiedenis Oud-Israël	-	-	2,5	-	2,5
Grieks 5, 6	-	2,5	-	2,5	5
Hebreeuws 4, 5	2,5	-	2,5	-	5
Inleiding Exegese OT/NT	5	-	-	-	5
Praktische theologie 1 t/m 5	3,75	2,5	3,75	2,5	12,5
Keuzemodule **	-	-	-	2,5	2,5
Theologie Nieuwe Testament: Evangelien, Openbaring	-	-	2,5	-	2,5
TOTAAL	16,25	15	13,75	15	60

* In het cursusjaar 2023-2024 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen. Zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op pagina 120v.

** Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93vv aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

BT2 – PERIODE 1

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	BT2-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde bachelor
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	4 college-uren per collegeperiode volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* Het verwerven en ontwikkelen van basale persoonlijke en professionele vaardigheden en inzichten, met als doel de effectiviteit te ontwikkelen van het persoonlijk handelen van de student.
De student verwerft in dat kader:
- kennis van de betekenis van manifesteren van zichzelf en het verbinden met de ander;
  - kennis van en het om kunnen gaan met (eigen) kernkwaliteiten;
  - enige kennis van transactionele analyse en weet dit op basale wijze praktisch toe te passen;
  - vaardigheid in het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan.
- Eindtermen* 8
- Leerlijnen* Schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
- Studielast* Werkcolleges 12 uur
Gesprekken met persoonlijk begeleider 2 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen 3 uur
- Toetseisen*
- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
  - Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
  - Persoonlijk ontwikkelingsplan.
- Aanbevolen literatuur*
- Persoonlijke ontwikkeling*
- Adriaansen, M. en J. Caris, *Elementaire sociale vaardigheden*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2011³.
  - Dieterich, M., *Ontspannen leven: Omgaan met stress en spanningen*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1998.
  - Horst, Willem van der, *Met beide benen op de grond: God ontdekken in je levensverhaal*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn Motief, 2014.
  - Seiwert, L.J. e.a., *Het ABC van de persoonlijkheid: Uzelf en anderen beter begrijpen met het DISC persoonlijkheidsprofiel*. Remchingen: Persolog, 2012⁸.
  - Tramper, Niek, *Onrustig is ons hart. Aandacht leven in een veeleisende wereld*. Heerenveen: Uitgeverij Groen, 2021.
- Studievaardigheden*
- Janssen, Bianca, *Doelmatig werken kun je leren*. Hilversum: Attrakt BV, 2013.
  - Vloeberghs, Isabelle, *Focus op faalangst: Faalangst begrijpen en aanpakken*. Brussel: University Press Antwerp, 2015².
- Kernkwaliteiten*
- Ofman, D., *Hé ik daar...?! Ontdek en ontwikkel je persoonlijke kernkwaliteiten met het kernkwadrant*. Utrecht: Servire, 2007.
  - Evelein, F en F. Korthagen, *Werken vanuit je kern: Professionele ontwikkeling vanuit kwaliteiten, flow en inspiratie*. Amsterdam: Uitgeverij Boom Nelissen, 2013².
- Transactionele analyse*
- Genderen, Hannie van e.a., *Patronen doorbreken: Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen*. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds, 2018¹⁷.
  - Thunnissen, Moniek en Anne de Graaf (red.), *Leerboek Transactionele Analyse*. Utrecht: De Tijdstroom, 2013.

Bijzonderheden Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij Persoonlijke en professionele vorming BT1.
Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint.

Algemene Kerkgeschiedenis 3: Luther en het lutheranisme

<i>Docenten</i>	Drs. C.T. Boerke	<i>Module-code</i>	BT2-AKg3-Luth
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en leesverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	30 oktober 2023 Herkansing: 29 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 1	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1 en 2

Leerdoelen

- Het verwerven van kennis van en inzicht in de geschiedenis van kerk en theologie van de vroege Reformatie en met name in de persoon en het werk van Martin Luther
- Bronteksten uit deze periode zelfstandig kunnen analyseren.
- In staat zijn om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie.
- In staat zijn om een wetenschappelijk werkstuk over een persoon of thema uit deze periode te maken en dit te presenteren.
- Oog krijgen voor historische patronen en ontwikkelingen binnen het lutheranisme.
- In staat zijn de opgedane kennis te vertalen naar de theologische praktijk van vandaag.

Eindtermen 1, 2, 5,

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Leesverslag 18 uur
Zelfstudie 43 uur

Toetseisen

- Woodbridge, John D. and Frank A. James, III, *Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'*. Grand Rapids: Zondervan, 2013, hfdst. 1, 2 en 5 [110 p. cat. 2 → 22 uur]
- Lindberg, Carter (ed.), *The Reformation Theologians*. Oxford: Blackwell Publishers, 2002, hfdst. 2 t/m 5, 8, 9, 20 t/m 24 [95 p. cat. 2 → 19 uur]
- Collegestof 2 uur
- Leesverslag (1.600-2.000 wrd.) van een boek over Martin Luther met een omvang van ong. 250 bladzijden. De titel wordt in overleg met de docent vastgesteld. [250 p. leesstof → 18 uur]

Dogmatiek 2: God de Zoon

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT2-Dog2-GZn
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	9 november 2023 Herkansing: 11 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- kan verschillende opvattingen weergeven over a. (erf)zonde, b. persoon en werk van Jezus Christus, c. verzoening;
- is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
- kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;

- kan een beredeneerde keuze maken in het debat over de methode van de christologie en in het debat over de vraag of christologie het hart is van de theologie;
- kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit Bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen 1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

- Toetseisen*
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 230-308 en 395-442. [127 p. cat. 3 → 18 uur]
  - Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1993², 292-352, 354-399, 402-490. [206 p. cat. 2/3 → 34 uur minus 24 uur (voorbereiding colleges) → 10 uur]
  - Iwand, Hans Joachim, " 'Sed originale per hominem unum.' Ein Beitrag zur Lehre vom Menschen", in id., *Glaubensgerechtigkeit: Gesammelte Aufsätze*, ed. Gerhard Sauter. München: Chr. Kaiser Verlag, 1980, 2:171-193. [22 p. cat. 2 → 4 uur]
  - Collegestof. [→ 5 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Bauckham, Richard J., *Jesus and the God of Israel: God Crucified and Other Studies on the New Testament's Christology of Divine Identity*. Grand Rapids: Eerdmans, 2008.
  - Beek, A. van de, *Jezus Kurios: Christologie als hart van de theologie. Spreken over God 1.1*. Kampen: Kok, 1998.
  - Bockmuehl, Markus N.A., *The Cambridge Companion to Jesus*. Cambridge: UP, 2001.
  - Crisp, Oliver D., *Divinity and Humanity: The Incarnation Reconsidered*. Cambridge: UP, 2007.
  - Kasper, Walter, *Jesus der Christus*. Mainz: Grünewald, 1998¹².
  - Kooi, C. van der, *Hinkelen binnen de lijnen: Krijtstreden voor een christologie*. Kampen: Kok, 1999.
  - Pannenberg, Wolfhart, *Grundzüge der Christologie*. Gütersloh: G. Mohn, 1964.

Hebreeuws 4

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT2-Hebr4
<i>Toetsvorm</i>	Woordjetoets, schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	6 november 2023 Herkansing: 15 januari 2024	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 1	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 2 met goed gevolg afgelegd, colleges Hebreeuws 3 gevolgd

- Leerdoelen* De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-3 verworven kennis en vaardigheden;
  - heeft basale kennis van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
  - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (werkwoorden);
  - kan eenvoudige Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 3, 5

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 22 uur (11 x 2 uur)
Zelfstudie 15 uur
Schriftelijk werkstuk 15 uur

- Toetseisen**
- Woordjestoets:**
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 100 werkwoorden).
  - Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-5 en 7.
- Tentamen:**
- Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven).
  - Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012.
  - Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
  - Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 20 verzen).
- Schriftelijk werkstuk:**
- Een geannoteerde vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 20 verzen; door de docent op te geven).
- Te gebruiken**
- Editie Hebreeuwse Bijbel:**
- *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (BHS). Stuttgart, 1977 of later.
- Woordenboeken:**
- Broers, P.D.H., *Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws*. Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later.
  - Clines, D.J.A. (ed.), *The Dictionary of Classical Hebrew*. 8 Volumes. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993-2011.
  - Gesenius, W. und F. Buhl, *Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament*. Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915¹⁶ of later.
  - Koehler, L. & W. Baumgartner, *Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum*. Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973.
  - VanGemeren, W.A. (ed.), *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*. 5 Volumes. Carlisle: Paternoster, 1997.

Inleiding Exegese OT/NT

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT2-InlExOT/NT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen (OT + NT), en exegesepaper (OT of NT)	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	24 oktober 2023 Herkansing: 23 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week OT 2 college-uren per week NT
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Inleveren exegetisch werkstuk OT uiterlijk drie dagen vóór het tentamen	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 en 2 en Grieks 1 en 2

- Leerdoelen**
- De student:
- maakt zich de belangrijkste methodische stappen in de exegese eigen en schrijft een eerste eigen (beknopte) exegese;
  - leert de hulpmiddelen voor de exegese kennen en gebruiken;
  - verwerft elementaire kennis over de diverse exegetische methoden;
  - verwerft elementaire kennis over de tekstgeschiedenis en tekstkritiek van OT en NT;
  - oefent in het omgaan met tekstkritische vragen.
- Eindtermen**
- 2a, 2b, 3a, 5a, 5b
- Leerlijnen**
- Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, samenwerken, praktische vaardigheden
- Studielast**
- Deel OT:* 60 uur
Hoor- en werkcolleges, inclusief voorbereiding 19 uur
Zelfstudie tentamen deel OT 41 uur

Deel NT: 60 uur
 Hoor- en werkcolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 10 uur
 Zelfstudie tentamen deel NT 41 uur

Exegesepaper: 20 uur

Toetseisen

Schriftelijke opdracht:

- Oefening met stappenplan exegese: paper van 2000 woorden over tekst uit OT of NT [20 uur]

Deel OT:

- Schriftelijk tentamen over:
  - Dictaat Inleiding Exegese OT. [→ 11 uur]
  - Richelle, M., *Interpreting Israel's Scriptures: A Practical Guide to the Exegesis of the Hebrew Bible/Old Testament*. Peabody: Hendrickson, 2022. [150 p. cat. 2 [→ 30 uur]

Deel NT:

- Schriftelijk tentamen over:
  - Collegestof Inleiding Exegese NT, incl. paper 'Sigla'. [→ 3 uur]
  - Bock, D.L. and B.M. Fanning (eds.), *Interpreting the New Testament Text: Introduction to the Art and Science of Exegesis*. Wheaton: Crossway, 2006, hfdst. 1, 2, 5-9, 12. [153 p. cat. 2 → 30 uur]
  - O. Hofius, "Dient de nieuwtestamentische exegese zich te verantwoorden voor het forum van de systematische theologie?", in: G.C. den Hertog en C. van der Kooi (red.), *Tussen Leer en Lezen. De spanning tussen Bijbelwetenschap en Geloofsleer*. Kampen: Kok, 2007, 114-134. [20 p. cat. 2 → 4 uur]
  - Inleiding op *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸. [30 p. relevant, op college besproken, leesstof → 4 uur].

Aanbevolen literatuur

- Brink, G. van den, *Van Koinè tot Canon: De overlevering van het Griekse Nieuwe Testament*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1995.
- Hixson, E. and P.J. Gurry (eds.), *Myths and Mistakes in New Testament Textual Criticism*. Downers Grove: IVP, 2019.
- Metzger, B.M., *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption and Restoration*. New York: Oxford University Press, 1992.
- Nongbri, B., *God's Library. The Archaeology of the Earliest Christian Manuscripts*. New Haven: Yale University Press, 2018.
- Oeming, M., *Biblische Hermeneutik: Eine Einführung*. Darmstadt: WBG, 2007².
- Stuart, D., *Old Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors*. Louisville: Westminster John Knox, 2022⁵.
- Tov, E., *Textual Criticism of the Hebrew Bible*. Minneapolis: Fortress, 2022⁴.
- Themanummer 'De Bronteksten van de Bijbel', *Met Andere Woorden*, 16/3-4 (2016).

Bijzonderheden

Aanschaffen:

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1977 of later.
- *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸.
- Deze module bestaat uit een deel OT (6 blokuren; door dr. H. de Waard) en een deel NT (6 blokuren; door dr. A. van den Os). Het eindcijfer van het tentamen is het gemiddelde van het OT-deel en het NT-deel. Een onderdeel moet worden herkanst als men daarvoor lager dan een 5,5 haalt. Het exegetisch werkstuk OT en NT dienen beide eveneens voldoende te zijn (waardering: onvoldoende/voldoende/goed/ excellent).

Praktische Theologie 1: Spiritualistiek

Docent	Prof. dr. M.J. Kater	Module-code	BT2-PT1-Spir
Toetsvorm	<i>Spiritualistiek:</i> Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	Omvang	2,5 EC (waarvan 0,5 onderdeel stage)
Tentamenduur	N.v.t.	Periode	BT2 / periode 1
Tentamendata	N.v.t.	Colleges	2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	Via portfolio Teams	Instapeis	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - heeft inzicht in verschillende visies op praktische theologie en kan beargumenteren wanneer sprake is van een gereformeerde visie; - heeft kennis van en inzicht in verschillende visies op praktische theologie en kan deze verschillende stromingen duiden in het licht van een gereformeerde theologie; - ziet de waarde en de betekenis van de verbinding tussen theologische studie en geestelijke vorming (spiritualiteit); - kan reflecteren op de eigen spirituele ontwikkeling; - maakt tijdens de stage kennis met enkele manieren van praktisch-theologisch onderzoek door middel van bestuderen van brondocumenten en het houden van interviews; - kan op een adequate manier de 'spirituele ligging' van de gemeente omschrijven en theologisch evalueren; - is in staat beknopt schriftelijk verslag te doen van zijn ervaringen aan de hand van de stageopdrachten in de Stagenota en daarin te verwerken wat tijdens deze colleges bestudeerd is.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 3b, 4, 5, 6, 7, 8
<i>Leerlijnen</i>	Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude
<i>Studielast</i>	Colleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie 44 uur Stage(reflectie)verslag 8 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hoek, J., <i>Gereformeerde spiritualiteit. Een actuele bezinning</i>. Heerenveen: Groen 2012. [189 p. leesstof → 18 uur]. ◦ Kater, M.J., <i>Liever langer luisteren: Een focus op de communicatie van het Woord in de 21e eeuw</i>. Apeldoornse Studies 70. Apeldoorn: TUA, 2017, 23-39. [16 p. cat. 2 → 3 uur]. ◦ Plaisier, Arjan, <i>Zorg voor de ziel: Spiritueel leven vanuit de christelijke traditie</i>. Utrecht: KokBoekencentrum, 2020. [220 p. leesstof → 20 uur]. ◦ Collegestof. [→ 3 uur].
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Immink, Gerrit en Henk de Roest, <i>Praktische theologie in meervoud. Identiteit en vernieuwing</i>. Zoetermeer: Meinema, 2003. - Grethlein, Christian, <i>An Introduction to Practical Theology</i>. Waco: Baylor University Press, 2016. - Swinton, John and Harriet Mowat, <i>Practical Theology and Qualitative Research</i>. London: SCM Press, 2013. - McGrath, Alister, <i>Christelijke spiritualiteit</i>. Kampen: Kok, 2002 (Engelse uitgave: <i>Christian spirituality. An introduction</i>. Oxford: Blackwell Publishers, 1999).
<i>Bijzonderheden</i>	Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische Theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Praktische Theologie 2A: Geestelijke Verzorging

<i>Docent</i>	Dr. P. Veerman	<i>Module-code</i>	BT2-PT2-GV
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	<i>Omvang</i>	1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	1 college-uur per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams Laatste dag tentamenperiode 3	<i>Instapeis</i>	Psychologie en PPV

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - verwerft kennis van de belangrijkste stromingen op het gebied van het pastoraat; - bouwt inzicht op in het specifieke karakter van pastorale zorg te midden van allerlei vormen van hulpverlening, alsmede de eigen aard van gereformeerd pastoraat; - verwerft initiële praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.
-------------------	--

<i>Eindtermen</i>	2, 3b, 4a, 4c, 5b, 6a, 7a, 7b, 8
<i>Leerlijnen</i>	Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude
<i>Studielast</i>	Colleges (te besteden aan een inleiding in de poimeniek en een aantal belangrijke thema's in het pastoraat, organisatie en uitvoering van pastorale gesprekken, het omgaan met pastorale situaties aan de hand van verschillende casussen) 4,5 uur praktische opdrachten (1 en 2) en zelfstudie (het voeren van pastorale gesprekken [de stage] en daarvan schriftelijk verslag doen, zie opdracht 1 en 2) 14 uur stage + 5 uur verwerking in rapportage = 19 uur
<i>Toetseisen</i>	De toetsing (portfolio) bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio: <ul style="list-style-type: none"> - Het schrijven van een werkverslag van een drietal pastorale gesprekken. - Het schrijven van een verslag van een korte casusstudie over een specifiek pastoraal terrein. - Het schrijven van een eindrapportage met daarin reflectieverslag over onderdelen van de bestudeerde literatuur. - Een eindgesprek (na PT 2B). [→ 1 uur] <p><i>Leesstof t.b.v. opdracht 3 (voor praktische theologie 2A en 2B)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kooi, Margriet van der en Kees van der Kooi, <i>Goed gereedschap is het halve werk: De urgentie van theologie in pastoraat en zielzorg</i>. Utrecht: Boekencentrum, 2017, 7-168. [161 p. leesstof → 11 uur] - Meulen, H.C. van der (red.), <i>Liefdevol oog en open oor: Handboek pastoraat in de christelijke gemeente</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2010⁴, hfdst. 6 t/m 9. [168 p. leesstof → 11 uur] <p>N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in periode 1-2 (Praktische Theologie 2) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT2B.</p>
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Assink, M. (red.), <i>De praktijk van het ambt: Handreiking aan nieuwe ambtsdragers</i>. Barneveld: De Vuurbaak, 2012. - Blok, J., <i>Bitterzoet: Een handreiking voor zieken en hun omgeving</i>. Barneveld: Plateau, 2006. - Bukowski, P., <i>De Bijbel ter sprake brengen: Een basisvraag in het pastoraat</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003. - Klein Kranenburg, E.S., <i>Trialoog: De Derde in het pastorale gesprek</i>. Den Haag: Boekencentrum, 1988. - Kramer-Hasselaar, G., <i>In gesprek: Handreiking gespreksvoering in het pastoraat</i>. Utrecht: Kok, 2011. - Koole, D. en W.H. Velema (red.), <i>Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente: Een handreiking aan de ouderling</i>. Kampen: Kok, 1982. - Pelt, J.W. van, <i>Pastoraat in trinitarisch perspectief: De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat</i>. Heerenveen: Groen, 1999. - Rietberg, C. e.a., <i>Handboek voor kinder- en jeugdpastoraat</i>. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2012. - Smit, J., <i>Tot de kern komen: De kunst van het pastorale gesprek</i>. Kampen: Kok, 2006. - Vries, R.J. de, <i>Gods Woord verandert mensen: Een praktisch-theologisch onderzoek naar het veranderingsconcept in de pastorale theologie van Eduard Thurneysen</i>. Gorinchem: Narratio, 2008.
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Geestelijke verzorging moet in samenhang worden gezien met de modules psychologie en PPV. - Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn. - De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage Geestelijke verzorging' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische theologie'. - Voor de stage <i>Geestelijke verzorging</i> voert de student in overleg met de stagebegeleider een aantal (minstens drie) zelfstandige gesprekken en woont enkele gesprekken bij in het kader van het bijzonder pastoraat. De student schrijft hiervan een verslag waarbij verantwoording wordt gegeven over het Bijbelgebruik, gebed en het eventuele gebruik van andere rituelen.

Canoniek Nieuwe Testament

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os	<i>Module-code</i>	BT2-CanNT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	3,75 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	25 januari 2024 Herkansing: 21 maart 2024	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	n.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

Leerdoelen

De student:

- kan de eigen aard van het Nieuwe Testament als tweede deel van de Bijbel en de gereformeerde theologische uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Nieuwe Testament omschrijven;
- kan initieel enkele elementaire inleidingsvragen per nieuwtestamentisch Bijbelboek (Evangelien, Handelingen, Brieven, Openbaring) uiteenzetten en deze op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
- kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Nieuwe Testament weergeven; dit betreft de nieuwtestamentische canon in zijn geheel en in het bijzonder de synoptische evangeliën;
- kan elk van de evangeliën typeren naar zijn eigen aard, de verschillende accenten daarin per Bijbelboek benoemen en de achtergronden daarvan verklaren;
- is in staat om van de inhoud van elk nieuwtestamentisch boek enkele hoofdlijnen te reproduceren;
- weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden;
- maakt initieel kennis met de nieuwtestamentische apocriefen (m.n. apocriefe evangeliën).

Eindtermen

1, 2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor- en werkcolleges 13,5 uur

(colleges n.a.v. enkele belangrijke canonieke kwesties. Specifieke aandacht krijgen het synoptisch vraagstuk en nieuwere inzichten in de ontstaansgeschiedenis van de evangeliën. Delen van de tentamenliteratuur zullen voor de colleges voorbereid en in de colleges besproken worden.)

Collegevoorbereiding 5,5 uur

Zelfstudie 86 uur

Toetseisen

- Naselli, Andrew D., *Introducing the New Testament*. Grand Rapids: Zondervan, 2010. [160 p. cat. 1/2 → 40 uur]
- Versteeg, J.P., *Evangelie in viervoud: Een karakteristiek van de vier evangeliën*. Kampen: Kok, 1980 of later. [130 p. cat. 2 → 26 uur]
- Theissen, G. und A. Merz, *Der historische Jesus. Ein Lehrbuch*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2011², 51-69. [19 p. cat. 1/2 → 5 uur]
- Wright, N.T. and M.F. Bird, *The New Testament in Its World. An Introduction to the History, Literature, and Theology of the First Christians*. London/Grand Rapids: SPCK/Zondervan Academic, 2019, 866-875. [10 p. cat. 2 → 2 uur]
- Baum, A., "De canon van het Nieuwe Testament als normatief fundament", in A.D. Baum en P.H.R. van Houwelingen (eds.), *Theologie van het Nieuwe Testament in Twintig Thema's* (Utrecht: KokBoekencentrum, 2019), 57-76. [20 p. cat. 2 → 4 uur]
- Porter, S.E. and B.R. Dyer (eds.), *The Synoptic Problem. Four Views*. Grand Rapids: Baker Academic, 2016, 1-26 en 165-178. [41 p. cat. 2 → 8 uur]
- Collegestof [1 uur].

Aanbevolen literatuur

- Achtemeier, P.J. e.a., *Introducing the New Testament: Its Literature and Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2001.

- Aune, David E. (ed.), *The Blackwell Companion to the New Testament*. Malden/Oxford: Wiley-Blackwell, 2010.
- Bauckham, Richard, *Jesus and the Eyewitnesses: The Gospels as Eyewitness Testimony*. Grand Rapids: Eerdmans, 2006.
- Bockmuehl, Markus and Donald A. Hagner (eds.), *The Written Gospel*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- Bruggen, J. van, *Het kompas van het christendom: Ontstaan en betekenis van een omstreden bijbel*. Kampen: Kok, 2003.
- Carson, D.A. and D.J. Moo, *An Introduction to the New Testament (Second Edition)*. Grand Rapids: Zondervan, 2005.
- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period: A Guide for New Testament Students*, Christian Classics Bible Studies. Downers Grove: IVP Academic, 2002.
- Marksches, Chr. (ed.), *Antike christliche Apokryphen, I. Band, Evangelien und Verwandtes*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2012.
- Perkins, Pheme, *Introduction to the Synoptic Gospels*. Grand Rapids: Eerdmans, 2007.
- Woude, A.S. van der (red.), *Bijbels Handboek, 3: Het Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1987, hfdst. 6.

Canoniek Oude Testament

<i>Docent</i>	Dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	BT2-CanOT
<i>Toetsvorm</i>	Groepspresentatie en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	9 januari 2024 Herkansing: 26 maart 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 t/m 3

- Leerdoelen* De student:
- kan de eigen aard van het Oude Testament als eerste deel van de Bijbel en de gereformeerde uitgangspunten met betrekking tot de canoniek van het Oude Testament omschrijven;
  - verwerft zich elementaire kennis van de inleidingsvragen per oudtestamentisch Bijbelboek (of groep van Bijbelboeken) en kan deze mede op grond van eigen overtuiging kritisch evalueren;
  - kan in hoofdlijn het onderzoek naar de wordingsgeschiedenis van het Oude Testament (dit betreft zowel de oudtestamentische canon in zijn geheel als de afzonderlijke Bijbelboeken) weergeven;
  - weet waar hij materiaal voor verdere bestudering van inleidingsvragen kan vinden.
- Eindtermen* 2a, 2b, 5a, 5b, 6a
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden
- Studielast* Hoorcolleges over de vragen van de algemene canoniek (problematiek van de afsluiting en de grenzen van de canon, het gezag, de groei en de eenheid van de canon) 4,5 uur
Werkcolleges, te besteden aan enkele problemen uit de bijzondere canoniek (groepjes studenten leiden hiertoe een bespreking met PowerPointpresentatie) 4,5 uur
Vorbereiding werkcolleges 5 uur
Zelfstudie: literatuurtentamen 56 uur
- Toetseisen*
- Jacobson, R.A. and M.J. Chan, *Introducing the Old Testament. A Historical, Literary and Theological Survey*. Grand Rapids: Baker Academic, 2023, capita selecta.
  - Vriezen, Th.C. en A.S. van der Woude, *Oud-Israëlitische en vroegjoodse literatuur*. Kampen: Kok, 2000¹⁰, capita selecta (op hoofdlijn). [→ samen 52 uur]
  - Collegedictaat. [→ 4 uur]

- Aanbevolen literatuur*
- Arnold, B.T., *Introduction to the Old Testament*. Cambridge: University Press, 2014.
  - Beckwith, R., *The Old Testament Canon of the New Testament Church and its Background in Early Judaism*. London: SPCK, 1985.
  - Hess, Richard S., *The Old Testament: A Historical, Theological, and Critical Introduction*. Grand Rapids: Baker Academic, 2016.
  - Trebelle Barrera, J.C., *The Jewish Bible and the Christian Bible: An Introduction to the History of the Bible*. Leiden: Brill, 1998.
  - Zenger, E. e.a. (Hrsg.), *Einleitung in das Alte Testament*. Stuttgart: Kohlhammer, 2015⁹.

Ethiek 2: Fundamentele ethiek

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Module-code</i>	BT2-Eth2-FEth
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	18 januari 2024 Herkansing: 4 april 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Verwerven van kennis van en inzicht in de wijze waarop de Bijbel spreekt over moraal, en hoe de theologische ethiek zich op de Schrift kan en mag beroepen.

Eindtermen 1 t/m 6

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Grenz, Stanley J., *The Moral Quest: Foundations of Christian Ethics*. Leicester: InterVarsity Press, 1997, 9-302. [293 p. cat. 2/3 → 49 uur]
- Collegedictaat. [→ 12 uur]

Aanbevolen literatuur

- Banner, Michael, *Christian Ethics: A Brief History*. Malden: Willy Blackwell, 2009.
- Douma, J., *De Tien Geboden: Handreiking voor het christelijk leven*. Kampen: Van den Berg, 1992.
- Lalleman-de Winkel, H., *Van levensbelang: De relevantie van de oudtestamentische ethiek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1999.

Exegese Nieuwe Testament 1

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT2-ExNT1
<i>Toetsvorm</i>	Groepsverslag	<i>Omvang</i>	1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 2	<i>Instapeis</i>	Bijbel in Context en Inleiding exegese met een voldoende afgerond en colleges Grieks 5 gevolgd

Leerdoelen De student:

- verwerft initiële vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament. De in de module Inleiding exegese NT verworven kennis en vaardigheden worden toegepast en verder ontwikkeld;
- krijgt in hoorcolleges inzicht in het exegetische proces;
- oefent in groepswork in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop;
- weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken;
- leert het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant te presenteren.

De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofdgenres aan de orde komen.

<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a, 8
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Werkcolleges 4,5 uur Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepswerkstuk 21,5 uur
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Berger, Klaus, <i>Exegese des Neuen Testaments: Neue Wege vom Text zur Auslegung</i>. Heidelberg: Quelle & Meyer, 1991. - Ebner, Martin und Bernhard Heiniger, <i>Exegese des Neuen Testaments: Ein Arbeitsbuch für Lehre und Praxis</i>. Paderborn: Ferdinand Schöningh, 2018⁴. - Fee, Gordon D., <i>Exegese van het Nieuwe Testament: Een praktische handleiding</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2001. - McKnight, Scot, <i>Introducing New Testament Interpretation</i>. Grand Rapids: Baker, 1996. - Schnelle, Udo, <i>Einführung in die neutestamentliche Exegese</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2014. - Op Teams wordt een lijst met aanbevolen commentaren aangeboden.
<i>Bijzonderheden</i>	- De hoor- en werkcolleges Exegese NT 1 en Exegese NT 2 worden gecombineerd.

Grieks 5

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT2-Gr5
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	30 januari 2024 Herkansing: 2 april 2024	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-4 afgerond

Leerdoelen De student consolideert zijn kennis van de Griekse grammatica en is in staat onderdelen hiervan uit te leggen (kennis) en aan te wijzen in de teksten (inzicht). Verder maakt de student kennis met de teksten van enkele evangelieschrijvers en is hij aan het eind van de periode in staat de Griekse zinnen in de bestudeerde teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/inzicht). Daarnaast kan hij aangeven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan en is hij in staat een stukje ongeziene tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

<i>Eindtermen</i>	3a
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges, instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 24 uur Zelfstudie 28 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Actieve participatie tijdens colleges. ◦ Tentamen: <ul style="list-style-type: none"> - Marcus 1 en Johannes 15, 16:1-4 - Nader op te geven paragrafen uit: Hensels, P.M., <i>Nieuwtestamentisch Grieks: Een beknopte grammatica</i>. Bussum: Uitgeverij Coutinho, 2008.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Bauer, W., <i>Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur</i>. Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶. - Blass, F. e.a., <i>Grammatik des neutestamentlichen Griechisch</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later.

- Decker, R.J., *Mark 1-8: A Handbook on the Greek Text*. Waco, Texas: Baylor University Press, 2014.
- Louw, J.P. and E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains*. New York: United Bible Societies, 1988 of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament*. Vught: Skandalon, 2016³.
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸ (**verplicht aanschaffen**).
- Novakovic, L., *John 11-21: A Handbook on the Greek Text*. Waco, Texas: Baylor University Press, 2020.
- Siebenthal, H. von, *Ancient Greek Grammar for the Study of the New Testament*. Oxford: Peter Lang Verlag, 2019.

Praktische Theologie 2B: Geestelijke Verzorging

<i>Docent</i>	Dr. P. Veerman	<i>Module-code</i>	BT2-PT2-GV
<i>Toetsvorm</i>	Verslagen	<i>Omvang</i>	1,25 EC Poimeniek
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	1 college-uur per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams Laatste dag tentamenperiode 3	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - verwerft kennis van de belangrijkste stromingen op het gebied van het pastoraat; - bouwt inzicht op in het specifieke karakter van pastorale zorg te midden van allerlei vormen van hulpverlening, alsmede de eigen aard van gereformeerd pastoraat; - verwerft initiële praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.
<i>Eindtermen</i>	2, 3b, 4a, 5b, 6a, 7a, 7b, 8
<i>Leerlijnen</i>	Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude
<i>Studielast</i>	Colleges 4,5 uur Zelfstudie, inclusief schrijven verslagen en eindverslag 19 uur
<i>Toetseisen</i>	De toetsing bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het schrijven van een werkverslag van een drietal pastorale gesprekken; 2. Het schrijven van een verslag van een korte casusstudie over een specifiek pastoraal terrein; 3. Het schrijven van een eindrapportage met daarin reflectieverslag over onderdelen van de bestudeerde literatuur; 4. Een eindgesprek. [→ 1 uur] <p>N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in periode 1-2 (Praktische Theologie 2A en 2B) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT2A.</p>
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Assink, M. (red.), <i>De praktijk van het ambt: Handreiking aan nieuwe ambtsdragers</i>. Barneveld: De Vuurbaak, 2012. - Blok, J., <i>Bitterzoet: Een handreiking voor zieken en hun omgeving</i>. Barneveld: Plateau, 2006. - Bukowski, P., <i>De Bijbel ter sprake brengen: Een basisvraag in het pastoraat</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003. - Klein Kranenburg, E.S., <i>Trialoog: De Derde in het pastorale gesprek</i>. Den Haag: Boekencentrum, 1988. - Koole, D. en W.H. Velema (red.), <i>Uit liefde tot Christus en Zijn gemeente: Een handreiking aan de ouderling</i>. Kampen: Kok, 1982. - Kramer-Hasselaar, G., <i>In gesprek: Handreiking gespreksvoering in het pastoraat</i>. Utrecht: Kok, 2011. - Pelt, J.W. van, <i>Pastoraat in trinitarisch perspectief: De samenhang tussen trinitarische en antropologische aspecten in het pastoraat</i>. Heerenveen: Groen, 1999. - Rietberg, C. e.a., <i>Handboek voor kinder- en jeugdpastoraat</i>. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2012. - Smit, J., <i>Tot de kern komen: De kunst van het pastorale gesprek</i>. Kampen: Kok, 2006.

- Vries, R.J. de, *Gods Woord verandert mensen: Een praktisch-theologisch onderzoek naar het veranderingsconcept in de pastorale theologie van Eduard Thurneysen*. Gorinchem: Narratio, 2008.

- Stage**
- De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage Geestelijke verzorging' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische Theologie', zie Teams.
  - De stage omvat 14 uur.
  - Voor de stage Geestelijke verzorging voert de student in overleg met de stagebegeleider een aantal (minstens drie) zelfstandige gesprekken en woont enkele gesprekken bij in het kader van het bijzonder pastoraat. De student schrijft hiervan een verslag waarbij verantwoording wordt gegeven over het Bijbelgebruik, gebed en het eventuele gebruik van andere rituelen.
- Bijzonderheden** Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Praktische Theologie 3A: Kerk en Onderwijs

<i>Docent</i>	Drs. L. Snoek	<i>Module-code</i>	BT2-PT3-KO
<i>Toetsvorm</i>	Werkstuk	<i>Omvang</i>	1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	5 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams Laatste dag tentamenperiode 2.	<i>Instapeis</i>	Praktijkplek t.b.v. stagelessen

- Leerdoelen** De student:
- verwerft inzicht in het karakter en de doelstellingen van de catechese;
  - neemt kennis van pedagogische en didactische beginselen, toegepast op catechese;
  - ontwikkelt vaardigheden om op een pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze catechisatielessen voor te bereiden, te geven en te evalueren.
- Eindtermen** 2, 5 t/m 8
- Leerlijnen** Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
- Studielast** Colleges 7,5 uur
Collegevoorbereiding 2,5 uur
Zelfstudie 18 uur (incl. werkstuk, versie 1 van praktijkopdracht met verwerking van literatuur, zie voor versie PT3B)
- Toetseisen**
- Kock, A. de e.a., *Altijd leerling: Basisboek catechetiek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, hfdst. 1 t/m 10. [270 p. leesstof → 18 uur]
- N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in periode 2-3 (Praktische Theologie 3A en 3B) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT3B.
- Aanbevolen literatuur**
- Meerveld, Hans, *Opbrengsten van jongerencatechese: Een kwalitatief empirisch onderzoek in vier protestantse geloofsgemeenschappen in Nederland*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2018.
  - Verboom, W., *Leren kennen: Een visie op catechese vanuit het verbond*. Kampen: Kok, 1989.
- Bijzonderheden**
- Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.
  - De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage Kerk en Onderwijs' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische theologie'.
  - De stage omvat 14 uur. Hieronder vallen voor Kerk en Onderwijs: het voorbereiden, bijwonen en verzorgen van catecheselessen. Het is aan de student hoe hij de stage-uren verspreidt over het studiejaar.

BT2 – PERIODE 3

Exegese en Theologie Oude Testament 1

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT2-ExThOT1
<i>Toetsvorm</i>	Groepswerkstuk en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	28 maart 2024 Herkansing: 4 juli 2024	<i>Colleges</i>	Wekelijks 2 hoorcolleges en 2 werkcolleges
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 3	<i>Instapeis</i>	Inleiding exegese, colleges Hebreeuws 1 t/m 4

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - maakt via de exegetische analyse van een korte perikoop kennis met het proces van de exegese van het OT; - verkrijgt inzicht in de basisprincipes van de exegese van het OT; - verwerft initiële kennis van de discipline van de theologie van het OT; - levert een bijdrage aan de vervaardiging van een exegetisch groepspaper.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges over de exegese van een korte perikoop, met uitdieping van het theologische thema dat aan deze exegese gerelateerd is 9 uur Werkcolleges 9 uur Totale collegelast incl. voorbereiding 35 uur (inbegrepen: het in groepen vervaardigen van een eindwerkstuk, dat door de docent per groep wordt besproken) Zelfstudie voor tentamen 35 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Voorbereiden groepswerkstuk exegese van max. 2.500 wrd., met aandacht voor een eigen beargumenteerde vertaling; tekstkritiek; structuur, genre, historische achtergrond en literaire context; vers-voor-vers exegese. ◦ Schriftelijk tentamen:<ul style="list-style-type: none"> - B.K. Waltke, <i>An Old Testament Theology. An exegetical, canonical, and thematic approach</i>. Grand Rapids: Zondervan, 2007, selectie volgens opgave docent. [ca. 200 p. cat. 2/3 → 33 uur] - Collegestof [→ 2 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Goldingay, J., <i>Old Testament Theology, I Israel's Gospel, II Israel's Faith and III Israel's Life</i>. Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009. - Gorman, M.J., <i>Elements of Biblical Exegesis: A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition</i>. Peabody: Baker Academic, 2009, 2010. - Richelle, M., <i>Interpreting Israel's Scriptures: A Practical Guide to the Exegesis of the Hebrew Bible/Old Testament</i>. Peabody: Hendrickson, 2022. - Stuart, D., <i>Old Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors</i>. Louisville: Westminster John Knox, 2022⁵. - Talstra, E., <i>Oude en nieuwe lezers: Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament</i> (Ontwerpen deel II). Kampen: Kok, 2002. - Walton, J.H., <i>Old Testament Theology for Christians: From Ancient Context to Enduring Belief</i>. Downers Grove: IVP, 2017.
<i>Bijzonderheden</i>	De hoor- en werkcolleges Exegese en Theologie OT worden gelijktijdig aangeboden aan BT2 en BT3. Het ene jaar wordt het eerste deel van Waltkes theologie bestudeerd, en het andere jaar het tweede deel van zijn theologie.

Geschiedenis Oud-Israël

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT2-GsOI
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	19 maart 2024 Herkansing: 11 juni 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Canoniek Oude Testament

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - kent de geschiedenis van Oud-Israël in hoofdlijn; - kan de eigen kenmerken van de oudtestamentische historiografie herkennen en benoemen; - kan zelfstandig-kritisch reflecteren op een historisch-kritische of biblicistische omgang met historiografisch-narratieve teksten.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 5a, 5b
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Zelfstudie (literatuurtentamen) 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Bekkum, K. van, "Het Oude Testament als historisch document", <i>Theologia Reformata</i> 46/4 (2003), 328-355. [27 p. cat. 2 → 5 uur] (full-text op Digibron.nl) ◦ Paas, S., "Het Oude Testament als religieus document", <i>Theologia Reformata</i> 46/4 (2003), 308-327. [20 p. cat. 2 → 4 uur] (full-text op Digibron.nl) ◦ Provan, Iain e.a., <i>A Biblical History of Israel</i>. Louisville: Westminster John Knox, 2015², 155-342; 343-409. [187 p. cat. 2/3 → 31 uur; 66 p. cat. 1/2 → 17 uur] ◦ Collegestof. [→ 4 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Arnold, B.T. and H.G.M. Williamson, <i>Dictionary of the Old Testament Historical Books</i>. Downers Grove: InterVarsity, 2005. - Arnold, B.T. and Richard S. Hess (eds.), <i>Ancient Israel's History: An Introduction to Issues and Sources</i>. Grand Rapids: Baker Academic, 2014. - Grabbe, L.L., <i>Ancient Israel: What Do We Know and How Do We Know It?</i> London etc.: Bloomsbury, 2017². - Greer, Jonathan S. et al (eds.), <i>Behind the Scenes of the Old Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts</i>. Grand Rapids: Baker, 2018.

Hebreeuws 5

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT2-Hebr5
<i>Toetsvorm</i>	Woordjestoets, schriftelijk tentamen en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	9 april 2024 Herkansing: 2 juli 2024	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 3	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 3 met goed gevolg afgelegd

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - onderhoudt de bij Hebreeuws 1-4 verworven kennis en vaardigheden; - breidt zijn kennis uit van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws; - breidt zijn kennis uit van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws (naamwoorden, werkwoorden); - heeft basale kennis van de aard van de Bijbels Hebreeuwse poëzie; - kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.
-------------------	--

<i>Eindtermen</i>	3, 5
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 22 uur (11 x 2 uur) Zelfstudie 10 uur Schriftelijk werkstuk 20 uur
<i>Toetseisen</i>	<p><i>Woordjestoets:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 120 werkwoorden). ◦ Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-7. <p><i>Tentamen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven). ◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012. ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012. ◦ Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 50 verzen). <p><i>Schriftelijk werkstuk:</i></p> <p>Een geannoteerde analyse en vertaling van enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel (totaal ong. 30 verzen, door de docent op te geven).</p>
<i>Te gebruiken</i>	- Zie onder Hebreeuws 4.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT2-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	1 en 2 februari (integratiecolleges) 10 t/m 19 april (studiereis)

<i>Leerdoelen</i>	Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.
<i>Eindtermen</i>	6a, 8
<i>Leerlijnen</i>	Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten. Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen. Eigen bijdragen door studenten. Bijbelstudie. - integratiecolleges 10 uur - facultatieve studiereis naar Israël (zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 120v) - collegevoorbereiding 2 uur
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.
<i>Bijzonderheden</i>	- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied. - Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland. - Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. De studiereis naar Israël is facultatief.

- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval van een symposium o.i.d. door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.
- In het cursusjaar 2023-2024 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen.

Praktische Theologie 3B: Kerk en Onderwijs

<i>Docent</i>	Drs. L. Snoek	<i>Module-code</i>	BT2-PT3-KO
<i>Toetsvorm</i>	Werkstuk en reflectieverslag	<i>Omvang</i>	1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	1 x 3 college-uren (of 1 dagdeel) in tweede helft van periode 3
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams Eerste dag tentamenperiode 3 (reflectieverslag en werkstuk = praktijkopdracht met reflectie)	<i>Instapeis</i>	Praktijkplek t.b.v. stagelessen

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - verwerft inzicht in het karakter en de doelstellingen van de catechese; - neemt kennis van pedagogische en didactische beginselen, toegepast op catechese; - ontwikkelt vaardigheden om op een pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze catechisatielessen voor te bereiden, te geven en te evalueren.
<i>Eindtermen</i>	2, 5 t/m 8
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Colleges 2,25 uur (spiegeling van praktijkervaringen aan college-inhouden van periode 2, aan theorie en aan andermans ervaringen) Collegevoorbereiding 1,75 uur Zelfstudie 18 uur (praktijkopdracht, incl. spiegeling aan literatuur en verwerking van college-inhoud) Reflectieverslag 6 uur Stage 14 uur
<i>Toetseisen</i>	N.v.t. N.B.: De toetsing betreft de uitwerking van alle opdrachten waaraan de student in periode 2-3 (Praktische Theologie 3A en 3B) werkt. Zie ook de toetseisen bij PT3A.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kock, A. de e.a., <i>Alijd leerling: Basisboek catechetiek</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011. - Meerveld, Hans, <i>Opbrengsten van jongerencatechese: Een kwalitatief empirisch onderzoek in vier protestantse geloofsgemeenschappen in Nederland</i>. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2018. - Verboom, W., <i>Leren kennen: Een visie op catechese vanuit het verbond</i>. Kampen: Kok, 1989.
<i>Stage</i>	<ul style="list-style-type: none"> - De richtlijnen en formulieren ten behoeve van de 'stage Kerk en Onderwijs' zijn te vinden in de 'Stagenota Praktische Theologie', zie Teams. - De stage omvat 14 uur. - Voor de stage Kerk en Onderwijs woont de student catechisatie-lessen van de mentorcatecheet bij en geeft zelf minimaal 3 catechisatie-lessen, zo mogelijk verdeeld

over verschillende leeftijdsgroepen. In deze lessen voert hij ook de pedagogisch-didactische praktijkopdracht uit.

Bijzonderheden - Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Praktische Theologie 4: Eredienst

<i>Docent</i>	Dr. J. van der Knijff en dr. P. Veerman	<i>Module-code</i>	BT2-PT4-Ered
<i>Toetsvorm</i>	Paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Per mail naar beide docenten. Laatste dag tentamenperiode 3	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- maakt tijdens een stage kennis met de praktijk van de eredienst in het algemeen en de prediking in het bijzonder;
- verwerft inzicht in de opbouw van de liturgie in verschillende soorten erediensten;
- kan theologisch de aard en het adres van de prediking karakteriseren en kan de homiletische consequenties daarvan trekken;
- kan verschillende preekstijlen typeren en homiletisch waarderen;
- kan zelfstandig analyseren en evalueren wat hij in de stagegemeente in de liturgie meemaakt, zowel wat het geheel van de liturgie betreft als de prediking in het bijzonder;
- kan tijdens de colleges zijn ervaringen in de stagegemeente mondeling presenteren;
- is in staat beknopt schriftelijk verslag te doen van zijn ervaringen aan de hand van de stageopdrachten in de 'Stagenota Praktische Theologie'.

Eindtermen 1, 2, 5, 6, 7

Leerlijnen Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude

Studielast Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 6 uur
Voorlopig verslag 12 uur
Zelfstudie 12 uur
Definitief paper 17 uur
Stage 14 uur

Toetseisen

- Smelik, J., *Eredienstwaardig*, Woord & Wereld 80. Bedum: Woord en Wereld, 2009. [106 p. leesstof → 7 uur]
- Kater, M.J., *Een samenkomst om naar te verlangen: Over het verbazingwekkende van de kerkdienst*. Apeldoorn: De Banier, 2017. [100 p. leesstof → 7 uur]
- Paper 4 A4 (2.000 wrd.) waarin verslag wordt gedaan van de stageopdracht voor het onderdeel Eredienst (zie Stagenota Praktische Theologie BT2), met verwerking van de collegestof en de hierboven genoemde leesstof (Smelik en Kater).

Bijzonderheden Dit onderdeel behoort tot de module 'Praktische theologie 1-5'. Voor meer informatie, zie de Stagenota.

Theologie Nieuwe Testament (Evangelien, Openbaring)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT2-ThNT-EvOp
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	25 maart 2024 Herkansing: 17 juni 2024	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 5 voldoende hebben afgerond

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krijgt een initieel overzicht over de belangrijkste theologische thema's uit de nieuwtestamentische godsopenbaring, met name in de Evangelien, Handelingen en het boek Openbaring; - kan enkele van deze thema's in onderlinge samenhang beschrijven; - kan relevante discussies omtrent de theologie van het Nieuwe Testament uit de geschiedenis van de exegese benoemen; - weet zich hierover initieel een mening te vormen en kan die verbinden met een gereformeerde visie op schriftuitleg.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 3a, 3b, 5a, 6a
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 13,5 uur (over een belangrijk theologisch thema uit de evangeliën) Zelfstudie 56,5 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Stuhlmacher, P, <i>Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 1: Grundlegung. Von Jesus zu Paulus</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³, 39-220. [180 p. cat. 1 → 56,5 uur] ◦ Collegestof.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Baum, Armin en Rob van Houwelingen (red.), <i>Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's</i>. Utrecht: Kokboekencentrum, 2019. - Beasley-Murray, G.R., <i>Jesus and the Kingdom of God</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 1986. - Dunn, James D.G., <i>New Testament Theology: An Introduction</i>. Nashville: Abingdon, 2009. - Ladd, G.E., <i>A Theology of the New Testament</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 1993, rev. ed. - Marshall, I.H., <i>New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel</i>. Downers Grove: InterVarsity, 2004. - Schreiner, Th.R., <i>Magnifying God in Christ: A Summary of New Testament Theology</i>. Grand Rapids: Baker, 2010.

BT2 – PERIODE 4

Algemene Kerkgeschiedenis 4: Calvin en het calvinisme

<i>Docenten</i>	Drs. C.T. Boerke	<i>Module-code</i>	BT2-AKg3-Calv
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en leesverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	18 juni 2024 Herkansing: 27 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 1	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1 en 2

- Leerdoelen*
- Het verwerven van kennis van en inzicht in de geschiedenis van kerk en theologie van de vroege Reformatie en met name in de persoon en het werk van Johannes Calvijn.
  - Bronteksten uit deze periode zelfstandig kunnen analyseren.
  - In staat zijn om de relevantie te beoordelen van de eerstgenoemde doelstelling voor de huidige situatie van kerk en theologie.
  - In staat zijn om een wetenschappelijk werkstuk over een persoon of thema uit deze periode te maken en dit te presenteren.
  - Oog krijgen voor historische patronen en ontwikkelingen binnen het calvinisme.
  - In staat zijn de opgedane kennis te vertalen naar de theologische praktijk van vandaag.

Eindtermen 1, 2, 5,

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Paper 16 uur
Zelfstudie 45 uur

- Toetseisen*
- Woodbridge, John D. and Frank A. James, III, *Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'*. Grand Rapids: Zondervan, 2013, chapters 4-6. [100 p. cat. 2 → 20 uur]
  - McKim, Donald K (ed.), *The Cambridge Companion to John Calvin*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004, chapters 1, 5, 6, 8, 10, 12 en 14. [115 p. → 23 uur]
  - Collegestof [→ 2 uur]
  - Paper van ± 2.500 woorden over een gereformeerde theoloog uit de Reformatieperiode (1535-1600). Keuze wordt in overleg met de docent bepaald. [→ 16 uur]

Dogmatiek 3: God de Vader

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT2-Dog3-GVd
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	4 juli 2024 Herkansing: 22 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen*
- De student:
- kan verschillende opvattingen weergeven over a. de godsleer, b. schepping; c. verbond; d. verkiezing;
  - is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
  - kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
  - kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de methode van de godsleer, b. de aard van de schepping, c. de relatie verbond en verkiezing;

- hbkkan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit Bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen 1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 49 uur

Toetseisen tentamen

- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 114-149, 189-228. [76 p. cat. 3 → 11 uur]
- Genderen, J. van, *Verbond en verkiezing*. Kampen: Kok, 1983², 9-103. [94 p. cat. 3 → 14 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1993², 120-143, 162-291 en 493-521. [183 p. cat. 2/3 → 31 uur minus 12 uur (voorbereiding colleges) → 19 uur]
- Collegestof. [→ 5 uur]

Grieks 6

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT2-Gr6
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	24 juni 2024 Herkansing: 20 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-5 afgerond of eindexamen Grieks gedaan

Leerdoelen De student consolideert en verdiept zijn kennis van de Griekse syntaxis en is in staat onderdelen hiervan uit te leggen en aan te wijzen in de teksten. Hij maakt kennis met de Griekse tekst van Handelingen en is aan het eind van de periode in staat de bestudeerde teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/ inzicht). Daarnaast kan hij aangeven hoe verschillende Bijbelvertalingen met de Griekse grondtekst zijn omgegaan en is hij in staat een stukje ongeziene tekst met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- Actieve participatie tijdens colleges.
- Tentamen: a) Handelingen 16, 17:16-32; b) Syntaxis-syllabus.

Aanbevolen literatuur

- Barrett, C.K., *The Acts of the Apostles, International Critical Commentary*. London – New York: T & T Clark International, 2004.
- Bauer, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*. Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶.
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later.
- Culy, M.M. and M.C. Parsons, *Acts: A Handbook on the Greek Text*. Waco, Texas: Baylor University Press, 2003.
- Louw, J.P. and E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains*. New York: United Bible Societies, 1988 of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament*. Vught: Skandalon, 2016³.
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸ (**verplicht aanschaffen**).

- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks*. Lunteren: Hermaion, 2000.
- Siebenthal, H. von, *Ancient Greek Grammar for the Study of the New Testament*. Oxford: Peter Lang Verlag, 2019.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT2-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	1 en 2 februari (integratiecolleges) 10 t/m 19 april (studiereis)

Zie voor informatie over deze module pagina 66v.

Praktische Theologie 5: Missiologie/Evangelistiek 2: Missionaat (missionair-diaconale presentie)

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker i.s.m. adviseurs/werkers uit het veld	<i>Module-code</i>	BT2-PT5-Mis/Ev2-Mis
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio met daarin de uitwerking van de verschillende toetsopdrachten	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 4	<i>Instapeis</i>	Evangelisitiek/Missiologie 1

- Leerdoelen** De student:
- leert benoemen, beschrijven en onderscheiden wat de theologische vragen zijn waarvoor missionaire en missionair-diaconale initiatieven zich geplaatst zien;
  - leert gezamenlijk en zelfstandig reflecteren op mogelijkheden, kansen en problemen van missionaire en missionair-diaconale aanwezigheid in een stadssituatie.
- Eindtermen** 1, 2a, 3b, 4a, 4b, 4c, 5b, 6b, 7a, 7b, 8
- Leerlijnen** Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
- Studielast** Colleges 4,5 uur (enkele introducerende colleges en een afsluitend college waarin een einddiscussie plaatsvindt met een of meerdere gasten uit het werkveld)
Bezoeken in groepsverband van op zijn minst twee missionaire en/of missionair-diaconale initiatieven in Nederland (in overleg met de docent) in verschillende contexten met daaropvolgend een eerste persoonlijke rapportage (zie opdracht 1) 40 uur
Groepsbespreking van de individueel opgedane ervaringen en gezamenlijke reflectie daarop, met een schriftelijke gezamenlijke rapportage daarvan waarin discussiepunten geformuleerd worden (zie opdracht 2) 8,5 uur
Zelfstudie (literatuurstudie; zie opdracht 3) 9 uur
Schrijven van een eindrapportage (zie opdracht 4) 8 uur
- Toetseisen** De toetsing bestaat uit de volgende opdrachten voor het portfolio:
1. Een schriftelijk verslag (maximaal 800 wrd.) van de eerste persoonlijke impressies van de afgelegde bezoeken vanuit de vragen: wat verrast? Wat roept vragen op? Wat is een eyeopener?
  2. Een gezamenlijk opgestelde schriftelijke rapportage (maximaal 1.500 wrd.) van de reflecterende bespreking in de groep, ter voorbereiding op de einddiscussie (met een daarbij gevoegd procesverslag waaruit ieders aandeel in de bespreking blijkt).
  3. Een reflectieverslag (maximaal 1.000 wrd.) van de individueel bestudeerde literatuur.

4. Een eindverslag (maximaal 1.500 wrd.) met daarin een weerslag van de belangrijkste leermomenten uit de bezoeken, de literatuur en de einddiscussie.

Te bestuderen literatuur:

- Spijker, J. van 't (red.), *Gods missie – onze agenda?* Apeldoorn: Theologische Universiteit 2023, 15-123. 108 p. cat. 3 → 9 uur]

Aanbevolen literatuur

- Jochemsen, H. (red.), *'Als de tak wil bloeien...'* *Ontwikkelingssamenwerking in christelijk perspectief*. Amsterdam: Buiten en Schipperheijn Motief, 2018.
- Keller, Tim, *Centrum Kerk: Het evangelie midden in je stad* (speciale Nederlandse editie onder redactie van Stefan Paas). Franeker: Van Wijnen, 2014.
- Paas, S., *De werkers van het laatste uur: De inwijding van nieuwkomers in het christelijk geloof en in de christelijke gemeente*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.

13. Schema Bachelor jaar 3 (BT3) – cohort 2021

Aantal EC's per module

MODULE	Bachelor 5 ^e semester		Bachelor 6 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	
Integratiecolleges, Themadagen/ Studiereis naar Israël*	-	-	X	X	X
Master I/II kritiekcollege	X	X	X	X	X
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	2,5	2,5
Algemene Kerkgeschiedenis 5	-	-	2,5	-	2,5
Apologetiek	-	-	2,5	-	2,5
Bachelorproef (incl. methodologie)	-	X	2,5	7,5	10
Biblistiek	-	-	2,5	-	2,5
Dogmatiek 4	-	-	-	2,5	2,5
Exegese en Theologie OT 2	-	-	2,5	-	2,5
Exegese Nieuwe Testament 2	-	2,5	-	-	2,5
Grieks 7	2,5	-	-	-	2,5
Hebreeuws 6, 7	2,5	-	-	2,5	5
(Praktische) Homiletiek	2,5	2,5	X	-	5
Judaïca/Kerk en Israël	-	2,5	-	-	2,5
Liturgiek	2,5	-	-	-	2,5
Nederlandse Kerkgeschiedenis 1, 2	2,5	2,5	-	-	5
Symboliek	-	2,5	-	-	2,5
Theologie NT (Paulus)	-	-	2,5	-	2,5
Keuzemodule**	2,5	2,5	-	-	5
TOTAAL	15	15	15	15	60

* In het cursusjaar 2023-2024 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen. Zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op pagina 120v.

** Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93vv aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Studenten kunnen voor 27,5 EC elders een minor doen. Het gearceerde gedeelte geeft aan welke modules dan vervallen en waar de minor voor in de plaats komt. Student die voornemens zijn na de Bachelor Theologie de Master Theologie aan de TUA te volgen, worden geacht deze modules wel te volgen.

BT3 – PERIODE 1

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	BT3-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten en reflectieverslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde bachelor
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per college-periode volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* Het verwerven en vergroten van persoonlijke professionele vaardigheden en inzichten om het persoonlijke en beroepsmatige handelen van de student te ontwikkelen.
De student verwerft:
- kennis van de betekenis van het invloed hebben en macht uitoefenen;
  - kennis van groepsdynamica en de betekenis hiervan voor zijn professionele handelen;
  - kennis van zijn eigen grenzen en hoe hiermee om te gaan;
  - inzicht in zijn persoonlijke levensloop en de kwaliteiten die deze hem heeft opgeleverd, inclusief valkuilen, allergieën en uitdagingen;
  - inzicht en vaardigheid in het ontwikkelen van zijn leer- en zelfregulerend vermogen;
  - inzicht en vaardigheid in het onderkennen van stress, stressoren en manieren om stress gezond te hanteren.
- Eindtermen* 8
- Leerlijnen* Schrijven, argumenteren en discussiëren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
- Studielast* Werkcolleges 12 uur
Gesprekken persoonlijk begeleider (2) 2 uur
Papers ter voorbereiding van de gesprekken en reflectieverslagen 3 uur
- Toetseisen*
- Voorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
  - Reflectieverslagen van de gesprekken met de persoonlijk begeleider.
  - Persoonlijk ontwikkelingsplan.
- Aanbevolen literatuur*
- Invloed en macht*
- Kessler, V. e.a., *Macht in de gemeente: Over machtsfiguren en machtsmisbruik in de kerk*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
  - Mulder, M., *De logica van Macht*. Schiedam: Scriptum, 2004.
- Groepsdynamica*
- Alblas, Gert en Ella Wijsman, *Gedrag in organisaties*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers, 2009⁵.
  - Aron, Elaine N., *De kracht van zelfwaardering. Sta prettiger in het leven door beter contact met anderen*. Amsterdam: A.W. Bruna Uitgevers, 2009⁶.
  - Vane, Sjaak, *Werken met de Roos van Leary*. Amsterdam: Boom uitg., 2016².
- Grenzen*
- Berger, J., *Hoe overleef ik moeilijke mensen?* UtrechtL: KokBoekencentrum Uitgevers, 2018.
  - Berger, J., *Hoe overleef ik mezelf?* Utrecht: KokBoekencentrum Uitgevers, 2019.
  - Cloud, Henry en John Twonsend, *Grenzen: Wanneer zeg ik ja, wanneer zeg ik nee, hoe bepaal ik mijn eigen grenzen*. Hoogblokland: Koinonia Uitgeverij, 1997.
- Persoonlijke ontwikkeling*
- Derkse, Wil, *Een levensregel voor beginners. Benedictijnse spiritualiteit voor het dagelijks leven*. Tiel: Uitgeverij Lannoo, 2003²³ of latere druk.
  - DeYoung, Kevin, *Hollen, rennen, vliegen. Een klein boekje over een groot probleem*. Apeldoorn: Uitgeverij De Banier, 2020.
  - Jensen, Stine, *Faalmoed en andere filosofische overdenkingen*. Pepper Books, z.j.⁴.

Zie voor meer literatuur ook onder de betreffende kopjes bij *Persoonlijke en professionele vorming van het eerste en tweede studiejaar*.

Bijzonderheden - Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint en de website.

Grieks 7

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT3-Gr7
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	31 oktober 2023 Herkansing: 23 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-6 afgerond of eindexamen Grieks gedaan

Leerdoelen De student leert omgaan met de woordenboeken van Bauer en Louw & Nida, en met de grammatica van Blass/Debrunner/Rehkopf. Daarnaast bestudeert hij de principes waarop het lexicon van Louw en Nida is gebaseerd en is in staat deze uit te leggen. Verder maakt de student kennis met de Griekse tekst van de brief van Paulus aan de Filippenzen en is aan het eind van de periode in staat de bestudeerde teksten op morfologisch en syntactisch niveau te analyseren en in correct Nederlands weer te geven (kennis/ inzicht). Daarnaast is hij in staat een ongeziene tekst van Paulus met behulp van een woordenboek te vertalen (toepassing).

Eindtermen 3a

Leerlijnen Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren
Studielast Instructiecolleges 9 uur (1,5 x 6)
 Praktische opdracht 7 uur
 Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4)
 Zelfstudie 30 uur

Toetseisen

- Praktische opdracht over Bauer, Louw & Nida en BDR.
- Tentamen: Filippenzen 1 en 2 en Introduction van Louw & Nida.

Aanbevolen literatuur

- Bauer, W., *Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur*. Berlin e.a.: de Gruyter, 1988⁶.
- Blass, F. e.a., *Grammatik des neutestamentlichen Griechisch*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later.
- Emde Boas, E. van e.a., *The Cambridge Grammar of Classical Greek*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
- Louw, J.P. and E.A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains*. New York: United Bible Societies, 1988 of later.
- Murre, J.A., *Lexicon Nieuwe Testament*. Vught: Skandalon, 2016³ of later.
- Nestle, E. & K. Aland, *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2012²⁸.
- Rijksbaron, A. e.a., *Beknopte Syntaxis van het klassiek Grieks*. Lunteren: Hermaion, 2000.
- Siebenthal, H. von, *Ancient Greek Grammar for the Study of the New Testament*. Oxford: Peter Lang Verlag, 2019.
- Sumney, Jerry L., *Philippians: A Greek Student's Intermediate Reader*. Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2007.
- Varner, William C., *Philippians: A Handbook on the Greek Text*. Waco, Texas: Baylor University Press, 2016.

Hebreeuws 6

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT3-Hebr6
<i>Toetsvorm</i>	Woordjestoets en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	26 oktober 2023 Herkansing: 8 januari 2024	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 1	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 4 met goed gevolg afgelegd

- Leerdoelen* De student:
- onderhoudt de bij Hebreeuws 1-5 verworven kennis en vaardigheden;
  - verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws;
  - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden);
  - kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.
- Eindtermen* 3, 5
- Leerlijnen* Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden
- Studielast* Hoor-, werk- en instructiecolleges 18 uur
Collegevoorbereiding 36 uur (12 x 3 uur)
Zelfstudie 16 uur
- Toetseisen* *Woordjestoets:*
- Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 140 werkwoorden).
  - Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-8.
- Tentamen:*
- Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven).
  - Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, *Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill, 2012.
  - Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
  - Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 100 verzen).
- Te gebruiken* - Zie onder Hebreeuws 4.

Liturgiek

<i>Docent</i>	Dr. J. van der Knijff	<i>Module-code</i>	BT3-Lit
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	7 november 2023 Herkansing: 30 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- kan globaal het veld van de liturgie en de liturgiegeschiedenis beschrijven en ontwikkelingen analyseren;
  - heeft inzicht in wat het eigenlijke van liturgie is;
  - heeft inzicht in de Bijbels-theologische criteria voor het inrichten van de eredienst;
  - kan zelfstandig bronteksten uit de geschiedenis van de liturgie analyseren en duiden;
  - kan de verschillende onderdelen van de eredienst definiëren en de (betekenis van de) onderlinge relaties uitleggen;

- kan de verworven inzichten en kennis op een verantwoorde wijze gebruiken voor het vormgeven van orden van dienst.

Eindtermen

1, 2, 5, 6

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor-/werkcolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding, inclusief korte presentatie 3 uur
 Zelfstudie 58 uur

Toetseisen

- Brienen, T., *Calvijn en de kerkdienst*. Heerenveen: Groen, 1999. [78 p. cat. 3 → 10 uur]
- Immink, F.G., *Het heilige gebeurt: Praktijk, theologie en traditie van de protestantse kerkdienst*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, 60-95, 126-218, 293-327. [164 p. cat. 3 → 22 uur]
- Oskamp, Paul en Niek Schuman (red.), *De weg van de liturgie: Tradities, achtergronden, praktijk*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2001³, 90-279. [190 p. cat. 3 → 26 uur]

Aanbevolen literatuur

- Barnard, Marcel, *Tot Gods eer: Handreiking voor gesprekken over liturgie*. Utrecht: Boekencentrum, 2018.
- Brienen, T., *Oriëntatie in de liturgie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1992.
- Jong, K.W. de, *Ordering van dienst: Achtergronden van en ontwikkelingen in de eredienst van de Gereformeerde Kerken in Nederland*. Baarn: Ten Have, 1996.
- Jonker, H., *Liturgische oriëntatie: Gesprekken over de eredienst*. Pretoria: N.G. Kerkboekhandel [1977³].
- Kater, M.J., *Een samenkomst om naar te verlangen: Over het verbazingwekkende van de kerkdienst*. Apeldoorn: De Banier, 2017.
- Knijff, Jaco van der, *Heilige gezangen: Herkomst, ontwikkeling en receptie van de lofzangen in het psalmboek van Dathenus en de 'Eenige Gezangen' in de Staatsberijming van 1773*. Apeldoorn: De Banier, 2018.
- Knijff, Jaco van der, *Ons psalmboek: Achtergronden en gebruik van het kerkboek van 1773*. Apeldoorn: De Banier, 2021.
- Luth, Jan e.a. (red.), *Het kerklied: Een geschiedenis*. Zoetermeer: Mozaïek, 2001.
- Karin Maag, *Lifting Hearts to the Lord: Worship with John Calvin in Sixteenth-Century Geneva*. Grand Rapids: William B. Eerdmans, 2016.
- Poll, Evert W. van de, *Samen in de naam van Jezus: Over evangelische liturgie en muziek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009.
- Rongen, G. van, *Met al de heiligen: Liturgie in hemel en op aarde*, 3 delen. Barneveld: De Vuurbaak, 1990.
- Setten, C.R. van, "Tussen samenkomst en liturgie: Een observatie", in Ad van der Dussen e.a. (red.), *Evangelische theologie schrijft geschiedenis: 25 jaar evangelische theologische bezinning in Soteria*. Sliedrecht: Merweboek, 2009, 78-99 (eerder verschenen in *Soteria* 15/2 (juni 1998), 2-21).
- Smelik, J., *Eredienstwaardig*, Woord & Wereld 80. Bedum: Woord en Wereld, 2009.
- Smelik, Jan, *Gods lof op de lippen: Aspecten van liturgie en kerkmuziek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009.
- Velden, M.J.G. van der e.a., *Als wij samenkomen: Liturgie in de gereformeerde traditie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000.
- Vrijlandt, M.A., *Liturgiek*. Den Haag/Zoetermeer: Boekencentrum, 1992³.
- Wegman, H.A.J., *Riten en mythen: Liturgie in de geschiedenis van het christendom*. Kampen: Kok, 1995².

Nederlandse Kerkgeschiedenis 1: 1450-1800

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	BT3-NedKg1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	19 oktober 2023 Herkansing: 18 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	- Kennis van het ontstaan, de geschiedenis en de theologische ontwikkelingen van de kerk in de Nederlanden in de 16 ^e -18 ^e eeuw en inzicht in de eigen aard, betekenis en relevantie daarvan. - In staat zijn bronteksten uit de Nederlandse kerkgeschiedenis van deze periode historisch en theologisch te duiden en te analyseren.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 5
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Selderhuis, H.J. (red.), <i>Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis</i> . Kampen: Kok, 2010 ² , 147-213, 219-361, 395-445, 471-501. [275 p. cat. 2 → 55 uur] ◦ Collegestof. [→ 6 uur]

(Praktische) Homiletiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	BT3-(Prak)Hom
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in periode 1 en 2,5 EC in periode 2)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1, 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	22 januari 2024 Herkansing: 8 april 2024	<i>Colleges</i>	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze periodes)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Diverse datums tussen februari en juli, zie Teams	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student leert verschillende aspecten van de <i>communicatie</i> van het Woord. Het gaat daarbij om het 'maakbare' van een toespraak c.q. preek, en het <i>eigene</i> van de prediking. De student: <ul style="list-style-type: none"> - kent de belangrijkste Bijbelse noties inzake de communicatie van het Woord, in het bijzonder de prediking (kernwoorden, inhoud en doel); - kent de belangrijkste elementen uit de communicatieleer die van belang zijn voor de vertolking van het christelijk geloof; - kan uitleggen wat het betekent dat de prediking plaatsvindt in een eredienst, en de relatie tussen prediking en liturgie benoemen; - kan de kernpunten van de principiële en praktische homiletiek beschrijven; - kan de onderlinge verschillen tussen 'scholen' adequaat weergeven, waarderen en demonstreren; - kan de eisen beschrijven waaraan een inleiding van een preek en andere vormen van communicatie van het Evangelie dienen te voldoen volgens de retorica; - kan gebruikmaken van verschillende soorten bronnen om inleidingen te componeren; - kent de voor- en nadelen van de verschillende structuren voor een preek en kan deze toepassen; - verkrijgt inzicht in het preekvoorbereidingsproces (van tekst naar preek).
<i>Eindtermen</i>	2, 3, 5, 6, 8
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 18 uur (9 uur periode 1; 9 uur periode 2) Werkcolleges 12 uur (periode 1: 3 x college praktische homiletiek met het oog op het schrijven van het preekvoorstel + bijwonen en verwerking preekcolleges Barnabaskerk in periode 2 en 3) Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten en preekanalyse 18 uur Preekvoorstel 24 uur Literatuurstudie 68 uur Deze studielast zal evenwichtig verdeeld worden over de beide periodes, doordat de

hieronder vermelde literatuur in de 1^e periode al zal worden doorgenomen aan de hand van opdrachten.

Toetseisen

- Immink, F.G., *Het heilige gebeurt: Praktijk, theologie en traditie van de protestantse kerkdienst*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, 16-59, 219-293. [117 p. cat. 3 → 12 uur]
- Kremer, W., *Priesterlijke prediking*. Amsterdam: Ton Bolland, 1976 (in hoofdlijnen). [126 p. cat. 3 → 8 uur] Dit boek is opgenomen in: D.H.J. Folkers en J. Westerink, *Priesterlijke prediking*. Verzameld werk van prof. W. Kremer, Kampen: Brevier, 2017, 151-279.
- Leede, Bert en Ciska Stark, *Ontvouwen: Protestantse prediking in de praktijk*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2017. [304 p. cat. 3 → 40 uur]
- Velema, W.H., "De plaats van de hoorder in de prediking", *Theologia Reformata* 37/1, II (1994). [27 p. cat. 2 → 4 uur]
(<https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/0/zoekwoord/velema+plaats+hoorder/id/397d8124b4c841c223cc6facfa62ed9a> én <https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/1/zoekwoord/velema+plaats+hoorder/id/5f882b883c745c3b6653396007b0b430>).
- Collegestof. [→ 4 uur]

Aanbevolen literatuur

- Klippert, W., *Van tekst tot preek: Handboek voor de prediking*. Heerenveen: Groen, 1997.
- Kooten, R. van, *Handboek apostolische homiletiek. Band 1; uitleggende prediking van de tekst*. Apeldoorn: De Banier, 2023.
- Lloyd-Jones, D.M., *Preaching and Preachers*. Grand Rapids: Zondervan, 1971 (ook in Nederlandse vertalingen verkrijgbaar).
- Murray, David, *How Sermons Work*. Carlisle: EP Books, 2011.
- Olyott, Stuart, *Preaching Pure and Simple*. Bryntirion: Bryntirion Press, 2005.
- Ruijter, Kees de, *Horen naar de stem van God: Theologie en methode van de preek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2013.
- Stott, J.R.W., *I believe in Preaching*. London: Hodder & Stoughton, 1982.
- Trimp, C., *De preek: Een praktisch verhaal over het maken en houden van preken*. Kampen: Kok, 1986³.

Bijzonderheden

- Een deel van de opdrachten bestaat uit het bijwonen van preekcolleges in de Barnabaskerk voor MT1 en MT2.
- Het preekvoorstel wordt beoordeeld als goed, voldoende of onvoldoende. Bij een onvoldoende dient een nieuw preekvoorstel te worden ingeleverd.
- Het cijfer voor Homiletiek wordt bepaald door een gewogen gemiddelde van het schriftelijke tentamen (telt 75%) en de opdracht preekanalyse (telt 25%). Om de module af te kunnen sluiten dient voor het schriftelijke tentamen minimaal een 5,5 gehaald te worden; het gewogen gemiddelde dient ook minimaal een 5,5 zijn.

BT3 – PERIODE 2

Exegese Nieuwe Testament 2

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT3-ExNT2
<i>Toetsvorm</i>	Groepsverslag en individueel exegesepaper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 2	<i>Instapeis</i>	Nieuwe Testament 1 en Exegese NT 1

- Leerdoelen* De student:
- verdiept zijn vaardigheden in de uitleg van het Nieuwe Testament;
  - bouwt hierin voort op de eerder verworven exegetische kennis;
  - krijgt tijdens de hoorcolleges verder inzicht in het exegetische proces;
  - oefent in groepswork in het zelfstandig exegetiseren van een opgegeven perikoop;
  - weet daarin op een vruchtbare manier met anderen samen te werken;
  - kan het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant presenteren;
  - vervaardigt een eigen exegese van een perikoop (in overleg met de docent vast te stellen).
- De keuze van de perikopen is zodanig gevarieerd dat in het geheel van het curriculum de diverse nieuwtestamentische boeken en hoofdgenres aan de orde komen.
- Eindtermen* 1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, psychosociale attitude
- Studielast* Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur
Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepsworkstuk 21,5 uur
Zelfstudie en exegesepaper 35 uur
- Aanbevolen literatuur* Zie bij Exegese Nieuwe Testament 1.
- Bijzonderheden* De hoor- en werkcolleges Exegese NT 1 en Exegese NT 2 worden gecombineerd.

Judaïca/Kerk en Israël

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT3-Jud/KI
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	9 januari 2024 Herkansing: 2 april 2024	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreeuws 1 t/m 5 gevolgd

- Leerdoelen* De student maakt kennis met het Jodendom, m.n. het rabbijnse Jodendom. Hij kan de hoofdlijn van de geschiedenis van de Tweede Tempelperiode weergeven, evenals van de belangrijkste literatuur uit die periode.
De student bezint zich initieel op de relatie van Israël en de kerk, kan zich hierover het begin van een Bijbels gefundeerd oordeel vormen en weet dit te verbinden met de praktijk van de evangelieverkondiging onder Israël vandaag.
- Eindtermen* 1, 2a, 2b, 4b, 5a, 5b, 6a, 7b
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, psychosociale attitude

- Studielast** Hoorcolleges 13,5 uur (met name inleiding in rabbijnse literatuur, hermeneutische regels, liturgie en bezinning op de verhouding kerk en Israël)
Zelfstudie 56,5 uur (literatuurtentamen)
- Toetseisen**
- Hertog, G.C. den, *Gedeelde hoop: Israël en de kerk op de weg der verwachting*. Enschede: Willem de Zwijgerstichting, 2003. [45 p. cat. 3 → 6 uur]
  - Mulder, M.C., "Israël, een mysterie... Over de verhouding van Joden en heidenen in de gemeente van God", in Armin Baum en Rob van Houwelingen (red.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, 95-109. [15 p. cat. 2 → 3 uur]
  - VanderKam, J.C., *An Introduction to Early Judaism* (Grand Rapids: Eerdmans, 2001). [216 p. cat. 1/2 → 47,5 uur]
  - Collegestof.
- Aanbevolen literatuur**
- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, hfdst. 9.
  - Cohn-Sherbok, D., *Judaism: History, Belief and Practice*. London: Routledge, 2003.
  - Evers, L., en J. Stodel, *Jodendom in de praktijk: Een heldere inleiding*. Amsterdam: Boekerij, 2011.
  - Evers, R., *Talmoedisch Denken: De methodologie van de Talmoed en de dertien interpretatieregels van Rabbi Jisjmaëel*. Amsterdam: Amphora, 1999.
  - Goldberg, D.J. and J.D. Rayner, *The Jewish People*. London: Penguin, 1989.
  - Nelis, J.T., "Joodse literatuur uit de periode tussen Oude en Nieuwe Testament", in A.S. van der Woude (red.), *Bijbels Handboek, 2B: Tussen Oude en Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1983 of later.
  - Schäfer, P., "Geschiedenis en godsdienst van het Palestijnse Jodendom vanaf Pompejus tot en met de opstand onder Bar Kochba", in A.S. van der Woude e.a. (red.), *Bijbels Handboek, 3: Het Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1987 of later.
  - Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology*. New York: Schocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998.
  - Schürer, E. and G. Vermes, *The History of the Jewish People in the Age of Jesus Christ (175 B.C.-A.C. 135)*, m.n. vol. I (Edinburgh: T&T Clark, 1987, over geschiedenis) en vol. II (Edinburgh: T&T Clark, 1986, over literatuur en stromingen).
  - Versteeg, J.P., "Kerk en Israël volgens Romeinen 9-11", *Theologia Reformata* 34 (1991) 151-169. (<https://www.digibron.nl/viewer/collectie/Digibron/offset/3/zoekwoord/versteeg+kerk+en+israel/id/d68ba590dd9e411aa798cfd7e5853015>).
  - Woude, A.S. van der, "Geschiedenis en godsdienst van het Palestijnse Jodendom vanaf Alexander de Grote tot aan de komst van de Romeinen", in A.S. van der Woude e.a. (eds.), *Bijbels Handboek, 2B: Tussen Oude en Nieuwe Testament*. Kampen: Kok, 1983 of later.

Nederlandse Kerkgeschiedenis 2: na 1800

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	BT3-NedKg2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	16 januari 2024 Herkansing: 26 maart 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Nederlandse Kerkgeschiedenis 1 (1450-1800)

- Leerdoelen**
- Kennis van de geschiedenis en de theologische ontwikkelingen van de kerk in Nederland in de 19^e en 20^e eeuw en inzicht in de eigen aard, betekenis en relevantie daarvan.
  - Kennis van de kerkelijke kaart van Nederland en deze historisch en theologisch kunnen verklaren, met bijzondere aandacht voor de breedte en variatie van het gereformeerd protestantisme.
  - In staat zijn bronteksten uit de Nederlandse kerkgeschiedenis van deze periode historisch en theologisch te duiden en te analyseren.

Eindtermen 1, 2, 5

<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Zelfstudie 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Selderhuis, H.J. (red.), <i>Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis</i>. Kampen: Kok, 2010², 507-538, 552-602, 612-658, 667-680, 688-717, 739-777, 794-813, 864-928. [275 p. cat. 2 → 55 uur] ◦ Collegestof. [→ 6 uur]

(Praktische) Homiletiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	BT3-(Prak)Hom
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in periode 1 en 2,5 EC in periode 2)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1, 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	22 januari 2024 Herkansing: 8 april 2024	<i>Colleges</i>	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze periodes)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Diverse datums tussen februari en juli, zie Teams	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module pagina 79v.

Symboliek

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	BT3-Symb
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	26 januari 2024 Herkansing: 9 april 2024 (Herkansing 2022-2023: 19 oktober 2023)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan de taakstelling en inhoud van de module symboliek beschrijven en interpreteren; - kan de theologische en historische achtergronden van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel beschrijven; - kan de teksten van de Apostolische Geloofsbelijdenis en de Geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel op basis van een lezing in de oorspronkelijke talen interpreteren.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 6a
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 4 uur Zelfstudie 57 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Kelly, J.N.D., <i>Early Christian Creeds</i>. Harlow: Continuum, 1985³, 205-262, 296-367. [128 p. cat. 2/3 → 21 uur] ◦ Ruler, A.A. van, <i>Ik geloof: De twaalf artikelen van het geloof in morgenwijdingen</i>. Nijkerk: Callenbach, 1968. [158 p. cat. 3 → 22 uur] ◦ Westra, Liuwe H., <i>The Apostles' Creed: Origin, History, and Some Early Commentaries</i>. Turnhout: Brepols, 2002, 21-72, 403-407. [55 p. cat 2 → 11 uur] ◦ Westra, Liuwe H., "How Did Symbolum Come to Mean 'Creed'?", <i>Studia Patristica</i> 45 (2010), 85-91. [7 p. cat. 1 → 2 uur] (artikel in TUA-bibliotheek aanwezig) ◦ Collegestof. [→ 1 uur]

BT3 – PERIODE 3

Algemene Kerkgeschiedenis 5: Moderne Kerk- en theologie geschiedenis (World Christianity)

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	BT3-AKg5-ModKThg
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag en presentatie van een thema	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 3	<i>Instapeis</i>	Algemene Kerkgeschiedenis 1 en 2

<i>Leerdoelen</i>	De student: - verkrijgt kennis en theologisch inzicht in de hoofdlijnen van de moderne kerk- en theologiegeschiedenis (na 1750) voor een verantwoorde visie op de huidige plaats en de taken van kerk en theologie. De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 3b, 4b, 4c, 5a, 5b, 6a, 7a, 7b, 8
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psychosociale attitude, onderzoeken, schrijven
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 4,5 uur Werkcolleges 4,5 uur, bestaande uit de bespreking van een thema of stroming uit het wereldchristendom Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie incl. leesverslag 52 uur
<i>Toetseisen</i>	Het schrijven van een reflectieverslag op de bestudeerde literatuur van maximaal 4.000 woorden, waaruit verwerking en theologische waardering van de verschillende stromingen binnen het wereldchristendom blijkt. Te bestuderen literatuur: ◦ McCleod, Hugh, <i>The Cambridge History of Christianity, vol. 9: World Christianities c. 1914-c. 2000</i> . Cambridge: Cambridge University Press, 2006, hfdst. 3, 4, 6, 16, 18, 19, 22. [130 p. cat. 1 → 17 uur] ◦ Woodbridge, John D. and Frank A. James, III, <i>Church History Volume Two 'From Pre-Reformation to the Present Day'</i> . Grand Rapids: Zondervan, 2013, hfdst. 14-18, 20-22. [280 p. cat. 1 → 35 uur]

Apologetiek

<i>Docent</i>	C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT3-Apol
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	19 maart 2024 Herkansing: 25 juni 2024 (Herkansing 2022-2023: 24 oktober 2023)	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: - heeft kennis van de vragen die vanuit de samenleving aan het christelijk geloof gesteld worden en de diverse vraagstukken waarmee de apologetiek zich bezighoudt; - kent argumenten voor en tegen bepaalde opvattingen van het christelijk geloof;
-------------------	--

- heeft elementaire kennis van de geschiedenis van de apologetiek en de diverse 'scholen' en kan de verschillen en overeenkomsten in de diverse opvattingen over apologetiek uitleggen;
- kan bepaalde kritische vragen die aan het christelijk geloof gesteld worden herleiden tot bepaalde vooronderstellingen die daarbij een rol spelen en de verschillende wereldvisies onderscheiden en benoemen;
- ontwerpt in samenspraak met anderen een apologie als reactie op een actueel artikel c.q. boek.

Bij deze module komen aan de orde:

- de Bijbels-theologische lijnen;
- een overzicht van de verschillende opvattingen (apologetische 'scholen'): de methode, de inhoud en het doel van de apologetiek en de betekenis daarvan voor de 21^e eeuw;
- een kennismaking met enkele critici van het christelijk geloof, zowel uit de geschiedenis van de vroege kerk als uit de laatste eeuw;
- een bezinning op enkele thema's uit de christelijke geloofsleer in het kader van een verantwoording.

Eindtermen 1, 2, 3b, 6, 8

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, schrijven

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Werkcolleges 4,5 uur (werken aan ontwerp 'apologie')
Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 6,5 uur
Zelfstudie 50 uur

Toetseisen

- Bakker, H.A. e.a. (red.), *Verantwoord geloof: Handboek christelijke apologetiek*. Kampen: Brevier, 2014, capita selecta [300 p. cat. 3 → 30 uur]
- McGrath, Alister, *Narrative Apologetics: Sharing the Relevance, Joy, and Wonder of the Christian Faith*. Grand Rapids: Baker Books, 2019. [145 p. cat. 3 → 15 uur]
- Collegestof. [→ 5 uur]
- De toets bestaat uit twee onderdelen:
  1. Een tentamen over de bestudeerde stof.
  2. Het schrijven van een apologie n.a.v. artikel of boek.

Aanbevolen Literatuur

- Beukel, A. van den, *De dingen hebben hun geheim: Gedachten over natuurkunde, mens en God*. Baarn: Ten Have, 1990.
- Beukel, A. van den, *Geen beter leven dan een goed leven: Over de kwaliteit van het bestaan*. Baarn: Ten Have, 1998.
- Biezeveld, K.E. e.a., *Wie God zegt... Spreken over God in een wereld zonder God*. Kampen: Kok, 2001.
- Fiedrowicz, M., *Apologie im frühen Christentum: Die Kontroverse um den christlichen Wahrheitsanspruch in den ersten Jahrhunderten*. Paderborn: Schöningh, 2000.
- Gollwitzer, H., *Die Existenz Gottes im Bekenntnis des Glaubens*. Beiträge zur evangelischen Theologie, Band 34. München: Kaiser, 1963.
- Hoek, J. e.a. (red.), *Verantwoorde hoop: Apologetische thema's*. Heerenveen: Groen, 2011.
- Keller, T., *The Reason for God: Belief in an Age of Skepticism*. London: Hodder & Stoughton, 2008.
- Keller, T., *Bij je volle verstand: Een uitnodiging aan sceptici*. Franeker: Van Wijnen, 2017.
- Kolakowski, L., *Religie. Stel: er is geen God... Over God, de duivel, zonde en andere perikelen van de zogenaamde filosofie van de religie*. Hilversum: Gooi en Sticht, 1987.
- Markus, Arjan, *Adieu God: Over het afscheid van een persoonlijk God*. Zoetermeer: Meinema, 2010.
- McGrath, Alister, *Narrative Apologetics: Sharing the Relevance, Joy, and Wonder of the Christian Faith*. Grand Rapids: Baker Books, 2019.
- McGrath, Alister, *Handboek apologetiek: Communicatie van het christelijk geloof*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012.
- McGrath, Alister, *The Twilight of Atheism: The Rise and Fall of Disbelief in the Modern World*. New York: Doubleday, 2004.
- Paas, Stefan en Rik Peels, *God bewijzen: Argumenten voor en tegen geloven*. Amsterdam: Balans, 2013.

- Riessen, J.P. van, *Verlangen naar God in een verlaten cultuur: Proeve van een sceptische theologie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1998.
- Smit, Meint, *Geloof in de toekomst – een terugblik met het oog op morgen*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2019.
- Spufford, Francis, *Dit is geen verdediging!* Baarn: Ten Have, 2013.

Een uitgebreide literatuurlijst wordt uitgereikt op de colleges.

Bachelorproef (incl. methodologie)

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren of docenten (inhoud) en dr. Rouwendal (methodologie)	<i>Module-code</i>	BT3-Bpr-M
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	10 EC (2,5 EC methodologie in periode 3 en periode 4)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	De even collegeweek van beide periodes
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail.	<i>Instapeis</i>	Schrijfplicht methodologie BT1 afgerond

Leerdoelen De student:

- is in staat tot een zelfstandige bronnenbestudering van een specifieke thematiek op het terrein van een van de theologische hoofddisciplines;
- is in staat relevante theologische wetenschappelijke literatuur te analyseren en te beoordelen;
- weet zijn bevindingen op wetenschappelijke wijze te beargumenteren en weer te geven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage.

Eindtermen 1, 2, 3, 5, 6a, 7b, 8

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast Schriftelijk werkstuk 210 uur
Methodologie 70 uur

Scriptie-eisen Het werkstuk moet een omvang hebben van 20 à 30 pagina's (10.000 tot 15.000 wrd.), inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC).

Aanbevolen literatuur

- Zie bij Schrijfplicht methodologie BT1
- Kate L. Turabian, *A Manual for Writers of Research Papers, Theses and Dissertations. Chicago Style for Students and Researchers*. Chicago: UCP, 2018, 9th edition.
- Het scriptiereglement. (op SharePoint en de website)
- Beknopt en Goed Citeren. (op SharePoint en de website)

Bijzonderheden Tijdpad:

- *Eind oktober*
Om te komen tot een evenwichtige verdeling over de vakgebieden, informeert het secretariaat bij de student naar voorkeur voor vakgebied(en) en begeleider(s). Indien gekozen wordt voor een oudtestamentisch onderwerp dient men bij het werkstuk exegetische (MT1) een nieuwtestamentisch onderwerp te kiezen, en omgekeerd.

- *December*
De student formuleert een onderzoeksplan inclusief een conceptliteratuurlijst. Bespreking van het ingeleverde plan voor de bachelorproef en de daarbij behorende literatuurlijst met de begeleider.

De student maakt met dr. Rouwendal afspraken over voor welk college in periode 3 en 4 hij/zij werk ter bespreking aanlevert.

Methodologie wordt gegeven op vrijdag 8 en 15 december van 14:00-15:45 uur (in plaats van de uren Methodologie in periode 3).

- *Periode 3 en 4*
Tweewekelijkse colleges methodologie en consultatie door dr. Rouwendal:
  - *Week 1:*

De student formuleert een onderzoeksplan met literatuurlijst en legt die voor aan de begeleider.

Colleges methodologie en consultatie door dr. Rouwendal:

▪ *College 1:*

▪ Bespreking met de begeleider, in groepsverband, van het ingeleverde plan voor de bachelorproef en de daarbij behorende onderzoeksvraag en literatuurlijst. Een week voorafgaand aan de bijeenkomst uploaden de studenten hun werk op Teams, zodat medestudenten en de begeleider er kennis van kunnen nemen.

▪ *College 2:*

Bespreking van de eerste, inleidende paragraaf, waarin de onderzoeksvraag, de deelvragen en de te volgen methode helder geformuleerd worden.

▪ *College 4-6:*

Bespreking van het verdere onderzoek en de conclusie.

- *Juni*

Na goedkeuring door de begeleider inleveren van de definitieve versie van de bachelorproef ter beoordeling in de vergadering van het CoHo. De definitieve versie dient zeven werkdagen voorafgaand aan de vergadering van het CoHo in drievoud geprint ingeleverd te zijn bij het secretariaat. Ook wordt het werkstuk in pdf ingeleverd te worden via Teams of e-mail. Na inlevering van de bachelorproef wordt een mee-lezer aangewezen, die samen met de begeleider en dr. Rouwendal een voorstel doet voor het cijfer (aan de hand van het beoordelingsformulier voor BT3, zie scriptiereglement), dat vastgesteld wordt in een vergadering van het CoHo.

- Het ingevulde beoordelingsformulier (inclusief cijfer en feedback) ontvangt de student van zijn begeleider.

Biblietiek

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	BT3-Bibl
<i>Toetsvorm</i>	Groepspresentatie en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	22 maart 2024 Herkansing: 21 juni 2024 <i>(Herkansing 2022-2023: 1 oktober 2023 (voorheen heette deze module 'Bijbels-theologische exegese'))</i>	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Hebreuws 1 t/m 5; Exegese OT en NT 1

Leerdoelen

De student:

- verwerft initiële kennis inzake de relatie OT-NT;
- ontwikkelt inzicht inzake OT-citaten in het NT;
- maakt kennis met verschillende hermeneutische modellen inzake de relatie OT-NT;
- oefent zich in de praktijk van Bijbels-theologische exegese van concrete teksten.

Eindtermen

2a, 2b, 3a, 5a, 5b, 6a

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden

Studielast

- a) De twaalf colleges bestaan uit hoor- en werkcolleges, incl. voorbereiding: 14 uur
- b) Schriftelijk literatuurtentamen, zelfstudie 56 uur

Toetseisen

Schriftelijk tentamen:

- Alexander, T. Desmond and Brian S. Rosner (eds), *New Dictionary of Biblical Theology*. Leicester: IVP, 2000, 81-89 (G. Goldsworthy, 'Relationship of Old Testament and New Testament'). [9 p. cat. 1 → 3 uur]
- Osborne, G.R., *The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation, Revised and Expanded*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2006, 345-373. [29 p. cat. 2 → 6 uur]
- Porter E. and Beth M. Stovell, *Biblical Hermeneutics: Five Views*. Downers Grove: IVP, 2012, hfdst. 1-5. [105 p, cat. 2 → 20 uur]

- Richard Hays, *The Conversion of the Imagination: Paul as Interpreter of Israel's Scripture*. Grand Rapids: Eerdmans, 2005, introd., hfdst. 1-4, 8, 10 (pp viii-xvii, 1-84, 143-162, 190-201). [133 p. cat. 2 → 27 uur]

Aanbevolen literatuur

- Reeks *Jahrbuch für biblische Theologie*. Neukirch-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1986-2021.
- Baker, D.L., *Two Testaments, One Bible. The Theological Relationship Between the Old and New Testaments*. Downers Grove: InterVarsity Press, 2010³.
- Barr, J., *The Concept of Biblical Theology: An Old Testament Perspective*. London: SCM Press, 1999.
- Moyise, Steve, *Paul and Scripture: Studying the New Testament Use of the Old Testament*. Grand Rapids: Baker, 2010.
- Roscam Abbing, P.J., *Inleiding in de bijbelse theologie*. Amsterdam: Bolland, 1983.
- Perdue, Leo G. a.o. (eds), *Biblical Theology: Introducing the Conversation*. Nashville: Abingdon, 2009.

Bijzonderheden Deze module wordt verdeeld tussen de docent OT en de docent NT. Het tentamen wordt door beiden beoordeeld.

Exegese en Theologie Oude Testament 2

<i>Docent</i>	Dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	BT3-ExThOT2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en groepswerkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	28 maart 2024 Herkansing: 5 juli 2024 (<i>Herkansing 2022-2023: 30 oktober 2023</i>)	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week (2 hoor- en 2 werkcolleges)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 3	<i>Instapeis</i>	Inleiding exegese, Hebreeuws 1 t/m 4

Leerdoelen

- De student:
- maakt nader kennis met het proces van de exegese van het OT;
  - heeft inzicht in de principes van de exegese van het OT;
  - is in staat om in samenwerking met andere studenten een detailexegese van een perikoop te maken;
  - verwerft initiële kennis van de discipline van de theologie van het OT.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, psychosociale attitude, discussiëren en argumenteren, samenwerken, praktische vaardigheden

Studielast

Hoorcolleges over de exegese van een korte perikoop, met uitdieping van het theologische thema dat aan deze exegese gerelateerd is: 9 uur
Werkcolleges: 9 uur
Totale collegelast incl. voorbereiding: 35 uur (inbegrepen: het in groepen vervaardigen van een eindwerkstuk, dat door de docent per groep wordt besproken)
Zelfstudie voor tentamen: 35 uur

Toetseisen

- Voorbereiden groepswerkstuk exegese van max. 2.500 wrd., met aandacht voor een eigen beargumenteerde vertaling, tekstkritiek, structuur, genre, historische achtergrond en literaire context, vers-voor-vers exegese.
- Schriftelijk tentamen:
  - B.K. Waltke, *An Old Testament Theology. An exegetical, canonical, and thematic approach*. Grand Rapids: Zondervan, 2007, selectie volgens opgave docent. [ca. 200 p. cat. 2/3 → 33 uur]
  - Collegestof [2 uur]

Aanbevolen literatuur

- Zie bij Exegese en theologie OT 1 (BT2).

Bijzonderheden De hoor- en werkcolleges Exegese en Theologie OT 2 worden gelijktijdig aangeboden aan het BT2 en BT3. Het ene jaar wordt het eerste deel van Waltke's theologie bestudeerd, en het andere jaar het tweede deel van zijn theologie.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT3-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	1 en 2 februari (integratiecolleges) 10 t/m 19 april (studiereis)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 6a, 8

Leerlijnen Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- facultatieve studiereis naar Israël (zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 120v)
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. De studiereis naar Israël is facultatief.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval van een symposium o.i.d. door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.
- In het cursusjaar 2023-2024 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen.

(Praktische) Homiletiek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	BT3-(Prak)Hom
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten, schriftelijk tentamen en een preekvoorstel	<i>Omvang</i>	5 EC (2,5 EC in periode 1 en 2,5 EC in periode 2)
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 1, 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	22 januari 2024 Herkansing: 8 april 2024	<i>Colleges</i>	Gemiddeld 3 college-uren per week (aantal uur praktisch deel varieert gedurende deze periodes)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Diverse datums tussen februari en juli, zie Teams	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module pagina 79v.

Theologie Nieuwe Testament (Paulus)

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	BT3-ThNT-Pau
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	5 april 2024 Herkansing: 28 juni 2024 (Herkansing 2022-2023: 2 november 2023)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Exegesevaardigheden Nieuwe Testament op bachelorniveau

Leerdoelen

De student:

- heeft kennis van en inzicht in de belangrijkste theologische thema's in de Paulinische literatuur;
- toont inzicht in de benadering van het *New Perspective on Paul*, weet daar een gefundeerde visie op te geven en deze te verbinden met grondbeginselen van de gereformeerde theologie;
- kan op basis van zijn kennis van enkele grondgedachten uit het *corpus Paulinum* een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.

Eindtermen

1, 2a, 2b, 5a, 5b, 6a, 7b

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, samenwerken

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Ridderbos, Herman, *Paulus: Ontwerp van zijn theologie*. Kampen: Kok 1984⁵ of later, 40-170, 197-278. [211 p. cat. 2 → 41 uur]
- Stuhlmacher, P., *Biblische Theologie des Neuen Testaments*, Band 1: Grundlegung: Von Jesus zu Paulus. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³, par. 17, 20. [57 p. cat. 1/2 → 14 uur]
- M.J. Gorman, "Pauline Theology. Perspectives, Perennial Topics, and Prospects", in: S. McKnight and N.K. Gupta (eds.), *The State of New Testament Studies. A Survey of Recent Research*. Grand Rapids: Baker Academic, 2019, 197-223. [26 p. cat. 3 → 4 uur]
- Collegestof. [→ 2 uur]

Aanbevolen literatuur

- Bruggen, Jakob van, *Paulus: Pionier voor de Messias van Israël*. Kampen: Kok, 2001.
- Dunn, James D.G., *The Theology of Paul the Apostle*. Edinburgh: T&T Clark, 1998.
- Marshall, I. Howard, *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel*. Downers Grove, IL: IVP, 2004.
- Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology*. Downers Grove, IL: IVP, 2001.

BT3 – PERIODE 4

Bachelorproef (incl. methodologie)

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren of docenten (inhoud) en dr. Rouwendal (methodologie)	<i>Module-code</i>	BT3-Bpr-M
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	10 EC (2,5 EC methodologie in periode 3 en periode 4)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3 en 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	De even collegeweken van beide periodes
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail.	<i>Instapeis</i>	Schrijfofopdracht methodologie BT1 afgerond

Zie voor informatie over deze module pagina 86v.

Dogmatiek 4: God de Heilige Geest

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	BT3-Dog4-GHG
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	20 juni 2024 Herkansing: 22 augustus 2024 (Herkansing 2022/2023: 6 november 2023)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- kan verschillende opvattingen weergeven over a. rechtvaardiging, b. heiliging, c. de orde van het heil, d. doop, e. Avondmaal, f. Israël, g. de ecclesiologie, h. de eschatologie;
- is in staat deze opvattingen te illustreren aan de hand van voorbeelden uit de geschiedenis en het heden;
- kan de relevantie van systematisch-theologische discussies (op de genoemde gebieden) uitleggen en waarderen;
- kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de aard van de rechtvaardiging, b. de legitimiteit van de kinderdoop, c. de aard van de sacramenten, d. de vragen rond de orde van het heil, e. de plaats van Israël, de verwachting van de kerk;
- kan beredeneerd de christelijke leer (op de bovengenoemde gebieden) toelichten en eventueel bekritisieren vanuit Bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten op de bovengenoemde gebieden samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen

1, 2, 4a, 4c, 5, 6a

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 12 uur
Zelfstudie 49 uur

Toetseisen tentamen

- Brink, G. van den en C. van der Kooi, *Christelijke dogmatiek: Een inleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2012, 309-344; 517-678. [196 p. cat. 3 → 24 uur minus 6 uur (voorbereiding colleges) → 18 uur]
- Genderen, J. van en W.H. Velema, *Beknopte gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1993², 522-795. [273 p. cat. 3 → 34 uur minus 6 uur (voorbereiding colleges) → 28 uur]
- Collegestof. [→ 3 uur]

Hebreeuws 7

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveld MA	<i>Module-code</i>	BT3-Hebr7
<i>Toetsvorm</i>	Woordjestoets en schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	27 juni 2024 Herkansing: 27 augustus 2024 (Herkansing 2022-2023: 9 november 2023)	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode 4	<i>Instapeis</i>	Tentamen Hebreeuws 5 met goed gevolg afgelegd

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - onderhoudt de bij Hebreeuws 1-6 verworven kennis en vaardigheden; - verdiept zijn kennis van alle onderdelen van de syntaxis van het Bijbels Hebreeuws; - breidt zijn kennis van de vocabulaire van het Bijbels Hebreeuws uit (naamwoorden, werkwoorden); - kan moeilijkere Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.
<i>Eindtermen</i>	3, 5
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4 uur) Zelfstudie 37 uur
<i>Toetseisen</i>	<p><i>Woordjestoets:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012, Woordenlijst 3: Lijst van frequente werkwoorden (de eerste 160 werkwoorden). ◦ Woordenlijst Hebreeuws-Nederlands, sectie 1-9. <p><i>Tentamen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Syllabus syntaxis Bijbels Hebreeuws (selectie, door de docent op te geven). ◦ Baasten, M.F.J. en W.Th. van Peursen, <i>Leerboek van het Bijbels Hebreeuws, gebaseerd op J.P. Lettinga's Hulpboek bij de grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>. Leiden: Brill, 2012. ◦ Lettinga, J.P., <i>Grammatica van het Bijbels Hebreeuws</i>, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012. ◦ Enkele gedeeltes uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 100 verzen).
<i>Te gebruiken</i>	- Zie onder Hebreeuws 4.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	BT3-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde BT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT3 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	1 en 2 februari (integratiecolleges) 10 t/m 19 april (studiereis)

Zie voor informatie over deze module pagina 89.

Keuzemodules Bachelor en Master Theologie

14. Overzicht keuzemodules

Keuzemodules	Docent	Frequentie	BT1	BT2	BT3	MT1	MT2
Alle periodes							
Bricolage		A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Onderzoeksstage	<i>Div</i>	A				2,5/10	2,5/10
Praktijkoriëntatie	<i>Mentor of hoogleraar</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Proponeren		A					2,5
Onderdelen van de specialisatie in de master kunnen als keuzemodule gedaan worden. E.e.a. in overleg met de docent. Voor de module informatie zie pagina 153vv.	<i>nbn</i>	A				5/10	5/10
Periode 1							
Bijbelkennis	<i>TTn</i>	A	2,5	2,5	2,5		
God en de goden	<i>JSr</i>	B	2,5	2,5	2,5		
Grieks 1*	<i>JOs</i>	A	5				
Latijn 3, Augustinus	<i>JOs</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
The Authority of Ministers in Early Calvinism	<i>Dr. Gianmarco Braghi</i>	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Periode 2							
Augustinus' exegese van de Romeinenbrief	<i>MWn</i>	A				2,5	2,5
Calvijn lezen	<i>CBe</i>	C		2,5	2,5		
Grieks 2*	<i>JOs</i>	A	2,5				
Wortels van de christelijke eredienst	<i>JKf/MMr/MWn</i>	C		2,5	2,5	2,5	2,5
Periode 3							
De kerk – bruggenhoofd van het Koninkrijk	<i>JSr</i>	A				2,5	2,5
Dr. J. Koopmans als publiek theoloog	<i>CHg</i>	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Ethiek van het Oude Testament	<i>AVs</i>	C			2,5	2,5	2,5
Grieks 3*	<i>JOs</i>	A	2,5				
Klassiekers lezen: Redelijke Godsdienst van Wilhelmus a Brakel	<i>GBr</i>	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Logica	<i>PRI</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Leesvaardigheid wetenschappelijke literatuur Duits	<i>EBl</i>	A	0				
Latijn 1, basiscursus	<i>JOs</i>	A	5	5	5	5	5
Septuaginta	<i>MMr/HWd</i>	B	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Periode 4							
Beza's Predestinatietabel	<i>PRI</i>	C		2,5	2,5	2,5	2,5
Comrie in context	<i>GBk</i>	C			2,5		
Geschiedenis van het gereformeerd Piëtisme	<i>JKp</i>	C	2,5/6	2,5/6	2,5/6	2,5/6	2,5/6
Grieks 4*	<i>JOs</i>	A	2,5				
Introduction to Bible translation	<i>BDn</i>	B	2,5	2,5	2,5		
Kerk, recht en samenleving	<i>WZg</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Latijn 2, basiscursus	<i>JOs</i>	A	5	5	5	5	5
Mariken, Martinus en wij	<i>CHg</i>	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Studiereis naar Israël	<i>Div</i>	C	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

Keuzemodules	Docent	Frequentie	BT1	BT2	BT3	MT1	MT2
Periode 4 (vervolg)							
Summer University	<i>JSr</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Vroegchristelijk Grieks	<i>JOs</i>	A	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5

Keuzemodules kunnen gezien worden als vrije ruimte die ook elders (buiten de TUA) kan worden ingevuld.

Studenten van MT1 en MT2 kunnen daarnaast een minor kiezen als keuzemodule. Deze minors bedragen altijd 10 EC. Het periode (of de periodes) waarin de minors worden gegeven, is te bepalen in overleg tussen student en docent.

Frequentie: A = jaarlijks, B = tweejaarlijks, C = in principe eenmalig. N.B. Het doorgaan van een keuzemodule hangt af van het aantal aanmeldingen.

* Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad. Studenten die wel Grieks in hun vooropleiding hebben gehad, mogen de ruimte voor Grieks 1 t/m 4 met andere keuzemodules vullen.

ALGEMENE KEUZEMODULES

Keuzemodule (verbredend/verdiepend): Bricolage ('vrije ruimte')

<i>Docent</i>	N.vT	<i>Module-code</i>	K-Bri
<i>Toetsvorm</i>	Divers	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	Het verwerven van - theologische kennis op een nader te bepalen gebied; - praktische vaardigheden zoals prioriteiten stellen, plannen en gestructureerd werken.
<i>Eindtermen</i>	2a, 2b, 8 (BT) 5, 6, 37 (MT)
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden Verder afhankelijk van te volgen studieonderdelen (niveau is afhankelijk van het leerjaar waarin de student zich bevindt)
<i>Studielast</i>	Voorbeelden van activiteiten waarvoor studie-uren verkregen kunnen worden: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Bijwonen van de kritiekcolleges (1 studie-uur per preekvoorstel. Admissiale masterstudenten worden gedurende hun studie 2 keer ingeroosterd voor het leveren van preekvoorstellen en geacht altijd aanwezig te zijn bij de kritiekcolleges). ◦ Bijdrage aan de kritiekcolleges in de vorm van het leveren van kritiek (admissiale studenten worden ingeroosterd; niet-admissiale studenten kunnen zich hiervoor - m.h.o. op het opstellen van het rooster - opgeven in de maand augustus) (6 studie-uren). ◦ Bezoek aan een conferentie, inclusief het opstellen van een verslag (aantal studie-uren wordt bepaald door de examencommissie. Er kan geen subsidie aangevraagd worden indien van deze mogelijkheid gebruikgemaakt wordt). ◦ Bezoek Weetwatjegeloof.nl-studiedagen/-cursussen (toekenning studie-uren door examencommissie). ◦ Bijwonen van gastcolleges (1 studie-uur per college-uur). ◦ Werkzaamheden als student-assistent (onbetaald) voor hoogleraren (de betreffende hoogleraar bepaalt het aantal studie-uren).
<i>Toetseisen</i>	Zodra een student aangeeft zijn uren in te willen wisselen voor studiepunten, of wanneer de administratie bij het einde van de studie van de student constateert dat de student minimaal 70 studie-uren heeft ingeleverd, zal door de administratie een keuzemodule 'vrije ruimte' voor 2,5 EC worden aangemaakt. Deze module dient binnen één opleiding te worden voltooid. Dus binnen de bachelor of binnen de master.
<i>Bijzonderheden</i>	De student is er zelf verantwoordelijk voor dat de studie-uren bij de administratie worden ingeleverd om genoteerd te worden op de cijferlijst. De student kan aan de betreffende docent, begeleider of organisatie vragen het formulier 'toekenning studie-uren t.b.v. de module "vrije ruimte"' in te vullen, waarna hij (een kopie van) het ingevulde formulier inlevert bij de administratie. Het formulier kan ook dienen als bijlage bij het 'aanvraagformulier toekenning studie-uren' ten behoeve van een verzoek aan de examencommissie. De formulieren en verdere informatie zijn te verkrijgen bij de studieadviseur.

Keuzemodule/minor (verdiepend): Onderzoeksstage

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren	<i>Module-code</i>	K-Ondzst MT-Mn-Ondzst
<i>Toetsvorm</i>	Paper / werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC (keuzemodule) 10 EC (minor)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 t/m MT3 / alle periodes
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	In overleg

Leerdoelen

- Het in de praktijk leren kennen van verschillende aspecten van onderzoek doen;
- het professionaliseren van academische vaardigheden met betrekking tot het doen van onderzoek;
- Het zich een beeld vormen van eigen mogelijkheden en interesses.

Eindtermen 2, 4, 5, 8, (14), (16), 17,19

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast Voorbereiden onderzoeksstage (contact zoeken met begeleider en vaststellen opdrachten en tijdspad) 10 uur (5 uur)
Onderzoeksgroep bijwonen 5 uur (2,5 uur)
Opdrachten uitvoeren 250 uur (55 uur)
Stageverslag 15 uur (7,5 uur)

Vereisten Het stageverslag moet de volgende onderdelen bevatten:

- persoonlijke doelstelling;
- programma (met tijdschema);
- lijst van alle opgeleverde stukken;
- opgeleverde stukken;
- eigen beleving van de werkzaamheden;
- reflectie met leerpunten aan de hand van leerlijnen en eindtermen.

Bijzonderheden

- De onderzoeksstage bestaat uit meelopen en meewerken met een hoogleraar om ervaring op te doen met het doen van wetenschappelijk onderzoek.
- Met het organiseren van de stage moet ruim op tijd begonnen worden. De student neemt, in overleg met de studieadviseur, contact op met een hoogleraar. De student stelt voor zijn stage de doelstelling vast, stelt in overleg met de begeleider een programma op waarin zoveel mogelijk aspecten van het wetenschappelijk onderzoek doen aan de orde komen en waarin een tijdschema is opgenomen.
- Een tweede beoordelaar wordt aangewezen door het CoHo. Bij voorkeur is deze beoordelaar een academisch geschoolde professional uit het werkveld.
- De student kan in overleg met de begeleider bepalen hoelang de stage zal duren, met een minimum van 10 weken en maximum van 1 studiejaar. Na de stage levert de student een stageverslag in, waarop de begeleider en tweede beoordelaar duidelijke feedback geven.
- Voorbeelden van stage-onderdelen (deze lijst is niet uitputtend):
  - literatuur voor een onderzoek zoeken, ordenen, beperken, meelesen, samenvatten, bespreken, reviewen;
  - deel van onderzoeksartikel redigeren, schrijven;
  - publicatieproces van boek/artikel meemaken;
  - onderzoeksopzet maken;
  - onderzoeksgroep bijwonen;
  - congres/forumdiscussie bijwonen.
- De student is verantwoordelijk voor het bij het secretariaat inleveren van een correct ingevuld contract, dat voorafgaand aan de start van de stage is ondertekend door de betrokkenen.

Keuzemodule (verbredend): Praktijkoriëntatie

<i>Docent</i>	Mentor of hoogleraar	<i>Module-code</i>	K-PrakOr
<i>Toetsvorm</i>	Evaluatieverslag en eindgesprek	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / alle periodes
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het in de praktijk leren kennen van verschillende aspecten van het (mogelijk) toekomstige werkterrein en het zich een beeld vormen van eigen mogelijkheden en interesses.

Eindtermen 4b, 6b, 7a, 7b, 8 (BT)
7, 10, 23, 25 t/m 38 (MT)

Leerlijnen Schrijven, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden (niveau afhankelijk van studiejaar)

Studielast Voorbereiding stage 5 uur
Stage 55 uur
Stageverslag 10 uur

Vereisten Het stageverslag moet de volgende onderdelen bevatten:

- doelstelling;
- programma (met tijdschema);
- eigen beleving van de werkzaamheden;
- leerpunten;
- notitie van de begeleider als bewijs van goedkeuring.

Bijzonderheden

- Optie 1: *Gemeentestage*
De student loopt gedurende 55 uur mee met een predikant/kerkelijk werker van een gemeente tijdens diens werkzaamheden. Daarbij moet gestreefd worden naar het kennismaken met zo veel mogelijk verschillende programmaonderdelen (pastoraat, catechese, preekvoorbereiding, jeugdwerk, vergaderingen, evangelisatie, kringwerk etc.).
- Optie 2: *Stage op een ander terrein*
Bijvoorbeeld op het terrein van instellingspastoraat, geestelijke verzorging, maatschappelijk werk, godsdienstonderwijs, zendingswerk of evangelisatie. Ook op deze terreinen moet gestreefd worden naar het kennismaken met een breed scala aan programmaonderdelen, zodat een goed beeld van de werkzaamheden verkregen wordt.
- Met het organiseren van de stage moet ruim op tijd begonnen worden. De student zoekt, in overleg met de mentor, een geschikte stageplek aan de hand van bestaande interesses en regelt zelf de toestemming van de betreffende begeleider en gemeente of organisatie. De student stelt voor zijn stage de doelstelling(en) vast, stelt in overleg met de begeleider een programma op en laat dit goedkeuren door de mentor. Na de stage levert de student een stageverslag in, waarna een eindgesprek met de mentor plaatsvindt. De student mag, in overleg met de mentor, de stage verlengen, maar hiervoor kan geen compensatie worden verleend.
- De stage wordt gepland in de collegevrije periode. Bij problemen hierover beslist het CoHo.

Keuzemodule (verbredend): Proponeren

* Admissiale studenten gaan na het verkrijgen van het preekconsent een verplicht aantal zondagen voor in de Christelijke Gereformeerde Kerken. Dit wordt in zijn totaliteit aangemerkt als keuzemodule van 2,5 EC.

<i>Docent</i>	College van hoogleraren	<i>Module-code</i>	K-Prop
<i>Toetsvorm</i>	Evaluatieformulieren vanuit de kerken	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT2 en MT3, na ontvangst preekconsent
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleveren preekvoorstellen en evaluaties</i>	Via e-mail en Teams. Zie hieronder 'bijzonderheden'.		

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - verwerft de praktische vaardigheid in het schrijven van preken en het voorbereiden van de eredienst; - verwerft de vaardigheid van het voorgaan in de eredienst.
<i>Eindtermen</i>	3 t/m 6, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden (niveau 3)
<i>Toetseisen</i>	Minimaal 24 zondagen voorgaan in gemeenten van de CGK, in overleg met pretor en rector vastgesteld.
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Voor de begeleiding is het belangrijk dat de aangewezen curator-begeleider en de examiner PT (ds. J.G. Schenau) de preekvoorstellen en de evaluatieformulieren van de proponentsbeurten ontvangen. De student dient ervoor te zorgen dat zijn curator-begeleider én ds. Schenau (jgschenau@tua.nl) een kopie ontvangen van de evaluatieformulieren van de proponentsbeurten (die hij via de administratie ontvangt). - Tevens is het regel dat de student zijn curator-begeleider alle preekvoorstellen doet toekomen en tijdig informeert wanneer hij voor moet gaan bij een master I- resp. II-kritiekcollege zodat de curator-begeleider er, indien mogelijk, bij aanwezig kan zijn. - Een en ander in overleg met de curator-begeleider en ds. Schenau bij voorkeur via Teams. - Zie ook de regelingen met betrekking tot de 'admissiale studenten' op SharePoint en de website.

KEUZEMODULES PERIODE 1

Keuzemodule (verbredend): Bijbelkennis

<i>Docent</i>	T.D. van der Toorn (student-assistent)	<i>Module-code</i>	K-Bk
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	23 oktober 2023 Herkansing: 15 januari 2024	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De verwerving van kennis van de inhoud van de Bijbel, zowel Oude als Nieuwe Testament. Inleidend keuzemodule dat de student dwingt zijn Bijbelkennis op niveau te brengen dan wel te houden.

Eindtermen 2a

Leerlijnen Geestelijke instelling

Studielast Zelfstudie 70 uur (incl. algemene instructie van 0,5 uur)

Toetseisen

- Snoek, I., *Leerboek voor de bijbelse geschiedenis*. Kampen: Voorhoeve, 1974¹⁴, leerpunten 1-106 (m.u.v. p. 42-43, 'De Ceremoniële Wet'), 107-249, 265-367, 372-452, 459-492, 531-678, 684-730, 733-841. [275 p. cat. 1/2, → 69 uur] + leerpunten. 493-530. [leesstof → 1 uur]

De specifieke inhoud en vindplaatsen van Bijbelse zaken in de afzonderlijke hoofdstukken uit de Bijbel hoeft niet geleerd te worden.

Aanbevolen literatuur

- Kole, I.A. (red.), *Oriëntatie in de bijbelse oudheidkunde*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1994.
- Rösel, M., *Bibelkunde des Alten Testaments: Die kanonischen und apokryphen Schriften*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2008⁶.

Bijzonderheden Deze module kent geen colleges. Wel is er aan het begin een instructiemoment.

Keuzemodule (verbredend): God en de goden (Evangelistiek/Missiologie)

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	K-Ggn
<i>Toetsvorm</i>	Paper met presentatie	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 t/m BT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode blok 4	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student maakt kennis met en leert reflecteren op de plurale wereld van godsdiensten en religies vanuit christelijk perspectief en op de theologische vragen die daarmee samenhangen.

Eindtermen 1, 2a, 4a, 4b, 5a, 5b, 6a, 7a, 7b, 8

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken

Studielast Colleges 9 uur (12 x 45 minuten, waarvan 5 hoorcolleges, 5 werkcolleges en een afsluitend dubbelcollege voor de presentaties)
Bestudering in groepsverband, als voorbereiding op de werkcolleges, van een aantal specifieke casussen en theologische vraagstukken die met het hoofdthema te maken hebben 50 uur
Voorbereiding van de eindopdracht (zie toetseisen) 11 uur

- Toetseisen*
- De student werkt actief mee aan de voorbereiding in groepsverband van een aantal werkcolleges rond specifieke casussen en theologische vraagstukken.
  - De student schrijft een kort paper over een met het hoofdthema samenhangend (sub)onderwerp, en geeft daarover een presentatie tijdens het laatste dubbelcollege.
- Aanbevolen literatuur*
- Muck, Terry and Frances S. Adeney, *Christianity Encountering World Religions: The Practice of Mission in the Twenty-first Century*. Grand Rapids: Baker Academics, 2009.
  - Strange, Daniel, *Their Rock Is Not Like Our Rock: A Theology of Religions*. Grand Rapids: Zondervan, 2014.
  - Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* Kampen: Kok, 1984⁵ of later.

Keuzemodule: Grieks 1

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr1
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, drie schriftelijke overhoringen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	24 oktober 2023 Herkansing: 15 januari 2024	<i>Colleges</i>	3 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module pagina 33v.

Keuzemodule (verdiepend): Latijn 3, Augustinus

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	K-Lat3-Aug
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	27 oktober 2023 Herkansing: 19 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Basiscursus Latijn 1 en 2, of eindexamen Latijn

Leerdoelen

Het onderhouden van de kennis van het Latijn, het ontwikkelen van vertaalvaardigheid en kennismaking met een preek van Augustinus. Aan het eind van de periode is de student in staat syntactische regels uit te leggen (kennis), syntactische verschijnselen te herkennen en te analyseren (inzicht), de Latijnse tekst van de bestudeerde preek van Augustinus op woord- en zinsniveau te doorgronden en te vertalen (kennis/inzicht), en vertalingen te vergelijken (toepassing).

Eindtermen

3a (BT)
1 (MT)

Leerlijnen

Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast

Hoor- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- De Latijnse teksten die tijdens de colleges behandeld zijn en enige achtergrondliteratuur. Welke tekst gelezen gaat worden, wordt in overleg vastgesteld.
- Een door de docent uit te reiken overzicht van de Latijnse syntaxis.

Aanbevolen literatuur

- Blaise, A., *A Handbook of Christian Latin: Style, Morphology, and Syntax*. Washington: Brepols, 1994.
- Blaise, A. et H. Chirat, *Dictionnaire Latin-Français des auteurs chrétiens*. Turnhout: Brepols, 1993.
- Diercks, G.F. en N.H.C. van Loenen, *Kleine Latijnse Grammatica*. Houten: Uitgeverij Paul Brand, 1987⁵ of later.

- Pinkster, H. (red.), *Woordenboek Latijn-Nederlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998 of later.
- Sleumer, A., *Kirchenlateinisches Wörterbuch*. Hildesheim: Georg Olms Verlag 2002.

Keuzemodule: The Authority of Ministers in Early Calvinism

<i>Responsible lecturer</i>	Dr. Gianmarco Braghi (Assistant Professor in History of Christianity and of Churches, University of Palermo)	<i>Subject code</i>	K-TAMEC
<i>Examination</i>	Paper	<i>Study credits</i>	2,5 EC
<i>Duration of exam</i>	Not applicable	<i>Period</i>	From BT1 up to MT3 / Period 1
<i>Date of exam</i>	Not applicable	<i>Classes</i>	4x3 lecture hours a week
<i>Submission date</i>	1 December 2023	<i>Pre-requirements</i>	

Learning goals Insight in how authority was seen and how it functioned in early modern Calvinism, especially in the context of consistories and synods, and in pastoral practice.

Goals 2, 4, 6, 8, 14, 16, 19 (MT)

Study track Critical analysis of texts, discussion and argumentation, practical skills

Study load Audit 9 hours
Selfstudy 61 uur

Exam

- Paper (The exact requirements for writing the paper and the literature to be used will be addressed during the first lecture.)

Course description *The module aims to provide students with the tools for the knowledge of the history of the early Reformation, especially in the kingdom of France, and of the construction of pastoral authority in the first generation of ministers of, and in, the French Reformed Church by highlighting the coming of the wars of religion in the historical developments surrounding the dynastic crisis of the kingdom of France in the mid and late sixteenth century, as well as the processes which characterised the complex articulations and the growth of the internal tensions and divisions in the French Reformed Church. The module will also tackle crucial moments in the development of the relationships between the Republic of Geneva and the French Reformed Church as well as the key sources connected to such events (e.g., the Gallican Confession, the Ecclesiastical Discipline, synodal proceedings, private correspondence, royal edicts). The module will also provide elements of the historical-critical methodological framework of the study of the history of Christianity and churches in the early modern period and beyond.*

Literature *General introduction:*

- M. Greengrass, *Christendom Destroyed: Europe 1517-1648*. London: Allen Lane, 2014.
- M.P. Holt, *Renaissance and Reformation France*, Second edition. Oxford: Oxford University Press, 2009.

Bibliography:

- M.P. Holt, "Confessionalization Beyond the Germanies: The Case of France", in J. M. Headley et al. (eds.), *Confessionalization in Europe, 1555-1700: Essays in Honour and Memory of Bodo Nischan*. Aldershot: Ashgate, 2004, pp. 257-273.
- R.H. Bainton, "The Problem of Authority in the Age of the Reformation", in J.C. Olin et al. (eds.), *Luther, Erasmus and the Reformation: A Catholic-Protestant Reappraisal*. New York: Fordham University Press, 1969, pp. 14-25. (Artikel in de bibliotheek beschikbaar)
- B.G. Armstrong, "Semper Reformanda: The Case of the French Reformed Church, 1559-1620", in W. Fred Graham (ed.), *Later Calvinism: International Perspectives*. Kirksville, MO: Sixteenth Century Journal Publishers, 1994, pp. 119-140.
- B. Diefendorf, "Were the Wars of Religion about Religion?", in *Political Theology* 15 (2014), pp. 552-563. (Artikel in de bibliotheek beschikbaar)

KEUZEMODULES PERIODE 2

Keuzemodule (verbredend): Augustinus' exegese van de Romeinenbrief

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.A. van Willigen	<i>Module-code</i>	K-AugExRom
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge presentaties (25% van het eindcijfer) Schriftelijk tentamen (75% van het eindcijfer)	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 t/m MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	19 januari 2024 Herkansing: 28 maart 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	In duo's of individueel tijdens college presenteren, na commentaar via Teams inleveren. Laatste dag tentamenperiode 2, herkansing laatste dag tentamenperiode 3	<i>Instapeis</i>	Bachelor Theologie en basiskennis van het Latijn (vwo of Latijn 1)

Leerdoelen

De student:

- kent de exegese van Augustinus op de Romeinenbrief;
- heeft *inzicht* in de theologische en exegetische uitgangspunten van deze denker met betrekking tot de exegese van de Romeinenbrief;
- is in staat de exegese van Augustinus een plaats te geven in zijn eigen exegese van de Romeinenbrief (toepassing in engere zin, namelijk binnen hetzelfde literaire document);
- is in staat om de exegetische inzichten van Augustinus te *plaatsen* in de exegese- en dogmaontwikkeling van de Vroege Kerk en de Reformatie (dus een historische inkadering);
- geeft er blijk van dat hij de inzichten van Augustinus *begrijpt* en *kan toepassen* in zijn eigen exegetische praktijk (toepassing in de bredere zin, buiten het literaire document);
- is in staat om Augustinus' exegese van de Romeinenbrief te vergelijken met de meer moderne exegese van de Romeinenbrief, bijvoorbeeld met die van Karl Barth.

Eindtermen

1 t/m 3, 5

Leerlijnen

Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, mondeling presenteren

Studielast

Hoorcolleges 9 uur
Zelfstudie/paper 61 uur [ongeveer 100 p. cat. 3]

Toetseisen

- Presentatie (25% van het eindcijfer). De student geeft samen met een medestudent(e) als duo een presentatie van een van tevoren opgegeven gedeelte uit de exegese van Augustinus over de Romeinenbrief.
- Schriftelijk tentamen (75% van het eindcijfer) over de behandelde collegestof + te lezen achtergrondinformatie.

Aanbevolen literatuur

Wordt bij het college nader aangegeven. In ieder geval zal de Latijnse tekst van Augustinus' exegese op de Romeinenbrief als uitgangspunt worden benut. Deze is te vinden in: Migne, *Patrologia Latina*, vol. 35: *Expositio quarumdam quaestionum in epistula ad Romanos*: 2063-2088. Parijs: Montfaucon, 1860, p. 2087-2106.

Verdere aan te bevelen literatuur: Patte, Daniël and Eugene TeSelle, *Engaging Augustine on Romans: Self, context, and theology in interpretation*. Harrisburg: Trinity Press International, 2002.

Keuzemodule (verdiepend): Calvin lezen

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke	<i>Module-code</i>	K-CalvL
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT2 t/m BT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	12 januari 2024 Herkansing: 4 april 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 4 (Calvin/calvinisme)

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - kan het oeuvre van Calvin globaal omschrijven en theologisch typeren - kan een brontekst in de historische context plaatsen - kan een brontekst analyseren en daarin kenmerken van Calvijn's theologie en spiritualiteit herkennen - kan de inhoud van een brontekst uitleggen en waar mogelijk de relevantie ervan aangeven voor de eigen tijd en spiritualiteit
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 5 en 8
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 12 uur Zelfstudie 49 uur
<i>Toetseisen</i>	Het schriftelijk tentamen bestaat uit vragen over de onderstaande literatuur en de analyse van een of enkele bronteksten. <ul style="list-style-type: none"> ◦ McKim, Donald K. (ed.), <i>The Cambridge Companion to John Calvin</i>. Cambridge: Cambridge University Press, 2004, Repr. 2006, hfdst. 3, 4, 11, 15 en 18. [75 p. cat. 2 → 15 uur] ◦ Teksten van Calvin die tijdens de colleges zijn besproken en de daarbij gemaakte aantekeningen. Voor deze teksten wordt gebruik gemaakt van: Herman J. Selderhuis (red.), <i>Calvin Verzameld</i> Deel I en II. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019 en van: Johannes Calvin, <i>Institutie</i> (vert. door C.A. de Niet) deel I en II. Houten: Den Hertog 2009. [150 p. cat. 2 → 30 uur] ◦ Aantekeningen bij de colleges. [→ 4 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Spijker, W. van 't, <i>Bij Calvin in de leer. Een handleiding bij de Institutie</i> . Houten: Den Hertog 2009 ² .

Keuzemodule: Grieks 2

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	18 januari 2024 Herkansing: 19 maart 2024	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 afgerond

Zie voor informatie over deze module pagina 37.

Keuzemodule (verdiepend): Wortels van de christelijke eredienst

<i>Docent</i>	Prof. Dr. M.A. van Willigen, dr. J. van der Knijff en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	K-WchrE
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag en essay	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 t/m MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>		<i>Instapeis</i>	n.v.t.

Leerdoelen

De student:

- bezint zich op de theologie van de eredienst en de betekenis daarvan voor de eredienst vandaag;
- maakt kennis met de Joodse liturgische tradities uit de periode van de Tweede Tempel;
- maakt kennis met enkele vroegchristelijke liturgische tradities;
- maakt (nader) kennis met de vroeg-reformatorische liturgische tradities (de focus ligt hierbij telkens op het gebed als centraal element in de liturgie);
- kan zich een oordeel vormen over één specifiek aspect door zelfstandige bestudering van een bron waar in de secundaire literatuur naar verwezen wordt.

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven (niveau 2/3)

Studielast

Hoorcolleges: 9 uur:

- twee blokken over de Joodse wortels van de christelijke eredienst
- twee blokken over de wortels van de liturgie in de vroege kerk
- twee blokken over de wortels van de liturgie in de Nederlandse gereformeerde reformatie

Het schrijven van een leesverslag van ong. 1.500 woorden over de bij de toetseisen aangegeven literatuur (160 blz.): 16 uur (dit vormt tevens de collegevoorbereiding)

Klein zelfstandig bronnenonderzoek en het schrijven van een essay: 35 uur

Toetseisen

- Actieve participatie tijdens colleges
- Leesverslag over:
  - Francois P. Viljoen, Albert J. Coetsee (eds.), *Biblical theology of prayer in the New Testament*, Reformed Theology in Africa Series. Cape Town (RSA): AOSIS, 2023, hfdst. 1 (Michael C. Mulder, "Service of the heart, prayer and worship in early Jewish tradition", 1-19). <https://books.aosis.co.za/index.php/ob/catalog/book/416>
  - Paul F. Bradshaw, *Reconstructing Early Christian Worship*. London: SPCK, 2009, hfdst. 7, 8, 9 ('Patterns of daily praying', 'The changing role of psalmody', 'The emergence of penitential prayer', 101-144).
  - Geoffrey Wainwright & Karen B. Westerfield Tucker (eds.), *The Oxford History of Christian Worship*. Oxford: Oxford University Press, 2006, hfdst. 1, 12, 13 (Geoffrey Wainwright, "Christian Worship: Scriptural Basis and Theological Frame", 3-31; Bruno Bürki, "The Reformed Tradition in Continental Europe: Switzerland, France, and Germany", 436-462).
  - Herman Speelman en Daniël Timermans (eds.), *Gereformeerde getijden. Over vroegmoderne vernieuwing van het spirituele levensritme*, Kampen: Summum Academic 2023, hfdst. 6 (J. van der Knijff, "Sporen van getijden in de Nederlandse gereformeerde traditie tot circa 1625", 189-219).
- Zelfstandige verdieping van één aspect uit deze literatuur door het natrekken van een hierin genoemde bron en de verwerking daarvan in de vorm van een essay. Het onderwerp is in overleg met de docenten vast te stellen en is uiteraard mede afhankelijk van het niveau van de student (BT2 t/m MT2).

Aanbevolen literatuur

- Paul F. Bradshaw *Early Christian Worship: A Basic Introduction to Ideas and Practice: Second Edition*. Collegeville, MN: Liturgical Press, 2010.
- Andrew B. McGowan, *Ancient Christian Worship. Early Church Practices in Social, Historical and Theological Perspective*. Grand Rapids: Baker Academic, 2014.
- Larry W. Hurtado, *At the Origins of Christian Worship. The Context and Character of Earliest Christian Devotion*. Grand Rapids: Eerdmans, 1999.
- Kieran J. O'Mahony (ed.), *Christian Origins. Worship, Belief and Society*, JSNT Suppl. ser. 241. London/New York: Sheffield Academic Press, 2003. (E-book via catalogus toegankelijk)

KEUZEMODULES PERIODE 3

Keuzemodule (verbredend): De kerk – bruggenhoofd van het Koninkrijk (integral mission en de presentie van de kerk in de wereld)

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker i.s.m. met gastdocenten uit het diaconale werkveld	<i>Module-code</i>	K-Kerk-BrKon
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, bestaande uit leesverslagen en essay	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 t/m MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode periode 2	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: - verdiept zijn kennis van en inzicht in de grondbeginselen van diaconaat, toegespitst op <i>integral mission</i> ; - kan systematisch-theologisch en praktisch-theologisch reflecteren op de betekenis van <i>integral mission</i> voor het bestaan van de gemeente van Christus in de samenleving van vandaag.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 8, 10 t/m 12, 14, 15, 16, 36
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude (niveau 2/3)
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges in verschillende werkvormen, o.a. te besteden aan 1) een theologische doordenking van <i>integral mission</i> in relatie tot de <i>missio Dei</i> als de dynamische expressie van het heilsplan van God 2) afgrenzing met ontwikkelingssamenwerking en met zending 3) capacity building en ownership van projecten 4) de plaats/verantwoordelijkheid van de voorganger/predikant in het 'leiding' geven aan een diaconale gemeente; et cetera) 9 uur Zelfstudie (leesverslag en schrijven essay n.a.v. de collegestof en de onder toetseisen vermelde literatuur) 61 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hofman, T.M., <i>Arm en rijk in crises: Een persoonlijke zoektocht naar de receptie en relevantie van Lucas 16 over de rijke man en de arme Lazarus</i>. Sliedrecht: BaanhoekBoek, 2020, 21-56, 155-194 en 209-259. [124 p. cat 3 → 17] ◦ Jansen, André, <i>Heart, Hands & Voices: God's mission: Integrating Word & deeds</i>. Amsterdam: Buijten en Schipperheijn Motief, 2017, 29-127 en 149-165. [114 p. cat 3 → 16 uur] ◦ Jochemsen, Henk (red.), <i>'Als de tak wil bloeien...' Ontwikkelingssamenwerking in christelijk perspectief</i>. Amsterdam: Buijten en Schipperheijn Motief, 2018, 19-114 en 201-313. [206 p. cat 3 → 28 uur].
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Crijns, H. e.a., <i>Barmhartigheid en gerechtigheid: Handboek Diaconiewetenschap</i>. Kampen: Kok, 2004. - Hoek-Burgerhart, E. van e.a. (red.), <i>Nabije naasten: Kerken actief in lokaal diaconaat</i>. Barneveld: Vuurbaak, 2007. - Jager-Vreugdenhil, M., <i>Nederland participatieland? De ambitie van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de praktijk in buurten, mantelzorgrelaties en kerken</i>. Amsterdam: Vossiuspers UvA, 2012. - Klinken, J. van, <i>Diakonia: Mutual Helping with Justice and Compassion</i>. Grand Rapids/Michigan/Kampen: Kok, 1989. - Laar, W. van, "Gerechtigheid zal voor zijn aangezicht heengaan. Een bijbels grondwoord opnieuw gespeld", in G.J. Buijs, <i>Als de olifanten vechten... Denken over ontwikkelings-samenwerking vanuit christelijk perspectief</i>. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2001. - Meeuws, H., <i>Diaconie: Van grondslagenonderzoek tot een pleidooi voor een diaconale mystagogie</i>. Gorinchem: Narratio, 2011.

- Wijma, H. (red.), *Handboek voor diakenen*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2014.
- Slendebroek-Meints, J., *Help! Onderzoek binnen de CGK, NGK en GKv naar huidig en gewenst diaconaat en wat daarvoor nodig is*. Zwolle: CVS, 2014.

Bijzonderheden Deze keuzemodule wordt aangeboden in samenwerking met het CGK-deptaatschap Diaconaat.

Keuzemodule (verdiepend): Dr. J. Koopmans als publiek theoloog

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	K-KooPuT
<i>Toetsvorm</i>	BT: tentamen MT: paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	21 maart 2024 Herkansing: 2 juli 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Binnen acht weken na het laatste college of na overleg op een later tijdstip	<i>Instapeis</i>	n.v.t.

Leerdoelen De student:

- kan een globaal overzicht geven van de principiële vragen rond de module publieke theologie;
- kan de posities ten aanzien van publieke theologie vanuit Neocalvinisme en Rooms-Katholicisme beschrijven en waarderen;
- kan de positie van J. Koopmans beschrijven en waarderen tegen de achtergrond van andere posities;
- kan de publiek-theologische teksten (m.n. *Bijna te laat!* en de brief aan de Rijkscommissaris) van Koopmans lezen en begrijpen.

Eindtermen 1, 2a, 3b, 4a, 4c, 5a, 5b (BT)

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussieren en argumenteren

Studielast Hoor en werkcolleges 9 uur (ter afsluiting van de reeks wordt een facultatieve Koopmanswandeling door Amsterdam gemaakt)
Voorbereiding colleges 5 uur
Tentamenvoorbereiding (bachelor) 56 uur
Paper (master) 56 uur

Studenten in de master schrijven aan de hand van de opgedane kennis in de colleges een paper van max. 3.000 woorden waarin een eigen visie op de voorwaarden en de taak van publieke theologie wordt gegeven. Precieze thema en te gebruiken literatuur voor dit paper in overleg met docent.

Toetseisen

- Breitenberg, E. Harold. "To Tell the Truth: Will the Real Public Theology Please Stand Up?" *Journal of the Society of Christian Ethics*, Vol. 23, no. 2, 2003, 55–96. (Full text via catalogus beschikbaar)
- Capita uit: C. Hübenenthal en C. Alpers, *T&T Clark Handbook of Public Theology*. London: T&T Clark Bloomsbury Publishing, 2022.
- J. Koopmans, *De Nederlandsche geloofsbelijdenis*. Amsterdam: UM Holland, 1939.
- J. Koopmans, "Bijna te laat!" (wordt digitaal beschikbaar gesteld)
- J. Koopmans, "Brief aan de rijkscommissaris" (1943). (wordt digitaal beschikbaar gesteld)

Aanbevolen literatuur - C.C. den Hertog, *Het spreken van de kerk in de theologie van dr. J. Koopmans*. Utrecht: KokBoekencentrum 2018.

Bijzonderheden - Aan het begin van de collegereeks zal digitaal een reader beschikbaar gesteld worden. Daarin zullen in ieder geval de teksten van Koopmans te vinden zijn.
- Aan het begin van de collegereeks zal de docent de exacte toetseisen voor het tentamen vaststellen.

Keuzemodule: Ethiek van het Oude Testament

<i>Docent</i>	Dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	KV-EthOT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen of essay	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 t/m MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	25 maart 2024 Herkansing: 24 juni 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - heeft kennis van de bronnen en in hoofdlijn van de inhoud van de oudtestamentische ethiek; - kan de belangrijkste wetenschappelijke discussiepunten in het onderzoek van de oudtestamentische ethiek benoemen; - heeft kennism gemaakt met enkele relevante thema's uit de oudtestamentische ethiek en is in staat om deze te verbinden met de praktijk van geloof, kerk en samenleving.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 4a, 5, 6a, 7a
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden, schrijven
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding en -verwerking 18 uur Literatuur óf essay (naar keuze) 43 uur
<i>Toetseisen</i>	Op college worden thema's uit de oudtestamentische ethiek besproken aan de hand van John Barton, <i>Ethics in Ancient Israel</i> . <i>Literatuurtentamen</i> ◦ Barton, J., <i>Ethics in Ancient Israel</i> . Oxford: Oxford University Press, 2014 [276 p., deels op college besproken → 43 uur] <i>Essay</i> Essay (ca. 4.000 woorden) over een onderwerp uit de oudtestamentische ethiek, in overleg vast te stellen.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Barmash, P. (ed.), <i>The Oxford Handbook of Biblical Law</i> . Oxford: Oxford University Press, 2019. - Otto, E., <i>Theologische Ethik des Alten Testaments</i> . Stuttgart: Kohlhammer, 1994. - Wenham, G.J., <i>Story as Torah. Reading Old Testament Narrative Ethically</i> . Grand Rapids: Baker Academic, 2000. - Westbrook, R. (ed.), <i>A History of Ancient Near Eastern Law</i> , 2 vols, HdO 72. Leiden: Brill, 2003. - Westbrook, R. and B. Wells, <i>Everyday Law in Biblical Israel. An Introduction</i> . Louisville: Westminster John Knox, 2009. - Wright, C.J.H., <i>Old Testament Ethics for the People of God</i> . Downers Grove: InterVarsity Press, 2004.

Keuzemodule: Grieks 3

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr3
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen Schriftelijke overhoringen in overleg	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	2 april 2024 Herkansing: 25 juni 2024	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 en 2 afgerond

Zie voor informatie over deze module pagina 40v.

Keuzemodule: Klassiekers lezen: De Redelijke Godsdienst van Wilhelmus à Brakel

<i>Docent</i>	Drs. G.M. Bosker	<i>Module-code</i>	K-RedGodWaB
<i>Toetsvorm</i>	Paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	n.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	n.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	Laatste dag van de 3 ^e tentamenperiode, Herkansing laatste dag van de herkansingsperiode	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - maakt kennis met de theologie van Wilhelmus à Brakel over de Godsleer, verbond, ecclesiologie, wedergeboorte, rechtvaardiging, heiliging en eschatologie; - is in staat om de hoofdstructuur van de Redelijke Godsdienst te schetsen; - is in staat om een brontekst uit de Redelijke Godsdienst in de historische context te plaatsen; - is in staat om een brontekst uit de Redelijke Godsdienst te analyseren en daarin kenmerken van Brakels theologie te herkennen.
<i>Eindtermen</i>	1, 2, 5 en 8 (BT)
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, onderzoeken, schrijven
<i>Studielast</i>	Colleges 9 uur Vorbereiding colleges 12 uur Paper 49 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Collegestof ◦ Paper van 4.000 woorden over een thema uit Wilhelmus à Brakel Th.F., <i>Redelijke Godsdienst deel 1-3</i>. Apeldoorn: Uitgeverij De Banier, 2016-2019.
<i>Bijzonderheden</i>	Aan het begin van de collegereeks zal de docent de exacte literatuur voor het paper vaststellen.

Keuzemodule: Logica

<i>Docent</i>	Dr. Rouwendal	<i>Module-code</i>	K-Log
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	8 april 2024 Herkansing: 1 juli 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	<i>Laatste dag tentamenperiode 3</i>	<i>Instapeis</i>	Geen

<i>Leerdoelen</i>	De student <ul style="list-style-type: none"> - heeft een basale kennis van logica en argumentatie; - heeft inzicht in de waarde van de logica voor de theologiebeoefening; - is in staat om argumentaties te analyseren en te toetsen op hun geldigheid, kan drogredenen ontmaskeren.
<i>Eindtermen</i>	BT 1, 2, 3, 4, 5, 6. MT 5, 8, 16-19
<i>Leerlijnen</i>	kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Instructiecolleges 9 uur. Literatuurstudie 52 uur Collegevoorbereiding middels opdrachten 9 uur

- Toetseisen**
- Siu-Fan Lee, *Logic. A Complete Introduction*. London: Hodder and Stoughton, 2017, 1-262.
  - W.J. van Asselt e.a., *Reformed Thought on Freedom: The Concept of Free Choice in Early Modern Reformed Theology*. Grand Rapids: Baker, 2010, 27-47.
  - Collegestof.
- Aanbevolen literatuur**
- Jong, Willem R. de, *Argumentatie en formele structuur. Basisboek logica*. Amsterdam: Boom, 2005.
  - Jungslager, F. en W. Maljaars, *Kritisch denken en schrijven. Van onderzoeksvraag naar wetenschappelijke tekst*. Bussum: Coutinho, 2016, 81-120.
  - Priest, G. *Logic. A Very Short Introduction*. Oxford: OUP, 2017.

Keuzemodule (verbredend): Leesvaardigheid wetenschappelijke literatuur Duits

Docent	F. van Brussel-Lankamp M Ed	Module-code	K-Duits
Toetsvorm	Testimonium	Omvang	0 EC
Tentamenduur	N.v.t.	Periode	BT1 / periode 3
Tentamendata	N.v.t.	Colleges	2 x 4 college-uren
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	N.v.t.

- Leerdoelen**
- De student:
- vergroot zijn vaardigheid om wetenschappelijke literatuur te lezen, zodanig dat de kern van de tekst voor de student duidelijk is;
  - leert de kern uit Duitse teksten te halen door zicht te krijgen op zinsstructuren, verbindingswoorden en grammaticale constructies;
  - kan concentrisch lezen i.p.v. lineair: niet van voor naar achter, maar eerst globaal en dan via volgende leesrondes;
  - kan samenvattend en structurerend lezen i.p.v. vertalend;
  - vergroot zijn kennis van Duitse zinsstructuren, verbindingswoorden en grammatica, waardoor het tekstbegrip van Duitstalige teksten toeneemt;
  - kent enkele strategieën die hij/zij kan inzetten om teksten betere te begrijpen.

- Studielast**
- Hoor- en werkcolleges 6 uur
 Collegevoorbereiding: bestanden op Teams en te lezen bladzijdes uit Hauschild, Wolf-Dieter und Volker Henning Drecol, *Lehrbuch der Kirchen- und Dogmengeschichte, Band 1, Völlig überarbeitete Neuauflage*. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2016.

- Toetseisen**
- Actieve participatie tijdens de colleges

- Aanbevolen websites**
- www.duits.de
  - www.uitmuntend.de
  - <https://sslleiden.nl/examentraining/duits>

- Bijzonderheden**
- De keuzemodule is een faciliteit die de TUA kosteloos aan de student aanbiedt. Aan deze module kunnen geen studiepunten worden ontleend. Zie voor meer informatie pagina 16 van deze studiegids.

Keuzemodule (verbredend): Latijn 1, basiscursus

Docent	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	Module-code	K-Lat1
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen	Omvang	5 EC
Tentamenduur	3 uur	Periode	BT1 t/m MT3 / periode 3
Tentamendata	4 april 2024 Herkansing: 1 juli 2024	Colleges	2 x 2 college-uren per week
Inleveren opdracht(en)	N.v.t.	Instapeis	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	Eerste kennismaking met Latijn. De student verwerft kennis van de woorden, vormleer en syntaxis die aan bod komen in les 1 t/m 9 van <i>Latinitas</i> . Aan het eind van de periode is de student in staat de betekenis te geven van losse Latijnse woorden (kennis), de grammaticale vormen te herkennen en te analyseren (inzicht), syntactische regels uit te leggen (kennis) en een eenvoudige Latijnse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen (toepassing).
<i>Eindtermen</i>	3a (BT) 1 (MT)
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 48 uur Zelfstudie 74 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Les 1 t/m 9 van <i>Latinitas</i> .
<i>Verplicht aanschaffen</i>	- Oranje, H., <i>Latinitas: Cursus Latijn</i> . Amsterdam: VU Uitgeverij, 2001, 2 ^e herziene druk en Oranje, H., <i>Latinitas: Grammatica en uitwerkingen</i> . Amsterdam: VU Uitgeverij, 2001, 2e herziene druk. - Diercks, G.F. en N.H.C. van Loenen, <i>Kleine Latijnse Grammatica</i> . Houten: Uitgeverij Paul Brand, 1987 ⁵ of later.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Pinkster, H. (red.), <i>Woordenboek Latijn-Nederlands</i> . Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998 of later.

Keuzemodule (verdiepend): Septuaginta

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	K-Sep
<i>Toetsvorm</i>	Presentatie en schriftelijk werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 t/m MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. Laatste dag tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 4 (of eindexamen vwo); Hebreeuws 1 t/m 4; Inleiding Exegese OT

<i>Leerdoelen</i>	De student: - verdiept zijn kennis van het ontstaan, de overlevering en het karakter van de Septuaginta; - verdiept zijn inzicht in het belang van Septuaginta-studies voor oud- en nieuw-testamentisch onderzoek; - kan vruchtbaar gebruik maken van de Septuaginta bij zijn bestudering van Oude en Nieuwe Testament.
<i>Eindtermen</i>	2, 3, 5 (BT) 1, 3, 5, 6, 8, 16-19 (MT)
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Werkcolleges met presentaties over bestudeerde literatuur 9 uur Collegevoorbereiding en -verwerking, inclusief presentatie 24 uur Schriftelijk werkstuk 37 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Karen H. Jobes and Moisés Silva, <i>Invitation to the Septuagint</i> . Grand Rapids: Baker Academic, 2015 ² (leesverslag). ◦ Actieve participatie tijdens de colleges, inclusief een presentatie. ◦ Schriftelijk werkstuk over een in overleg vast te stellen onderwerp, waarin de op college besproken literatuur wordt verwerkt.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Martin Hengel, <i>The Septuagint as Christian Scripture: Its Prehistory and the Problem of Its Canon</i> . Edinburgh/New York: T&T Clark, 2002, 19-127. - Wolfgang Kraus und Martin Karrer (Hrsg.), <i>Septuaginta Deutsch: Das griechische Alte Testament in deutscher Übersetzung</i> . Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2010 ² .

- Martin Karrer und Wolfgang Kraus (Hrsg.), *Septuaginta Deutsch: Erläuterungen und Kommentare zum griechischen Alten Testament*. Stuttgart: Deutsche Bibel-gesellschaft, 2011.
- Albert Pietersma and Benjamin G. Wright (eds.), *A New English Translation of the Septuagint and the Other Greek Translations Traditionally Included under That Title*. New York/Oxford: Oxford University Press, 2007.
- Emanuel Tov, *The Text-Critical Use of the Septuagint in Biblical Research*. Winona Lake: Eisenbrauns, 2015³.

KEUZEMODULES PERIODE 4

Keuzemodule: Beza's Predestinatietabel

<i>Docent</i>	Dr. P.L. Rouwendal	<i>Module-code</i>	K-BezPre
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	n.v.t.	<i>Periode</i>	BT2 t/m MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	n.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	<i>Laatste dag tentamenperiode 4</i>	<i>Instapeis</i>	Algemene kerkgeschiedenis 3. Latijn is een pre, maar niet vereist

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verwerft kennis van een belangrijke maar omstreden bron uit de kerkgeschiedenis, de <i>Tabula Praedestinationis</i> (1555) van Theodorus Beza en zijn eigen uitleg daarvan; (Engelse en Franse vertalingen worden toegankelijk gemaakt) - krijgt inzicht in de plaats van Beza in de kerkgeschiedenis; - krijgt inzicht in de plaats van de <i>Tabula Praedestinationis</i> in de ontwikkeling van Beza en van de predestinatieleer; - krijgt inzicht in de ontwikkeling van het onderzoek naar Beza; - verwerft de vaardigheid van het lezen, analyseren en waarderen van een brontekst; - is in staat tot kritische verwerking van zowel primaire als secundaire literatuur in een leesverslag; - is in staat opgedane kennis vruchtbaar te maken voor prediking en pastoraat.
<i>Eindtermen</i>	1, 5, 6, 7 (BT) 1, 4, 11, 17, 19 (MT)
<i>Leerlijnen</i>	onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 4,5 uur Werkcolleges 4,5 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie inclusief leesverslag 52 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ P.L. Rouwendal, "Early Orthodoxy: Theodore Beza", in <i>Predestination and Preaching in Genevan Theology from Calvin to Pictet</i>. Kampen: Sumnum, 2017, 79-156. [78 p cat. 3 → 11 uur] ◦ R.A. Blacketer, "The Man in the Black Hat: Theodore Beza and the Reorientation of Early Reformed Historiography", in: J. Ballor e.a., <i>Church and School in Early Modern Protestantism. Studies in Honor of Richard A. Muller on the Maturation of a Theological Tradition</i>. Leiden: Brill, 2013, 227-241. [15 p leesstof → 1 uur] ◦ C. Graafland, <i>Van Calvijn tot Barth. Oorsprong en ontwikkeling van de leer der verkiezing in het Gereformeerd Protestantisme</i>. 's Gravenhage: Boekencentrum, 1987, 47-70. [24 p. leesstof → 2 uur] ◦ W. Kickel, <i>Vernunft und Offenbarung bei Theodor Beza. Zum Problem des Verhältnisses von Theologie, Philosophie und Staat</i>. Neukirchen: Neukirchener Verlag des Erziehungsvereins, 1967, 98-167. [70 p. cat. 3 → 10 uur] ◦ J.S. Bray, <i>Theodore Beza's Doctrine of Predestination</i>. Nieuwkoop: B. de Graaf, 1975. [143 p. cat. 3 → 20 uur] ◦ C. van Sliedrecht, <i>Calvijns opvolger Theodorus Beza. Zijn verkiezingsleer en zijn belijdenis van de Drieënige God</i>. Leiden: Groen, 1996, 75-161. [87 p. leesstof → 5 uur] ◦ D. Sinnema, 'Beza's View of Predestination in Historical Perspective,' in I. Backus (ed.), <i>Théodore de Bèze (1519-1605). Actes du Colloque de Genève (septembre 2005)</i>. Genève: Droz, 2007, 219-240. [22 p. cat. 3 → 3 uur]

Bijzonderheden Van de student wordt een actieve houding verwacht tijdens de colleges. Naast kennis en begrip van wat Beza schreef gaat het om een gezamenlijke kritische doordenking van zijn geschrift en de literatuur erover, om historisch-theologisch onderzoek vruchtbaar te maken voor theologie en kerk.

Keuzemodule: Comrie in context. Situering, ontwikkeling en doorwerking van Alexander Comrie's theologie

<i>Docent</i>	Dr. G.A. van den Brink	<i>Module-code</i>	K-ComiC
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	18 juni 2024 Herkansing: 19 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams, voor einde tentamenperiode 4	<i>Instapeis</i>	AKG Orthodoxie en Verlichting behaald

Leerdoelen De student:

- maakt kennis met de theologie van Alexander Comrie over verbond, geloof, rechtvaardiging en wedergeboorte;
- is in staat de ontwikkelingen in Comries theologie te schetsen;
- kan aangeven waar Comrie aansluit bij de hoofdstroom van de gereformeerde theologie en waar hij daarvan afwijkt;
- heeft een indruk van de doorwerking van Comries theologie gedurende de 19^e, 20^e en 21^e eeuw.

Eindtermen 1, 2, 3b, 5, 6a, 8

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, onderzoeken, schrijven

Studielast Colleges 9 uur
Voorbereiden colleges 9 uur
Paper 18 uur
Zelfstudie 34 uur

Toetseisen

- Primaire bronnen van Comrie en diens tijdgenoten of voorgangers.
- Artikelen en teksten van de docent over de te bespreken thema's.
- Paper 4-6 A4 (2.600-3.200 wrd.) over een hoofdthema van Comries theologie. Tekst en onderwerp worden in onderling overleg gekozen. [→ 18 uur].

Bijzonderheden Aan het begin van de collegereeks zal de docent de exacte literatuur voor het tentamen en paper vaststellen.

Keuzemodule: Geschiedenis van het gereformeerd Piëtisme

<i>Docent</i>	Dr. J. van de Kamp	<i>Module-code</i>	K-GesGeP
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge presentatie	<i>Omvang</i>	2,5 EC (naar wens uit te breiden tot 6 EC)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 4 (periode 6 aan VU, juni)
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	6 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	laatste dag tentamenperiode 4 (herkansing laatste dag herkansingsperiode)	<i>Instapeis</i>	n.v.t.

Leerdoelen De student:

- heeft een overzicht van de theologische en historische ontwikkelingen binnen het gereformeerd piëtisme en aanverwante stromingen in de vroegmoderne tijd (kennis);
- kan bronnen betreffende deze stromingen met behulp van secundaire literatuur interpreteren en analyseren (inzicht);

	- heeft de vaardigheid om de bereikte resultaten op een verantwoorde wijze te presenteren (toepassing).
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 2b, 3a, 3b, 4a, 4c, 5a, 5b (BT) 2, 3, 5, 6, 8, 11, 18, 19 (MT)
<i>Leerlijnen</i>	onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren.
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 27 uur Vorbereiding colleges 35 uur Presentatie waarbij de student een fragment van een primaire tekst inbedt in het gelezen handboek van Hall (zie onder): voorbereiding 8 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Hall, David H., <i>The Puritans. A Transatlantic History</i> . Princeton: Princeton University Press, 2019. [520 p. leesstof → ca. 35 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Deze module wordt aangeboden vanuit het Research Center Puritanism and Piety (ReCePP) (samenwerking TUA en HHS/VU) en wordt aan de Vrije Universiteit in Amsterdam gegeven. Voor aanmelding, zie: https://vu.nl/nl/onderwijs/meer-over/bijvak-of-minor .

Keuzemodule: Grieks 4

*Deze module is verplicht voor hen die in hun vooropleiding geen Grieks hebben gehad.

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	BT1-Gr4
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	27 juni 2024 Herkansing: 22 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1-3 afgerond

Zie voor informatie over deze module pagina 48.

Keuzemodule: Introduction to Bible translation in a missionary context

<i>Lecturer</i>	Drs. B.J. Dikken	<i>Subject code</i>	K-IBT
<i>Examination</i>	Assignments and presentations	<i>Study credits</i>	2,5 EC
<i>Duration of exam</i>	Not applicable	<i>Period</i>	BT1 t/m BT3 / Period 4
<i>Date of exam</i>	Not applicable	<i>Classes</i>	2 hours per week
<i>Submission date</i>	In consultation with the lecturer	<i>Pre-requirements</i>	Proficiency in English

Aim To give to the student a general introduction to the work of a Bible translator in a missionary context in continents like Africa and Asia.

Contents:

- Translation theories; scientific approaches.
- Bible translation principles: what is a good Bible translation?
- Actual need for Bible translation worldwide.
- Target language: survey of languages and dialects in the field.
- How to study a non-western language and make an alphabet?
- Source languages (Hebrew/Greek) and text critical editions (BHS/NA28).
- Discourse analysis of narrative and poetical texts.
- Building up a translation team and the relation with the local church.

- How to train Mother Tongue Bible translators?
- How to translate in areas dominated by non-Christian religions theological key terms like: God, the Lord, priest, altar, offering, prophet, law, grace, sin?
- How to review First Drafts of the Bible translation with people of the audience?
- What is the new role of the Translation consultant?
- What kind of organizations are involved in Bible translation?
- Audio projects: Bible translation and new media (dvd, cell phones, etc.).
- Scripture in use: literacy projects and Bible distribution.

Goals 5b, 7b

Study skills To do research, to analyze and combine, to write small assignments and papers, to make presentations, to discuss and argue, to cooperate in small groups (1/2 level)

Study load Classes 9 hours. We will study together parts of Katharine Barnwell's *Bible Translation: An Introductory Course in Translation Principles* (Fourth Edition 2020) and some additional material.
Preparations for classes 16 hours
Practical assignment/task 8 hours
Study of the literature 34 hours
Final meeting for presentations and evaluation of assignments: 3 hours

Literature To study and make a presentation of selected parts of:

- Barnwell, Katharine, *Bible Translation: An Introductory Course in Translation Principles*. Fourth Edition. Dallas: SIL International, 2020.
- Hill, Harriet, *The Bible at cultural crossroads: From translation to communication*. Manchester [etc.]: St. Jerome Publishing, 2006.
- Waard, Jan de e.a., *From one language to another: Functional Equivalence in Bible Translating*. Nashville [etc.]: Thomas Nelson, 1986.
- Wilt, Timothy e.a., *Bible translation: Frames of reference*. Manchester: Manchester [etc.]: St. Jerome Publishing, 2003.
- A small article about discourse analysis of an Old Testament text of your own choice (examples: Alter, vd Merwe, Talstra, van Wolde, Wendland).

Further reading

- Naudé, J.A. e.a., *Contemporary translation studies and Bible translation: A South African perspective*. Bloemfontein: Publications Office of the University of the Free State, 2002.
- Noss, P.A. e.a., *A history of Bible translation*. Rome: Edizioni de storia e letteratura, 2007.
- Sanneh, L.O., *Translating the message: the missionary impact on culture*. Maryknoll, NY: Orbis Books, 2009.
- Noss, P.A. e.a., *A guide to Bible translation: people, languages, and topics*. Maitland, FL : Xulon Press, 2019.

Comments This is a practical course to show how you can apply your theological studies in non-western societies.

Keuzemodule: Kerk, recht en samenleving

<i>Docent</i>	Prof. mr. dr. W.A. Zondag	<i>Module-code</i>	K-KRS
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	35 minuten	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleverdata opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- neemt kennis van de beginselen van het kerkrecht en het 'wereldlijke' recht (burgerlijk recht, strafrecht, etc.);
- leert duiden welke ontwikkelingen er zijn waar te nemen in de wederkerige relaties tussen de kerk, het recht en de samenleving;

- reflecteert op de wijze waarop kerkgenootschappen omgaan met thema's als rechtsbescherming (van kerkelijke functionarissen) en geschillenbeslechting (en bestudeert daartoe verschillende kerkordes);
- bezint zich op de vraag hoe kerkgenootschappen adequaat kunnen en moeten reageren op actuele thema's als (seksueel) misbruik;
- oriënteert zich op de vraag wat kerkgenootschappen (in binnenland en buitenland) van elkaar kunnen leren alsmede hoe kan worden voorkomen dat de wereldlijke rechter moet beslissen in een kerkelijk geschil.

Eindtermen

2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerlijnen

onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor- en werkcolleges 9 uur (in deze colleges worden onder andere kerkordes met elkaar vergeleken en worden casusposities besproken).
Zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Selderhuis, Herman J. (red.), *Handboek gereformeerd kerkrecht*. Heerenveen: Groen, 2019, p. 207-512. [305 pagina's cat 2 → 61 uur].

Aanbevolen literatuur

- Diverse kerkordes: <http://www.kerkrecht.nl/kerkordes>
- Boele-Noort T.E. en P.T. Pel (red.), *Kerk en recht in balans. Aandacht voor de kwaliteit van de kerkelijke rechtsorde*. Apeldoorn 2021 (Apeldoornse Studies no. 78).
- W.J. van Gent, 'Als kort goed is, is lang verkeerd!', *Een onderzoek naar de mogelijkheid van een effectievere appelprocedure op basis van de grondbeginselen van het gereformeerde kerkrecht*, masterscriptie TUA 2019. <https://www.tua.nl/nl/onderzoek/scripties/masterscripties>.
- Kamphuis, J., *Om de heiligheid van de gemeente. De kerkelijke tucht*. Kampen: Van den Berg, 1982. (<http://www.kerkrecht.nl>).
- Santing-Wubs A.H., *Kerken in geding*, dissertatie RUG. Den Haag, 2002. (www.kerkrecht.nl)
- F.T. Oldenhuis, 'Kerkgenootschappen en privaatrecht', in: *CJHB Brunner-bundel*. Deventer, 1994. (www.kerkrecht.nl)
- Zondag, W.A., *Religie in de arbeidsverhouding. Over religieuze werkgevers en religieuze werknemers*. Preadvisie voor de vergadering van de Christen Juristen Vereniging op 13 mei 2011. ([http://christenjuristen.nl/wp-content/uploads/2015/09/2011-Religie in de arbeidsverhoudingWEB.pdf](http://christenjuristen.nl/wp-content/uploads/2015/09/2011-Religie%20in%20de%20arbeidsverhoudingWEB.pdf))

Keuzemodule (verbredend): Latijn 2, basiscursus

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	K-Lat2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	5 juli 2024 Herkansing: 26 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Colleges Latijn 1 gevolgd, of Latijn gehad op middelbare school

Leerdoelen

Verdere kennismaking met klassiek Latijn en eerste kennismaking met vroegchristelijke Latijnse teksten. Voor wat betreft het klassiek Latijn verwerft de student kennis van de woorden, vormleer en syntaxis die aan bod komen in les 10 t/m 18 van *Latinitas*. Ter kennismaking met het vroegchristelijk Latijn zullen enkele gedeelten uit de Martelaarsacten gelezen worden. Aan het eind van de periode is de student in staat de betekenis te geven van losse Latijnse woorden, de grammaticale vormen te herkennen en te analyseren, syntactische regels uit te leggen en een Latijnse tekst met behulp van een woordenlijst te vertalen.

Eindtermen

3a (BT)
1 (MT)

Leerlijnen

Praktische vaardigheden

<i>Studielast</i>	Hoor- en instructiecolleges 18 uur Collegevoorbereiding 48 uur Zelfstudie 74 uur
<i>Toetseisen</i>	◦ Les 10 t/m 18 van <i>Latinitas</i> en collegestof.
<i>Verplicht aanschaffen</i>	◦ Zie Latijn 1.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Blaise, A., <i>A Handbook of Christian Latin: Style, Morphology, and Syntax</i> . Washington: Brepols, 1994. - Blaise, A. et H. Chirat, <i>Dictionnaire Latin-Français des auteurs chrétiens</i> . Turnhout: Brepols, 1993. - Donato, Mia e.a., <i>The Passion of Perpetua, A Latin Text of the Passio Sanctarum Perpetuae et Felicitatis with Running Vocabulary and Commentary</i> . Pixelia Publishing, 2021. - Pinkster, H. (red.), <i>Woordenboek Latijn-Nederlands</i> . Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998 of later.

Keuzemodule (verdiepend): Mariken, Martinus en wij

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	K-MarMarW
<i>Toetsvorm</i>	BT: Tentamen MT: Paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	28 juni 2024 Herkansing: 19 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Binnen acht weken na het laatste college of na overleg op een later tijdstip	<i>Instapeis</i>	n.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - ontvangt vanuit het Mariken-verhaal een indruk van het geleefde geloof in de Nederlanden kort voor het begin van de Reformatie, met name voor de omgang met de vragen van schuld en boete; - ontvangt zicht op het eigen spreken van de reformatorische theologie ten aanzien van genade en schuld; - ontwikkelt vanuit de lezing van het Mariken-verhaal en de tekening van de reformatorische theologie handvatten om de betekenis van de reformatorische theologie voor vandaag te vertolken.
<i>Eindtermen</i>	1, 2a, 3b, 4a, 4c, 5a, 5b (BT)
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren , schrijven, discussiëren en argumenteren
<i>Studielast</i>	Hoor en werkcolleges 9 uur (ter afsluiting van de reeks wordt een facultatieve Mariken-wandeling door Nijmegen gemaakt) Vorbereiding colleges 5 uur Tentamenvorbereiding (bachelor) 56 uur Paper (master) 56 uur Studenten in de master schrijven aan de hand van de opgedane kennis in de colleges een paper van max. 3.000 woorden waarin in gesprek met een literaire tekst de rechtvaardigingsleer vertolkt wordt. Precieze thema en te gebruiken literatuur voor dit paper in overleg met docent.
<i>Toetseisen</i>	◦ <i>Mariken van Nieuweghen</i> (bijv. https://bulkboek.online/bulkboek.online/wp-content/uploads/2020/05/6-Online_Mariken_2020.pdf). ◦ P.F.J.M. Eligh, <i>In wisselend perspectief. Bijdragen tot een cultuurhistorische benadering van Mariken van Nieuweghen</i> . Den Bosch: Malmberg, 1991. ◦ "De 95 stellingen (1517)", in H.J. Selderhuis (red.), <i>Luther verzameld (1)</i> . Utrecht: Kok, 2016.

- Capita uit B. Hamm, *Der frühe Luther. Etappen reformatorischer Neuorientierung*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2010.
- Capita uit B. Hamm, *Religiosität im späten Mittelalter. Spannungspole, Neuaufbrüche, Normierungen*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2011.
- H.A. Oberman, *Luther. Mensch zwischen Gott und Teufel*. z.p., 2016.

Aanbevolen literatuur

- G.W. Wolthuis, *Duivelskunsten en sprookjesgestalten. Studiën over literatuur en folklore*. Amsterdam: Uitgeverij V.H. C. de Boer jr., 1952.
- A.Th. van Deursen, "Volkscultuur in wisselwerking met de elitecultuur in de vroegmoderne tijd, in G. Rooijackers (red.), *Religieuze volkscultuur. De spanning tussen de voorgeschreven orde en de geleefde praktijk*. Nijmegen: SUN, 1986.
- Henricus Institoris en Jacobus Sprenger, *De Heksenhamer. Malleus maleficarum*. Utrecht: Uitgeverij IJzer, 2011.
- A.H. Bredero, *Christenheid en christendom in de Middeleeuwen. Over de verhouding van godsdienst, kerk en samenleving*. Kampen: Kok Agora, 2001 (4^e druk).

Bijzonderheden

- Aan het begin van de collegereeks zal nog een aanvulling op de literatuurlijst volgen. Waar mogelijk zullen de titels digitaal beschikbaar gesteld worden.
- Aan het begin van de collegereeks zal de docent de exacte toetseisen voor het tentamen vaststellen.

Keuzemodule: Studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	K-StrIsr
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	BT-MT-HGT / Periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	10 t/m 19 april (studiereis)

Leerdoelen

- De student:
- maakt kennis met de Bijbelse geschiedenis in relatie tot het land Israël, en kan de verbinding leggen tussen de Bijbelse geschiedenis en specifieke plaatsen in het land Israël;
  - komt in aanraking met het hedendaagse levende (rabbijnse) Jodendom;
  - maakt kennis met het Joodse leven zoals dit geleefd werd tijdens de Sjoa;
  - bezint zich op de betekenis van Israël en de kerk, kan zich hierover (het begin van) een Bijbels gefundeerd oordeel vormen;
  - bezint zich op de staat Israël en de theologisch-politieke vraagstukken die met de staat Israël gepaard gaan.

Eindtermen

BT: 1, 2a, 2b, 4b, 4c, 5b, 6a, 8
 MT: 5, 6, 11, 15, 18, 19, 23, 24, 33, 34, 36, 37, 38
 HGT: 1, 4, 5

Leerlijnen

Discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

Studielast

Studiereis naar Israël:

- Excursies naar verschillende belangrijke plaatsen in Israël:
 Gedacht kan worden aan: Jeruzalem met de Olijfberg, Gethsemané, de Via Dolorosa, de Grafkerk, een bezoek aan YadVaShem, het Sjoa-monument, de woestijn, de Dode Zee, beklimming van de burcht Massada, een bezoek aan de vindplaats van de Qumran-rollen, een bezoek aan Bethlehem en Nazareth, een boottocht over het meer van Tiberias, en het zien van de landschappen van de Golan en Galilea.
 De reis wordt uniek door de ontmoetingen met Joden. Er zijn onder meer gesprekken met holocaust-survivors, het deelnemen aan een sabbatsmaaltijd, het krijgen van een paar verrijkende lezingen en het deelnemen aan een studiedag met een rabbijnen-opleiding.
- Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
- Eigen bijdragen door studenten.
- Bijbelstudie.

Ter voorbereiding, de student:

- noteert de data (10-19 april 2024) in de agenda en houdt ze vrij voor deze reis;
- denkt na over adressen in de omgeving die de student zou kunnen benaderen met een verzoek tot sponsoring;
- meldt aan de commissie (Anna Dek, Michael Madern, Jan Willem van Panhuis, dr. M.C. Mulder en dr. C.C. den Hertog) welke acties de student heeft bedacht en voor welke acties de student beschikbaar is om mee te denken.

- Bijzonderheden*
- Eens in de 5 à 6 jaar wordt deze reis naar Israël gepland in plaats van de themadagen. De studiereis naar Israël is facultatief.
  - De studiereis naar Israël kost geld. Daarom wordt de reis in een vroeg stadium aangekondigd, zodat studenten gezamenlijk hun best kunnen gaan doen om de kosten zo ver mogelijk omlaag te drukken door sponsoracties. Bij eerdere edities van de studiereis is dat altijd goed gelukt en dat geeft goede reden om te hopen dat het in de editie van 2023-2024 ook gaat lukken. De ervaring uit het verleden leert dat dat gelukt is, doordat velen zich er enthousiast voor hebben ingezet en acties hebben bedacht en uitgevoerd.
  - Omdat deze reis vanwege allerlei redenen niet eerder gemaakt kon worden, wordt ook de gelegenheid geboden aan bij de TUA afgestudeerden van de bachelor of de master, om mee te gaan.
  - De reis staat ook open voor HGT-studenten.
  - De student wordt in de aanloop naar de studiereis door de commissie op de hoogte gehouden over de ontwikkelingen en het specifieke programma van de studiereis.

Keuzemodule (verbredend): Summer University

Introduction to integral mission in the intercultural, interreligious, post-Christian city of London

<i>Responsible lecturer</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Subject code</i>	K-MisMetr
<i>Examination</i>	Portfolio	<i>Study credits</i>	2,5 EC
<i>Duration of exam</i>	Not applicable	<i>Period</i>	From BT1 up to MT3/ Period 4
<i>Date of exam</i>	Not applicable	<i>Classes</i>	See program
<i>Submission date</i>	In consultation with the responsible lecturer	<i>Pre-requirements</i>	Preliminary readings

- Aims*
- The student:
- gets acquainted with the basic theological questions, issues and challenges a missionary worker is confronted with in the intercultural, interreligious and post-Christian city of London (Great Britain);
  - learns to reflect on these questions, issues and challenges in participating in an intercultural learning community, viz. All Nations in London.
- Goals*
- 1, 4a, 4b, 4c, 5b, 6a, 7a, 7b, 8 (BT)
5, 7, 8, 10, 13, 15, 16, 23, 36, 37 (MT)
- Study skills*
- Research, critical analysing and synthesizing, writing, oral presenting, working together
- Study load*
- This module exists in a working visit of a week to All Nations in London, where the students participate partly in the study-program of All Nations, and where visits are made to at least two intercultural/interreligious initiatives in London. In individual and group reflection, the different parts of the program are being prepared (preliminary readings) and worked out (a final reflection paper).
- Literature*
- To be chosen yet by the staff of All Nations.
- Comments*
- This module is co-organized by the Deputies of Evangelism, the Deputies of Mission and the Deputies of Diaconate of the Christelijke Gereformeerde Kerken in the Netherlands. The minimum number for this module is 10 students. The maximum number is 15. The student contributes partially to the financial costs of this course.

Keuzemodule (verdiepend): Vroegchristelijk Grieks

<i>Docent</i>	Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	<i>Module-code</i>	K-VrChrGr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	BT1 t/m MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	2 juli 2024 Herkansing: 23 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Grieks 1 t/m 4 of eindexamen Grieks

<i>Leerdoelen</i>	Het onderhouden van de kennis van het Grieks, het ontwikkelen van vertaalvaardigheid en kennismaking met teksten van een vroegchristelijk Griekse auteur. Aan het eind van de periode is de student in staat de vroegchristelijke, Griekse teksten die op college zijn behandeld op woord- en zinsniveau te analyseren en te vertalen (kennis/inzicht).
<i>Eindtermen</i>	3a (BT) 1 (MT)
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden, kritisch analyseren en synthetiseren.
<i>Studielast</i>	Instructiecolleges 9 uur Collegevoorbereiding 24 uur Zelfstudie 37 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Actieve participatie tijdens colleges. ◦ Tentamen: Capita selecta uit Rodney A. Whitacre, <i>A Patristic Greek Reader</i>. Massachusetts: Hendrickson Publishers, 2007, en achtergrondliteratuur.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Bauer, W., <i>Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur</i>. Berlin e.a.: De Gruyter, 1988⁶. - Blass, F. e.a., <i>Grammatik des neutestamentlichen Griechisch</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1984¹⁶ of later. - Lampe, G.W.H., <i>A Patristic Greek Lexicon</i>. Oxford: Clarendon Press, 1961 of later. - Siebenthal, H. von, <i>Ancient Greek Grammar for the Study of the New Testament</i>. Oxford: Peter Lang Verlag, 2019.

Master Theologie (180 EC)

15. Eindtermen Master Theologie

Einddoelen De afgestudeerde...	Eindtermen De afgestudeerde...
1. is in staat tot zelfstandig bronnenonderzoek.	1. beheerst de talen van de Bijbel en het oudchristelijk Latijn in die mate dat hij in staat is tot zelfstandig bronnenonderzoek. 2. kan gebruik maken van hulpmiddelen als internet en databases. 3. heeft vaardigheden in het exegetiseren.
2. gaat zelfstandig om met relevante theologische literatuur en begrippen.	4. is in staat zelfstandig relevante theologische literatuur te verzamelen, te bestuderen, te evalueren en te verwerken. 5. kan op de verschillende terreinen op adequate wijze theologisch-wetenschappelijke begrippen, theorieën, modellen, methoden en paradigma's interpreteren en toepassen.
3. heeft grondige kennis van en inzicht in de Bijbelse, ecclesiologische, systematische en praktische modules.	6. heeft grondige kennis van en inzicht in de Heilige Schrift, de geschiedenis van kerk en theologie, de christelijke geloofsleer en ethiek, en de principiële praktisch-theologische bezinning. 7. heeft kennis van het missionaire en diaconale aspect van het gemeente zijn.
4. is in staat om theologie te bedrijven in de bredere context van deze modulegebied.	8. kan bij zijn theologisch onderzoek de mogelijkheden van inbreng van andere wetenschappen naar waarde schatten en benutten. 9. is in staat op basis van basale kennis van en inzicht in persoonlijkheidsontwikkeling, en in het bijzonder van jongeren, hun gaven te ontdekken en de ontplooiing ervan te stimuleren. 10. beseft dat er culturele en sociale verschillen tussen mensen en leeftijdsgroepen zijn en weet deze in positieve zin te gebruiken.
5. weet zijn theologische kennis en vaardigheden vruchtbaar te maken voor kerk en samenleving.	11. weet zijn theologische kennis en vaardigheden te integreren in een gereformeerde levensovertuiging. 12. kan preken maken die schriftuurlijk en confessioneel zijn en kan de liturgie daarop afstemmen. 13. is bereid en in staat in zijn prediking rekening te houden met maatschappelijke, culturele en levensbeschouwelijke ontwikkelingen in de hedendaagse maatschappij. 14. kan op adequate wijze als theoloog reageren op en meewerken aan een oplossing van problemen die vanuit kerk en samenleving om een antwoord vragen. 15. is in staat in een multiculturele samenleving het evangelie te verhelderen, te verdedigen en te verbreiden.
6. kan door middel van een schriftelijk werkstuk een wetenschappelijke visie presenteren.	16. toont door de vervaardiging van een schriftelijk werkstuk als vrucht van eigen onderzoek in staat te zijn tot initiële beheersing van een wetenschappelijke theologische probleemstelling. 17. kan op basis van kennis van de actuele stand van het onderzoek en via de formulering van een werkbare probleem- en doelstelling komen tot zelfstandige meningsvorming en deze verwoorden in een wetenschappelijk acceptabele en valide beargumenteerde visie. 18. kan zijn visie op bevredigende wijze presenteren en verdedigen tegenover een kritisch forum. 19. kan zich in woord en geschrift helder en goed uitdrukken.
7. weet op verantwoorde wijze zijn theologische kennis en vaardigheden te vertalen naar een mondelinge of schriftelijke presentatie voor een niet-theologisch gespecialiseerd publiek.	20. kan verantwoord leidinggeven aan de eredienst. 21. kan een verantwoorde presentatie verzorgen van hetgeen hij heeft voorbereid. 22. beschikt over verschillende (o.a. pedagogische en didactische) vaardigheden om catechese te verzorgen en beheerst de daarvoor benodigde werkvormen. 23. kan de eigen geloofsbeleving op een zuivere wijze communiceren, zowel binnen als buiten de kerk. 24. kan de normen en waarden die aan zijn handelen ten grondslag liggen verhelderen.

<p>8. heeft zich een geestelijke instelling en psychosociale attitude verworven om op adequate wijze leiding te kunnen geven en pastoraat te bedrijven in de gemeente en andere kerkelijke of maatschappelijke instanties.</p>	<p>25. heeft inzicht in groepsprocessen binnen de gemeente. 26. is in staat pastorale gesprekken te voeren. 27. (her)kent de grenzen van het pastoraat en kan doorverwijzen naar gespecialiseerde instanties. 28. heeft visie op, kan leidinggeven aan gemeenteopbouw. 29. kan adequaat inspelen op verscheidenheid in de gemeente. 30. kan conflicten analyseren en op positieve wijze hanteren. 31. beheerst verschillende vergadertechnieken. 32. kan leidinggeven aan en is in staat medeverantwoordelijkheid te dragen voor de beleidsmatige processen binnen de plaatselijke gemeente c.q. het bredere kerkelijke leven. 33. is bereid en in staat tot reflectie op eigen houdingen en opvattingen en kan op grond daarvan zijn handelen bijstellen. 34. is bereid en in staat vorm te geven aan een goed (geestelijk) klimaat in een groep en is in staat soepel in te spelen op diverse situaties. 35. is bereid zich in te leven in ervaringen en belevingen van anderen en weet dit zo te verwerken in het pastorale gesprek, dat zij kunnen groeien in zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.</p>
<p>9. heeft een geestelijke instelling die getuigt van de liefde tot de Here God, zijn Woord, zijn dienst en zijn gemeente.</p>	<p>36. is zich bewust van zijn missionaire roeping. 37. beschikt over empathisch vermogen en communicatieve vaardigheden om in de omgang met de ander vorm te geven aan zijn roeping. 38. heeft zich verdiept in de taak en de plaats van het geloof in zijn persoonlijk leven.</p>

16. Collegeverdeling Master Theologie

Studenten die in 2022 gestart zijn (cohort 2022) en zij die in 2023 starten (cohort 2023) volgen de modules van MT2. Cohort 2021 volgt de modules van MT3. Studenten van cohort 2022 hebben samen met cohort 2021 in 2022/2023 MT1 gevolgd.

In 2024/2025 staan voor cohort 2023 en cohort 2024 de modules van MT1 gepland. Cohort 2022 kan dan D.V. de modules van het derde masterjaar (MT3) volgen.

MODULES	MT1 Programma gevolgd in 2022/2023 en voor cursusjaar 2024/2025				MT2 Programma voor cursusjaar 2023/2024 voor Cohort 2022 en 2023				MT3 Programma te volgen in 2023/2024 voor Cohort 2021			
	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4
Integratiecolleges			X				X				X	
Themadagen/Studiereis naar Israël				X				X				X
Master I- en II-kritiekcolleges	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Spreekvaardigheid	X	X	X	X	X	X	X	X				
Persoonlijke en professionele vorming	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Thema: Seculiere tijd - Bijbelse theologie - Dogmatiek - (missionaire) Homiletiek - Kerkgeschiedenis	2 2 2 2											
Thema: Verbond (2020/2021 resp. 2023/2024) - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis							4 2 2 2				4 2 2 2	
Thema: Eschatologie (2021/2022 resp. 2024/2025) - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis												
Thema: Heiliging (2022/2023) - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis			4 2 2 2									
Bijbelse theologie OT/NT					2	3						
Confessies			2									
(Pastorale) Dogmatiek					4							
Evangelistiek/Missiologie								2				
Exegese OT/NT		2	3			2	3					
Geschiedenis van de CGK	2											
Grieks		2										
Hebreeuws		2				2						
Judaïca / Kerk en Israël				2								
Kerkelijk onderwijs	0,5	1	1,5									
Kerkgeschiedenis				2								
Kerkrecht								2				
Liturgiek								2				
(Materiële) Ethiek	2				2							
Pastorale psychologie						2	2					
Poimieniek						2						

MODULES	MT1				MT2				MT3			
	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4	Per. 1	Per. 2	Per. 3	Per. 4
(Praktische) Homiletiek	1	1	1		3	1	1					
Specialisatie: - 10 EC - 5 EC - Thesis				X			X	X		X	X	X
Keuzeminor (15 EC)									X			
Gemeentestage										X		
<i>Aantal colleges per week</i>	<i>14,5</i>	<i>9</i>	<i>18,5</i>	<i>5</i>	<i>12</i>	<i>11</i>	<i>17</i>	<i>7</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>11</i>	<i>1</i>

De cijfers duiden op het aantal college-uren per week in de betreffende periode.

De grijze gedeelten (MT) laten de modulen zien waarvoor in 2023/2024 géén colleges worden gegeven. Colleges voor deze modulen worden weer gegeven in 2024/2025.

Zie voor keuzemodules p. 93vv van deze studiegids.

X = colleges gedurende een aantal dagen per collegeperiode, volgens een apart rooster, of individuele begeleiding

17. Schema eerste studiejaar Master Theologie voor 2022/2023 (MT1 en MT2)

eerste studiejaar cohort 2022

tweede studiejaar cohort 2021

Dit schema is gevolgd in het voorbije studiejaar 2022/2023. In 2023/2024 wordt door zowel MT1 als MT2 (cohort 2022 en 2023) het programma van MT2 gevolgd (zie volgende pagina); in 2024/2025 volgen MT1 en MT2 (cohort 2023 en 2024) D.V. weer het programma van MT1 dat hieronder staat.

Aantal EC's per module

MODULE	Master 1 ^e semester		Master 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1 Thema: Seculiere tijd	Periode 2	Periode 3 Thema: Heiliging	Periode 4	
<i>Integratiecolleges, themadagen</i>	-	X	-	X	X
<i>Master I-/II-kritiekcollege</i>	X	X	X	X	X
<i>Persoonlijke en professionele vorming</i>	X	X	X	X	X
<i>Spreekvaardigheid</i>	X	X	X	X	X
Thema: Seculiere tijd - Bijbelse theologie - Dogmatiek - (missionaire) Homiletiek - Kerkgeschiedenis	2,5 2,5 2,5 2,5				10
Thema: Heiliging - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis			2,5 2,5 2,5 2,5		10
<i>Confessies</i>			2,5		2,5
<i>Ethiek 1</i>	2,5			-	2,5
<i>Exegese OT/NT 1, incl. exegesescriptie</i>		7,5			7,5
<i>Geschiedenis van de CGK</i>	2,5				2,5
<i>Grieks 1</i>		2,5			2,5
<i>Hebreeuws 1</i>		2,5			2,5
<i>Judaïca/Kerk en Israël</i>				2,5	2,5
<i>Kerkgeschiedenis 3</i>				2,5	2,5
<i>Kerkelijk onderwijs</i>		2,5	2,5		5
<i>Praktische Homiletiek</i>	X	X	X		X
<i>Specialisatie</i>				10	10
TOTAAL	15	15	15	15	60

Voor de samengestelde modules 'Seculiere tijd' en 'Heiliging' geldt dat de cijfers worden ingeschreven nadat voor elk van de onderdelen een voldoende (min. 5,5) behaald is.

Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 91vv aan het einde van de bachelor.

Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

17b. Schema tweede studiejaar Master Theologie voor 2023/2024 (MT1 en MT2)

eerste studiejaar cohort 2023 tweede studiejaar cohort 2022

In 2023/2024 wordt door zowel MT1 als MT2 (cohort 2022 en 2023) het onderstaande programma van MT2 gevolgd, in 2024/2025 volgt D.V. weer het programma van MT1 van de vorige pagina (voor cohort 2023 en 2024). Cohort 2022 volgt dan het programma van MT3 (zie hiervoor p. 173).

Aantal EC's per module

MODULE	Master 1 ^e semester		Master 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1	Periode 2	Periode 3 Thema: Het verbond	Periode 4	
Integratiecolleges, themadagen/ studiereis naar Israël*	2,5	-	X	X	2,5
Master I-/II-kritiekcollege	X	X	X	X	X
Persoonlijke en professionele vorming	X	X	X	2,5	2,5
Spreekvaardigheid	X	X	X	X	X
Thema: Het verbond** - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis	-	-	2,5 2,5 2,5 2,5	-	10
Bijbelse Theologie OT/NT	2,5	5	-	-	7,5
Exegese OT/NT 2	-	1,25	1,25	-	2,5
Hebreeuws 2	-	2,5	-	-	2,5
Kerkrecht	-	-	-	2,5	2,5
Liturgiek	-	-	-	2,5	2,5
Materiële ethiek	2,5	-	-	-	2,5
Missiologie/Evangelistiek	-	-	-	2,5	2,5
Pastorale Dogmatiek	5	-	-	-	5
Pastorale psychologie	-	2,5	2,5	-	2,5
Poimeniek	-	2,5	-	-	2,5
(Praktische) homiletiek 3, 4	2,5	X	X	-	2,5
Specialisatie	-	-	5	5	10
TOTAAL	15	11,25	18,75	15	60

* In het cursusjaar 2023-2024 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen. Zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op pagina 120v.

** Voor de samengestelde module '**Het verbond**' geldt dat de cijfers worden ingeschreven nadat voor elk van de onderdelen een voldoende (min. 5,5) behaald is.

Zie voor een overzicht van de aangeboden keuzemodules pagina 93vv aan het einde van de bachelor. Voor modules aangeduid met een X staan wel colleges/contacturen gepland, maar worden (nog) geen studiepunten uitgekeerd.

Verantwoordelijkheden van de masterstudent

- Een masterstudent is verplicht voor zijn specialisatie colleges te volgen, indien deze bij voldoende belangstelling gegeven worden.
- De masterstudenten kunnen, wanneer zij dat wensen en indien dat binnen de mogelijkheden ligt, ook colleges van modules in een ander dan zijn eigen jaar in de master volgen, of colleges van een andere specialisatie.
- De admissiale masterstudenten zijn verplicht de master I- en master II-kritiekcolleges bij te wonen. De master-kritiekcolleges zijn overigens toegankelijk en aan te bevelen voor alle studenten.
- De masterstudenten zijn verplicht de integratiecolleges en themadagen te bezoeken. Beide soorten colleges worden in de masterfase in totaal driemaal bezocht.
- De masterstudenten worden aangemoedigd zoveel mogelijk deel te nemen aan de normale studenten-activiteiten (P.F.S.A.R., leeskringen etc.).
- De masterstudenten worden, evenals alle andere studenten, verwacht bij de openbare activiteiten van de universiteit zoals de rectoraatsoverdracht, jubilea e.d.
- De masterstudenten hebben recht op begeleiding van een mentor en krijgen, als zij admissiaal student zijn, huisbezoek door een hoogleraar en van de curator-begeleider.

Extra hertentamendata MT1-2 (2022-2023)

Op de volgende data worden extra herkansingen gehouden voor de MT1-2 studenten uit het cohort 2022 en 2023 die deze modules nog niet hebben afgerond:

- 1 oktober 2023	Kerkgeschiedenis 1 (seculiere tijd)
- 24 oktober 2023	Ethiek 1 (oordeelsvorming)
- 2 november 2023	Geschiedenis van de CGK
- 9 november 2023	Judaïca/Kerk en Israël
- 9 januari 2024	Grieks 1
- 16 januari 2024	Hebreeuws 1
- 20 maart 2024	Dogmatiek 2 (heiliging)
- 9 april 2024	Kerkgeschiedenis 2 (heiliging)
- 25 juni 2024	Dogmatiek 1 (seculiere tijd)
- 2 juli 2024	Kerkgeschiedenis 3

Indien je een of meerdere van bovenstaande tentamens wilt gaan doen, dien je dat minstens twee weken voor de tentamendatum door te geven aan dhr. J.E. Bulten.

Raadpleeg voor de module-informatie van deze herkansingen de Studiegids 2022-2023.

MT1-MT2 – ALGEMENE MODULES

Master I-kritiekcollege

<i>Docent</i>	College van hoogleraren	<i>Module-code</i>	MT-Krcol1
<i>Toetsvorm</i>	Preekvoorstel	<i>Omvang</i>	Variabel
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3, 4 of MT2 / periode 1, 2
<i>Tentamendata</i>	Zie jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	Een uur en 15 minuten per preekvoorstel
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Een week voor het kritiekcollege	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

- Het analyseren van preken en het leveren van gefundeerde kritiek op een preekvoorstel.
- Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel.

Eindtermen 3 t/m 5, 11, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Bijzonderheden

- De kritiekcolleges staan onder leiding van de (con)rector; een afvaardiging van het CoHo is aanwezig om kritiek te leveren op het preekvoorstel.
- De tekst voor het preekvoorstel wordt 5 weken voorafgaand aan de datum van het kritiekcollege door het CoHo aan de student opgegeven.
- De preek dient een week voor het desbetreffende preekcollege door de student zelf ingeleverd te worden bij de curator-begeleider, de hoogleraren, dr. Van 't Spijker (wanneer hij kritiek moet leveren) en de critici. De preek dient tevens een week tevoren opgenomen te zijn in het Team 'Master Kritiekcollege'.
- Het aantal kritiekcolleges wordt bepaald door het aantal admissiale studenten in de master.
- Voor het leveren van kritiek worden vanuit de studenten 3 (admissiale) studenten aangewezen. Zie het rooster dat hiervoor wordt opgesteld.
- Kritiek op het eerste gehoor, taal/stijl/liturgie, exegese/homilese worden door alle drie de critici uit de studenten gegeven (maximaal te besteden tijd is 5 minuten).
- De volgorde van kritiseren is in volgorde van de jaren (bijv. eerst eerstejaars (MT1), dan tweedejaars (MT2) enz.).
- De Master-kritiekcolleges zijn verplicht voor alle admissiale studenten vanaf het tweede jaar van de bachelor (vanaf BT2) en bovendien toegankelijk en aan te bevelen voor alle niet-admissiale studenten.
- Niet-admissiale studenten die een preekvoorstel willen leveren of meedoen in het rooster van critici (zie ook hieronder het punt van opsparen studie-uren), worden verzocht dit uiterlijk eind augustus door te geven aan het secretariaat.
- Voor participatie aan de kritiekcolleges kunnen studie-uren opgespaard worden in het kader van het keuzemodule bricolage ('vrije ruimte').

Proponentsexamen

<i>Docent</i>	Curatorium, in aanwezigheid van twee leden van het college van hoogleraren	<i>Module-code</i>	MT-Propex
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling examen	<i>Omvang</i>	N.v.t.
<i>Tentamenduur</i>	1 uur en 30 minuten	<i>Periode</i>	MT2
<i>Examendata</i>	Zie examendata in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleverdata preekvoorstellen</i>	Zie hieronder bij 'bijzonderheden'	<i>Instapeis</i>	Alle vereisten van de eerste anderhalf jaar van de master, incl. 2 preekvoorstellen in het kader van praktische homiletiek

<i>Leerdoelen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel over een tevoren opgekregen tekst. - Het zelfstandig kunnen voorbereiden met het oog op bespreking van een pars binnen de verschillende theologische disciplines: exegetische Oude Testament, exegetische Nieuwe Testament, dogmatiek, homiletiek, ethiek en kerkrecht.
<i>Eindtermen</i>	N.v.t.
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	N.v.t.
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ De opgegeven tentamenstof kunnen toepassen op de praktijk van het kerkelijk leven en het geloofsleven.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Zie bij de modules exegetische OT/NT, dogmatiek, homiletiek, kerkrecht en ethiek.
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Het proponentsexamen kan afgelegd worden in de vergaderingen van het curatorium van februari, juni, september en november. - Zij die het proponentsexamen willen afleggen en preekconsent willen aanvragen, dienen dat uiterlijk tien weken voor de bewuste vergadering te melden aan de secretaris van het curatorium. Hij zal de student dan voorzien van de regeling voor het proponentsexamen. Daarin zijn de afspraken voor het proponentsexamen en het preekconsent opgenomen. - Bij het proponentsexamen dienen twee preekvoorstellen aangeleverd te worden, één over een opgegeven tekst en één over een tekst naar keuze. Uiterlijk twee weken voor de vergadering dienen deze preekvoorstellen ingeleverd te worden bij de secretaris van het curatorium en het secretariaat. - De secretaris van het curatorium vraagt bij de kerkenraad van de student een attest op. - Het proponentsexamen wordt gehouden in een vergadering van het curatorium en heeft het niveau van het kerkelijk peremptoir examen (classisexamen). - Zie ook de regelingen met betrekking tot (de aanvraag van) het preekconsent op SharePoint.

Spreekvaardigheid

<i>Docent</i>	N. Duijzer-Algra	<i>Module-code</i>	MT-Sprv
<i>Toetsvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde MT2, opgenomen in de EC's voor PPV
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Volgens afspraak
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	Volgens rooster

<i>Leerdoelen</i>	De student brengt duidelijk, levendig en met overtuiging zijn boodschap. Dit wordt bereikt door het optimaliseren van houding, adem, stem en stemgebruik, spreektempo, intonatie, presentatie en taalgebruik.
<i>Leerlijnen</i>	Praktische vaardigheden
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - De studenten die predikant hopen te worden en anderen die aangeven deel te willen nemen aan deze module, worden bij instroom in de master aan de TUA, gescreend. - In de MT1/MT2 ontvangen de studenten in principe tweewekelijks een individuele trainingssessie. Mw. Duijzer is ook aanwezig bij het houden van de preekvoorstellen, (door de studenten die deelnemen aan deze module) in de Barnabaskerk en geeft ook daar haar feedback op de presentatie van de preek.

MT1-MT2 – PERIODE 1

Persoonlijke en professionele vorming

<i>Docent</i>	H. Wijma MLD en J.W. van der Zande-de Roo	<i>Module-code</i>	MT1, MT2 en MT3-PPV
<i>Toetsvorm</i>	Gesprekken, opdrachten en reflectie-verslagen	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde master
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 t/m MT3 / periode 1 t/m 4
<i>Tentamendata</i>	De student ontvangt via Teams en/of de mail een uitnodiging voor de gesprekken	<i>Colleges</i>	2 x 2 college-uren per college-periode volgens apart rooster
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen Het verwerven en vergroten van persoonlijke professionele vaardigheden en inzichten om het persoonlijke en beroepsmatige handelen van de student te ontwikkelen.

De student:

- leert onbekende, wisselende (kerkelijke) contexten met een hoge mate van onzekerheid te hanteren om daarin te gaan leidinggeven;
- vergroot inzicht in zichzelf als spiritueel, affectief en cognitief mens achter de theologisch beroepsbeoefenaar .
- vertaalt dit inzicht in bijdragen aan het geestelijk klimaat in de gemeente
- ontwikkelt vermogen de verscheidenheid en diversiteit in de gemeente te hanteren, ook als generatiefactoren van invloed gaan zijn op de groepsdynamiek.
- groeit in het ontwikkelen van leiding gericht op het functioneren van de gemeente door besluitvorming hierover te (bege)leiden.

Eindtermen 23, 28 t/m 34, 38

Leerlijnen Schrijven, argumenteren en discussiëren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges 12 uur
Vorbereiding 2 uur
Intervisiegesprekken o.l.v. de persoonlijk begeleider (4x) 8 uur
Reflectieverslagen 4 uur

Toetseisen

- Vorbereiding van en actieve participatie tijdens de colleges en de gesprekken.
- Reflectieverslagen van de intervisiegesprekken o.l.v. de persoonlijk begeleider.
- Persoonlijk ontwikkelingsplan.

Aanbevolen literatuur De student ontvangt artikelen waarin de thema's uiteengezet worden. Daarbij vindt de student ook verwijzingen voor meer literatuur.

Bijzonderheden

- De bijeenkomsten worden met de studenten van alle drie de masterjaren gehouden.
- Voor meer informatie over dit onderdeel in de studie zie men SharePoint.

Bijbels thema

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	MT2-BThema
<i>Toetsvorm</i>	<i>Oude Testament:</i> Schriftelijk tentamen <i>Nieuwe Testament:</i> Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	19 oktober 2023 Herkansing: 18 januari 2024	<i>Colleges</i>	3x2 college-uren OT en 3x2 college-uren NT
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Bachelorniveau Bijbelse modules

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verwerft en verdiept kennis inzake Bijbels-theologische kernthema's; - verdiept inzicht in de samenhang tussen OT en NT op een essentieel theologisch thema; - ontwikkelt zijn inzicht verder in de samenhang tussen exegese en Bijbelse theologie; - oefent en versterkt exegetische vaardigheden; - is in staat om de betekenis van doorlopende Bijbelse thema's te integreren in zijn visie op de Bijbel en de gereformeerde theologie.
<i>Eindtermen</i>	3, 5, 6, 11, 14, 15
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, mondeling presenteren, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	<p><i>Oude Testament:</i> Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 6 uur Zelfstudie: 29 uur</p> <p><i>Nieuwe Testament:</i> Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 9 uur Zelfstudie: 26 uur</p>
<i>Toetseisen</i>	<p>Zowel de colleges OT als de colleges NT behandelen 'de liefde van God' als een centraal thema in de Bijbelse theologie. De studieresultaten bij deze module worden getoetst met een schriftelijk tentamen over de collegestof en de bestudeerde literatuur:</p> <p><i>Deel OT</i> [→ 29 uur]</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Feldmeier, R. und H. Spieckermann, <i>Der Gott der Lebendigen: Eine biblische Gotteslehre</i> [Topoi Biblischer Theologie 1]. Tübingen: Mohr Siebeck, 2020, 132-154. [23 p. cat. 5 → 5 uur] ◦ Oeming, M. (Hrsg.), <i>Ahavah: Die Liebe Gottes im Alten Testament</i> [Arbeiten zur Bibel und ihrer Geschichte 55]. Leipzig: Evangelische Verlagsanstalt, 2017, 13-37, 233-253, 257-276, 279-300. [86 p. cat. 2 → 17 uur] ◦ Spieckermann, H., <i>Gottes Liebe zu Israel</i> [FAT 33]. Tübingen: Mohr Siebeck, 2004, 3-19. [17 p. cat. 2 → 4 uur] ◦ Collegestof. [→ 3 uur] <p><i>Deel NT</i> [→ 26 uur]</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Carson, D.A., "Distorting the Love of God?", in Christopher W. Morgan (ed.), <i>The Love of God</i>. Wheaton: Crossway, 2016, 21-32 [12 p. cat. 2 → 3 uur]. ◦ Frey, J., "'God is Love': On the Textual Tradition and Semantics of a Core Expression of the Christian Notion of God", in R.G. Kratz and H. Spieckermann (eds.), <i>Divine Wrath and Divine Mercy in the World of Antiquity</i>, FAT II/33. Tübingen: Mohr Siebeck, 2008, 203-227. [25 p. cat. 2 → 5 uur]. ◦ O. Wischmeyer, <i>Liebe als Agape. Das frühchristliche Konzept und der moderne Diskurs</i>. Tübingen: Mohr Siebeck, 2015, 73-161. [89 p. cat. 2 → 17 uur] ◦ Collegestof. [→ 1 uur] <p>N.B. De precieze paginering en aantal studiebelastingsuren zullen worden aangegeven in het toetsmodel.</p>
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Theologieën van het Oude en Nieuwe Testament - Morris, L., <i>Testaments of Love: A Study of Love in the Bible</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 1981. - Snaith, N.H., <i>The Distinctive Ideas of the Old Testament</i>. New York: Schocken Books, 1975. - Peckham, J.C., <i>The Love of God. A Canonical Model</i>. Downers Grove: IVP Academic, 2015. - Vanhoozer, K.J., <i>Nothing Greater Nothing Better: Theological Essays on the Love of God</i>. Eerdmans: Grand Rapids, 2001.
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Deze module wordt verdeeld tussen de docent OT (6 blokken) en de docent NT (6 blokken): de eerste drie weken OT en de laatste drie weken NT. Het tentamen wordt door beiden beoordeeld. Het eindcijfer voor het tentamen Bijbels Thema bestaat uit het gemiddelde tussen het behaalde cijfer voor het deel OT en dat voor het deel NT. Voor elk van de beide onderdelen dient een voldoende gehaald te worden (5,5 en hoger), anders is herkansing nodig.

Materiële ethiek

<i>Docent</i>	Dr. C.C. den Hertog	<i>Module-code</i>	MT2-MatEth
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en opdracht	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	7 november 2023 Herkansing: 16 januari 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams, vóór het vierde dubbelcollege	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

- Het verwerven van kennis van een theologische manier van omgaan met ethische thema's.
- Het verwerven van inzicht in en vertrouwdheid met een theologische manier van omgaan met ethische thema's.
- Het op basis van de verworven kennis en vaardigheden zelfstandig een oordeel leren vormen.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15, 16

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren

Studielast Hoor-/werkcolleges 9 uur
Zelfstudie, incl. opdracht 61 uur

Toetseisen

- Huber, Wolfgang, *Ethik: Die Grundfragen unseres Lebens von der Geburt bis zum Tod*. München: C.H. Beck, 2013, 9-281. [272 p. cat. 3 → 41 uur]; of: Huber, Wolfgang, *Ethics: The Fundamental Questions of our Lives*, ed. B. McNeil. Washington: Georgetown University Press, 2015.
- Opdracht. [→ 10 uur]
- Collegedictaat. [→ 10 uur]

Aanbevolen literatuur

- Douma, J., *Medische ethiek*. Christelijke ethiek 6. Kampen: Kok, 1997.
- Heyns, J.A., *Teologiese Etiek 2/1 en 2/2*. Pretoria: N.G. Kerkboekhandel Transvaal, 1986-1989.
- Honecker, Martin, *Grundriß der Sozialethik*. Berlin: De Gruyter, 1995.
- Steensma, D.J., *Echtscheiding: Een exegetisch-ethische evaluatie*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2016.

Homiletiek 3

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT2-Hom3
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling Tentamen, portfolio-opdrachten en een preekvoorstel (c.q. preekschets)	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	In overleg met hoogleraar	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week; praktisch deel: gemiddeld 1 uur per week gedurende periode 1-3.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Volgens uit te reiken overzicht via portfolio Teams	<i>Instapeis</i>	Homiletiek op bachelorniveau

Leerdoelen

De student:

- kan beschrijven op welke wijze de heilsorde dient te functioneren in de prediking;
- krijgt inzicht in de eigen aard van verschillende soorten 'stoffen' (genres) voor de prediking;
- kan reflecteren op verschillende aspecten van de prediking aan de hand van bepaalde homiletische ontwerpen;
- ontwikkelt een verantwoorde visie op 'Christusprediking' vanuit het Oude Testament.

<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Eindtermen</i>	3 t/m 5, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 9 uur Werk- en preekcolleges praktische deel 14 uur Maken preekvoorstel (MT1- of MT2-preek) 16 uur Literatuurstudie mondeling tentamen 22 uur
<i>Toetseisen</i>	<p>1. <i>Literatuurtentamen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Kater, Maarten and Kruger, Ferdi, <i>Preaching in Arduous Times: Outline of Perspectives from the Hebrews Sermon</i>. Kampen: Summum Academic Publications, 2020, 1-126. [116 p. cat. 2/3 → 18 uur] ◦ Collegestof. [→ 4 uur] <p>2. <i>Praktische opdrachten</i></p> <p>I. In de loop van de colleges als voorbereidings- en/of verwerkingsopdracht. II. Tijdens de middagen praktische homiletiek: Globale invulling van het praktische deel (in MT1 en MT2 is dit helemaal toegespitst op de prediking en loopt van periode 1 door tot en met periode 3):</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Een preekvoorbereidingsproces doorlopen, uitmondend in een preekschets. De tekst wordt opgegeven (in groepjes). b. Een preekvoorbereidingsproces doorlopen (in groepjes), uitmondend in een individueel geschreven preek. De tekst wordt zelf gekozen. c. Een preek houden en participeren als criticus in de Barnabaskerk.
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Buttrick, David, <i>Homiletic: Moves and Structures</i>. Philadelphia: Fortress Press, 1987. - Dingemans, G.D.J., <i>Als hoorder onder de hoorders: Een hermeneutische homiletiek</i>. Kampen, Kok, 1995². - Knijff, Arie van der, <i>Bevindelijk preken: Een empirisch-homiletisch onderzoek naar bevinding in de prediking binnen de Gereformeerde Gemeenten</i>. Apeldoorn: Labarum Academic, 2019. - Long, Thomas G., <i>The Witness of Preaching</i>. Louisville: Westminster/John Knox Press, 1989. - Müller, H.M., <i>Homiletik: Eine Evangelische Predigtlehre</i>. Berlin: De Gruyter, 1996.
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Het praktische deel van deze module wordt gevolgd in periode 1, 2, en 3. - Deze module kan alleen worden afgesloten wanneer naast het tentamen aan alle vereisten is voldaan. Dat geldt uiteraard zowel het theoretische als het praktische deel van de module. Alle onderdelen, zowel de opdrachten voor Homiletiek 3 als de vereisten voor Praktische Homiletiek, dienen aan het Homiletiek-portfolio toegevoegd te worden vóór de aangegeven deadline. Het preekvoorstel wordt beoordeeld als goed, voldoende of onvoldoende. Bij een onvoldoende dient een nieuw preekvoorstel te worden ingeleverd. - Het cijfer voor Homiletiek 3 wordt bepaald door het gemiddelde van het tentamen en de opdrachten. Om de module af te kunnen sluiten, dient voor het mondelinge tentamen minimaal een 5,5 gehaald te worden; het gemiddelde dient ook minimaal een 5,5 zijn.

Pastorale dogmatiek

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	MT2-PastDog
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio en leesverslag + reflectie	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 1
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. 1 november / 1 januari	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan de pro's en contra's van verschillende theologische benaderingen en methoden, in relatie tot die van de gereformeerde theologie, onderscheiden en waarderen;
-------------------	---

- kan de consequenties van de gereformeerde benadering voor verschillende loci (met name de godsleer en de voorzienigheidsleer) doorzien en beoordelen;
- kan complexe theologische teksten samenvatten, analyseren, beredeneerd beoordelen en met elkaar vergelijken;
- kan de pastorale relevantie van dogmatische kwesties aantonen, en kan relevant theologiseren voor de pastorale praktijk;
- kan de eigen theologisch-methodische positie beredeneerd ontwikkelen.

Eindtermen

4 t/m 6, 8, 10, 15 t/m 17

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven

Studielast

Hoorcolleges 9 uur

Werkcolleges 9 uur

Collegevoorbereiding 35 uur (bestaande uit genoemde leesstof hieronder)

Zelfstudie 87 uur

Toetseisen

Leesstof voor de werkcolleges:

- Bavinck, Herman, *Magnalia Dei: Onderwijzing in de christelijke religie naar gereformeerde belijdenis*. 2e druk. Kampen: Kok, 1931, 113-165. [53 p. → 7 uur]
- Brink, G. van den, en Smits, J.C. "The Reformed Stance", in *Journal of Reformed Theology*, 9(4), 325-347. [23 p. → 3 uur] (Full text via catalogus beschikbaar)
- Calvijns, Johannes, *Institutie of onderwijzing in de christelijke godsdienst*, vertaald door C.A. de Niet, deel 1. Houten: Den Hertog, 2009, 524-605. [80 p. leesstof voor college/portfolio → 8 uur]
- Noordmans, O., "Herscheping", in Noordmans, O., *Verzamelde Werken. Deel II. Dogmatische peilingen: Rondom Schrift en Belijdenis*, ed. J.M. Hasselaar e.a. Kampen: Kok, 1979, 214-317. [104 p. leesstof voor college/portfolio → 12 uur]
- Ruler, Arnold A., "God en de chaos", in *God, schepping, mens, zonde* [Verzameld werk deel III]. Zoetermeer: Boekencentrum, 2019, 159-172 [14 p. → 2 uur]
- Ruler, Arnold A., "De mens, de zin van de geschiedenis", in *God, schepping, mens, zonde* [Verzameld werk deel III]. Zoetermeer: Boekencentrum, 2019, 307-327 [21 p. → 3 uur]
- Samenstelling portfolio voor dit onderdeel (6.000 wrd.). [→ 6 uur]

Hiernaast kiest de student een van de volgende boeken om er een leesverslag en reflectie over te schrijven: [ong. 300 p. leesstof → 30 uur, maken leesverslag en reflectie → 10 uur]

- Beek, A. van de, *Jezus Kurios* [Spreken over God 1.1]. Zoetermeer: Meinema, 1998.
- Beek, A. van de, *Een lichtkring om het kruis: Scheppingsleer in christologisch perspectief* [Spreken over God 3.1]. Zoetermeer: Meinema, 2014.
- Fergusson, David, *Creation*. Grand Rapids: Eerdmans, 2014 én McFarland, Ian A., *From Nothing: A Theology of Creation*. Louisville: WJK, 2014.
- Fergusson, David, *The Providence of God: A Polyphonic Approach*. Cambridge: CUP, 2018.
- Jüngel, Eberhard, *Gott als Geheimnis der Welt: Zur Begründung der Theologie des Gekreuzigten im Streit zwischen Theismus und Atheismus*, 3e druk. Tübingen: Mohr, 1978, onderdelen in overleg.
- Muis, Jan, *Onze Vader: Christelijk spreken over God*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2016.
- Kärkkäinen, Veli-Matti, *Creation and Humanity*. Grand Rapids: Eerdmans, 2015.
- Kärkkäinen, Veli-Matti, *Trinity and Revelation*. Grand Rapids: Eerdmans, 2014.
- Essay met theologische reflectie op een passage van een theologisch werk, in overleg vast te stellen (6.000 wrd.). [→ 40 uur]
- Eindgesprek met docent. [→ 1 uur]

MT1-MT2 – PERIODE 2

Exegese OT/NT 2

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	MT2-ExOT/NT2
<i>Toetsvorm</i>	<i>Oude Testament:</i> Eindpaper groepswerkstuk en presentie/testimonium <i>Nieuwe Testament:</i> Eindpaper groepswerk en testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC Exegese OT 1,25 EC Exegese NT 1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2 (OT) en 3 (NT)
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	OT: 2 college-uren per week (hoor en werk) NT: 3 college-uren per week (inclusief voorbereiding presentatie in werkgroepjes)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	De groepswerkstukken worden uiterlijk een week voor de gezamenlijke bespreking ingeleverd.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- maakt nader kennis met het proces van de exegese van het OT c.q. NT;
- heeft inzicht in de principes van de exegese van het OT en NT;
- is in staat om in samenwerking met andere studenten een detailexegese van een perikoop te maken;
- doet in werkgroepen praktische ervaring op met het proces van de exegese en levert hieraan een substantiële bijdrage;
- kan het verworven inzicht in de perikoop adequaat en relevant presenteren.

Eindtermen

1 t/m 4, 6, 11

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden, mondeling presenteren

Studielast

Oude Testament: 35 uur

Hoorcolleges 4,5 uur

Werkcolleges 4,5 uur

Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan groepswerkstuk 26 uur

Nieuwe Testament: 35 uur

Hoorcolleges 9 uur

Werkcolleges 4,5 uur

Collegevoorbereiding, inclusief bijdrage aan een groepswerkstuk 21,5 uur

Aanbevolen literatuur

Oude Testament:

- Gorman, M.J., *Elements of Biblical Exegesis: A Basic Guide for Students and Ministers. Revised and Expanded Edition*. Peabody: Baker Academic, 2010.
- Richelle, M., *Interpreting Israel's Scriptures: A Practical Guide to the Exegesis of the Hebrew Bible/Old Testament*. Peabody: Hendrickson, 2022.
- Stuart, D., *Old Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors*. Louisville: Westminster John Knox, 2022⁵.
- Talstra, E., *Oude en nieuwe lezers: Een inleiding in de methoden van uitleg van het Oude Testament (Ontwerpen deel II)*. Kampen: Kok, 2002.

Nieuwe Testament:

Zie bij Exegese Nieuwe Testament 1 (BT2). Een lijst met aanbevolen commentaren wordt aangeboden.

Hebreeuws 2

<i>Docent</i>	D.A.M. Sonneveldt MA	<i>Module-code</i>	MT2-Hebr2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	29 januari 2024 Herkansing: 8 april 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Min. 15 EC Hebreeuws op Ba-niveau behaald.

Leerdoelen De student:

- onderhoudt en verdiept de in de bachelor verworven kennis en vaardigheden, met name wat betreft (a) de werkwoordeterminatie en (b) de syntaxis;
- kan moeilijke Hebreeuwse teksten analyseren en in het Nederlands vertalen.

Eindtermen 1, 2, 8

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, praktische vaardigheden

Studielast Hoor-, werk- en instructiecolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 24 uur (6 x 4 uur)
Zelfstudie 37 uur

Toetseisen

- Lettinga, J.P., *Grammatica van het Bijbels Hebreeuws*, twaalfde, herziene editie door M.F.J. Baasten en W.Th. van Peursen. Leiden: Brill, 2012.
- Enkele gedeelten uit de Hebreeuwse Bijbel, door de docent op te geven (totaal ong. 120 verzen).

Te gebruiken *Editie Hebreeuwse Bijbel:*
- *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (BHS). Stuttgart, 1977 of later.

Woordenboeken:

- Broers, P.D.H., *Woordenboek van het Bijbels Hebreeuws*. Nieuw-Lekkerland: De Haan Boeken, 2007 of later.
- Clines, D.J.A. (ed.), *The Dictionary of Classical Hebrew*. 8 Volumes. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1993-2011.
- Gesenius, W. und F. Buhl, *Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch über das Alte Testament*. Leipzig: F.C.W. Vogel, 1915¹⁶ of later.
- Koehler, L. & W. Baumgartner, *Lexicon in Veteris Testamenti Libros + Supplementum*. Leiden: Brill, 1953, herdruk 1973.
- VanGemeren, W.A. (ed.), *New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis*. 5 Volumes. Carlisle: Paternoster, 1997.

Grammatica's:

- Gesenius W. e.a., *Gesenius' Hebrew Grammar, as Edited and Enlarged by the Late E. Kautzsch* (trans. A.E. Cowley). Oxford: Clarendon Press, 1910² of later.
- Joüon, P. and T. Muraoka, *A Grammar of Biblical Hebrew* (2 delen). Roma: Editrice Pontificio Istituto Biblico, 1991 of later.
- Waltke, B.K. and M. O'Connor, *An Introduction to Biblical Hebrew Syntax*. Winona Lake: Eisenbrauns, 1990.

Pastorale psychologie

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	MT2-PastPsy
<i>Toetsvorm</i>	Werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	In overleg met de docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student heeft zicht op de praktisch-theologische vragen en problemen in de omgang met volwassen/oudere mensen, al dan niet met psycho-geriatrie problematiek, of psychiatrische problematiek, en beschikt over voldoende empathisch vermogen in de pastorale omgang met deze medemens. De student heeft zicht op de sociale kaart van de hulpverlening en de plaats van de pastor daarin.
<i>Eindtermen</i>	27, 33, 35, 37
<i>Leerlijnen</i>	Psychosociale attitude
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Zelfstudie 52 uur Werkstuk/ take-home tentamen 9 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Take-home tentamen n.a.v. de literatuur en de colleges. ◦ Literatuur: <ul style="list-style-type: none"> - Heitink, G, <i>Pastorale zorg: Theorie – differentiatie – praktijk</i>. Kampen: Kok, 1998, 86-106. [20 p. cat. 2 → 4 uur] - Horst, W. ter, <i>Over troosten en verdriet</i>. Kampen: Kok, 2007, hfdst. 3. (p. 54-61) 'De doolhof van het leed'. [7 p. cat. 3 → 1 uur] - Lindijer, C.H. <i>Pastor en therapeut: Wat kan pastoraat leren van psychotherapie?</i>. 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1984, 91-267. [176 p. leesstof → 12 uur] - Pfeifer, S., <i>Psychische stoornissen en bijbelse zielszorg</i>. Leiden: Groen, 1994. [160 p. leesstof → 10 uur] - Schaap-Jonker, Hanneke, <i>Handboek pastoraat bij psychische problemen</i>. Utrecht: KokBoekencentrum, 2020. [162 p. leesstof → 10 uur] - Tieleman, Maryke, <i>Levensfasen</i>. Amsterdam: Tieleman & Boom uitgevers, 2019, hfdst. 9 'De oudere volwassene' en hfdst. 10 'De dood'. [56 p. cat. 3 → 8 uur] - Velema, W.H. <i>Geloof en gevoel</i>. Leiden: Groen, 1992. [90 p. leesstof → 6 uur] - Velema, W.H., <i>Rondom het levenseinde: Ethische en pastorale overwegingen</i>. Kampen: Kok, 1973, hfdst. 8 (p. 58-65) 'Begeleiding van de stervende'. [7 p. cat. 3 → 1 uur]

Poimeniek

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT2-Poim
<i>Toetsvorm</i>	Tentamen en reflectieverslag	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	18 januari 2024 Herkansing: 28 maart 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Uiterlijk aan het einde van de tentamenperiode van periode 2	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Verdieping van het inzicht in de poimeniek aan de hand van actuele stromingen op het gebied van het pastoraat. - Oriëntatie op terreinen van bijzonder pastoraat. - Inzicht in het specifieke karakter van pastorale zorg in een kerkelijke gemeente in relatie tot geestelijke verzorging in allerlei instellingen. - Inzicht in het ontwikkelen van een pastorale beroepshouding. - Verdere ontwikkeling van praktische vaardigheden m.b.t. het voeren van pastorale gesprekken.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 21, 23 t/m 30, 33 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Schrijven, mondeling presenteren, praktische vaardigheden, geestelijke instelling, psychosociale attitude
<i>Studielast</i>	Colleges (te besteden aan een aantal actuele thema's in het pastoraat, analyse van pastorale gesprekken aan de hand van een of meerdere casus) 9 uur Praktische opdracht (het voeren van pastorale gesprekken in een ziekenhuis, verzorgingshuis, GGZ-instelling (of vergelijkbare instelling) en daarvan schriftelijk verslag doen) 13 uur Collegevoorbereiding 4 uur Zelfstudie 44 uur

- Toetseisen**
- Ganzevoort, R.R. en J. Visser, *Zorg voor het verhaal: Achtergrond, methode en inhoud van pastorale begeleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2007, hfdst. 4 t/m 7, 11. [120 p. cat. 2 → 24 uur]
  - Heitink, G., *Pastorale zorg: Theologie, differentiatie, praktijk*. Kampen: Kok, 1998 of later, hfdst. 2 en 12. [25 p. cat. 2 → 5 uur]
  - Menken-Bekius, C. en H.C. van der Meulen, *Reflecteren kun je leren: Basisboek voor pastoraat en geestelijke verzorging*. Kampen: Kok, 2007, hfdst. 1 t/m 3. [110 p. cat. 3 → 15 uur]
- Aanbevolen literatuur**
- Bohren, Rudolf, *In der Tief der Zisterne: Erfahrungen mit der Schwermut*. München: Chr. Kaiser, 1990.
  - Doolaard, J.J.A. (red.), *Nieuw handboek geestelijke verzorging*. Kampen: Kok, 2006.
  - Immink, F.G., *In God geloven: Een praktisch-theologische reconstructie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.
  - Kamp, P. van de, *Verhalen om te leven: Levensverhalen in het pastoraat*. Utrecht: Kok, 2013.
  - Louw, Daniël, *Cura Vitae: Illness and the Healing of Life in Pastoral Care and Counseling*. Wellington: Lux Verbi, 2008.
  - Meulen, H.C. van der, *Om het geheim van het leven: Over spiritualiteit en geestelijke begeleiding*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2013.
  - Meulink-Korf, H. en A. van Rhijn, *De onvermoede derde: Inleiding in het contextueel pastoraat*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
  - Minderhoud, J., *Luisteren is een kunst: Over het voeren van verschillende gesprekken in het pastoraat*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2009.
  - Nauer, Doris, *Seelsorge: Sorge um die Seele*. Stuttgart: W. Kohlhammer, 2010.
  - Osmer, R.R., *Practical Theology: An Introduction*. Grand Rapids: Eerdmans, 2008.
  - Pelt, J.W. van, *De pastorale gemeente: Over schapen met het hart van een herder*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
  - Schenderling, Jacques, *Beroepsethiek voor pastores*. Budel: Damon, 2008.
- Bijzonderheden**
- Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.
  - Deze module moet in samenhang worden gezien met pastorale psychologie.

Theologie Nieuwe Testament: Paulus (verdiepend)

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os	<i>Module-code</i>	MT2-ThNT-VerdPau
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	11 januari 2024 Herkansing: 4 april 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Nieuwe Testament 1 en 2; Exegese Nieuwe Testament 1 en 2; Paulus op bachelorniveau

- Leerdoelen**
- De student:
- heeft verdiepte kennis van en verdiept inzicht in de belangrijkste theologische thema's in de Paulinische literatuur; toegespitst op de thema's 'genade', 'rechtvaardiging' en 'participatie in Christus';
  - toont inzicht in verschillende benaderingen van Paulus, weet een gefundeerde visie te geven en kan deze benaderingen verbinden met grondbeginselen van de gereformeerde theologie;
  - kan op basis van zijn kennis van enkele grondgedachten uit het *corpus Paulinum* een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.
- Eindtermen**
- 1 t/m 6, 10, 14 t/m 17
- Leerlijnen**
- Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, samenwerken
- Studielast**
- Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 4 uur
Zelfstudie 57 uur

- Toetseisen**
- Barclay, J.M.G., *Paul and the Power of Grace*. Grand Rapids: Eerdmans, 2020, hoofdstukken 1, 7, 8, 10 en 12. [61 p. cat. 2 → 12 uur]
  - Dunn, James D.G., *The Theology of Paul the Apostle*. Edinburgh: T&T Clark, 1998, 334-412. [78 p. cat. 2 → 15 uur]
  - Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology*. Downers Grove, IL: IVP, 2001, 189-249. [61 p. cat. 2 → 12 uur]
  - Stuhlmacher, P., *Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 1: Grundlegung. Von Jesus zu Paulus*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³, par. 18, 21 (p. 252-266, 310-347). [50 p. cat. 1 → 16 uur]
  - Collegestof. [2 uur]
- Aanbevolen literatuur**
- Hofius, O., *Paulusstudien*, WUNT 51. Tübingen: Mohr, 1994².
  - Ridderbos, H.N., *Paulus: Ontwerp van zijn theologie*. Kampen: Kok, 1984⁵.
- Bijzonderheden**
- De colleges sluiten aan bij de colleges Theologie NT Paulus in BT3. Studenten die deze module niet gevolgd hebben op bachelorniveau, kunnen deze module alsnog volgen in periode 3. Zie hiervoor de module-informatie op p. 90.

Theologie Oude Testament

<i>Docent</i>	Dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT2-ThOT
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	23 januari 2024 Herkansing: 20 maart 2024	<i>Colleges</i>	1 college-uur per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	Hebreeuws en Exegese OT op bachelorniveau

- Leerdoelen**
- De student:
- verwerft nadere kennis over de theologie van het Oude Testament;
  - leert de belangrijke theologische thema's van het Oude Testament kennen;
  - verkrijgt initieel inzicht in de methodische vragen van de discipline van de OTT;
  - kan op basis van zijn kennis van de Bijbelse theologie van het Oude Testament een zelfstandige bijdrage aan theologische vragen leveren.
- Eindtermen**
- 1 t/m 6, 8, 10
- Leerlijnen**
- Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
- Studielast**
- a) een wekelijks college over een thema uit de oudtestamentische theologie (incl. voorbereiding) 24 uur
b) schriftelijk literatuurtentamen, zelfstudie 46 uur
- Toetseisen**
- Op college worden delen besproken uit de volgende werken:
- Rad, G. von, *Theologie des Alten Testaments, Band I. Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels*. München: Kaiser Verlag, 1957.
  - Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture*. Grand Rapids: Eerdmans, 2013.
  - Dietrich, W. (ed.), *Die Welt der hebräischen Bibel. Umfeld - Inhalte - Grundthemen*. Stuttgart: Kohlhammer, 2021².
  - Janowski, B., diverse bundels *Beiträge zur Theologie und (Anthropologie) des Alten Testaments*. (De te bespreken artikelen worden bij aanvang van de module vastgesteld.)
- Schriftelijk tentamen over de op college besproken literatuur, aangevuld met:
- Jeremias, J., *Theologie des Alten Testaments*, GAT 6. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015, capita selecta. [samen 320 p. → 64 uur (incl. collegevoorbereiding)]
- Aanbevolen literatuur**
- Barr, J., *The Concept of Biblical Theology: An Old Testament Perspective*. London: SCM Press, 1999.
  - Jeremias, J., *Studien zur Theologie des Alten Testaments*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015.
  - Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture*. Grand Rapids: Eerdmans, 2013.

MT1-MT2 – PERIODE 3

Bijbelse theologie

Roulerend thema 'Het verbond'

<i>Docent</i>	Dr. H. De Waard en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	MT2-BTOT/NT-Verb
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio	<i>Omvang</i>	2,5 EC (1,25 OT en 1,25 NT)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Uiterlijk laatste dag tentamenperiode periode 3	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- verwerft inzicht in de inhoud, betekenis en het gebruik van de term 'verbond' in Oude en Nieuwe Testament;
  - weet Bijbels-theologische verbanden inzake het thema 'verbond' te leggen en uit te werken;
  - verwerft inzicht in verschillende exegetische visies op het verbond in OT en NT en kan tot een verantwoorde beoordeling komen;
  - is in staat deze visie op een heldere wijze uiteen te zetten en relevant te maken voor de gereformeerde theologie.
- Eindtermen* 1 t/m 6, 8, 10
- Leerlijnen* Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psychosociale attitude, onderzoeken, schrijven
- Studielast* *Oude Testament:*
Hoor- en werkcolleges, incl. voorbereiding 12 uur
Verwerkingsopdrachten en leesverslag 23 uur
- Nieuwe Testament:*
Hoor- en werkcolleges, incl. voorbereiding 9 uur
Leesverslag 8 uur
Exegese van één relevante perikoop en presentatie over één deelthema met exegetische reflectie 15 uur
Schrijven van een kort blog 3 uur
- Toetseisen* Een portfolio waarin een weerslag te vinden is van de voorbereiding en verwerking van de colleges over het thema 'verbond', en de verdieping en verwerking van één deelthema, gepresenteerd in een college.
- In het portfolio is voor het deel OT opgenomen:*
- De drie voorbereidings- en verwerkingsopdrachten bij de colleges.
  - Een kritische bespreking van: Hans Burger et al (eds.), *Covenant: A Vital Element of Reformed Theology*. Leiden/Boston: Brill 2021, 21-41, 79-123. (E-book via catalogus toegankelijk)
- In het portfolio is voor het deel NT opgenomen:*
- drie leesverslagen van artikelen die ter voorbereiding op de te bespreken deelthema's gelezen dienen te worden, te weten:
    - Campbell, William S. *The Nations in the Divine Economy. Paul's Covenantal Hermeneutics and Participation in Christ*. Lanham etc.: Lexington/Fortress, 2018, 299-354.
    - White, Joel, "Het ene verbond achter de verbonden. Gods trouw in heilhistorische veelkleurigheid", in Armin Baum en Rob van Houwelingen (eds.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*. Utrecht: Kokboekencentrum, 2019, 77-94.
    - Mulder, Michael, "Israël, een mysterie... Joden en heidenen onlosmakelijk verbonden in Gods gemeente", in idem, 95-110;
  - de tijdens een college te houden presentatie van een eigen beoordeling van één specifieke stellingname uit deze artikelen op basis van een eigen exegese van een hierin aangehaalde tekst;

- en een verwerking van dit thema in een theologenblog van ongeveer 750 wrd., op basis van deze presentatie, waarin de relevantie ervan wordt aangetoond en in verband wordt gebracht met andere aspecten uit deze module.

Bijzonderheden - Dit onderdeel behoort tot de integratiemodule 'Roulerend thema: Het verbond'. De student behoort voor elk van de vier deelmodules een voldoende (> 5.5) behaald te hebben voordat het tentamen als geheel wordt afgetekend. Het eindcijfer is het gemiddelde van de voor de vier deelmodules behaalde cijfers.

- Tijdens de (voor)laatste dag van de collegeperiode wordt ter afsluiting van deze integratiemodule een integraal forum-college gegeven, waarbij studenten vragen stellen.

Dogmatiek 2: Verbondstheologie

Roulerend thema 'Het verbond'

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	MT2-Dog-Verb
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1- MT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	26 maart 2024 Herkansing: 2 juli 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- kan verschillende opvattingen weergeven over het verbond, zowel uit de geschiedenis als uit het heden;
- kan participeren in systematisch-theologische discussies ten aanzien van het verbond;
- kan een beredeneerde keuze maken in het debat over a. de relatie verbond en verkiezing; b. het Bijbelse karakter van de verbondsleer;
- kan beredeneerd de christelijke verbondsleer toelichten en eventueel bekritisieren vanuit bijbelse gegevens;
- kan complexe theologische teksten (op de bovengenoemde gebieden) samenvatten, analyseren en beredeneerd beoordelen.

Eindtermen 4 t/m 6, 15 t/m 17

Leerlijnen Kritisch analyseren en synthetiseren, onderzoeken, schrijven

Studielast Hoorcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding en zelfstudie 61 uur

Toetseisen

- Barth, K. *Der Kirchliche Dogmatik* IV/1. Zürich: EVZ, 1954, 22-70. [49 p. cat. 2 → 10 uur]
- Bavinck, H. *Gereformeerde dogmatiek*. Kampen: Kok, 1967, 2:524-550, 3:174-213. [65 p. cat. 3 → 9 uur]
- Burger, Hans, "Theology without a Covenant of Works: A Thought Experiment", Chapter 16 in *Covenant: A Vital Element of Reformed Theology*. Leiden: Brill, 2021, 325-348. [24 p. cat. 2 → 5 uur] (E-book via catalogus toegankelijk)
- Genderen, J. van, en W.H Velema, *Beknopte Gereformeerde Dogmatiek*. Kampen: Kok, 1992, 493-521. [29 p. cat. 3 → 4 uur]
- Horton, Michael S., "Covenant", in Michael Allen, and Scott R. Swain (eds), *The Oxford Handbook of Reformed Theology*. New York/Oxford: OUP, 2020, 434-445. [12 p. cat. 2 → 2 uur].
- Trueman, Carl. "From Calvin to Gillespie on Covenant: Mythological Excess or an Exercise in Doctrinal Development?", *International Journal of Systematic Theology* 11 (2009), 378-397. [20 p. cat. 2 → 4 uur]
- Velde, Dolf te, "Conditions in the Covenant", Chapter 17 in *Covenant: A Vital Element of Reformed Theology*. Leiden: Brill, 2021, 349-362 [13 p. cat. 2 → 3 uur]
- Collegestof. [→ 4 uur]
- De student kiest een brontekst over het verbond, vat de hoofdgedachten daarvan samen, relateert die aan de historische context en biedt een systematisch theologische evaluatie. De tekst komt uit de gereformeerde orthodoxie, het puritanisme, of uit de

Nederlandse theologiegeschiedenis. Dit paper telt voor 1/3 van het totaalcijfer. [→ 20 uur]

- Bijzonderheden*
- Dit onderdeel behoort tot de integratiemodule 'Roulerend thema: Het verbond'. De student behoort voor elk van de vier deelmodules een voldoende (> 5.5) behaald te hebben voordat het tentamen als geheel wordt afgetekend. Het eindcijfer is het gemiddelde van de voor de vier deelmodules behaalde cijfers.
  - Tijdens de (voor)laatste dag van de collegeperiode wordt ter afsluiting van deze integratiemodule een integraal forum-college gegeven, waarbij studenten vragen stellen.

Exegese OT/NT 2

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder en dr. H. de Waard	<i>Module-code</i>	MT2-ExOT/NT2
<i>Toetsvorm</i>	<i>Oude Testament:</i> Eindpaper groepswerkstuk en presentie/testimonium <i>Nieuwe Testament:</i> Eindpaper groepswerk en testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC Exegese OT 1,25 EC Exegese NT 1,25 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 2 (OT) en 3 (NT)
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	OT: 2 college-uren per week (hoor en werk) NT: 3 college-uren per week (inclusief voorbereiding presentatie in werkgroepjes)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	De groepswerkstukken worden uiterlijk een week voor de gezamenlijke bespreking ingeleverd.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module pagina 140.

Homiletiek 4: (Verbond en prediking)

Roulerend thema 'Het verbond'

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT2-Hom-Verb
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio-opdrachten (waaronder preekvoorstellen c.q. schetsen/meditaties)	<i>Omvang</i>	2,5 EC (+ 2,5 EC praktische homiletiek 1-3)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week; praktisch deel: gemiddeld 1 college-uur per week gedurende blok 1-3.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	via Teams	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- kan de betekenis van verbondsmatige prediking typeren, het functioneren van het verbond in concrete preken analyseren en zelf een preek maken en daarin op adequate wijze gestalte geven aan het denken vanuit het verbond, waarbij hij de blijvende verbondenheid met Israël ook een verantwoorde plaats weet te geven;
- kan het belang van een trinitarische verbondsmatige prediking benoemen en dit in verband brengen met het geven van geestelijke leiding in de prediking vanuit de Schrift voor een leven vanuit het verbond;
- kan de eigen aard van de HC-prediking weergeven en zich rekenschap geven van mogelijke valkuilen en het nut en de noodzaak aantonen van deze prediking in

	leerdiensten in het kader van 'levenslang leren'; kan in samenwerking met anderen in twee schetsen over zondagen HC de actualiteit daarvan aantonen.
<i>Eindtermen</i>	3 t/m 5, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges 9 uur Collegevoorbereiding d.m.v. opdrachten 12 uur Leesverslag 23 uur Onderzoek HC-preken 13 uur Onderzoek verbondsmatig karakter preken 13 uur. Werk- en preekcolleges praktische deel 50 uur (periode 2 en 3; daarnaast 20 uur periode 1), waaronder het maken van te houden preekvoorstel (MT1-preek)
<i>Toetseisen</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Leesverslag met daarin een reflectie op de communicatie van het Evangelie vanuit het perspectief van een gereformeerde verbondstheologie: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Dingemans, G.D.J., <i>Als hoorder onder de hoorders...</i> Kampen: Kok, 1995, hfdst. 3, 4, 9 t/m 11. [→ 23 uur] 2. Opdrachten onderzoek prediking Heidelbergse Catechismus met behulp van: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Baars, A., <i>'De eenvoudige Heidelberger...!'. Een korte geschiedenis van de Catechismus-preek in Nederland.</i> Apeldoorn: TUA, 2012. ◦ Preken. [→ 13 uur] 3. Opdrachten onderzoek prediking en verbond met behulp van: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Diverse artikelen die via Teams ter beschikking gesteld worden. ◦ Preken. [→ 13 uur] 4. Globale invulling van het praktische deel (MT1/MT2-jaar): <ul style="list-style-type: none"> ◦ Een preekvoorbereidingsproces doorlopen, uitmondend in een preekschets. De tekst wordt opgegeven (in groepjes). ◦ Een preekvoorbereidingsproces doorlopen, uitmondend in een preekschets over een Zondag uit de Heidelbergse Catechismus. De Zondag wordt zelf gekozen (in groepjes). ◦ Een preekvoorbereidingsproces doorlopen (in groepjes), uitmondend in een individueel geschreven preek. De tekst wordt zelf gekozen. ◦ Een preek of meditatie houden en participeren als criticus in de Barnabaskerk (MT1- of MT2-preek).
<i>Aanbevolen literatuur</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Ferguson, Sinclair B., <i>From the Mouth of God. Trusting, Reading, and Applying the Bible.</i> Edinburgh: Banner of Truth, 2014. - Huijgen, A. e.a. (eds.), <i>Handboek Heidelbergse Catechismus.</i> Utrecht: Kok, 2013. - Webb, Stephen H., <i>The Divine Voice. Christian Proclamation and the Theology of Sound.</i> Grand Rapids: Brazos Press, 2004.
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Dit onderdeel behoort tot de integratiemodule 'Roulerend thema: Het verbond'. De student behoort voor elk van de vier deelmodules een voldoende (> 5.5) behaald te hebben voordat het tentamen als geheel wordt afgetekend. Het eindcijfer is het gemiddelde van de voor de vier deelmodules behaalde cijfers. - Tijdens de (voor)laatste dag van de collegeperiode wordt ter afsluiting van deze integratiemodule een integraal forum-college gegeven, waarbij studenten vragen stellen. - Het praktische deel van dit module-onderdeel wordt samen met het E-jaar gevolgd in blok 1, 2 en 3. - Dit module-onderdeel kan alleen worden afgesloten wanneer aan <i>alle</i> vereisten is voldaan. Dat geldt uiteraard zowel het theoretische als het praktische deel van de module. Alle onderdelen, zowel de opdrachten voor Homiletiek 4, als de vereisten voor Praktische Homiletiek, dienen aan het Homiletiek-portfolio toegevoegd te worden vóór de aangegeven deadline. Het totaal van de ingeleverde portfolio-opdrachten wordt beoordeeld met onvoldoende, matig, voldoende, goed of uitstekend. Administratief zullen daaraan respectievelijk de cijfers 4.0, 5.5, 7.0, 8.0 en 9.0 worden verbonden. Het preekvoorstel wordt beoordeeld als goed, voldoende of onvoldoende. Bij een onvoldoende dient een nieuw preekvoorstel te worden ingeleverd.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	MT2-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde MT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	1 en 2 februari (integratiecolleges) 10 t/m 19 april (studiereis)

Leerdoelen Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.

Eindtermen 11, 14, 18, 19, 33, 34, 36, 37

Leerlijnen Discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling

Studielast Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten.
Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen.
Eigen bijdragen door studenten.
Bijbelstudie.
- integratiecolleges 10 uur
- facultatieve studiereis naar Israël (zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 120v)
- collegevoorbereiding 2 uur

Aanbevolen literatuur Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.

Bijzonderheden

- Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied.
- Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland.
- Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. De studiereis naar Israël is facultatief.
- Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval van een symposium o.i.d. door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden.
In het cursusjaar 2023-2024 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen.

Kerkgeschiedenis 4: Kerk en verbond

Roulerend thema 'Het verbond'

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT2-KG-Verb
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	2 april 2024 Herkansing: 25 juni 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode 3	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - heeft kennis van en inzicht in de ontwikkelingen van de theologie van het verbond en de implicaties daarvan voor de geschiedenis van de kerk; - heeft inzicht in de oorzaken en achtergronden van kerkelijke breuken en van verscheidenheid in spiritualiteit; - bezit het vermogen om kerkelijke en theologische standpunten te contextualiseren, te waarderen en te relativiseren. <p>De leerdoelen worden bereikt door verwerking van bronnen, secundaire literatuur en onderlinge gedachtewisseling.</p>
<i>Eindtermen</i>	2, 4, 6, 8, 14, 16, 19
<i>Leerlijnen</i>	Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren, psychosociale attitude, onderzoeken, schrijven
<i>Studielast</i>	Colleges 9 uur Zelfstudie 45 uur Werkstuk 16 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Deddens, D. e.a., <i>Vrijmaking en Wederkeer</i>. Barneveld: De Vuurbaak, 1994, 9-64. [55 p. cat. 3/leesstof → 5 uur] ◦ Fesko, John V., <i>The Theology of the Westminster Standards</i>. Crossway: Wheaton, 2014, p. 125-167. [40 p. cat. 1/2 → 9 uur] ◦ Lillback, Peter A., <i>The Binding of God. Calvin's Role in the Development of Covenant Theology</i>. Grand Rapids: Baker, 2001, 81-108, 126-141. [40 p. cat. 1/2 → 8 uur] ◦ Muller, Richard A., <i>Toward the Pactum Salutis: Locating the Origins of a Concept</i>, <i>Mid-America Journal of theology</i> 18, 11-65. [45 p. cat. 2 → 9 uur] ◦ Scott Clark, R., "Christ and the Covenant: Federal Theology in Orthodoxy", in Herman J. Selderhuis (ed.), <i>A Companion to Reformed Orthodoxy</i>. Leiden: Brill, 2013, 403-428. [25 p. cat. 1/2 → 6 uur] ◦ Veenhof, C., <i>Prediking en Uitverkiezing</i>. Kok: Kampen, 1959, 5-139. [120 p. leesstof → 8 uur] ◦ Recensie (2.000-2.500 wrd.) van M. Golverdingen, <i>Om het behoud van een kerk</i>. Houten: Den Hertog, 2004. [→ 16 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	<p>Dit onderdeel behoort tot de integratiemodule 'Roulerend thema: Het verbond'. De student behoort voor elk van de vier deelmodules een voldoende (> 5.5) behaald te hebben voordat het tentamen als geheel wordt afgetekend. Het eindcijfer is het gemiddelde van de voor de vier deelmodules behaalde cijfers.</p> <p>Tijdens de (voor)laatste dag van de collegeperiode wordt ter afsluiting van deze integratiemodule een integraal forum-college gegeven, waarbij studenten vragen stellen.</p>

MT1-MT2 – PERIODE 4

Evangelistiek/Missiologie: Missionaire gemeente anno nu

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT2-Evan-MisGe
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag met eigen reflectie	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Laatste dag tentamenperiode periode 4	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - leert onderscheiden, beschrijven en verwoorden wat de grondlijnen zijn van het Bijbels-theologisch spreken over het missionaire van de kerk; - leert reflecteren op en evalueren van onderscheiden modellen van missionair gemeente-zijn met het oog op de praktijk.
<i>Eindtermen</i>	4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 18, 19, 23, 24, 33, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Colleges 9 uur Individueel dan wel gezamenlijk voorbereiden colleges 9 uur Leesverslag 52 uur
<i>Toetseisen</i>	Toetsing vindt plaats door middel van een door de student te schrijven leesverslag (in de vorm van een evaluerend artikel voor een academisch tijdschrift van max. 3.000 wrd.) waaruit zelfstandige, kritische en analyserende verwerking, met daarin beargumenteerde beoordeling, blijkt van de collegestof en de inhoud van de volgende literatuur: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Belcher, Jim, <i>Deep Church. A Third Way Beyond Emerging and Traditional</i>. Downers Grove: IVP, 2009, 9-207. [198 p. cat. 3 → 18 uur] ◦ Guder, Darrell L. (ed.), <i>The Continuing Conversion of the Church</i>. Grand Rapids: W.B. Eerdmans, 2000, vii-204. [214 p. cat. 3 → 20 uur] ◦ Paas, Stefan, <i>Church Planting in the Secular West. Learning from the European Experience</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2016, 1-49 en 181-265. [134 p. cat. 3 → 14 uur]
<i>Aanbevolen literatuur</i>	- Noordegraaf, A., <i>Vijf broden en twee vissen. Missionair gemeente-zijn in een post-moderne samenleving</i> . Zoetermeer: Boekencentrum, 1998.
<i>Bijzonderheden</i>	Dit onderdeel behoort tot de module 'Apologetiek'. Studiepunten worden pas toegekend als alle onderdelen van de module behaald zijn.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	MT2-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde MT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	1 en 2 februari (integratiecolleges) 10 t/m 19 april (studiereis)

Zie voor informatie over deze module pagina 149.

Kerkrecht

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT2-Kr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	18 juni 2024 Herkansing: 20 augustus 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- verwerft fundamentele kennis van de geschiedenis en de theologische beginselen van het gereformeerde kerkrecht;
  - verwerft inzicht in inhoud en functioneren van een gereformeerde kerkorde.
- Eindtermen* 2, 4, 6, 8, 14, 16, 19
- Leerlijnen* Kritisch analyseren en synthetiseren, discussiëren en argumenteren
- Studielast* Hoorcolleges 6 uur
Werkcolleges 3 uur
Zelfstudie 61 uur
- Toetseisen*
- Selderhuis, Herman J. (red.), *Handboek Gereformeerd Kerkrecht*. Heerenveen: Groen, 2019. [440 p. cat. 3 → 54 uur].
  - Collegestof. [→ 7 uur]

Liturgiek

<i>Docent</i>	Dr. J. van der Knijff	<i>Module-code</i>	M2-Lit
<i>Toetsvorm</i>	Leesverslag, paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 en MT2 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via de mail. Laatste dag tentamenperiode 4	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- is in staat zich zelfstandig te bezinnen op de theologische en praktische vraagstukken in het veld van de liturgiek;
  - kan de liturgische gereformeerde traditie in rapport brengen met de huidige tijd en de actuele situatie;
  - is in staat om zelfstandig een review van een publicatie op het gebied van de liturgische theologie te schrijven;
  - kan zelfstandig een paper schrijven over de achtergronden en betekenis van een van de onderdelen van de gereformeerde liturgie.
- Eindtermen* 2 t/m 6, 8, 11, 14, 16 t/m 21
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden
- Studielast* Colleges 9 uur
Collegevoorbereiding 6 uur
Schrijven boekverslag 30 uur
Schrijven paper 25 uur
- Toetseisen*
- Paper (ca. 2.000 tot 3.500 wrd, al naargelang gekozen boek voor verslag; zie programma module) over de achtergronden en betekenis van een van de onderdelen van de gereformeerde liturgie (in overleg met docent) [→ 25 uur]
  - Boekverslag (ca. 2.500 wrd) over een van de onderstaande titels. [→ 30 uur]
  - Noordmans, O., *Liturgie*. Amsterdam: Holland, 1939. [190 p.]
  - Leeuw, G, van der, *Liturgiek*. Nijkerk: Callenbach [1940]. [220 p.]

- Wolterstorff, Nicholas, *De God die wij aanbidden: Op verkenning in de liturgische theologie*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2019. [202 p.]
- Witvliet, John D., *Worship Seeking Understanding: Windows into Christian Practice*. Grand Rapids: Baker Academic, 2003. [300 p.]
- Block, Daniel I., *For the Glory of God: Recovering a Biblical Theology of Worship*. Grand Rapids: Baker Academic, 2014 [360 p.]

18. Specialisatiecolleges Master Theologie jaar 1 en 2

Algemene richtlijnen en informatie

- De specialisatiefase omvat 45 EC, waarmee reeds in het eerste studiejaar wordt gestart (10 EC 1^e jaar, 10 EC 2^e jaar, 10 EC + thesis van 15 EC 3^e jaar). Daarnaast kan een gemeentestage of minor van 10 EC gedaan worden en een keuzeminor van 15 EC.
- Voor een admissiale student is een minor van 10 EC bestaande uit de gemeentestage verplicht. Voor niet-admissiale studenten bestaat de mogelijkheid deze ruimte toe te voegen aan de specialisatie. Bovendien is het mogelijk om ook (een deel van) de keuzemodules toe te voegen aan de specialisatiefase van de master.
- In het algemeen kan bij de in deze studiegids gegeven invulling voor de specialisatiemodules gesteld worden, dat het hier om voorbeelden/modellen gaat. Alternatieve mogelijkheden zijn voorhanden. Het uiteindelijke pakket wordt in overleg tussen docent en student vastgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de eigen voorkeur van de student. Dit geldt in het bijzonder wanneer een student een major van grotere omvang wenst te doen.
- Voor studenten die de opleiding eerstegraads godsdienstleraar willen doen naast hun master aan de TUA, is het theologische gedeelte aan de CHE vrijgesteld en geeft de TUA vrijstelling van (een deel van) de keuzemodules en/of de stage. Meer informatie hierover kan men vinden op p. 18 en kan opgevraagd worden bij de studieadviseur.
- Wanneer een gewenste module niet aan de TUA wordt gedoceerd, behoort het tot de mogelijkheden dit onderdeel aan een andere instelling te volgen. Goedkeuring van de examencommissie is daarvoor vereist.
- Voor bepalingen omtrent de masterscriptie, zie men de beschrijving daarvan op p. 188v en het 'Scriptie-reglement' op SharePoint en de website.
- De masterstudie wordt afgesloten met een examen, dat bestaat uit de bespreking van de masterscriptie (die qua omvang 25.000 tot maximaal 35.000 woorden telt, inclusief voetnoten maar uitgezonderd de literatuurlijst en bijlagen). De gang van zaken is als volgt:
  - a. de student, die tot 5 personen mee mag nemen, houdt eerst een korte presentatie van zijn scriptie (10 minuten), die meetelt bij de beoordeling;
  - b. naast de begeleider stellen ook twee daartoe aangewezen hoogleraren, UD's of externe deskundigen vragen, in totaal 40 minuten: de begeleider 20 minuten, de twee anderen elk 10 minuten (afhankelijk van de situatie kan in de tijdsverdeling enige variatie aangebracht worden).
 Tijdens elke vergadering van het CoHo wordt gelegenheid geboden om het masterexamen af te leggen. Viermaal per jaar vindt er een afsluitende openbare ceremonie plaats met officiële buluitreiking. De afgestudeerde masterstudent geeft tijdens deze ceremonie een beknopte presentatie (max. 4 minuten) van zijn afstudeerscriptie. Zie voor data de jaaragenda op SharePoint.

Schema specialisatie (45 tot 70 EC)

<i>MODULE</i>	<i>MT1 Periode 3 en 4</i>	<i>MT2 Periode 3 en 4</i>	<i>MT3 Periode 1</i>	<i>MT3 Periode 2</i>	<i>MT3 Periode 3</i>	<i>MT3 Periode 4</i>
Specialisatie	10 EC	10 EC		5 EC	5 EC	
Specialisatie Thesis						15 EC
Keuzeminor (mag toegevoegd worden aan de Specialisatie)			15 EC			
Gemeentestage (EC's kunnen door niet-admissialen toegevoegd worden aan de Specialisatie of naar eigen keuze ingevuld)				10 EC		

Specialisatie Dogmatiek (1): Fundamentele dogmatiek (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	MT1-SpecDog1-FunDog
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, essay	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	9 college-uren (klokuren, in nader overleg)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen Verdieping van de kennis en het inzicht m.b.t. de module dogmatiek, zowel wat de oorsprong en methode betreft als ook wat de actuele ontwikkelingen betreft; het kunnen omgaan met bronnen en literatuur op het terrein van de dogmatiek.

Verdieping van inzicht in het eigene van de christelijk-theologische bezinning en de uitgangspunten van de christelijke dogmatiek.

Aan de orde komen inleidingsvragen: vooronderstellingen van christelijk theologisch denken, uitdagingen van modern en postmodern denken.

Het onderstaande is een model, waarvan afgeweken kan worden. Aan het begin van de specialisatie dogmatiek stellen docent en student in overleg het precieze programma vast.

Eindtermen 4 t/m 8, 12, 17 t/m 21, 37

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 9 uur
 Zelfstudie en samenstellen portfolio 162 uur
 Schrijven essay over fundamenteel-theologisch probleem 100 uur

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Dogmatiek (2): Materiële dogmatiek (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	MT2-SpecDog2-MatDog
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, essay	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	9 college-uren (klokuren, in nader overleg)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen Verdieping van inzicht in onderwerpen die vragen om dogmatische standpuntbepaling. De focus ligt op relatief recente theologische ontwerpen.

Eindtermen 4 t/m 8, 12, 17 t/m 21, 37

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Werkcolleges 9 uur
 Collegevoorbereiding 20 uur
 Zelfstudie en samenstellen portfolio, inclusief essay (in overleg) 250 uur
 Afsluitend gesprek 1 uur

- Toetseisen*
- Jenson, Robert W., *Systematic theology, Vol. 1. The Triune God*. New York: Oxford University Press, 1997. [240 p. leesstof voor portfolio → 24 uur]
  - Jenson, Robert W., *Systematic theology, Vol. 2. The Works of God*. New York: Oxford University Press, 1999. [370 p. leesstof voor portfolio → 37 uur]
  - Kasper, Walter, *Jesus der Christus*, 12e druk. Mainz: Grünewald, 1998. [320 p. leesstof voor portfolio → 32 uur]
  - Pannenberg, W., *Grundzüge der Christologie*. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 1964¹ of latere druk. [420 p. leesstof voor portfolio → 60 uur]
  - Volf, M., *After our likeness: The church as the image of the trinity*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998. [310 p. leesstof voor portfolio → 30 uur]
  - Verdiepend essay over een aspect uit de leesstof / vergelijkend essay over stukken leesstof / verbredend essay over aspecten van de leesstof. [→ 35 uur]
  - Zelf in te vullen in overleg, voor portfolio. [→ 20 uur]
  - Samenstellen portfolio en voorbereiding eindgesprek. [→ 12 uur]

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Dogmageschiedenis (1/2): Oriëntatie, Vroege Kerk en Middeleeuwen (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	MT1-SpecDogmgs1-OrVrKMe resp. MT2-SpecDogmgs2-OrVrKMe
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1½ uur	<i>Periode</i>	MT1 resp. MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	9 college-uren (klokuren, in nader overleg)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen De student:

- kan de vorming van het christologisch-trinitarisch dogma historisch en theologisch beschrijven, interpreteren en waarderen;
- kan verschillende benaderingen van dogmageschiedenis onderscheiden en waarderen;
- kan zelfstandig een dogmahistorische studie schrijven, met beredeneerde gebruikmaking van methodes die aan deze module eigen zijn.

Eindtermen 1, 2, 4 t/m 6, 8, 11, 16 t/m 19, 37, 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren

Studielast Werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie en samenstellen portfolio 262 uur

Toetseisen Onderstaande opgave is als een model te beschouwen, waarvan individueel kan worden afgeweken. Eigen interesses van de student worden aangemoedigd. In overleg met de docent wordt bepaald welk deel van de stof in een leesverslag wordt verwerkt en over welk deel van de stof een (thematisch) paper wordt geleverd.

- Andresen, Carl und Adolf Martin Ritter (Hrsg.), *Handbuch der Dogmen- und Theologiegeschichte 1: Die Lehrentwicklung im Rahmen der Katholizität*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1999², 35-754. [720 p. leesstof voor portfolio → 144 uur]
- Barth, K., *Die protestantische Theologie im 19. Jahrhundert: Ihre Vorgeschichte und ihre Geschichte*. Zürich: Theologischer Verlag Zürich, 1947¹/1960³. [150 pagina's selecteren voor leesstof portfolio → 15 uur]
- Gilg, Arnold, *Weg und Bedeutung der altkirchlichen Christologie*. München: Kaiser, 1989. [105 p. leesstof voor portfolio → 21 uur]
- Küng, Hans, *Grosse christliche Denker*. München: Piper, 1994; Nederlandse vertaling: *Grote christelijke denkers*. Kampen: Kok, 1996. [230 p. leesstof voor portfolio → 25 uur]

- Seeberg, Reinhold, *Lehrbuch der Dogmengeschichte*. Graz: Akademische Druck- und Verlagsanstalt, 1953-1955. [350 p. in overleg, leesstof voor portfolio → 40 uur]
- Samenstellen portfolio. [→ 17 uur]

Bijzonderheden - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.
- De inhoud van deze specialisatie kan in overleg met de studenten worden aangepast.

Specialisatie Ethiek: Ethiek en theologie (1) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Module-code</i>	MT1-SpecEth-EthTh1
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens aan de hand van stellingen, en leesverslag	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur per tentamen	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	N.o.t.k., in principe 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Stellingen en leesverslag week van tevoren inleveren, via e-mail		

Leerdoelen Verdieping van kennis van en inzicht in de theologische ethiek en aanwijzingen voor moraal vanuit de Schrift.

Eindtermen 4 t/m 6, 12, 15, 16, 18 t/m 21

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoor-/werkcolleges incl. voorbereiding 18 uur
Zelfstudie 262 uur

Toetseisen

- Härle, Wilfried, *Ethik. 2., überarbeitete und aktualisierte Auflage*. Berlin: De Gruyter 2018, 1-366. [366 p. cat. 1 → 120 uur]
- O'Donovan, Oliver, *Self, World, and Time: Ethics as Theology*, Volume 1. Grand Rapids: William B Eerdmans, 2013. [133 p. cat. 2 → 26 uur]
- O'Donovan, Oliver, *Finding and Seeking: Ethics as Theology*, Volume 2. Grand Rapids: William B Eerdmans, 2014. [240 p. cat. 2 → 48 uur]
- Wogaman, J. Philip, *Christian Ethics: A Historical Introduction*. Second Edition. Louisville: Westminster John Knox, 2011. [340 p. cat. 2 → 68 uur]

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Ethiek: Ethiek en theologie 2 (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Module-code</i>	MT2-SpecEth-EthTh2
<i>Toetsvorm</i>	Mondelinge tentamens aan de hand van stellingen, en leesverslag	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur per tentamen	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	N.o.t.k., in principe 2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Stellingen en leesverslag week van tevoren inleveren, via e-mail		

<i>Leerdoelen</i>	Verdieping van kennis van en inzicht in de theologische ethiek en aanwijzingen voor moraal vanuit de Schrift.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 12, 15, 16, 18 t/m 21
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor-/werkcolleges incl. voorbereiding 18 uur Zelfstudie 262 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Hays, Richard B., <i>The Moral Vision of the New Testament: Community, Cross, New Creation. A Contemporary Introduction to New Testament Ethics</i>. New York: HarperSanFrancisco, 1996, 1-406. [406 p. cat. 2 → 75 uur] ◦ Mühling, Markus, <i>Systematische Theologische Theologie: Ethik</i>. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2012. [288 p. cat. 1 → 87 uur] ◦ Wright, Christopher J.H., <i>Old Testament Ethics for the People of God</i>. Leicester: IVP Academic, 2004, 16-471. [455 p. cat. 2 → 90 uur] ◦ Collegedictaat. [→ 10 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Evangelistiek/Missiologie (1): Bijbelse fundering en geschiedenis (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT1-SpecEvan1-BFunGs
<i>Toetsvorm</i>	Tentamens en/of leesverslagen, mini-scripties, scriptie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	In overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie; - leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek; - leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's; - leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	<p>Colleges (in overleg) 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie 262 of 280 uur</p> <p>Onderdeel van dit eerste deel van de specialisatie is het actief participeren in de keuzemodule Summer University bij All Nations in London op grond waarvan een uitvoerig explorerend paper wordt geschreven over een daar aangereikt thema (5 EC)</p>
<i>Toetseisen</i>	<p>In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld uit de volgende literatuur. Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.</p> <p><i>A. Bijbelse fundering van de missiologie en evangelistiek.</i> Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Becker, R., "Matthew 28:18-20 interpreted from the point of view of the apostolate", in Tj. Baarda e.a., <i>Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J.</i>

Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam. Kampen: Kok, 1978, 46-58.

- Bevans, Stephen B. and R.P. Schroeder, *Constants in Context: A Theology of Mission for Today.* New York: Orbis Books, 2006, 7-31.
- Blauw, J., *Goden en mensen: Plaats en betekenis van de heidenen in de heilige Schrift.* Groningen: Niemeijer, 1950.
- Blauw, J., *Gottes Werk in dieser Welt: Grundzüge einer biblischen Theologie der Mission.* München: Kaiser Verlag, 1961.
- Boer, H.R., *Pentecost and the Missionary Witness of the Church.* Franeker: Wever, 1955 of Boer, H.R., *Pentecost and missions.* London: Lutterworth Press, 1962.
- Bosch, D.J., *Die Heidenmission in der Zukunftsschau Jesu: Eine Untersuchung zur Eschatologie der synoptischen Evangelien.* Zürich: Zwingli Verlag, 1959.
- Bosch, D.J., "The why and how of a true biblical foundation for mission", in Tj. Baarda e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missiologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam.* Kampen: Kok, 1978, 33-45.
- Bouw, W.J. (red.), *Evangelisatie: Wat verstaan we eronder?* Kampen: Kok, 1981.
- Dodd, C.H., *The Apostolic Preaching and its Development.* London: Hodder & Stoughton, 1936 of later, of in vertaling: *De apostolische prediking en haar ontwikkelingsgang.* Nijkerk: Callenbach, s.a.
- Honig, A.G., *Bijdrage aan het onderzoek naar de fundering van de zendingsmethode der comprehensive approach in het Nieuwe Testament.* Kampen: Kok, 1951.
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions.* Grand Rapids: Baker Books, 2000.
- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey.* Grand Rapids: Baker Books, 2004.
- Noordegraaf, A., *Creatura Verbi: De groei van de gemeente volgens de Handelingen der Apostelen.* 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1983 of later.
- Noort, G. e.a., *Als een kerk opnieuw begint: Handboek voor missionaire gemeenschapsvorming.* Zoetermeer: Boekencentrum, 2008.
- Schnabel, E.J., *Early Christian Mission: Jesus and the Twelve.* Illinois/Leicester: IVP, 2004.
- Schnabel, E.J., *Early Christian Mission: Paul and the early Church.* Illinois/Leicester: IVP, 2004.
- Spijker, Jan van 't e.a., *Betrokken in Gods missie. Basisboek missiologie* Utrecht: KokBoekencentrum uitgevers, 2023.
- Swigchem, D. van, *Het missionair karakter van de christelijke gemeente volgens de brieven van Paulus en Petrus.* Kampen: Kok, 1955.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap.* Kampen: Kok, 1975.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de Evangelistiek.* Kampen: Kok, 1978.
- Versteeg, J.P., "De bijbelse fundering van de zending", in *Gij die eertijds verre waart... Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending.* Utrecht: De Banier, 1978, 11-60.
- Versteeg, J.P., "Opdracht in viervoud", in W.J. Bouw (ed.), *Evangelisatie: Wat verstaan we eronder?* Kampen: Kok, 1981, 9-47.
- Wright, Christopher J.H., *The Mission of God: Unlocking the Bible's Grand Narrative* Downers Grove: IVP, 2006.

B. Tentamen en/of leesverslagen Geschiedenis van de zending.

Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:

- Berg, J. van den, *Constrained by Jesus' love: An Inquiry into the Motives of the Missionary Awakening in great Britain in the Period between 1698 and 1815.* Kampen: Kok, 1956.
- Harnack, A. von, *Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrhunderten.* Leipzig: J.C. Hinrichse Buchhandlung, 1924.
- Hof, I.P.C. van 't, *Op zoek naar het geheim van de zending: In dialoog met de Wereldzendingsconferenties 1910-1963.* Wageningen: Veenman & zonen, 1972.
- Joosse, L.J., *Reformatie en zending: Bucer en Walaeus: Vaders van reformatorische zending.* Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1988.
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions.* Grand Rapids: Baker Books, 2000.

- Moreau, A.S. e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Books, 2004.
- Neill, Stephen, *A History of Christian Missions*. Harmondsworth: Penguin Books, 1986².
- Spijker, Jan van 't, *To Participate in God's Mission. Looking for an ecclesial structure to be a witnessing church today* Utrecht: Eburon Academic Publishers, 2021 (beschikbaar als download at: <https://theoluniv.ub.rug.nl/426/>).
- Wind, A., *Zending en oecumene in de twintigste eeuw*, (1, 2a en 2b). Kampen: Kok, 1984, 1991, 1998.
- Yates, Timothy, *Christian Mission in the Twentieth Century*. Cambridge: University Press, 1994 of later.

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Evangelistiek/Missologie (2): Theologie van de zending (tevens PEP-cursus)

Missionaire theologie

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT2-SpecEvan2-ThZen
<i>Toetsvorm</i>	Tentamens en/of leesverslagen, mini-scripties, scriptie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	In overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen De student:

- leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie;
- leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missologie en/of de Evangelistiek;
- leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's;
- leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Colleges (in overleg) 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 262 of 280 uur

Toetseisen In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld uit de volgende literatuur. Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.

Theologie van de missologie en de evangelistiek.

Capita selecta (in overleg) uit o.a. de volgende literatuur:

- Baarda, Tj. e.a., *Zending op weg naar de toekomst: Essays aangeboden aan prof. dr. J. Verkuyl ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar in de missologie en evangelistiek aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit te Amsterdam*. Kampen: Kok, 1978.
- Bavinck, J.H., *Religieus besef en christelijk geloof*. Kampen: Kok, 1949.
- Bavinck, J.H., *Inleiding in de zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1954.
- Bevans, S.B. and R.P. Schroeder, *Constants in Context: A Theology of Mission for Today*. New York: Orbis Books, 2006.
- Bosch, D.J., *Witness to the World: The Christian Mission in Theological Perspective*. London: Marshall, Morgan and Scott, 1980.
- Bosch, D.J., *Transforming Mission: Paradigm shifts in theology of mission*. New York: Orbis Books, 2011 of later, Twentieth anniversary edition.

- Doleweerd, J.H. van (red.) e.a., *Gij zult Mijn getuigen zijn: Zending in bijbels perspectief*. Houten: Den Hertog, 2006.
- Jongeneel, J.A.B., *Missiologie II: Missionaire theologie*. 's-Gravenhage: Boekencentrum, 1991.
- Jongeneel, J.A.B., "Christelijke theologie als missionaire theologie", *Kerk en theologie*, 55^e jaargang (2004), 42-53.
- Kraemer, H., *The Christian Message in a nonchristian World*. London: Edinburgh House, 1938 of andere druk.
- Kraemer, H., *Religion and the Christian Faith*. Cambridge: James Clarke, 2002, reprint.
- Moreau, A.S. (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions*. Grand Rapids: Baker Books, 2000.
- Moreau, A.S e.a., *Introducing World Missions: A Biblical, Historical, and Practical Survey*. Grand Rapids: Baker Books, 2004.
- Newbigin, L., *The Gospel in a Pluralist Society*. Grand Rapids: Eerdmans, 1989.
- Newbigin, L., *The Open Secret: An Introduction to the Theology of Mission*. Grand Rapids: Eerdmans, 1995, revised editio.
- Versteeg, J.P. e.a., *Gij die eertijds verre waart... Een overzicht van de geschiedenis en taken van de zending*. Utrecht: De Banier, 1978.
- Verkuyl, J., *Inleiding in de nieuwere zendingswetenschap*. Kampen: Kok, 1975.
- Verkuyl, J., *Zijn alle godsdiensten gelijk?* Kampen: Kok, 1984⁵ of later, 103-142.
- Visser, P.J., *Bemoeyenis en getuigenis: Het leven en de missionaire theologie van Johan H. Bavinck*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1997.

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkgeschiedenis (1): Early Modern Christianity (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT1-SpecKg1-EModChr
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:

- verkrijgt kennis van de principia en de belangrijkste problematieken van kerkhistorisch onderzoek met name m.b.t. Early Modern Christianity (1400-1700);
- verkrijgt grondige kennis van de kerkelijke en theologische ontwikkelingen in drie hoofdperiodes namelijk Late Middeleeuwen, Reformatie en Orthodoxie;
- is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in de literatuur van en over Early Modern Christianity.

Eindtermen 2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Presentatie 30 uur
Zelfstudie 232 uur

Toetseisen

- Bradley, James E. and Muller, Richard, A., *Church History: An Introduction to Research Reference Works, and Methods*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016. [210 p. cat. 3 → 25 uur]
- Brady, T.A. e.a., *Handbook of European History 1400-1600, Vol. II: Visions, Programs and Outcomes*. Leiden: Brill, 1995, 1-415. [360 p. cat. 2 → 69 uur]

- Ehrenpreis, S. und Ute Lotz-Heumann, *Reformation und Konfessionelles Zeitalter*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2002. [120 p. cat. 3 → 12 uur]
- Lehner, Ulrich L., e.a., *The Oxford Handbook of Early Modern Theology, 1600-1800*. Oxford: OUP, 2016, capita selecta. [420 p. cat. 2 → 84 uur]
- Müller, Sigrid, *Theologie und Philosophie im Spätmittelalter*. Münster: Aschendorff, 2018, capita selecta. [220 p. cat. 2 → 42 uur]
- Presentatie van een minder bekend theoloog of kerkhistorisch moment uit EMC. [→ 30 uur]

- Bijzonderheden*
- Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
  - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkgeschiedenis (2): Early Modern Christianity (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT2-SpecKg2-EModChr
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen*
- De student:
- verkrijgt grondige kennis van de kerkelijke en theologische ontwikkelingen in drie hoofdperiodes, namelijk Late Middeleeuwen, Reformatie en Orthodoxie;
  - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in de literatuur van en over Early Modern Christianity.

Eindtermen 2, 4, 6, 8, 14, 16, 19

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Presentatie 30 uur
Zelfstudie 232 uur

- Toetseisen*
- Bakker, J.T., *Coram Deo: Bijdrage tot het onderzoek naar de structuur van Luthers theologie*. Kampen: Kok, 1956. [230 p. leesstof → 24 uur]
  - Ebeling, G., *Luthers Seelsorge: Theologie in der Vielfalt der Lebenssituationen an seinen Briefen dargestellt*. Tübingen: Mohr, 1997. [240 p. cat. 2/3 → 45 uur]
  - Jung, Martin, *Frömmigkeit und Theologie bei Melanchthon*. Tübingen: Mohr Siebeck, 1998. [340 p. cat. 2/3 → 61 uur]
  - Wengert, Timothy J., *Human Freedom, Christian Righteousness: Philip Melanchthon's Exegetical Dispute with Erasmus of Rotterdam*. New York: Oxford University Press, 1998. [270 p. cat. 2/3 → 50 uur]
  - H.A. Speelman, *Melanchthon and Calvin on confession and Communion : early modern Protestant penitential and eucharistic piety*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2016. [240 p. cat. 2 → 52 uur]

- Bijzonderheden*
- Bovenstaande is een model. Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
  - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkrecht (1): Theologie en het kerkrecht (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT1-SpecKr1-ThKr
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - verwerft fundamentele kennis van de geschiedenis en de theologische beginselen van het gereformeerde kerkrecht; - verwerft inzicht in verschillende visies op de theologie van het kerkrecht.
<i>Eindtermen</i>	2, 4, 6, 8, 14, 16, 19
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie 262 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Bouwman, H., <i>Gereformeerd kerkrecht I en II</i>. Kampen: Kok, 1928. [1.000 p. cat. 3/leesstof → 80 uur] ◦ Coertzen, P., <i>Gepas en Ordelyk: 'n Teologiese verantwoording van die orde vir en in die kerk</i>. Pretoria: Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, 1991. (Engelse vert.: Coertzen, P. "Decently and in order": A theological reflection in the order for, and the order in, the church. Leuven: Peeters, 2004. [240 p. cat. 2 → 42 uur] ◦ Harnack, A., <i>Entstehung und Entwicklung der Kirchenverfassung und des Kirchenrechts in den ersten zwei Jahrhunderten</i>. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1978. [100 p. cat. 3 → 14 uur] ◦ Maurer, W., <i>Die Kirche und ihr Recht: Gesammelte Aufsätze zum evangelischen Kirchenrecht</i>. Tübingen: Mohr, 1976, 1-207. [200 p. cat. 2 → 38 uur] ◦ Artikel <i>Theologische Realenzyklopädie</i>, Band 18, 662-749. [87 p. cat. 2 → 18 uur] ◦ Twee à drie monografieën, in overleg vast te stellen. [→ 70 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student. - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Kerkrecht (2): Theologie en het kerkrecht (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT2-SpecKr2-ThKr
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, papers	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - is in staat kerkrechtelijke problematieken te analyseren en daarvoor oplossingen aan te dragen; - is in staat innovatief met kerkrecht om te gaan.
<i>Eindtermen</i>	2, 4, 6, 8, 14, 16, 19
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Papers 40 uur Zelfstudie 222 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Golverdingen, M, <i>Oud en nieuw kerkrecht</i>. Apeldoorn: TUA-scriptie, 2001. [120 p. cat. 2 → 24 uur] (beschikbaar op www.kerkrecht.nl). ◦ Jansen, Joh., <i>De kerkelijke tucht: Handleiding ten dienste der Gereformeerde Kerken</i>. Nijverdal: Bosch, 1913. [160 p. cat. 3 → 22 uur] ◦ Kamphuis, J., <i>Verkenningen III. Opstellen over kerk en kerkrecht</i>. Goes: Oosterbaan & Le Cointre, 1966. [140 p. leesstof → 14 uur] ◦ Oldenhuis, F.T., <i>Rechtsvinding van de burgerlijke rechter in kerkelijke conflicten: De strijd om het zelfstandig bestaan van de plaatselijke kerk</i>. Groningen: De Vuurbaak, 1977. [60 p. cat. 2 → 12 uur] ◦ Steensma, Douwe J., <i>Waarom trouwen? De publieke bevestiging van een relatie</i>. Heerenveen: Boekencentrum, 2021. [180 p. leesstof → 18 uur] ◦ Trimp, C., <i>Ministerium: Een introductie in de reformatische leer van het ambt</i>. Barneveld: Vuurbaak, 1982. [200 p. cat. 2 → 40 uur] ◦ Witte, John Jr., <i>The Reformation of Rights</i>. Cambridge: CUP, 2007, 10-80. [70 p. cat. 2 → 16 uur] ◦ Verdere literatuur in overleg. [→ 76 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student. - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Nederlandse Kerkgeschiedenis (model): 19^e en 20^e eeuw (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke en prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT1/2-SpecNedKg1/2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, werkstuk	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 resp. MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Datum in overleg met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams, uiterlijk een week voor het tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - verkrijgt kennis van de principia van kerkhistorisch onderzoek m.b.t. de Nederlandse kerkgeschiedenis van de 19^e en 20^e eeuw; - verkrijgt grondige kennis van de kerkelijke en theologische ontwikkelingen in de Nederlandse protestantse kerkgeschiedenis van de 19^e en 20^e eeuw; - is in staat zelfstandig een beknopt onderzoek in te stellen naar een kerkhistorisch moment of een kerkhistorische persoon die in deze periode van invloed is geweest op de ontwikkelingen in kerkelijk Nederland.
<i>Eindtermen</i>	2, 4, 6, 8, 14, 16, 19
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling

<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Werkstuk 30 uur Literatuurstudie 232 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Bradley, James E. and Muller, Richard, A., <i>Church History: An Introduction to Research Reference Works, and Methods</i>. Grand Rapids: Eerdmans, 2016. [210 p. cat. 3 → 25 uur] ◦ Eijnatten, J. van en F.A. van Lieburg, <i>Nederlandse religiegeschiedenis</i>. Hilversum: Verloren, 2005, 169-400. [230 p. cat. 3 → 33 uur] ◦ McLeod, H., <i>Religion and the People of Western Europe 1789-1989</i>. Oxford / New York: Oxford University Press 1997². [208 p. cat. 2 → 40 uur] ◦ Meijering, E.P., <i>Het Nederlands christendom in de twintigste eeuw</i>. Amsterdam: Balans, 2007. [553 p. cat. 3 → 74 uur] ◦ Selderhuis, H.J. (red.), <i>Handboek Nederlandse kerkgeschiedenis</i>. Kampen: Kok 2010², 603-928. [325 p. cat. 2 → 60 uur] ◦ Werkstuk over een kerkhistorisch moment of een kerkhistorische persoon uit de Nederlandse kerkgeschiedenis 1800-2000. [→ 30 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - In overleg met de docent kan dit model worden aangepast en een eigen toespitsing en/of vervolg aan deze specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student. - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Nieuwe Testament (1): Context NT (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. M.C. Mulder en	<i>Module-code</i>	MT1-SpecNT1-ContNT
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week (naast Aramees/LXX: separaat)
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vermeerderd en verdiept zijn kennis van de context van het Nieuwe Testament; - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de contemporaine religieuze wereld, relevante archeologische data, de Joodse <i>Umwelt</i> van het Nieuwe Testament en de intertestamentaire literatuur; - verwerft zodanige kennis van het Bijbels Aramees c.q. de Septuaginta dat hij in staat is Bijbels-Aramese teksten c.q. de Septuaginta te lezen en de relevantie daarvan voor de uitleg van het Nieuwe Testament naar waarde kan schatten.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Studie Bijbels Aramees of Septuaginta 70 uur Zelfstudie 192 uur
<i>Toetseisen</i>	<p>A. <i>Bijbels Aramees of Septuaginta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Zie separate opgave voor Bijbels Aramees 1. [→ 70 uur] ◦ Idem keuzemodule Septuaginta. [→ 70 uur]

B. *Historia/Umwelt Nieuwe Testament* [→ 192 uur, literatuurtentamen]

I. Archeologie en de sociale politieke context:

- Charlesworth, James C. (ed.), *Jesus and Archaeology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2006, 11-83 (art. van James C. Charlesworth, "Jesus Research and Archaeology: A New Perspective", en van Seann Freyne, "Archaeology and the Historical Jesus"). [72 p. cat. 2 → 14 uur]
- Cline, Eric H., *Biblical Archaeology: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford, 2009, hfdst. 1-6 en 10-11. [84 p. cat. 2/3 → 13 uur]
- Evans, C.A., *Jesus and His World: the Archaeological Evidence*. Louisville: Westminster John Knox Press, 2012. [143 p. cat. 2 → 28 uur]

II. Intertestamentaire en rabbijnse literatuur: Joodse religieuze context

- Helyer, Larry R., *Exploring Jewish Literature of the Second Temple Period: A Guide for New Testament Students* (Christian Classics Bible Studies). Downers Grove: IVP Academic, 2002. [461 p cat. 2 → 94 uur]
- Schechter, S., *Aspects of Rabbinic Theology. Major Concepts of the Talmud*. New York: Schocken, 1961 en Edinburgh: Peabody, 1998, alle uitgaven bruikbaar, hfdst. 1-11, 17, 18. [219 p. cat. 2 → 43 uur]

- Bijzonderheden*
- Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof.
  - Aramees 1 wordt als keuzemodule aangeboden in periode 3.
  - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.
  - Dit programma wordt aangeboden in combinatie met de Specialisatie Nieuwe Testament. De inhoud van deze specialisatie kan in overleg met de studenten worden aangepast.
  - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Nieuwe Testament (2): Theologie NT (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	MT2-SpecNT2-ThNT
<i>Toetsvorm</i>	Essay en mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Educator. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen*
- De student:
- vermeerderd en verdiept zijn kennis van de theologie van het Nieuwe Testament;
  - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de theologie van het Nieuwe Testament;
  - kan bij specifieke onderwerpen in de theologie van het Nieuwe Testament een eigen visie formuleren.

Eindtermen 1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 262 uur

- Toetseisen**
- I. *Werkcolleges*: I.H. Marshall, *New Testament Theology: Many Witnesses, One Gospel*. Downers Grove, IL: IVP, 2004. Voor de werkcolleges worden nader op te geven delen bestudeerd.
- II. *Essay*. Traceren en kort beschrijven van een actueel onderwerp op het nieuwtestamentisch vakgebied. Optie: verkenning voor een scriptieonderwerp. [→ 55 uur]
- III. *Literatuurtentamen*:
- Baum, A.D. en P.H.R. van Houwelingen (eds.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, met uitzondering van hoofdstuk 2, 12, 14 en 19 [300 p. cat 2 → 30 uur]
  - Dunn, James D.G., *New Testament Theology: An Introduction*. Nashville: Abingdon, 2009. [160 p. cat. 2 → 32 uur]
  - Eastman, S.G., *Paul and the Person. Reframing Paul's Anthropology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2017, 1-25 en 85-185. [125 p. cat. 2 → 24 uur]
  - Hofius, O., *Neutestamentliche Studien*. WUNT 132. Tübingen: Mohr Siebeck, 2000, 361-377. [17 p. cat. 1 → 6 uur]
  - Schreiner, Thomas R., *Magnifying God in Christ: A Summary of New Testament Theology*. Grand Rapids, MI: Baker, 2010. [248 p. cat. 2 → 50 uur]
  - Stuhlmacher, Peter, *Biblische Theologie des Neuen Testaments, Band 2. Von der Paulusschule bis zur Johannesoffenbarung*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005³, hfdst. 4-6. [286 p. cat. 2 → 65 uur]
- Bijzonderheden**
- Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof.
  - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.

Specialisatie Oude Testament (1): Context en Inleiding (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT1-SpecOT1-ContInl
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio en bespreking	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4 ⁴
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	Twee werkcolleges van drie uur
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Portfolio / gesprekspunten inleveren uiterlijk 1 week voor tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen**
- De student:
- vermeerderd en verdiept zijn kennis van Israëls Umwelt en de inleidingsvragen van het Oude Testament;
  - is in staat om zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de religies, de literatuur en de geschiedenis van de contemporaine wereld van het Oude Testament, en van de ontstaansgeschiedenis van het Oude Testament;
  - verwerft naast de kennis van het Bijbels Hebreeuws een initiële beheersing van het Bijbels Aramees, zodanig dat hij in staat is met de nodige hulpmiddelen een Bijbels-Aramees tekst te lezen.
- Eindtermen**
- 1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21
- Leerlijnen**
- Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
- Studielast**
- Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 18 uur
 Studieonderdeel Bijbels Aramees 70 uur
 Portfolio 192 uur

⁴ In onderling overleg worden colleges voor deze module eventueel gegeven in periode 3.

Toetseisen

A. Bijbels Aramees 1

- Zie separate opgave voor Bijbels Aramees 1. Bijbels Aramees bestaat uit twee delen: Aramees 1 is verplicht en Aramees 2 aanbevolen. Wie tevens Aramees 2 doet, kan vermindering van de studielast voor onderdeel C aanvragen [→ 70 uur]

B. Umwelt Oude Testament

- Bill T. Arnold and Brent A. Strawn (eds.), *The World around the Old Testament: The Peoples and Places in the Ancient Near East*. Grand Rapids: Baker Academic, 2016, hfdst. 2 (Assyria), 3 (Babylonia), 5 (Egypt), 7 (Aram), 10 (Filistea), 11 (Persia). [340 p. leesstof voor portfolio → 34 uur]
- Hays, C.B., *Hidden Riches: A Sourcebook for the Comparative Study of the Hebrew Bible and Ancient Near East*. Westminster: John Knox Press, 2014, 40-410. [370 p. leesstof voor portfolio → 37 uur]

C. Inleiding Oude Testament

- Hess, Richard S., *The Old Testament: A Historical, Theological, and Critical Introduction*. Grand Rapids: Baker Academic, 2016. [713 p. leesstof voor portfolio → 71 uur]
- Hess, Richard S. and Bill T. Arnold (eds.), *Ancient Israel's History: An Introduction to Issues and Sources*. Grand Rapids: Baker Academic, 2014, 1-425. [425 p. leesstof voor portfolio → 43 uur]

Samenstellen portfolio [7 uur]

Bijzonderheden

In de specialisatie legt de student een portfolio aan op basis van gelezen literatuur; richtlijnen voor portfolio en essay zijn op te vragen bij de docent. Over de literatuur en het portfolio/essay vindt een bespreking plaats. Bovenstaande literatuuropgave is een model; in overleg met de docent kan een ander pakket worden afgesproken. Voor de specialisatie OT kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Oude Testament (2): Theologie van het OT (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT2-SpecOT2-ThOT
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, essay, bespreking	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4 ⁵
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	Twee werkcolleges van drie uur
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Portfolio / essay inleveren uiterlijk 1 week voor tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- verwerft nadere kennis van de discipline van de theologie van het Oude Testament;
- vermeedert en verdiept zijn kennis van de theologie van de diverse boeken van het Oude Testament;
- vermeedert en verdiept zijn kennis van doorgaande theologische thema's in het Oude Testament;
- is in staat om zelfstandig zijn weg te vinden in theologische vraagstukken betreffende het Oude Testament.

Eindtermen

1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Hoor/werkcolleges incl. voorbereiding 18 uur
Portfolio en essay 262 uur

⁵ In onderling overleg worden colleges voor deze module eventueel gegeven in periode 3.

Toetseisen

Portfolio, bestaande uit drie delen:

I. Vast deel

- Brueggemann, W., *Theology of the Old Testament: Testimony, Dispute, Advocacy*. Minneapolis: Fortress Press, 1997, 117-403. [280 p. → 35 uur]
- Jeremias, J., *Theologie des Alten Testaments*, GAT 6. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015, capita selecta. [200 p. → 25 uur]

II. *Secties uit enkele van de volgende oudtestamentische theologieën*, naar keuze, met een omvang van ± 800 bladzijden:

- Rad, G. von, *Theologie des Alten Testaments, Band I. Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels*. München: Kaiser Verlag, 1957; Zimmerli, W., *Grundriss der alttestamentlichen Theologie*. Stuttgart: Kohlhammer, 1972 of later; Westermann, C., *Theologie des Alten Testaments in Grundzügen*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1978 of later; House, P.R., *Old Testament Theology*. Downers Grove: Intervarsity Press, 1998; Rendtorff, R., *Theologie des Alten Testaments. Ein kanonischer Entwurf. Band 2: Thematische Entfaltung*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2001; Goldingay, J., *Old Testament Theology, I, II and III*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2003, 2006 en 2009; Moberly, R.W.L., *Old Testament Theology: Reading the Hebrew Bible as Christian Scripture*. Grand Rapids: Eerdmans, 2013; Kessler, John, *Old Testament Theology: Divine Call and Human Response*. Waco: Baylor University Press, 2013; Jeremias, J., *Studien zur Theologie des Alten Testaments*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015; Dietrich, W. (ed.), *Die Welt der hebräischen Bibel. Umfeld – Inhalte – Grundthemen*. Stuttgart: Kohlhammer, 2021²; Janowski, B., *Anthropologie des Alten Testaments. Grundfragen – Kontexte – Themenfelder*. Tübingen: Mohr Siebeck, 2019. [→ 90 uur]

III. *Literatuur* toegespitst op een thema uit de oudtestamentische theologie (artikelen, monografieën), zelf in te vullen in overleg. [600-700 p. → 70 uur]

- Verdiepend / vergelijkend / verbredend essay over aspecten van de leesstof [30 uur]
- Samenstellen portfolio en gesprekspunten [12 uur]

Bijzonderheden

Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Praktische theologie (1): Een praktische theologie van de gebrokenheid en het lijden (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT1-SpecPT1-PrakThGebr
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, presentatie	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	MT1 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	5 dagdelen in periode 2 en 3 , in onderling overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

De student:

- vermeerderd en verdiept zijn kennis van de verschillende aspecten van de praktische theologie en van verschillende onderzoeksmethoden, waaronder de fenomenologische benadering;
- verwerft kennis en inzicht in christelijke praktijken met name over de plaats en betekenis van Christus voor en in die praktijken, zowel wat betreft de wetenschappelijke doordenking als de praktische uitwerking daarvan;
- kan adequaat een visie verwoorden hoe recht gedaan kan worden in pastoraat en prediking aan een 'Christopraxis'.

Eindtermen

4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 26 t/m 30, 33 t/m 38

<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Presentatie 20 uur Preekvoorstel 20 uur Zelfstudie 222 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Swinton, John, <i>Finding Jesus in the Storm. The Spiritual Lives of Christians with Mental Health Challenges</i>. London: SCM Press, 2020. [200 p. cat. 1/2 → 60 uur] ◦ Root, Andrew, <i>Christopraxis: A Practical Theology of the Cross</i>. Minneapolis: Fortress Press, 2014. [285 p. cat. 1 → 90 uur] ◦ Preekvoorstel. [→ 20 uur] ◦ Diverse artikelen en collegestof. [→ 72 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen/vragen te maken over de bestudeerde stof. - Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering. - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.

Specialisatie Praktische theologie (2): Nadere terreinverkenning (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT2-SpecPT2-NadTer
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen, presentatie, onderzoeksopzet	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	1 uur	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	5 dagdelen in periode 1-3 , in onderling overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. In overleg met docent.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	<p>De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vermeerderd en verdiept zijn kennis van de verschillende aspecten van de praktische theologie en van verschillende onderzoeksmethoden, waaronder de fenomenologische benadering; - verwerft nadere kennis van en inzicht in christelijke praktijken door middel van de opzet van een onderzoek dat gebruikt kan worden binnen dat onderdeel van de praktische theologie waarin men zich specialiseert; - verwerft kennis van de geschiedenis, de methode van behandeling en de theologische en praktische relevantie van dat onderdeel van de praktische theologie waarin men zich specialiseert; - geeft er blijk van in staat te zijn tot het ontwerp van een wetenschappelijk praktisch-theologisch onderzoek en de voorlopige uitwerking daarvan in een introductiehoofdstuk.
<i>Eindtermen</i>	4 t/m 6, 8 t/m 11, 14, 26 t/m 30, 33 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 12,5 uur Collegevoorbereiding 12,5 uur Presentatie 5 uur Onderzoeksopzet/ Introductiehoofdstuk 50 uur Zelfstudie 200 uur

- Toetseisen*
- In onderling overleg wordt een literatuurlijst samengesteld voor dat gebied/die gebieden waarop de student zich verder wil ontwikkelen. [→ 160 uur]
  - Diverse artikelen en collegestof. [→ 40 uur]
- Bijzonderheden*
- Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

19. Schema derde studiejaar Master Theologie Cohort 2021

Aantal EC's per module

MODULE	Master 1 ^e semester		Master 2 ^e semester		Cursusjaar EC
	Periode 1	Periode 2	Periode 3 Thema: Het verbond	Periode 4	
<i>Integratiecolleges, themadagen</i>	-	X	-	X	X
<i>Master I-/II-kritiekcollege</i>	X	X	X	X	X
<i>Persoonlijke en professionele vorming</i>	X	X	X	X	X
<i>Spreekvaardigheid</i>	X	X	X	X	X
Thema: Het verbond - Bijbelse theologie - Systematische theologie - Homiletiek - Kerkgeschiedenis			2,5 2,5 2,5 2,5		10
<i>Keuzeminor</i>	15	-	-	-	15
<i>Gemeentestage *</i>	-	10	-	-	10
<i>Specialisatie</i>	-	5	5	15	25
TOTAAL	15	15	15	15	60

* Studenten die de master niet doen met het oog op het predikantschap, kunnen de studiepunten voor de stage vrij invullen.

MT3– ALGEMENE MODULES

Master II-kritiekcollege

<i>Docent</i>	College van hoogleraren	<i>Module-code</i>	MT-Krcol2
<i>Toetsvorm</i>	Preekvoorstel	<i>Omvang</i>	N.v.t.
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT2 / periode 3, 4 of MT3
<i>Tentamendata</i>	Zie jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	1 uur 15 minuten per preekvoorstel
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Een week voor het kritiekcollege	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen

- Het analyseren van preken en het leveren van gefundeerde kritiek op een preekvoorstel.
- Het verwerven van de praktische vaardigheid ten aanzien van het schrijven en uitspreken van een preekvoorstel.

Eindtermen 3 t/m 6, 11 t/m 13, 19 t/m 21, 23, 24, 36 t/m 38

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Bijzonderheden

- De kritiekcolleges staan onder leiding van de rector; een afvaardiging van het CoHo is aanwezig om kritiek te leveren op het preekvoorstel.
- De tekst voor het preekvoorstel wordt 5 weken voorafgaand aan de datum van het kritiekcollege door het CoHo aan de student opgegeven.
- De preek dient een week voor het desbetreffende preekcollege door de student zelf ingeleverd te worden bij de curator-begeleider, de hoogleraren, dr. Van 't Spijker (wanneer hij kritiek moet leveren) en de critici. De preek dient tevens een week tevoren opgenomen te zijn in Team Master Kritiekcolleges.
- Het aantal kritiekcolleges wordt bepaald door het aantal admissiale studenten in de master.
- Voor het leveren van kritiek worden vanuit de studenten 3 (admissiale) studenten aangewezen. Zie het rooster dat hiervoor wordt opgesteld.
- Kritiek op het eerste gehoor, taal/stijl/liturgie, exegese/homilese worden door alle drie de critici uit de studenten gegeven (maximaal te besteden tijd is 5 minuten).
- De volgorde van kritiseren is in volgorde van de jaren (bijv. eerst eerstejaars, dan tweedejaars enz.).
- De Master-kritiekcolleges zijn verplicht voor alle admissiale studenten vanaf het tweede jaar van de bachelor (BT2) en bovendien toegankelijk en aan te bevelen voor alle niet-admissiale studenten.
- Niet-admissiale studenten die een preekvoorstel willen leveren of meedoen in het rooster van critici (zie ook hieronder het punt van opsparen studie-uren), worden verzocht dit uiterlijk eind augustus door te geven aan het secretariaat.
- Voor participatie aan de kritiekcolleges kunnen studie-uren opgespaard worden in het kader van het keuzemodule bricolage ('vrije ruimte').

MT3 – PERIODE 2

Gemeentestage

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker (mentor)	<i>Module-code</i>	MT3-Gemst
<i>Toetsvorm</i>	Evaluatieverslagen en gesprekken	<i>Omvang</i>	10 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	Geen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met de mentor		

- Leerdoelen* Het doel van de stageperiode is:
- de student bekend en vertrouwd te maken met de diverse facetten van het werk dat een predikant in een gemeente heeft te doen;
  - de theologische kennis en eigen vaardigheden al lerend in praktijk te brengen met het oog op de toekomstige (beroeps)praktijk;
  - het leren (onder)kennen van eigen mogelijkheden en beperkingen in de praktijk van het werkveld;
  - het leggen van verbindingen tussen praktijk en theorie.
- Eindtermen* 6, 7, 9 t/m 15, 19 t/m 38
- Leerlijnen* Kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, psychosociale attitude, praktische vaardigheden
- Studielast* Stage 245 uur
Stageverslag 15 uur
Supervisie 20 uur
- Bijzonderheden*
- Aan het einde van de stage vindt een afrondend gesprek plaats met stagebegeleider en mentor n.a.v. het stageverslag.
  - Gedurende de stage is er een supervisietraject, waarover ruim voor de stage contact opgenomen dient te worden met J.W. van der Zande-de Roo.
  - Voor de invulling en praktische regelingen m.b.t. de stage staat op SharePoint de 'Handleiding gemeentestage'. De gemeentestage is voor de admissiale studenten verplicht. Hun stageplaats en stagebegeleider wordt door het CoHo, na overleg met het curatorium, toegewezen. De overige studenten die een stage willen doen, kunnen in overleg met de mentor of vakdocent zelf een stageplaats en stagebegeleider zoeken.

MT3– PERIODE 3

Bijbelse theologie

Roulerend thema 'Het verbond'

<i>Docent</i>	Dr. H. De Waard en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	MT3-BThOT/NT-Verb
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio	<i>Omvang</i>	2,5 EC (1,25 OT en 1,25 NT)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1, MT2 en MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	4 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams. Uiterlijk laatste dag tentamenperiode blok 3	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 145v.

Dogmatiek 2: Verbondstheologie

Roulerend thema 'Het verbond'

<i>Docent</i>	vacant	<i>Module-code</i>	MT3-Dog-Verb
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen, paper	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1, MT2 en MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	26 maart 2024 Herkansing: 2 juli 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 146v.

Homiletiek 2: (Verbond en prediking)

Roulerend thema 'Het verbond'

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MaD-Verb-Hom2
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio-opdrachten (waaronder preekvoorstellen c.q. schetsen/meditaties)	<i>Omvang</i>	2,5 EC (+ 2,5 EC praktische homiletiek 1-3)
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1, MT2 en MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week; praktisch deel: gemiddeld 1 college-uur per week gedurende blok 1-3.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	via Teams	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor informatie over deze module p. 148v.

Integratiecolleges en studiereis naar Israël

<i>Docent</i>	Hoogleraren en (gast)docenten	<i>Module-code</i>	MT3-IT
<i>Tentamenvorm</i>	Testimonium	<i>Omvang</i>	2,5 EC aan einde MT2
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT1, MT2 en MT3 / periode 3 resp. 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	2 + 10 (college)dagen
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Data</i>	1 en 2 februari (integratiecolleges) 10 t/m 19 april (studiereis)

<i>Leerdoelen</i>	Verwerving en verdieping van inzicht in een specifiek theologisch thema, met het oog op de samenhang van de theologische disciplines. Verwerven van vaardigheid in het beoordelen van een theologische vraagstelling en zijn overtuiging beargumenteren in een wetenschappelijke discussie.
<i>Eindtermen</i>	11, 14, 18, 19, 33, 34, 36, 37
<i>Leerlijnen</i>	Discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling
<i>Studielast</i>	Hoorcolleges door hoogleraren en (gast)docenten. Plenaire discussie of bespreking in groepen aan de hand van stellingen of vragen. Eigen bijdragen door studenten. Bijbelstudie. - integratiecolleges 10 uur - facultatieve studiereis naar Israël (zie voor meer informatie de keuzemodule 'Studiereis naar Israël' op p. 120v) - collegevoorbereiding 2 uur
<i>Aanbevolen literatuur</i>	Zie het programma met literatuurtips dat voorafgaand aan de colleges wordt uitgereikt.
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Integratiecolleges worden gehouden in het gebouw van de TUA. Hoogleraren en docenten belichten het centrale thema vanuit hun eigen vakgebied. - Eens in de 5 à 6 jaar wordt in plaats van de themadagen een reis naar Israël gepland. - Het bijwonen van de integratiecolleges en themadagen is verplicht. De studiereis naar Israël is facultatief. - Indien de student door omstandigheden niet aanwezig kan zijn, dient hij zelf te zorgen voor vervanging met een omvang van 1 EC (28 uur). Als vervanging kan gedacht worden aan bezoek aan een (theologisch of verwant onderwerp) symposium, een keuzemodule e.d. Goedkeuring van de vervangende stof dient gevraagd te worden aan de examencommissie met overlegging van een bewijs. Dat kan in het geval van een symposium o.i.d. door middel van een verslag, voor een keuzemodule volstaat een kopie van het tentamenbriefje. Er kan geen financiële bijdrage gevraagd worden aan de TUA in de kosten van een symposium e.d. als dit bezocht wordt ter vervanging van themadagen of integratiecolleges. Integratiecolleges en/of themadagen kunnen in totaal maximaal 3 keer gedurende de bachelor op deze wijze vervangen worden. - In het cursusjaar 2023-2024 vindt de 5-6-jaarlijkse studiereis naar Israël plaats, hiermee vervallen de jaarlijkse themadagen.

Kerkgeschiedenis 4: Kerk en verbond

Roulerend thema 'Het verbond'

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MaD-Verb-KG2
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijk tentamen en werkstuk	<i>Omvang</i>	2,5 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	MT1, MT2 en MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	2 april 2024 Herkansing: 25 juni 2024	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode 3	<i>Instapeis</i>	Kerkgeschiedenis 1

Zie voor informatie over deze module p. 149v.

20. Specialisatiecolleges Master Theologie jaar 3

Specialisatie Dogmatiek (3/4) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	MT3-SpecDog3 resp. MT3-SpecDog4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2023-2024 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Dogmatiek (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	MT3-SpecDog5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 186v.

Specialisatie Dogmageschiedenis (3/4) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	MT3-SpecDogmgs3 resp. MT3-SpDogmgs4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp.3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2023-2024 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Dogmageschiedenis (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Vacant	<i>Module-code</i>	MT3-SpecDogmgs5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 186v.

Specialisatie Ethiek (3/4) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Module-code</i>	MT3-SpecEth3 resp. MT3-SpecEth4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2023-2024 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Ethiek (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Dr. D.J. Steensma	<i>Module-code</i>	MT3-SpeEth5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 186v.

Specialisatie Evangelistiek/Missiologie (3): Theologie van de zending (tevens PEP-cursus)

Missionaire theologie

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT3-SpecEvan3-ThZen
<i>Toetsvorm</i>	Tentamens en/of leesverslagen, miniscripties, scriptie	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	In overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen

De student:

- leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie;
- leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek;
- leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's;
- leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen

4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen

Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast

Colleges (in overleg) 9 uur
 Collegevoorbereiding 9 uur
 Zelfstudie 262 of 280 uur

Toetseisen

In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld, in bepaalde thematische categorieën, met een totaal van 5 EC.

Hier valt o.a. te denken aan thema's als: lokale theologieën, contextualisatie, elenctiek, dialoog in de zending, missionair gemeente-zijn, presentie van de christelijke gemeente in de samenleving, raakvlakken met andere theologische disciplines als diaconaat etc. Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.

Enkele eerste literatuuraanwijzingen:

- Avis, Paul, *A Church Drawing Near: Spirituality and Mission in a Post-Christian Culture*. London: T&T Clark, 2003.
- Bakke, R., *The Urban Christian: Effective Ministry in Today's Urban World*. Illinois: IVP, 1987.
- Bediako, Kwame, *Jezus in de cultuur en geschiedenis van Afrika*. Kampen: Kok, 1999.
- Brouwer, R. e.a., *Levend lichaam: Dynamiek van christelijke geloofsgemeenschappen in Nederland*. Kampen: Kok, 2007.
- Dekker, W. en P.J. Visser (red.), *Uitgedaagd door de tijd: Christelijke zending in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000.
- Dekker, W. en P.J. Visser, *Om de verstaanbaarheid: Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Dekker, W. e.a., *Kerk zijn in de grote stad* (GSEV-reeks nr 38). Barneveld: De Vuurbaak, 1998.
- Eliade, M. (ed.), *The Encyclopedia of Religion*. New York: Macmillan, 1987.
- Engen, Charles Van, *God's Missionary People: Rethinking the Purpose of the Local Church*. Grand Rapids: Baker, 1991.
- Gehring, Roger W., *Hausgemeinde und Mission: Die Bedeutung antiker Häuser und Hausgemeinschaften – von Jesus bis Paulus*. Giessen: Brunnen, 2000.
- Gelder, Craig Van (ed.), *Confident Witness – Changing World: Rediscovering the Gospel in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1999.
- Gelder, Craig Van, *The Essence of the Church: A Community Created by the Spirit*. Grand Rapids: Baker, 2012.
- Gelder, Craig Van, *The Ministry of the Missional Church: A Community Led by the Spirit*. Grand Rapids: Baker, 2007.
- Gelder, Craig Van and Dwight J. Zscheile, *The Missional Church in Perspective: Mapping Trends and Shaping the Conversation*. Grand Rapids: Baker Academic, 2011.
- Glasser, Arthur F. e.a., *Announcing the Kingdom: The Story of God's Mission in the Bible*. Grand Rapids: Baker, 2003.
- Guder, Darrell L., *Called to Witness: Doing Missional Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2015.
- Guder, Darrell L., *The Continuing Conversion of the Church*. Grand Rapids: Eerdmans, 2000.
- Guder, Darrell L. (ed.), *Missional Church: A Vision for the Sending of the Church in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- Hesselgrave, D.J., *Communicating Christ Cross-Culturally: An Introduction to Missionary Communication*. Grand Rapids: Zondervan, 1991².
- Hiebert, P.G., *Anthropological Insights for Missionaries*. Grand Rapids: Baker Books, 1985.
- Hunsberger, George R., *Bearing the Witness of the Spirit: Lesslie Newbigin's Theology of Cultural Plurality*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- Hunsberger, George R. and Craig Van Gelder (eds.), *The Church Between Gospel and Culture: The Emerging Mission in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1996.
- Laing, Mark T.B., *From Crisis to Creation: Lesslie Newbigin and the Reinvention of Christian Mission*. Eugene: Pickwick Publications, 2012.
- Moynagh, Michael and Philip Harrold, *Church for Every Context: An Introduction to Theology and Practice*. London: SCM Press, 2012.
- Murray, S., *Church after Christendom*. Milton Keynes: Paternoster, 2004.
- Newbigin, L., *Foolishness to the Greeks: The Gospel and Western Culture*. Grand Rapids: Eerdmans, 1986 of later.
- Ott, Craig and Gene Wilson, *Global Church Planting: Biblical Principles and Best Practices for Multiplication*. Grand Rapids: Baker, 2011.
- Ott, Craig (ed.), *The Mission of the Church: Five Views in Conversation*. Grand Rapids: Baker, 2016.
- Paas, Stefan, *Church Planting in the Secular West: Learning from the European Experience*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016.

- Paas, Stefan, *Vreemdelingen en priesters: Christelijke missie in een postchristelijke omgeving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2015.
- Parratt, John (ed.), *A Reader in African Christian Theology*. Cambridge: SPCK, 1997, revised edition.
- Sanneh, L., *Translating the Message: The Missionary Impact on Culture*. New York: Orbis Books, 1989.
- Stinton, Diane B., *Jesus of Africa: Voices of Contemporary African Christology*. New York: Orbis Books, 2004.
- Sunquist, Scott W. and Amos Yong (eds.), *The Gospel and Pluralism Today: Reassessing Lesslie Newbigin in the 21st Century*. Downers Grove: IVP, 2015.
- Sunquist, Scott W., *Understanding Christian Mission: Participation in Suffering and Glory*. Grand Rapids: Baker Academic, 2013.
- Westland, L. e.a., *Met het Woord in de tijd: Een bundel artikelen rondom het thema 'evangelisatie en cultuur'*, uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Hervormde Bond voor Inwendige Zending (IZB) te Amersfoort. 's-Gravenhage: Boekencentrum i.s.m. IZB, 1985.

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Evangelistiek/Missiology (4): Theologie van de zending (tevens PEP-cursus)

Missionaire theologie

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT3-SpecEvan4-ThZen
<i>Toetsvorm</i>	Tentamens en/of leesverslagen, miniscripties, scriptie	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	In overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen De student:

- leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie;
- leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek;
- leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's;
- leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Colleges (in overleg) 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 262 of 280 uur

Toetseisen In overleg met de student wordt een programma voor bestudering vastgesteld, in bepaalde thematische categorieën, met een totaal van 5 EC.
Hier valt o.a. te denken aan thema's als: lokale theologieën, contextualisatie, elenctiek, dialoog in de zending, missionair gemeente-zijn, presentie van de christelijke gemeente in de samenleving, raakvlakken met andere theologische disciplines als diaconaat etc.
Afhankelijk van de keuze voor tentamen of leesverslag gelden de richtlijnen vertaling literatuur naar studie-uren.

Enkele eerste literatuurwijzingen:

- Avis, Paul, *A Church Drawing Near: Spirituality and Mission in a Post-Christian Culture*. London: T&T Clark, 2003.

- Bakke, R., *The Urban Christian: Effective Ministry in Today's Urban World*. Illinois: IVP, 1987.
- Bediako, Kwame, *Jezus in de cultuur en geschiedenis van Afrika*. Kampen: Kok, 1999.
- Brouwer, R. e.a., *Levend lichaam: Dynamiek van christelijke geloofsgemeenschappen in Nederland*. Kampen: Kok, 2007.
- Dekker, W. en P.J. Visser (red.), *Uitgedaagd door de tijd: Christelijke zending in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2000.
- Dekker, W. en P.J. Visser, *Om de verstaanbaarheid: Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002.
- Dekker, W. e.a., *Kerk zijn in de grote stad* (GSEV-reeks nr 38). Barneveld: De Vuurbaak, 1998.
- Eliade, M. (ed.), *The Encyclopedia of Religion*. New York: Macmillan, 1987.
- Engen, Charles Van, *God's Missionary People: Rethinking the Purpose of the Local Church*. Grand Rapids: Baker, 1991.
- Gehring, Roger W., *Hausgemeinde und Mission: Die Bedeutung antiker Häuser und Hausgemeinschaften – von Jesus bis Paulus*. Giessen: Brunnen, 2000.
- Gelder, Craig Van (ed.), *Confident Witness – Changing World: Rediscovering the Gospel in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1999.
- Gelder, Craig Van, *The Essence of the Church: A Community Created by the Spirit*. Grand Rapids: Baker, 2012.
- Gelder, Craig Van, *The Ministry of the Missional Church: A Community Led by the Spirit*. Grand Rapids: Baker, 2007.
- Gelder, Craig Van and Dwight J. Zscheile, *The Missional Church in Perspective: Mapping Trends and Shaping the Conversation*. Grand Rapids: Baker Academic, 2011.
- Glasser, Arthur F. e.a., *Announcing the Kingdom: The Story of God's Mission in the Bible*. Grand Rapids: Baker, 2003.
- Guder, Darrell L., *Called to Witness: Doing Missional Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2015.
- Guder, Darrell L., *The Continuing Conversion of the Church*. Grand Rapids: Eerdmans, 2000.
- Guder, Darrell L. (ed.), *Missional Church: A Vision for the Sending of the Church in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- Hesselgrave, D.J., *Communicating Christ Cross-Culturally: An Introduction to Missionary Communication*. Grand Rapids: Zondervan, 1991².
- Hiebert, P.G., *Anthropological Insights for Missionaries*. Grand Rapids: Baker Books, 1985.
- Hunsberger, George R., *Bearing the Witness of the Spirit: Lesslie Newbigin's Theology of Cultural Plurality*. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- Hunsberger, George R. and Craig Van Gelder (eds.), *The Church Between Gospel and Culture: The Emerging Mission in North America*. Grand Rapids: Eerdmans, 1996.
- Laing, Mark T.B., *From Crisis to Creation: Lesslie Newbigin and the Reinvention of Christian Mission*. Eugene: Pickwick Publications, 2012.
- Moynagh, Michael and Philip Harrold, *Church for Every Context: An Introduction to Theology and Practice*. London: SCM Press, 2012.
- Murray, S., *Church after Christendom*. Milton Keynes: Paternoster, 2004.
- Newbigin, L., *Foolishness to the Greeks: The Gospel and Western Culture*. Grand Rapids: Eerdmans, 1986 of later.
- Ott, Craig and Gene Wilson, *Global Church Planting: Biblical Principles and Best Practices for Multiplication*. Grand Rapids: Baker, 2011.
- Ott, Craig (ed.), *The Mission of the Church: Five Views in Conversation*. Grand Rapids: Baker, 2016.
- Paas, Stefan, *Church Planting in the Secular West: Learning from the European Experience*. Grand Rapids: Eerdmans, 2016.
- Paas, Stefan, *Vreemdelingen en priesters: Christelijke missie in een postchristelijke omgeving*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2015.
- Parratt, John (ed.), *A Reader in African Christian Theology*. Cambridge: SPCK, 1997, revised edition.
- Sanneh, L., *Translating the Message: The Missionary Impact on Culture*. New York: Orbis Books, 1989.
- Stinton, Diane B., *Jesus of Africa: Voices of Contemporary African Christology*. New York: Orbis Books, 2004.

- Sunquist, Scott W. and Amos Yong (eds.), *The Gospel and Pluralism Today: Reassessing Lesslie Newbigin in the 21st Century*. Downers Grove: IVP, 2015.
- Sunquist, Scott W., *Understanding Christian Mission: Participation in Suffering and Glory*. Grand Rapids: Baker Academic, 2013.
- Westland, L. e.a., *Met het Woord in de tijd: Een bundel artikelen rondom het thema 'evangelisatie en cultuur'*, uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Hervormde Bond voor Inwendige Zending (IZB) te Amersfoort. 's-Gravenhage: Boeken-centrum i.s.m. IZB, 1985.

Bijzonderheden Voor deze specialisatie kan ook ingetekend worden in het kader van de permanente educatie predikanten, waarbij naast de gemeenschappelijke colleges een eigen programma gevolgd kan worden met eventueel een kleinere tijdsinvestering.

Specialisatie Evangelistiek/Missiologie 5: Theologie van de zending: Scriptie

Missionaire theologie

<i>Docent</i>	Dr. J. van 't Spijker	<i>Module-code</i>	MT3-SpecEvan5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	In overleg
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent		

Leerdoelen De student:

- leert zelfstandig onderscheiden, benoemen en beschrijven wat de Bijbelse fundering is van zending en/of evangelisatie;
- leert zelfstandig herkennen en identificeren van thema's uit de geschiedenis en/of de theologie van de Missiologie en/of de Evangelistiek;
- leert theologisch/reflecterend omgaan met missiologische thema's;
- leert zelfstandig omgaan met bronnen en de literatuur op het terrein van de Missiologie en/of de Evangelistiek.

Eindtermen 4 t/m 8, 10, 11, 13 t/m 19, 23 t/m 25, 28, 29, 36

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Masterscriptie Het onderwerp voor de masterscriptie wordt in overleg met de docent en na goedkeuring door het CoHo vastgesteld. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Zie voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 420 uur]

Toespitsing op predikantswerk Uiteraard bestaat de mogelijkheid dit studieprogramma in overleg met de docent speciaal in te richten met het oog op het missionaire element van het predikantswerk.

Afsluitend examen Het afsluitend examen van de master bestaat in de bespreking van de masterscriptie. Voor de regeling hiervan, zie onder 'Masterscriptie' op p. 186v.

Specialisatie Kerkgeschiedenis (3/4) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecKg 3 resp. MT3-SpecKg4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2023-2024 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Kerkgeschiedenis (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecKg5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 186v.

Specialisatie Kerkrecht (3/4) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecKr3 resp. MT3-SpecKr4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2023-2024 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Kerkrecht (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecKr5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 186v.

Specialisatie Nederlandse Kerkgeschiedenis (3/4) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke en prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3- SpecNedKg3 resp. MT3-SpecNedKg4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2023-2024 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Nederlandse Kerkgeschiedenis (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke en Prof. dr. H.J. Selderhuis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecNedKg5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 186v.

Specialisatie Nieuwe Testament (3): Canoniek NT (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	MT3-SpecNT3-CanNT
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

- Leerdoelen* De student:
- vermeerderd en verdiept zijn kennis van de canoniek van het Nieuwe Testament;
  - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de canoniek van het Nieuwe Testament.
- Eindtermen* 1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38
- Leerlijnen* Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
- Studielast* Hoor- en werkcolleges 9 uur
Collegevoorbereiding 9 uur
Zelfstudie 122 uur
- Toetseisen*
  - Carson, D.A. and Douglas J. Moo, *An Introduction to the New Testament*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2005², geen eerdere editie! [720 p. cat. 2 → ca. 122 uur]
- Bijzonderheden*
  - Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof.
  - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroeps-perspectief van de student.

Specialisatie Nieuwe Testament (4): Hermeneutiek NT (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. M.C. Mulder	<i>Module-code</i>	MT3-SpecNT4-HermNT
<i>Toetsvorm</i>	Mondeling tentamen	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	1,5 uur	<i>Periode</i>	MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	2 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	N.v.t.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - vermeerderd en verdiept zijn kennis van de hermeneutiek van het Nieuwe Testament; - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende de hermeneutiek van het Nieuwe Testament.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Hoor- en werkcolleges 9 uur Collegevoorbereiding 9 uur Zelfstudie 122 uur
<i>Toetseisen</i>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Osborne, Grant R., <i>The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation, Revised and Expanded</i>. Downers Grove: IVP Academic, 2006, behalve hfdst. 6, 16, 18 en wat in hfdst. 8 en 9 spec. over OT gaat. [401 p. cat. 2 → 80 uur] ◦ Porter, Stanley E. and Beth M. Stovell (eds.), <i>Biblical Hermeneutics: Five Views</i>. Downers Grove: IVP Academic, 2012. [200 p. cat. 2/3 → 39 uur, minus 4 uur vanwege collegevoorbereiding] ◦ Mulder, M.C., <i>Israël in Romeinen 10: Intertekstuele en theologische analyse van de oudtestamentische citaten in Romeinen 9:30-10:21</i>. Zoetermeer: Boekencentrum, 2011, hfdst. 'Schriftgebruik bij Paulus', 28-60. [32 p. cat. 2 → 7 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Voor het literatuurtentamen dient de student stellingen te maken over de bestudeerde stof. - Er kan in overleg met de docent een eigen toespitsing aan het programma van de specialisatie gegeven worden, gerelateerd aan specifieke interesses of het beroepsperspectief van de student.

Specialisatie Nieuwe Testament (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Dr. A. van den Os en dr. M.C. Mulder	<i>Modulecode</i>	MT3-SpecNT5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail, in overleg met de docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

<i>Leerdoelen</i>	De student: <ul style="list-style-type: none"> - vermeerderd en verdiept zijn kennis van het nieuwtestamentische onderwerp van de scriptie; - is in staat zelfstandig zijn weg te vinden in vragen betreffende het nieuwtestamentische onderwerp van de scriptie; - is in staat zijn visie op het nieuwtestamentische onderwerp van de scriptie te formuleren; - is in staat een masterscriptie te schrijven op het vlak van het Nieuwe Testament dat als basis kan dienen voor een proefschrift; - is in staat de scriptie mondeling te verdedigen.
<i>Eindtermen</i>	1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21, 36 t/m 38
<i>Leerlijnen</i>	Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden
<i>Studielast</i>	Zelfstudie 420 uur
<i>Toetseisen</i>	Schriftelijk bewerken van een caput uit het Nieuwe Testament óf het schrijven van een werkstuk over een onderwerp op het terrein van de historia revelationis, canoniek of hermeneutiek van het Nieuwe Testament. De masterscriptie moet kunnen dienen als basis voor een proefschrift. Voor verdere bepalingen omtrent de masterscriptie zie het 'Scriptiereglement' (op SharePoint en de website). [→ 420 uur]
<i>Bijzonderheden</i>	Zie ook 'Masterscriptie' op p. 186v.

Specialisatie Oude Testament (3): Hermeneutiek van het OT (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecOT3
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, essay, bespreking	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	Twee werkcolleges van drie uur
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Portfolio / essay inleveren uiterlijk 1 week voor tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:
 - vermeerderd en verdiept zijn kennis van de hermeneutiek, in het bijzonder die van het Oude Testament;
 - is in staat om zelfstandig zijn weg te vinden in theologische vraagstukken betreffende de hermeneutiek van het Oude Testament.

Eindtermen 1 t/m 6, 8, 10, 11, 14 t/m 19, 21

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, samenwerken, geestelijke instelling, praktische vaardigheden

Studielast Hoor/werkcolleges, incl. voorbereiding 17 uur
 Portfolio en essay 123 uur

Toetseisen Portfolio, bestaande uit:

- Collins, J.J., *The Bible after Babel: Historical Criticism in a Postmodern Age*. Grand Rapids: Eerdmans, 2005. [160 p. leesstof voor portfolio → 16 uur]
- Een keuze uit de volgende literatuur, met een omvang van 600-700 bladzijden: Westermann, C. (Hrsg.), *Probleme alttestamentlicher Hermeneutik: Aufsätze zum Verstehen des Alten Testaments*. München: Kaiser Verlag, 1963²; Barton, J., *Reading the Old Testament. Method in Biblical Study*, rev.ed. Louisville: Westminster John Knox 1996²; Klein, W.W. e.a., *Introduction to Biblical Interpretation*. Dallas: Word Publishing, 2017³; Oeming, M., *Biblische Hermeneutik: Eine Einführung*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007²; Osborne, G.R., *The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2006²; Silva, M. (ed.), *Foundations of Contemporary Interpretation*. Grand Rapids: Zondervan, 1996; Houtman, C., *De Schrift wordt geschreven: Op zoek naar een christelijke hermeneutiek van het Oude Testament*. Zoetermeer: Meinema, 2006; Bartholomew, Craig G., *Introducing Biblical Hermeneutics: A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture*. Grand Rapids: Baker, 2015. [→ 70 uur]
- Verdiepend essay over een actuele hermeneutische problematiek, met eigen stellingname [30 uur]
- Samenstellen portfolio en gesprekspunten [7 uur]

Specialisatie Oude Testament (4): Verdieping (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecOT4
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio en bespreking	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 3
<i>Tentamendata</i>	Afspreken met docent	<i>Colleges</i>	Twee werkcolleges van drie uur
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Portfolio / gesprekspunten inleveren uiterlijk 1 week voor tentamen	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Studielast Hoor/werkcolleges, incl. voorbereiding 17 uur
 Portfolio en essay 123 uur

Toetseisen In overleg met de docent wordt een portfolio samengesteld met literatuur die gerelateerd is aan het onderwerp van de scriptie.

Specialisatie Oude Testament (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	MT3-SpecOT5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 186v.

Specialisatie Praktische Theologie (3/4) (tevens PEP-cursus)

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT3- SpecPT3 resp. MT3-SpecPT4
<i>Toetsvorm</i>	Opdrachten	<i>Omvang</i>	5 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 2 resp. 3
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of mail. In overleg met docent	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Voor specialisatiestudenten in MT3 van cursusjaar 2023-2024 wordt een gepersonaliseerd studieprogramma opgesteld, afgestemd op de thesis die de student wil gaan schrijven.

Specialisatie Praktische theologie (5): Scriptie

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	MT3-SpecPT5-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Zie voor een uitgebreide omschrijving 'Masterscriptie' op p. 186v.

Masterscriptie

<i>Docent</i>	Een van de hoogleraren of -docenten	<i>Module-code</i>	MT3-Scr
<i>Toetsvorm</i>	Schriftelijke opdracht	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	MT3 / periode 4
<i>Tentamendata</i>	Presentatiebijeenkomsten staan vermeld in de jaaragenda op SharePoint	<i>Colleges</i>	N.v.t.
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Via Teams of e-mail. In overleg met docent of hoogleraar	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Leerdoelen De student:
 - is in staat tot een zelfstandige bronnenbestudering van een specifieke thematiek op het terrein van een van de theologische hoofddisciplines;

- is in staat een wetenschappelijke theologische probleem- en doelstelling te formuleren;
- is in staat om via een zelfstandige analyse en beoordeling van relevante theologische wetenschappelijke literatuur te komen tot een eigen meningsvorming;
- is in staat door middel van een mondelinge presentatie weer te geven waar het theologisch onderzoek over gaat en welke knelpunten daarbij ervaren worden;
- weet zijn bevindingen op wetenschappelijke wijze te beargumenteren en weer te geven in een goed gestructureerde schriftelijke rapportage.

Eindtermen 1, 2, 4 t/m 6, 8, 10, 13, 16, 19, 21

Leerlijnen Onderzoeken, kritisch analyseren en synthetiseren, schrijven, mondeling presenteren, discussiëren en argumenteren, praktische vaardigheden

Studielast Zelfstudie/schriftelijk werkstuk 420 uur

- Scriptie-eisen*
- De opzet voor de scriptie moet i.o.m. de begeleidend docent ter goedkeuring naar het CoHo gestuurd worden. Vervolgens worden de meelezers aangewezen.
  - Het werkstuk moet een omvang hebben van 25.000 tot 35.000 woorden, inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en bijlagen (volgens BGC).
  - Het is van belang de diverse visies, niet het minst als men met een auteur ernstig van mening verschilt, op eerlijke en consistente wijze weer te geven.
  - De conclusies waartoe het onderzoek leidt, dienen gerelateerd te worden aan de onderzoeksvraagstelling; probleem- en doelstelling zullen in de regel in het slothoofdstuk weerkeren en een beantwoording krijgen.
  - Na het concluderend hoofdstuk wordt een samenvatting van 400 à 500 woorden toegevoegd.
  - De scriptie wordt, na goedkeuring door de begeleidende hoogleraar of docent, door de student minimaal 2 weken voor het masterexamen in 6-voud ingeleverd bij het secretariaat (en digitaal in pdf-formaat via de Teams of per mail bij de universiteitssecretaris).
  - Na afronding van de scriptie en als aan alle andere vereisten van de master is voldaan, wordt de scriptie besproken in een vergadering van het CoHo:
    1. de student houdt een korte presentatie van zijn scriptie (10 minuten), die meetelt bij de beoordeling;
    2. de begeleider stelt vragen over de scriptie (20 minuten);
    3. de (maximaal twee) aangewezen meelezers stellen vragen (20 minuten totaal);
    4. de beoordeling wordt bepaald aan de hand van het beoordelingsformulier.

Aanbevolen literatuur

- Zie bij Schrijfpodracht BT1.
- Het 'Scriptiereglement' op SharePoint.

Bijzonderheden

- Halverwege het traject presenteert de student zijn onderzoek aan medestudenten. Hiervoor wordt 2 keer per jaar een verplichte bijeenkomst belegd voor alle studenten die bezig zijn met hun masterscriptie. Elke student dient 2 bijeenkomsten bij te wonen (1 keer luisteren en feedback geven, 1 keer presenteren). De data van de bijeenkomsten worden vermeld in de jaaragenda op SharePoint.
- Wanneer de scriptie beoordeeld wordt met minimaal een 8,5 krijgt de student de gelegenheid zijn scriptie om te werken tot een artikel voor een wetenschappelijk tijdschrift. Dit doet hij in samenwerking en onder begeleiding van zijn begeleider.
- De masterstudie wordt afgesloten met een examen, dat bestaat uit de bespreking van de masterscriptie (die qua omvang 25.000 tot maximaal 35.000 woorden telt, inclusief voetnoten maar uitgezonderd de literatuurlijst en bijlagen). De gang van zaken is als volgt:
  - de student, die tot 5 personen mee mag nemen, houdt eerst een korte presentatie van zijn scriptie (10 minuten), die meetelt bij de beoordeling;
  - naast de begeleider stellen ook twee daartoe aangewezen hoogleraren, UD's of externe deskundigen vragen, in totaal 40 minuten: de begeleider 20 minuten, de twee anderen elk 10 minuten (afhankelijk van de situatie kan in de tijdsverdeling enige variatie aangebracht worden).
- Tijdens elke vergadering van het CoHo wordt gelegenheid geboden om het masterexamen af te leggen. Viermaal per jaar vindt er een afsluitende openbare ceremonie plaats met officiële buluitreiking. De afgestudeerde masterstudent geeft tijdens deze ceremonie een beknopte presentatie (max. 4 minuten) van zijn afstudeerscriptie. Zie voor data de jaaragenda voorin deze studiegids.

**Master Herbronning
Gereformeerde Theologie
(60 EC)**

21. Eindtermen Master Herbronning Gereformeerde Theologie

	Eindterm De student...
1.	is in staat om zelfstandig de Bijbel contextueel te lezen en te begrijpen, tegen de achtergrond van hedendaagse aandachtspunten en gevoeligheden.
2.	heeft gespecialiseerde kennis en begrip van (historische) essenties van gereformeerde theologie en het vermogen om deze theologie voor vandaag kritisch en empathisch te herbronnen en te doen herleven.
3.	heeft het vermogen christelijke wijsheid te zoeken en te operationaliseren en geeft die met visie en strategie (leiderschap) vorm en inhoud in een (complexe) relevante context.
4.	heeft het vermogen om in diverse contexten origineel te theologiseren en verdiepte argumentaties op te stellen, mede op basis van fundamenteel onderzoek.
5.	heeft het vermogen om vanuit theologisch perspectief wetenschappelijk bij te dragen aan het oplossen van complexe problematieken in maatschappelijke, kerkelijke en/of academische praktijken.
6.	heeft het vermogen om een wetenschappelijk werkstuk te schrijven en dit verantwoord en overtuigend te presenteren aan wetenschappers, (niet-) specialisten, leidinggevenden en belangstellenden.

De master 'Herbronning Gereformeerde Theologie' is een beknopte, actuele en gereformeerde master in de theologie. Onder 'herbronning' verstaan we het opnieuw aanboren van de gereformeerde traditie met het oog op de uitdagingen van vandaag. Met dat doel zijn de onderdelen waarin de TUA traditioneel sterk is en de huidige speerpunten van ons theologisch onderzoek samengebracht in een interdisciplinair opgezette master. De student concentreert zijn studie rondom een leervraag, die betrekking heeft op een kwestie of probleem waarin hij vanuit de eigen achtergrond/werkveld/studie bijzonder geïnteresseerd is en waar hij een theologische diepteboring naar wil doen. De student die deze master heeft afgerond is in staat om passend in de (professionele) context gereformeerde theologie te actualiseren en theologische vraagstukken in zijn professionele context zelfstandig en op adequate wijze te behandelen.

22. Programma Master Herbronning Gereformeerde Theologie

Opbouw

Het curriculum is opgebouwd uit substantiële en interdisciplinaire modules van elk 15 EC:

- 1) Algemene module: Het hart van de gereformeerde theologie
- 2) Keuzemodule 1: De Bijbel lezen in de 21^e eeuw
- 3) Keuzemodule 2: Vrijheid en gerechtigheid
- 4) Keuzemodule 3: Wijsheid in leiderschap
- 5) Keuzemodule 4: Theologie en muziek
- 6) Thesis

De algemene module en de thesis zijn voor alle studenten verplicht. Uit de vier keuzemodules kiezen de studenten twee modules waarin zij zich willen bekwamen en specialiseren. De modules zijn interdisciplinair van opzet om de studenten toe te rusten in het inzetten van meerdere theologische disciplines. Naast de inhoudelijke modules is er aandacht voor onderlinge ontmoeting en persoonlijke ontwikkeling.

Duur

Het programma duurt twee jaar en is verspreid over vier perioden met een gemiddelde studiebelasting van nominaal 20 uur per week en in totaal 1680 studiebelastingsuren. De studiebelastingsuren betreffen de colleges, opdrachten en/of uren in de eigen professionele praktijk en zelfstudie.

De modules zijn verspreid over de twee jaren. In hoofdlijn ziet dit er als volgt uit:

Periode:	1	2	3	4
Jaar:				
1	Algemene module (deel A)	1 ^e keuzemodule (deel A)	1 ^e keuzemodule (deel B)	Algemene module (deel B)
<i>SBU</i>	<i>210 SBU</i>	<i>210 SBU</i>	<i>210 SBU</i>	<i>210 SBU</i>
<i>EC-toekenning</i>			<i>15 EC</i>	<i>15 EC</i>
2	Thesis (deel A)	2 ^e keuzemodule (deel A)	2 ^e keuzemodule (deel B)	Thesis (deel B)
<i>SBU</i>	<i>210 SBU</i>	<i>210 SBU</i>	<i>210 SBU</i>	<i>210 SBU</i>
<i>EC-toekenning</i>			<i>15 EC</i>	<i>15 EC</i>

Algemene module: Het hart van de gereformeerde theologie

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke, prof. dr. M.J. Kater, prof. dr. A. de Muynck, dr. M.C. Mulder, dr. J. van den Os en dr. A. Versluis (coördinator)	<i>Module-code</i>	HGT-M1-HGerTh
<i>Toetsvorm</i>	Kennistoets en theologisch essay of literatuurreview	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	HGT / periode 1 en 4
<i>Tentamendata</i>	8 november 2023 Herkansing: 10 januari 2024	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode, herkansing: laatste dag herkansingsperiode (zie Teams voor details)	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 1.1) kan benoemen op welke wijze de huidige tijd en cultuur inwerken op het lezen van de Bijbel;
- 1.2) is in staat om gerelateerd aan de eigen tijd de waarde van een gereformeerde hermeneutiek te demonstreren;
- 1.3) kan de centraliteit van Christus voor de gereformeerde theologie verwoorden en waarderen;
- 1.4) kan de aard en het belang van een heilshistorische benadering uitleggen, en deze toepassen;
- 2.1) is in staat het eigene van gereformeerde theologie in onderscheid van andere vormen van theologiebeoefening te verwoorden en te waarderen;
- 2.2) kan historische gereformeerde theologie contextueel waarderen en vergelijken met de eigen tijd;
- 2.3) kan de eigenheid van de theologie van de reformatoren Luther en Calvijn in eigen woorden weergeven, vergelijken met hedendaagse standpunten en waarderen;
- 2.4) kan de essenties van de triniteitsleer verwoorden en waarderen, en kan trinitarische theologie vergelijken met andere vormen van theologie;
- 3.1) is in staat het eigene van een gereformeerde benadering van praktijken onder woorden te brengen;
- 3.2) toont sensitiviteit voor verschillende (internationale) contexten waarin gereformeerde theologie wordt geoperationaliseerd;
- 4.1) interpreteert teksten en/of praktijken in het licht van het geleerde en weet argumentatief bij te dragen aan hedendaagse vraagstukken;
- 4.2) toont creativiteit in het bedenken van meerdere oplossingen voor een theologisch probleem;
- 5.1) is in staat een eigen leervraag (bijvoorbeeld opkomend uit een maatschappelijke praktijk) te beantwoorden met gebruikmaking van de essenties van gereformeerde theologie;
- 6.1) is in staat een tekst met een goede inhoudelijke samenhang te schrijven;
- 6.2) is in staat grammaticaal correct, helder, precies en prettig leesbaar proza te schrijven.

Eindtermen

1 t/m 6

Studielast

Periode 1 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 30 uur

Te bestuderen literatuur voor de kennistoets 162 uur

Periode 4 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 30 uur

Tijdsinvestering toepassingsopdracht 162 uur

Oude Testament

- Bartholomew, C.G., *Introducing Biblical Hermeneutics. A Comprehensive Framework for Hearing God in Scripture*. Grand Rapids: Baker Academic, 2015, 51-110. [60 p. → 12 uur]
- Hasel, G.F., *Old Testament Theology. Basic Issues in the Current Debate*. Grand Rapids: Eerdmans, 1991⁴, 172-208. [37 p. cat. 2 → 7 uur]

Nieuwe Testament

- Hays, Richard, *Reading Backwards, Figural Christology and the Fourfold Gospel Witness*. Waco: Baylor University Press, 2014, hfdst. 1, 2, 3, 6 (of in Nederlandse vertaling: *Achteruit Lezen. Jezus ontdekken in het Oude Testament*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2016. [89 p. cat 2/3 → 14 uur]
- Macaskill, Grant, *Living in Union with Christ. Paul's Gospel and Christian Moral Identity*. Grand Rapids: Baker Academic, 2019, hfdst. 2 (p. 39-57), en hfdst. 5-7 (p. 97-145). [67 p. → 11 uur]

Kerkgeschiedenis

- Asselt, Willem J. van and others, *Introduction to Reformed Scholasticism*. Grand Rapids: Reformation Heritage Books, 2011, hfdst. 1, 2, 7-11. (vertaling van: Willem J. van Asselt e.a., *Inleiding in de gereformeerde scholastiek*. Zoetermeer: Boekencentrum, 1998). [95 p. → 19 uur]
- Barrett, Matthew, "The Bondage and Liberation of the Will", in Matthew Barrett (ed.), *Reformation Theology: A Systematic Summary*. Wheaton, Illinois: Crossway, 2017, 451-510. [55 p. → 11 uur]
- Lillback, Peter, "Church and State", in Matthew Barrett (ed.), *Reformation Theology: A Systematic Summary*. Wheaton, Illinois: Crossway, 2017, 678-713. [35 p. → 7 uur]

Systematische Theologie

- Bauckham, Richard, *Jesus and the God of Israel: God Crucified and Other Studies on the New Testament's Christology of Divine Identity*. Grand Rapids: Eerdmans, 2008, 182-232. [51 p. → 10 uur]
- Emery, Gilles and Matthew Levering (eds.), *The Oxford Handbook of the Trinity*. Oxford: University Press, 2011, 294-338, 547-585. [82 p. → 17 uur]
- Nimmo, Paul T. and David A.S. Fergusson, *The Cambridge Companion to Reformed Theology*. Cambridge: University Press, 2016, 11-26, 44-95. [65 p. → 12 uur]

Praktische Theologie

- Bauckham, Richard e.a (eds.), *The Epistle to the Hebrews and Christian Theology*. Grand Rapids: Eerdmans, 2009, 'The Call tot Faith', 353-432. [79 p. → 14 uur]
- Kater, M.J., *Liever langer luisteren. Een focus op de communicatie van het Woord in de 21e eeuw*. Apeldoornse Studies 70. Apeldoorn: TUA, 2017, 7-39. [32 p. → 5 uur]
- Kopic, Kelly M., *A Little Book for New Theologians: Why and How to Study Theology*. Downers Grove: IVP Academic, 2012. [121 p. → 9 uur]
- Keller, Tim, *Making Sense of God: An Invitation to the Skeptical*. New York: Viking, 2016, 57-214 (Nederlandse vertaling: Timothy Keller, *Bij je volle verstand: Een uitnodiging voor sceptici*. Franeker: Uitgeverij Van Wijnen, 2017). [157 p. op hoofdlijn → 14 uur]

Keuzemodule 1: De Bijbel lezen in de 21^e eeuw

<i>Docent</i>	Dr. M.C. Mulder, dr. J. van den Os (coördinator) en dr. A. Versluis	<i>Module-code</i>	HGT-K1-BLez
<i>Toetsvorm</i>	Portfolio, kennistoets, essay of literatuurreview	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	3 uur	<i>Periode</i>	HGT / periode 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	24 januari 2024 Herkansing: 27 maart 2024	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode, herkansing: laatste dag herkansingsperiode (zie Teams voor details)	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 1.1) is in staat om moderne vormen van afkeer van de Bijbel als een gedateerd boek uit een andere wereld, een boek van geweld, onvrijheid en exclusivisme, te beschrijven en daarop kritisch te reageren;
- 1.2) is in staat om een bijbels thema dat schuurt met hedendaagse opvattingen over geloof en God, op adequate wijze uit te leggen en te verbinden met een actuele praktijk;
- 1.3) kan cultuurhistorische contexten, heilshistorische verbanden en de tekstuele Wirkungs- en receptiegeschiedenis benoemen;
- 1.4) kan cultuurhistorische contexten, heilshistorische verbanden en de tekstuele Wirkungs- en receptiegeschiedenis interpreteren en waarderen;
- 1.5) kan de belangrijkste kenmerken van theologische interpretatie van de Schrift onderscheiden en benoemen;

- 4.1) toont hermeneutische sensitiviteit door het interpreteren van diverse contexten en door argumenterend op die contexten in te gaan;
- 4.2) gebruikt de in deze module verworven kennis over Bijbelse theologie om op een gereformeerde wijze theologisch te reflecteren op een hedendaags vraagstuk;
- 4.3) is in staat het Bijbelse potentieel en perspectief van verzoening, vrede en recht op verantwoorde wijze te relateren aan een hedendaags vraagstuk en aan de doordinking van dit vraagstuk een bijdrage leveren;

- 6.1) geeft er blijk van dat hij een theologische vraagstelling op wetenschappelijk verantwoorde wijze kan formuleren en ontwikkelen;
- 6.2) is in staat om een theologisch werkstuk taalkundig en goed gestructureerd te presenteren, schriftelijk en/of mondeling;
- 6.3) heeft het vermogen om de relevantie van een theologische vraagstelling voor kerk en samenleving vandaag aan te tonen en deze vraagstelling van een beargumenteerd antwoord te voorzien.

Eindtermen

1 t/m 6, met name 1, 4, 6

Studielast

Periode 2 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 35 uur

Tentamen 3 uur

Zelfstudie voor literatuurtentamen 154 uur

Periode 3 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 32 uur

Zelfstudie t.b.v. essay / review 160 uur

Toetseisen/

Literatuur voor de kennistoets

Deel OT:

- Spieckermann, H. en R. Feldmeier, *Der Gott der Lebendigen. Eine biblische Gotteslehre*. Topoi Biblischer Theologie 1. Tübingen: Mohr Siebeck, 2020³, 132-154, 348-433, 529-563 (of de Engelse vertaling *God of the living: A Biblical Theology*. Waco: BUP, 2011, hfdst. 4, hfdst. 11-14 en deel III). [143 p. cat. 2 → 31 uur]
- Trimm, Charlie, *The Destruction of the Canaanites. God, Genocide, and Biblical Interpretation*. Grand Rapids: Eerdmans, 2022. [94 p. cat. 2 → 20 uur]

Deel NT:

- Osborne, G.R., *The Hermeneutical Spiral. A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation*. Downers Grove: IVP, 2006, 21-34. [14 p. cat. 2 → 3 uur]
- Schreiner, Thomas R., *Paul, Apostle of God's Glory in Christ: A Pauline Theology*. Downers Grove, IL: IVP, 2001, hfdst. 5, 8 en 9. [83 p. cat. 2 → 17 uur]
- Dunn, James D.G., *The Theology of Paul the Apostle*. Edinburgh: T&T Clark, 1998, 207-233. [27 p. cat. 2 → 6 uur]
- Stuhlmacher, Peter, *Biblical Theology of the New Testament*. Grand Rapids: Eerdmans, 2018, hfdst. 18-21. [96 p. cat. 2 → 20 uur]

Deel ST:

- Boersma, Hans, *Scripture as Real Presence: Sacramental Exegesis in the Early Church*. Grand Rapids: Baker, 2017, 1-26, 105-130. [50 p. cat. 2 → 10 uur]
- Sarisky, Darren, *Reading the Bible Theologically*. Cambridge: University Press, 2019, 151-187 284-365. [120 p. cat. 2 → 24 uur]

- Vanhoozer, Kevin J., *The Drama of Doctrine: A Canonical Linguistic Approach to Christian Theology*. Louisville: WJK, 2005, 1-114. [114 p. cat. 2 → 23 uur]

Aanbevolen
literatuur

Deel OT:

- Bergmann, M. (ed.), *Divine Evil? The Moral Character of the God of Abraham*. New York: Oxford University Press, 2011.
- Chan, M.J. a.o. (eds.), *What Kind of God? Collected Essays of Terence E. Fretheim*. Winona Lake: Eisenbrauns, 2015.
- Copan, P. and M. Flannagan, *Did God Really Command Genocide? Coming to Terms with the Justice of God*. Grand Rapids, MI: Baker, 2014.
- Davies, E.W., *The Immoral Bible: Approaches to Biblical Ethics*. London: T&T Clark, 2010.
- Dietrich, W. und Chr. Link, *Die dunklen Seiten Gottes*, Bd. 1: *Willkür und Gewalt*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2009⁵.
- Dietrich, W. und Chr. Link, *Die dunklen Seiten Gottes*, Bd. 2: *Allmacht und Ohnmacht*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2009³.
- Janowski, B., *Ein Gott, der straft und tötet? Zwölf Fragen zum Gottesbild des Alten Testaments*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2013.
- Lamb, David T., *God Behaving Badly: Is the God of the Old Testament Angry, Sexist, and Racist?* Downers Grove: Intervarsity Press, 2011.
- Peels, H.G.L., *Shadow Sides: God in the Old Testament*. Carlisle: Paternoster Press, 2003.
- Peels, H.G.L., *God en geweld in het Oude Testament* (Apeldoornse Studie 47). Apeldoorn: Theologische Universiteit, 2017².
- Peels, H.G.L. (red.), Themanummer 'De God van het Oude Testament', *Theologia Reformata* 57/4 (2014).
- Seibert, E.A., *Disturbing Divine Behaviour: Troubling Old Testament Images of God*. Minneapolis: Fortress Press, 2009.
- Thomas, Heath A. e.a. (eds.), *Holy War in the Bible: Christian Morality and an Old Testament Problem*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2013.
- Wright, Chr.J.H., *Old Testament Ethics for the People of God*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2004.

Deel NT:

- Baum, Armin en Rob van Houwelingen (red.), *Theologie van het Nieuwe Testament in twintig thema's*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019, hfdst. 4 en 12.
- Beale, G.K., *A New Testament Biblical Theology: The Unfolding of the Old Testament in the New*. Grand Rapids: Baker, 2011.
- Campbell, William S., *The Nations in the Divine Economy: Paul's Covenantal Hermeneutics and Participation in Christ*. Lanham e.a.: Lexington/Fortress, 2018.
- Hofius, O., "'Rechtfertigung der Gottlosen'" als Thema biblischer Theologie', in *Paulusstudien*, WUNT 51. Tübingen: Mohr 1994², 121-147.
- Moyise, Steve, *Paul and Scripture: Studying the New Testament Use of the Old Testament*. Grand Rapids: Baker, 2010.
- Wright, N.T., *Paul and the Faithfulness of God*. Minneapolis: Fortress 2013.

Deel ST:

- Bruijne, Ad. de en Hans Burger (red.), *Gereformeerde hermeneutiek vandaag: Theologische perspectieven*. Barneveld: De Vuurbaak, 2017.
- Huijgen, Arnold, *Lezen en laten lezen: Gelovig omgaan met de Bijbel*. Utrecht: KokBoekencentrum, 2019.
- Thiselton, Anthony C., *New Horizons in Hermeneutics: The Theory and Practice of Transforming Biblical Reading*. Grand Rapids: Zondervan, 1992.
- Zwiep, Arie W., *Tussen tekst en lezer: Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek*. Twee delen. Amsterdam: VU University Press, 2013.

Keuzemodule 2: Vrijheid en gerechtigheid

<i>Docent</i>	Drs. C.Th. Boerke (coördinator) en prof. dr. M.J. Kater	<i>Module-code</i>	HGT-K2-VrijG
<i>Toetsvorm</i>	Kennistoets Focusartikel Lezing	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	HGT / periode 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	24 januari 2024 Herkansing: 27 maart 2024	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode, herkansing: laatste dag herkansingsperiode (zie Teams voor details)	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 2.1) heeft gespecialiseerde kennis van de geschiedenis en inhoud van de vroegmoderne gereformeerde theologische traditie vanaf Luther en Calvijn, de gereformeerde orthodoxie en het gereformeerd piëtisme;
- 2.2) heeft inzicht in de rol die de thema's vrijheid en gerechtigheid speelden in de theologische ontwikkelingen in de vroegmoderne gereformeerde theologie vanaf de Reformatie tot ongeveer 1650 en hun invloed op kerk, politiek en samenleving;
- 2.3) kan vanuit de gereformeerde theologische traditie de relevantie van de thema's vrijheid en gerechtigheid voor vandaag aantonen;
- 5.1) levert vanuit de gereformeerde theologische traditie een bijdrage aan de analyse en doordenking van hedendaagse problematieken rond de thema's vrijheid en gerechtigheid;
- 5.2) formuleert vanuit zijn/haar kennis van de gereformeerde traditie oplossingen ten aanzien van concrete vraagstukken inzake de thema's vrijheid en gerechtigheid;
- 6.1) is in staat op wetenschappelijk niveau een artikel te schrijven waarin actuele en relevante literatuur in het kader van de thema's vrijheid en gerechtigheid wordt geanalyseerd en kritisch beoordeeld;
- 6.2) is in staat een lezing te schrijven, bestemd voor een breed publiek, waarin een theologisch, wetenschappelijk thema inzake vrijheid en gerechtigheid wordt uitgelegd en geactualiseerd op grond van de verkregen kennis van (de geschiedenis van) het gereformeerd protestantisme.

Eindtermen

1 t/m 6, met name 2, 5, 6

Studielast

Periode 2 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 18 uur

Literatuur 174 uur

Periode 3 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 36 uur

Opdrachten 156 uur

Toetseisen/

Literatuur voor de kennistoets

Historisch:

- Janssen, G.H. and H.J. Helmers (eds.), *The Cambridge Companion to the Dutch Golden Age*. Cambridge: CUP, 2018, 187-246. [56 p. → 11 uur]
- Vos, Antonie, "Reformed Orthodoxy in the Netherlands", in Herman J. Selderhuis (ed.), *A Companion to Reformed Orthodoxy*. Leiden: Brill, 2013, 121-175. [55 p. → 11 uur]

Theologie van de Reformatie:

- Kolb, Robert and Carl R. Trueman, *Between Wittenberg and Geneva: Lutheran and Reformed Theology in Conversation*. Grand Rapids: Baker Academic, 2007, hfdst. 2 t/m 5. [114 p. → 20 uur]
- McGrath, Alister, *Iustitia Dei: A history of the Christian Doctrine of Justification*. Cambridge: University Press, 2020⁴, 183-275. [92 p. → 20 uur]
- Witte, John Jr., "Law, authority, and liberty in early Calvinism", in Herman J. Selderhuis

(ed.), *A Companion to Reformed Orthodoxy*. Leiden: Brill, 2013, 591-612. [21 p. → 5 uur]

Gereformeerde orthodoxie:

- Asselt, Willem J. van and others, *Reformed Thought on Freedom: The Concept of Free Choice in Early Modern Reformed Theology*. Grand Rapids: Baker, 2010, 15-47. [32 p. → 6 uur]
- Goudriaan, Aza, "The Synod of Dordt on Arminian Anthropology", in Aza Goudriaan and Fred van Lieburg (ed.), *Revisiting the Synod of Dordt (1618-1619)*. Leiden: Brill, 2011, 81-106. [27 p. → 6 uur]
- Goudriaan, Aza, "Justification of Faith and the Early Arminian Controversy", in Maarten Wisse e.a. (ed.), *Scholasticism Reformed: Essays in Honour of Willem J. van Asselt*. Leiden: Brill, 2010, 155-178. [24 p. → 5 uur]
- Robert Godfrey, W., "Popular and Catholic: The *Modus Docendi* of the Canons of Dordt", in Aza Goudriaan and Fred van Lieburg (eds.), *Revisiting the Synod of Dordt (1618-1619)*. Leiden: Brill, 2011, 243-260. [17 p. → 4 uur]
- Rouwendal, Pieter, "The Doctrine of Predestination in Reformed Orthodoxy", in Herman J. Selderhuis (ed.), *A Companion to Reformed Orthodoxy*. Leiden: Brill, 2013, 553-589. [45 p. → 9 uur]
- Sinnema, Donald, "The Canons of Dordt. From Judgment on Arminianism to Confessional Standard", in Aza Goudriaan and Fred van Lieburg (ed.), *Revisiting the Synod of Dordt (1618-1619)*. Leiden: Brill, 2011, 313-334. [21 p. → 5 uur]

Gereformeerd piëtisme:

- Beeke, Joel R., *Assurance of Faith: Calvin, English Puritanism, and the Dutch Second Reformation*. New York: Peter Lang, 1991, 383-413. [28 p. → 5 uur]
- Reuver, Arie de, *Sweet Communion: Trajectories of Spirituality from the Middle Ages through the Further Reformation* (Texts & Studies in Reformation & Post-Reformation Thought). Grand Rapids: Baker Academic, 2007 (of de Nederlandse versie, *Verborgene omgang: sporen van spiritualiteit in Middeleeuwen en Nadere Reformatie*. Zoetermeer: Boekencentrum, 2002), hfdst. 3 t/m 7. [140 p. → 28 uur]

Actualiteit:

- Carson, D.A., *The Intolerance of Tolerance*. Grand Rapids: William B. Eerdmans, 2013, capita selecta. [100 p. → 20 uur]
- Ioannis Zizioulas, *Gemeenschap en andersheid. Theologie van de persoon*. Middelburg: Skandalon, 2019, 31-125 (94 p. → 19 uur).

Aanbevolen literatuur

- Behr, H., *Politics of Difference: Epistemologies of Peace*. London: Routledge, 2014.
- Brown, W., *Regulating Aversion: Tolerance in the Age of Identity and Empire*. Princeton: Princeton University Press, 2006.
- Kaplan, B.J., *Divided by Faith: Religious Conflicts and the Practice of Toleration in Early Modern Europe*. Cambridge: CUP, 2007.
- Kater, M.J., *Tolerantie in balans: Tussen drang en dwang van individu en collectief*. Apeldoorn: De Banier, 2017.
- Ricoeur, P., *Tolerance Between Intolerance and the Intolerable*. Oxford: OUP, 1996.
- Williams, Rowan, *Faith in the Public Square*. London: Bloomsbury, 2012.

Keuzemodule 3: Wijsheid in leiderschap

<i>Docent</i>	Prof. dr. M.J. Kater (coördinator) en prof. dr. A. de Muynck	<i>Module-code</i>	HGT-K3-WijsLeid
<i>Toetsvorm</i>	Kennistoets, reflectieverslagen en praktijktoets	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	HGT / periode 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	24 januari 2024 Herkansing: 27 maart 2024	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode, herkansing: laatste dag herkansingsperiode (zie Teams voor details)	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 1.1) kan het wijsheidsbegrip, zoals gebruikt in het Oude Testament, omschrijven;
- 1.2) kan de Hebreeuwse connotaties van het Bijbelse wijsheidsbegrip begrijpen tegen de huidige culturele achtergrond;
- 2.1) heeft kennis van de ontwikkelingen van het wijsheidsbegrip in de loop van de kerkgeschiedenis;
- 3.2) kent de belangrijkste begrippen die verbonden zijn met wijsheid en kan deze relaties beschrijven;
- 3.3) kan uitleggen dat (christelijke) wijsheid meer is dan kennis en vaardigheden;
- 3.4) kan vormen van wijsheid ontdekken in leef- en werkcontexten;
- 3.5) is in staat om complexe leef- en werkcontexten te analyseren en interpreteren aan de hand van het 'normatieve praktijkmodel';
- 3.6) is in staat een visie te ontwikkelen hoe wijsheid gestalte kan krijgen in verschillende contexten;
- 3.7) kent de verschillende visies op leiderschap en kan deze analyseren, samenvatten en bekritisieren en verdedigen;
- 3.8) kan onderscheiden wat het eigene van christelijk leiderschap is c.q. zou dienen te zijn en kan een verband leggen met hedendaagse visies op organisatiemodellen;
- 3.9) kan de meerwaarde van leiderschap aantonen voor praktijken waarin de beoefening van *discernment* leidraad is en is in staat aanbevelingen te doen om hierop gericht te zijn;
- 3.10) heeft inzicht in de plaats en functie van discretie, integriteit en verantwoordelijkheid voor het deelnemen in (christelijke) praktijken;
- 4.1) kan bijdragen aan het ontwikkelen van een theologische visie op leiderschap;
- 4.2) kan bestaande visies op leiderschap herschrijven vanuit christelijke wijsheid;
- 5.1) is in staat verschillende beschrijvingen te geven van wat onder de ziel verstaan wordt, kan op basis van deze verschillende visies verantwoorde keuzes maken in het licht van Bijbelse theologie;
- 5.2) is in staat uit te leggen wat het belang is van de ziel voor een antropologie die Bijbels-theologisch verantwoord en in de 21^e eeuw van wezenlijk belang en verstaanbaar is;
- 5.3) kan bijdragen aan oplossingen voor organisaties c.q. samenlevingsverbanden waarin de receptiviteit, imagination en bezieling ontbreekt of taant;
- 5.4) kan adequaat gebruikmaken van wetenschappelijke methoden van literatuurreview en kwalitatief onderzoek om te onderzoeken waar de kansen en bedreigingen liggen in complexe problematieken;
- 6.1) kan adequaat een adviesrapport uitbrengen aan de eigen organisatie met daarin:
  - a. analyse bestaande praktijk, b. verslag beknopt kwalitatief onderzoek (interviews), c. richtlijnen voor ontwikkelen van wijsheidgeoriënteerde praktijk.

Eindtermen

1 t/m 6, met name 3, 5, 6

Studielast

Periode 2 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 30 uur

Literatuur 162 uur

Periode 3 (210 uur)

Colleges 18 uur (6 seminars)

Collegevoorbereiding 12 uur

Uitwerken toepassingstoets 180 uur

Toetseisen/ Literatuur voor de kennistoets

- Longman III, Tremper, *The Fear of the Lord is Wisdom: A Theological Introduction to Wisdom in Israel*. Grand Rapids: Baker Academic, 2017. [282 p. → 30 uur]
- O'Donovan, Oliver, *Finding and Seeking* [Ethics as Theology, Vol. 2]. Grand Rapids: Eerdmans, 2014. [220 p. → 60 uur]
- O'Donovan, Oliver, *Entering into Rest* [Ethics as Theology, Vol. 3]. Grand Rapids: Eerdmans, 2017. [230 p. → 62 uur]
- Collegestof. [→ 10 uur]

Aanbevolen literatuur

- Belcher Jr., Richard B., *Finding Favour in the Sight of God; A Theology of Wisdom Literature*. Downer's Grove: IVP Academic, 2018.

- Both, Dick e.a., *Nieuw leiderschap: Van bezitten naar delen*. Heerenveen: Groen, 2017.
- Brueggeman, Walter, *The Word that Redescribes the World: The Bible and Discipleship*. Minneapolis: Augsburg Fortress Press, 2006.
- Buijs, Govert e.a., *Het goede leven & de vrije markt*. Amsterdam: Lemniscaat, 2018.
- Ford, D.F., *Christian Wisdom: Desiring God and Learning to Love*. Cambridge: CUP, 2007.
- Gustafson, James M. e.a., *Moral Discernment in the Christian Life: Essays in Theological Ethics*. Louisville: John Knox Press, 2007.
- Hegeman, Johan e.a., *Practice and Profile: Christian Formation Through Vocation*. Eugene: Wipf & Stock, 2011.
- Jochemsen, H., R. Kuiper & A. de Muynck, *Een theorie over praktijken. Normatief praktijkmodel voor zorg, sociaal werk en onderwijs*. Dixit, deel 1. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn, 2006.
- Kelsey, David H., *Eccentric Existence: A Theological Anthropology*. Louisville: John Knox Press, 2009.
- Knijff, H.W. de, *Tegenwoordigheid van Geest als Europese uitdaging: Over secularisatie, wetenschap en christelijk geloof*. Zoetermeer: Bokecentrum, 2013.
- Liebert, Elizabeth, *The Way of Discernment: Spiritual Practices for Decision Making*. Louisville: John Knox Press, 2008.
- Lillback, Peter A., *Saint Peter's Principles: Leadership for Those Who Already Know Their Incompetence*. Phillipsburg: P&R Publishing, 2019.
- McLeish, Tom, *Faith and Wisdom in Science*. Oxford: OUP, 2014.
- Rothaan, Angela en Joke van Saane, *Wat is wijs? Reflecties op spirituele vorming*. Baarn: Ten Have, 2007.
- Strom, M., *Lead with Wisdom: How Wisdom Transforms Good Leaders into Great Leaders*. Melbourne: Wiley, 2014.
- Treier, Daniel, *Virtue and the Voice of God: Toward Theology as Wisdom*. Grand Rapids: Eerdmans, 2006.
- Tippett, K., *Becoming Wise: An Inquiry into the Mystery and Art of Living*. New York: Penguin Press, 2016.
- Wannenwetsch, *Verlangen: Een theologische peiling*. Onder redactie van Esther Jonker en Herman Paul. Zoetermeer: Boekencentrum, 2014.

Keuzemodule 4: Theologie en Muziek

<i>Docent</i>	Prof. dr. A.A. Clement (coördinator), in samenwerking met andere docenten	<i>Module-code</i>	HGT-K4-TheolMuz
<i>Toetsvormen</i>	Kennistoets, Presentaties, Portfolio, Paper	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	2 uur	<i>Periode</i>	HGT / periode 2 en 3
<i>Tentamendata</i>	24 januari 2024 Herkansing: 27 maart 2024	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Laatste dag tentamenperiode	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 1.1) is in staat de Bijbel als bron binnen een muzikale context zelfstandig te lezen en te begrijpen;
- 2.1) heeft kennis van de belangrijkste stromingen, genres en liturgische vormen uit de westerse muziek van het christendom van de Middeleeuwen tot de twintigste eeuw;
- 3.1) heeft het vermogen om interpretaties van de Bijbel door componisten aan een eigen visie op christelijke wijsheid te toetsen en daarop kritisch te reflecteren;
- 4.1) heeft inzicht in de wijze waarop componisten Bijbelse teksten via muziek verklanken, alsmede van de context binnen welke zij werkten en van de bronnen en middelen waarvan zij zich bedienden;
- 5.1) heeft kennis van, en inzicht in recente wetenschappelijke discussies op het snijvlak van theologie en muziek;
- 6.1) is in staat om een kritisch-constructieve bijdrage te leveren aan hedendaagse discussies op het gebied van liturgie en kerkmuziek;

- 6.2) heeft inzicht in de consequenties van voornoemde kennis voor de uitvoeringspraktijk van geestelijke muziek binnen en buiten de eredienst.

Eindtermen

1 t/m 6

Studielast

Periode 2 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 30 uur

Tentamen 2 uur

Literatuur 160 uur

Periode 3 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 42 uur

Onderzoek, portfolio, paper 150 uur

Toetseisen/
Literatuur voor
de kennistoets

- Burkholder, I. Peter; Donald J. Grout; Claude V. Palisca, *A History of Western Music*. New York / London: Norton, latest edition. *Capita selecta*. [400 p. → 70 uur]
- Palisca, Claude V. (ed.), *Norton Anthology of Western Music*. New York / London: Norton, latest edition, Vols. 1 and 2. *Capita selecta*. [geen literatuur, maar bladmuziek behorend bij Burkholder]
- Clement, Albert, "Bach en de theologie", in T.H.M. Akkerboom e.d. *Bach en de theologie. Een verkenning van geloof en gevoel*. Nijmegen: Valkhof pers, 2001, p. 74-115. [40 p. → 8 uur]
- Clement, Albert, "Jan Pieterszoon Sweelinck: een stadsorganist van wereldfaam tussen calvinisme en katholicisme", in Louis Peter Grijp (ed.), *Een muziekgeschiedenis der Nederlanden*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2001, p. 182-190. [8 p. → 2 uur]
- Dammann, Rolf, *Der Musikbegriff im deutschen Barock*. Köln 1967; Laaber-Verlag, 31995. *Capita selecta*. [100 p. → 25 uur]
- Nohl, Paul-Gerhard, *Lateinische Kirchenmusiktexte. Geschichte – Übersetzung – Kommentar*. Kassel etc.: Bärenreiter 1996. *Capita selecta*. [200 p. → 35 uur]
- Collectediaat [→ 20 uur]

Aanbevolen
literatuur

- Anttila, Miika E., *Luther's Theology of Music* [Theologische Bibliothek Töpelmann 161]. Berlin/ Boston: De Gruyter, 2013, 22017.
- Clement, Albert (ed.), *Das Blut Jesu und die Lehre von der Versöhnung im Werk Johann Sebastian Bachs / The Blood of Jesus and the Doctrine of Reconciliation in the Works of Johann Sebastian Bach*. Proceedings of the International Colloquium, Amsterdam, 14-17 September 1993. Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences [Verhandelingen, Afd. Letterkunde, Nieuwe reeks, deel 164]. Amsterdam / Oxford / New York / Tokyo, 1995.
- Clement, Albert, *Over Bach, boeken en barbaren. Muziek in het wereldbeeld van de Duitse barok*. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van Akademiehoogleraar, Universiteit Utrecht, 21 maart 2005. Amsterdam: Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, 2005.
- Clement Albert, *Der dritte Teil der Clavierübung von Johann Sebastian Bach. Musik - Text – Theologie*. Middelburg: AlmaRes. 1999; Bonn: Joseph Butz Verlag 22017.
- Clement, Albert & Eric Jas, eds., *From Ciconia to Sweelinck*. Donum Natalicium Willem Elders. Amsterdam etc.: Rodopi, 1994.
- Clement, Albert & Eric Jas, eds., *Josquin and the Sublime*. Proceedings of the International Symposium at Roosevelt Academy, Middelburg, 12-15 July 2009. [CENTRE D'ÉTUDES SUPÉRIEURES DE LA RENAISSANCE. COLLECTION 'ÉPITOME MUSICAL']. Turnhout: Brepols, 2011.
- Heymel, Michael, *Das Gesangbuch als Lebensbegleiter. Studien zur Bedeutung der Gesangbuchgeschichte für Frömmigkeit und Seelsorge*. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, 2012.
- Jenny, Markus, *Luther, Zwingli, Calvin in ihren Liedern*. Zürich: Theologischer Verlag, 1983.
- McGrath, James F., *The Bible and Music*. Indianapolis: Palni Press, 2023.
- Meyer, Ulrich, *Biblical Quotation and Allusion in the Cantata Libretti of Johann Sebastian Bach* [Studies in Liturgical Musicology V], Lanham/London: Scarecrow Press, 1997.
- Treitler, Leo, *Strunk's Source Readings in Music History*. Revised edition. New York / London: Norton, 1998.

- Veer, Mar van der, *Felix Mendelssohn Bartholdy. Zijn geloof belicht vanuit zijn brieven*. Middelburg: Uitgeverij Skandalon, 2020.
- Veit, Patrice, *Das Kirchenlied in der Reformation Martin Luthers. Eine Thematische und Semantische Untersuchung*, Stuttgart: Steiner, 1986.
- Zeller, Winfried, *Theologie und Frömmigkeit. Gesammelte Aufsätze 1* [Marburger Theologische Studien 8]. Marburg: Elwert Verlag, 1971.

Module Thesis

<i>Docent</i>	Prof. dr. A. de Muynck (coördinator) met medewerking van begeleidend docenten drs. C.Th. Boerke, prof. dr. A.A. Clement, prof. dr. M.J. Kater, dr. J. van den Os, en dr. A. Versluis. Afhankelijk van de gevraagde deskundigheid, kunnen ook andere docenten bij deze module betrokken worden.	<i>Module-code</i>	HGT-M2-Thesis
<i>Toetsvorm</i>	De thesis wordt in drie stappen beoordeeld: <ul style="list-style-type: none"> a. Het onderzoeksplan b. Het volledige manuscript Bespreking tijdens het examen	<i>Omvang</i>	15 EC
<i>Tentamenduur</i>	N.v.t.	<i>Periode</i>	HGT / start in periode 1 jaar 2
<i>Tentamendata</i>	N.v.t.	<i>Colleges</i>	3 college-uren per week
<i>Inleveren opdracht(en)</i>	Onderzoeksplan: uiterlijk 1 november 2023 Thesis: in periode 4, drie weken voor de examendatum.	<i>Instapeis</i>	N.v.t.

Toetsdoelen

De student:

- 4.1) is in staat een relevante en methodisch verantwoorde onderzoeksvraag te formuleren en te operationaliseren;
- 4.2) is in staat informatie correct te gebruiken en in voldoende complete mate informatie te verwerken;
- 4.3) is in staat een consistente en relevante argumentatie op te bouwen;
- 4.4) toont creativiteit en originaliteit in het onderzoek;
- 5.1) kan een complexe problematiek vanuit theologisch perspectief oplossen;
- 5.2) kan een theologische inbreng relateren aan maatschappelijke contexten;
- 6.1) is in staat een tekst met een goede inhoudelijke samenhang te schrijven;
- 6.2) is in staat grammaticaal correct, helder, precies en prettig leesbaar proza te schrijven;
- 6.3) is in staat een uitgevoerd onderzoek aansprekend te presenteren aan publiek.

Eindtermen

1 t/m 6, met name 4 t/m 6

Studielast

Periode 1 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 42 uur

Schrijven onderzoeksplan en start met de uitvoering van het onderzoek 150 uur

Periode 4 (210 uur)

Colleges 18 uur

Collegevoorbereiding 42 uur

Onderzoek voor thesis en schrijven daarvan 150 uur

Literatuur

- Bryman, A., *Social research methods*. Oxford: Oxford University Press, 2021⁶. Vanaf vierde editie (2012 of later), hfdst. 1-6, 17-25, 29.
- Cameron, H., Bhatti, D., Duce, C., Sweeney, J., & Watkins, C., *Talking about God in practice: Theological action research and practical theology*. London: SCM Press, 2010.
- Cameron, H., & Duce, C., *Researching Practice in Ministry and Mission: A companion*. London: SCM Press, 2014.

- Vyhmeister, N.J. & Robertson, T.D., *Quality Research Papers: For Students of Religion and Theology*. Grand Rapids MI: Zondervan, 2020.

Bijzonderheden

- Aan het eind van periode 1, wordt de opzet voor de thesis in overleg met de begeleidend docent ter beoordeling ingeleverd. Er wordt daarna een begeleider aangewezen en een tweede beoordelaar (afhankelijk van het onderwerp).
- Het werkstuk zal een omvang hebben tussen 15.000 en 25.000 woorden, inclusief voetnoten, exclusief literatuurlijst en eventuele bijlagen. Bijlagen kunnen niet worden gebruikt om delen van de argumentatie te leveren, maar dienen slechts ter adstructie en tellen niet meer dan 8.000 woorden.
- Het is van belang de diverse visies, niet het minst als men met een auteur ernstig van mening verschilt, op eerlijke en consistente wijze weer te geven. De conclusies waartoe het onderzoek leidt, dienen gerelateerd te worden aan de onderzoeksvraagstelling; probleem- en doelstelling zullen in de regel in het slothoofdstuk weerkeren en een beantwoording krijgen. Na het concluderend hoofdstuk wordt een samenvatting van 400 tot 500 woorden toegevoegd.
- De thesis wordt, na goedkeuring door de begeleidende docent, door de student uiterlijk drie weken voor het masterexamen digitaal in Word- en in pdf-formaat ingeleverd (via Teams bij de begeleidend docent, bij de hoofddocent/coördinator van deze module en bij de universiteitssecretaris: jwvanderzande@tua.nl).

23. Lijst van gebruikte afkortingen

BGC	Beknopt en Goed Citeren
BHS	Biblia Hebraica Stuttgartensia (editie Hebreeuwse Bijbel)
BSA	bindend studieadvies
BT	bijbelse theologie
BT1 t/m 3	Bachelor Theologie studiejaar 1 t/m 3
cat.	categorie
CoHo	college van hoogleraren
CHE	Christelijke Hogeschool Ede
CGK	Christelijke Gereformeerde Kerken
EC	European Credit (studiepunt)
ECTS	European Credit Transfer System
hbo	hoger beroepsonderwijs
HC	Heidelbergse Catechismus
hfdst.	hoofdstuk
HGT	Herbronning Gereformeerde Theologie (master)
HHS	Hersteld Hervormd Seminarie
HT	historische theologie
KG	kerkgeschiedenis
LRT	Living Reformed Theology (master)
LXX	Septuaginta
MT1 t/m 3	Master Theologie studiejaar 1 t/m 3
n.	(voet/eind)noot
NT	Nieuwe Testament
n.v.t.	niet van toepassing
OC	opleidingscommissie
OER	onderwijs- en examenregeling
OT	Oude Testament
OTT	Oudtestamentische Theologie
p.	pagina
par.	paragraaf
P.F.S.A.R.	Per Fidem Studiumque Ad Rostra (studentenvereniging TUA)
PKN	Protestantse Kerk in Nederland
PPV	persoonlijke en professionele vorming
PThU	Protestantse Theologische Universiteit
PR	public relations
PT	praktische theologie
PThU	Protestantse Theologische Universiteit
ReCePP	Research Center Puritanism and Piety
SBU	Studiebelastinguren
ST	systematische theologie
TUA	Theologische Universiteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken te Apeldoorn
TUK/U	Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) te Kampen/Utrecht
UD	universitair docent
UU	Universiteit Utrecht
Viaa	Hogeschool Viaa te Zwolle
VU	Vrije Universiteit
vwo	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
wo	Wetenschappelijk Onderwijs
wrd.	woorden
z.p.	zonder plaats